Kundalinî reprezintă energia vitală cosmică existând latent în corpul omenesc, încolăcită la baza coloanei vertebrale, puțin sub organele sexuale, asemenea unui șarpe profund adormit și închizându-și gura la deschiderea Suşumnâ, canalul ca un fir de păr, care se ridică prin coloana vertebrală până în centrul conștiinței, ce se află în creștetul capului. (...)

Acest mecanism cunoscut sub numele de Kundalinî este cauza reală a oricărui fenomen psihic și spiritual, este baza biologică de evoluție și dezvoltare a personalității, originea ascunsă a tuturor doctrinelor ezoterice și secrete, cheia misterului nerezolvat al creației, sursa inepuizabilă a filosofiei, artei, științei și fântâna din care țâșnesc toate religiile trecute, prezente și viitoare.

Gopi Krishna

Spiritul ar obține posibilitatea înălțării până la reala cunoaștere de sine. Nu există surse științifice pertinente în acest sens, ci doar observații trăite. Tocmai de aceea mărturia autorului constituie o importantă sursă de informație.

Prof. univ. dr. Constantin Dumitru

CONEDI

ISBN

PANDIT GOPI KRISHNA

KUNDALINÎ

Energia evolutivă în om

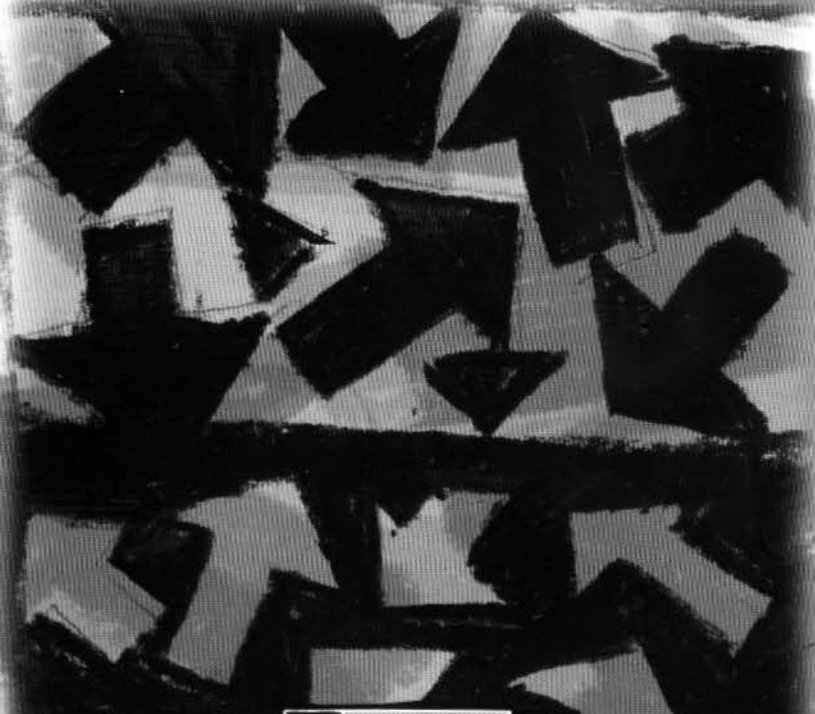

EDITURA TEHNICA

GOPI KRISHNA s-a născut în Caşmir în 1903. Ratarea unui examen din colegiu, în ciuda intelectului său ascuţit, a devenit un moment de cotitură în viaţă. A practicat disciplina interioară şi Yoga în timp ce era angajat într-o carieră obişnuită, inferioară staturii sale mentale. Pe această cale a continuat să fie un adevărat specialist în sensul tradiţional hindus al cuvântului, combinând dragostea pentru mama sa, soţie şi copii cu şocantele şi iluminatoarele experienţe ale sufletului şi spiritului.

În 1937, după 17 ani de meditaţie, în mod neaşteptat, a trăit experienţa *trezirii Kundalinî*. Teribilele încercări care au urmat de la o profundă stare de beatitudine şi de conştiinţă transformată au fost posibile datorită umilinţei sale, clarităţii, viziunii şi sensibilităţii observaţiei practice.

Pentru prima oară, cineva cu o trezire completă Kundalinî – o extrem de rară împlinire chiar şi în India – dezvăluie acum fapte interesante despre această putere ascunsă, despre care atât de puţin material clar este disponibil în prezent. Această dezvăluire, crede el, poate ajuta omul să contracareze multe tendinţe distructive din lumea de astăzi.

Gopi Krishna a fost fondatorul Institutului de Cercetări pentru Kundalinî, care în prezent are filiale în câteva ţări europene, S.U.A. şi Canada. Un număr de eminenţi oameni de ştiinţă s-au afiliat la acest institut pentru a întreprinde cercetări referitoare la *Baza Biologică a Religiei şi Geniului.*

PANDIT GOPI KRISHNA

KUNDALINÎ

Energia evolutivă în om

Traducere din engleză în franceză,
cu o introducere de Tara Michael

Traducere în limba română:
Oana Grădinaru

EDITURA TEHNICA

Bucureşti, 2003

Ediția originală:
© The KUNDALINI RESEARCH FOUNDATION LTD.,
86 Wallacks Drive, Stamford, Connecticut, U.S.A., CT 06902

KUNDALINI, THE EVOLUTIONARY ENERGY IN MAN
By Gopi Krishna

Ediția în limba română:
Copyright © 2003, S.C. Editura TEHNICĂ S.A.
Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii.

Adresă: **S.C. Editura TEHNICĂ S.A.**
Piața Presei Libere 1
33 București, România
cod 71341

coordonatorul colecției dr. roman**chirilă**

coperta colecției andrei**mănescu**

coordonator editorial adina**ionescu**
coordonator tehnic floring**ealapu**
layout & pre-press cătălina**măgureanu**
tehnoredactor andreea**tănase**
procesare pc iuliana**panciu**
coperta roxana**roşu**

bun de tipar: 6.V. 2003; coli tipo: 10,5
C.Z.U.: 113/119
ISBN 973-31-2163-0

Tiparul executat la *S.C. LUMINA TIPO s.r.l.*
str. Luigi Galvani nr. 20 bis, sect. 2, București
tel./fax 211.32.60; tel. 212.29.27

Considerații

Ființa umană își consumă existența în limitele a doi poli – cerebral și sexual. Energia sexuală și cea psihică par să emane dintr-o sursă comună, amplificându-se sau epuizându-se reciproc. Energia sexuală este extrasă din cea a tuturor celulelor noastre, inclusiv nervoase. De aici rezultă și epuizarea potențialului nostru vital și mental după un consum excesiv. În scopul conservării acestei energii s-au creat în școlile orientale de tradiție antică tehnici de sublimare și convertire a energiei sexuale în energie psihomentală.

Efectul promis ar fi acela al proiecției într-o altă fiziologie, în augmentarea potențialului biologic și creativ la dimensiuni necunoscute în biologia clasică.

Spiritul ar obține posibilitatea înălțării până la reala cunoaștere de sine. Nu există surse științifice pertinente în acest sens, ci doar observații trăite. Tocmai de aceea mărturia autorului constituie o importantă sursă de informație.

Prof. univ. dr. Constantin Dumitru

Cuvânt înainte

Îmi revine mie, ca istoric al religiilor lumii, să prezint această carte (Kundalinî – Energia evolutivă în om), *publicată în 1967 în S.U.A., prin aşezarea ei în cadrul istoriei religioase a Indiei. Gopi Krishna prezintă un interes neobişnuit, mai întâi ca exemplu al celei mai complete îmbinări dintre Est şi Vest şi în al doilea rând, ca un profet autodidact, de un fel original aparte.*

Abordarea lui Gopi Krishna apare ca o mare surpriză pentru că în cartea sa, cu excepţia ultimului capitol, nu există nici o menţiune la spiritualitate, religie şi metafizică. Strădaniile lui apar ca un laborator istoric în care el, autorul, desfăşoară autentic, în sine însuşi, ceea ce alţii au desfăşurat înaintea sa. Dar el se disociază de înaintaşi, care frecvent au degenerat în formule intelectuale sterile. Prin contrast, acest autodidact, autor fără Guru, rămâne original în toate descoperirile sale.

A fi expus experienţei lui Gopi Krishna este ca întâlnirea unui călător în spaţiu care, aparent, a aterizat fără să-şi fi propus pe o stea ciudată şi necunoscută, fără echipamentul necesar al astronautului profesionist, şi care relatează simplu uluitorul peisaj din jurul său, colorat, veridic, fără să ştie cu exactitate ce anume a găsit. Avem aici exemplul clasic al unui om simplu, instruit în Yoga, care, totuşi, printr-o muncă intensă şi un entuziasm persistent, reuşeşte să realizeze o foarte înaltă stare de perfecţiune în Yoga, bazată în întregime pe desfăşurarea stărilor interioare şi deloc pe idei sau tradiţii. Gopi Krishna este un povestitor onest până la umilinţă. Oricine este gata să accepte descrierile detaliate ale schimbărilor sale interioare, ca relatări exacte. Lui îi este tipică mentalitatea exploratorului. Pretutindeni întâlnim o anume detaşare, curaj, curiozitate, independenţă şi acceptarea a orice se întâmplă în interiorul său. Este în mod egal interesat în pozitiv şi negativ. Nu găsim niciodată o anticipare sau rezultate prestabilite. El este pregătit să accepte imprevizibilul, chiar să explodeze, dacă acesta ar fi rezultatul. El va merge mai departe oricum, orice ar fi.

Dr. Frederic Spiegelberg

Professor emeritus of Comparative Religion and Indology, Stanford University, California

Prefaţă

Gopi Krishna s-a născut în 1903 din părinţi brahmani, în Caşmir. Locul său natal era un mic sat, la aproape douăzeci de mile de oraşul Şrinagar, capitala de vară a statului Jamu şi Caşmir din nordul Indiei. Şi-a petrecut primii unsprezece ani din viaţă în minunata vale hymalayană. În 1914 familia sa s-a mutat la Lahore, în Panjab, care, în acea vreme, făcea parte din India britanică. Următorii nouă ani i-a petrecut aici, completându-şi studiile. Boala l-a forţat să părăsească câmpiile toride ale Panjab-ului şi să se întoarcă în climatul mai răcoros al văii Caşmirului. Mai târziu a obţinut un post în Departamentul Public al Muncii al acestui stat, s-a căsătorit şi şi-a întemeiat o familie.

În 1946 a fondat o organizaţie socială şi cu sprijinul câtorva prieteni devotaţi a încercat să iniţieze o reformă a câtorva obiceiuri, considerate depăşite, ale comunităţii din care făcea parte.

Ţelul lor era abolirea sistemului dotei, care supunea familiile mireselor la dificultăţi şi obligaţii financiare, adesea ruinătoare, şi a stricteţii recăsătoriei văduvelor.

După câţiva ani, Gopi Krishna a fost pensionat prematur din postul său guvernamental şi s-a devotat, aproape exclusiv, activităţii în serviciul comunităţii.

În 1947 a publicat prima sa carte de notorietate, „Kundalinî – Energia evolutivă în om", *cunoscută şi sub numele curent* „Trăind cu Kundalinî". *La puţin timp a fost publicată în Marea Britanie şi S.U.A., şi de atunci, a fost tradusă în unsprezece limbi importante.*

Lucrarea prezintă, pentru prima dată, lumii vestice o expunere biografică limpede şi concisă a fenomenului puternicei forţe trezite a Kundalinî, experienţă pe care a trăit-o în 1937, şi lungul proces prin care, în cele din urmă, a atins o transformare durabilă a stării de conştiinţă, numită în sanscrită sahaja.

Această lucrare şi alte şaisprezece lucrări publicate de Gopi Krishna au generat o creştere constantă a interesului asupra subiectului conştiinţei şi evoluţiei creierului.

De asemenea, el a călătorit intens în Europa şi America de Nord în ultimii şaptesprezece ani ai vieţii, susţinându-şi pertinent teoriile faţă de oamenii de ştiinţă, cercetători şi studenţi.

Experienţele l-au condus pe Gopi Krishna la ipoteza că există în corpul omenesc un mecanism, cunoscut în India din timpuri străvechi sub numele de Kundalinî, *care este responsabil de creaţie, geniu, abilităţi psihice, experienţe religioase şi mistice, ca şi de anumite tipuri de stări mentale aberante.*

El a afirmat că ignoranţa asupra acţiunii acestui mecanism al evoluţiei este principalul motiv pentru pericolul în care se află omenirea în prezent.

Gopi Krishna a murit în 1984 din cauza unei grave infecţii pulmonare. I-au supravieţuit soţia, trei copii şi nepoţii.

Munca pe care el a început-o este continuată prin efortul membrilor fundaţiilor afiliate, organizaţiilor şi al altor oameni interesaţi din întreaga lume.

Introducere

Este un privilegiu să pot prezenta cercetătorilor pasionaţi de Yoga această mărturisire unică a lui Pandit Gopi Krishna. Expunere sinceră, umilă şi scrupuloasă a unei experienţe personale de trezire de Kundalinî este destinată să arunce o lumină impresionantă asupra descrierii textelor sanscrite tradiţionale, pe care noi avem tendinţa să le considerăm sub un unghi pur simbolic şi prea teoretic. Or, Gopi Krishna a trăit o experienţă cataclismică şi total neprevăzută; această experienţă, de la început şi apoi de-a lungul multor ani, i-a fost dificil s-o înţeleagă şi s-o aprecieze la adevărata valoare din cauza caracterului ei cu adevărat extraordinar şi din cauza propriei ignoranţe în ceea ce priveşte cunoaşterea fenomenului Kundalinî-Yoga, dezavantaj agravat de insuccesul eforturilor încrâncenate de a descoperi un *guru* competent care să-l orienteze pe această cale specifică.

Nu ne găsim în faţa unei expuneri de evocări nebuloase şi fanteziste, de aluzii a unor vagi simptome îngăduitor interpretate, a unei imaginaţii înaripate amestecată cu autosugestie, care constituie substanţa obişnuită a unor lucrări scrise de autori ce pretind că ar fi trăit trezirea Puterii Şarpelui.

Dimpotrivă, avem aici expunerea onestă şi meticuloasă a unei lungi bătălii. Gopi Krishna, un brahman hindus prin naştere dar educat într-un colegiu britanic, unde învăţământul gratuit de tip pur occidental l-a determinat să-şi abandoneze tradiţia şi să adopte toate dezbaterile de conştiinţă şi toate problemele specifice occidentale, este un autodidact a cărui aviditate intelectuală precoce nu găsea altă hrană în biblioteca colegiului decât cărţile de popularizare ştiinţifică importate din occident şi manualele de filosofie pozitivistă ale ultimului secol.

Baricadat de raţionalism şi de scepticism, dacă Gopi Krishna a devenit un yoghin nu este un miracol ci cel puţin mărturia reapariţiei unei tendinţe profunde şi puternice care se trezeşte în el cu ocazia unui eşec şi a unei umilinţe pe care ar fi putut să le trăiască cu totul altfel şi care i-au suscitat o hotărâre atât de puternică şi de neclintit, atât de perseverentă, a unui efort de stăpânire de sine şi de yoga, care nu se explică, cel puţin din punct de vedere indian, decât prin actualizarea unor latenţe (samskara) acumulate în vieţile anterioare.

Cu toate acestea, o conştiinţă aparent puternic structurată nu cedează aşa uşor locul, chiar în faţa evidenţei şi a experienţelor, îndepărtând orice posibilitate de conceptualizare.

Cum există deja exemplul mărturiilor lui Carlos Castaneda, autorul nostru era dotat cu un raţionalism înveterat şi în dizarmonie cu nivelele elevate ale experienţelor spirituale, asemeni celui propriu occidentului. Dimpotrivă, raţionalismul

dezvoltat în cadrul tradiției vedice, expus detaliat prin darshanas Nyaga din Mimansa și din Vedanta, și devenit o moștenire comună a întregului ansamblu al Tradiției, acest raționalism a împins la un grad de elaborare și de rafinament extrem principiile metodologiei, examenul critic al textelor sacre, învățămintele doctrinare și discuția sistematică a oricărei probleme; acest raționalism hindus, din nefericire atât de prost cunoscut, nu a exclus multitudinea posibilităților umane, tipurile de percepție extrasenzorială, experiențele yoghine și stările de conștiință transcendente mentalului.

Asistăm în toată tradiția indiană la un mariaj excepțional, dificil de găsit în orice altă civilizație, între Revelație și Rațiune, între stânca Experienței inspirate și scara dialecticienilor, între știința Eliberării și cea a argumentației.

Dar brahmanul nostru din Caşmir, total neștiutor în privința propriei tradiții, lansându-se ca un aventurier într-o practică yoga, fără să bănuiască toate implicațiile și varietățile de experiențe posibile, a fost atins pe neașteptate când „Spiritul Divin" s-a năpustit asupra sa. Brusc transportat de torentul impetuos al Grației Divine, venind să încarneze o practică asiduă de ani, de cea mai strictă concentrare de tip Patanjalian cu o tușă de tantrism, – deoarece el medita asupra unui lotus luminos din creștetul capului, – această experiență fulgerătoare îl detașează de limitele corporale și îl propulsează cu un elan irezistibil într-un ocean strălucitor de conștiință beatică, unde eul este obiect, și sinele se întinde la infinit.

Gopi Krishna, revenind la el însuși, nu-și înțelege și nu acceptă propria experiență. Neavizat și neintegrat în tradiția hindusă, fără maestru și dotat cu un spirit mai critic și foarte îngust raționalist, asemenea savanților noștri din secolul al XIX-lea, este pradă îndoielilor și conflictelor, se opune experienței, rezistă suveranității implacabile a energiei Shakti care operează în și pentru el; se crede nebun și posedat, este cuprins în cleștele fricii, frica de necunoscut, frica de nebunie, frica de moarte, a căror influență crudă nu-l va slăbi pe durata unor perioade interminabile.

Această lungă suită de îndoieli, de chinuri și angoase, întrerupte de Samâdhis pătrunzătoare și de semne extrem de frapante ale operării unei Kundalinî trezite, este redată fidel și minuțios de autor, a cărui suspiciune sistematică asupra lui însuși, și a tot ce i se întâmplă, este garanția unei sincerități și imparțialități exemplare.

Mărturia este cu atât mai interesantă cu cât participăm cu toți, mai mult sau mai puțin, la raționalismul sceptic, așa-zis științific, pe care l-am moștenit de la secolul „luminilor" până la Auguste Compte, la actualul mod de concepere a iraționalului, la cercetările din domeniul parapsihic și la descoperirea structurilor mentale diferite ale altor civilizații care sunt indubitabil prezente.

Această atitudine ne duce nu numai la negarea posibilității de realizare excepțională, depășind registrele capacităților umane obișnuite, asemenea puterilor supranaturale și perfecțiunii psihice constatate la yoghini, dar, și mai ales, la ignorarea existenței unui plan de conștiință non-mentală, depășind domeniul gândirii conceptuale și caracterizată printr-un mod de a fi gol de ideație, marcat de o fericire indicibilă, transformată în Conștiință Infinită.

Mărturia lui Gopi Krishna este prețioasă prin ceea ce descrierile sale, coroborate, clarifică mărturiile din textele sanscrite tratând trezirea energiei Shakti. Acest simplu fapt probează că energia divină care i-a invadat viața ca o trombă și care l-a transportat, într-o Altă Dimensiune, această erupție atotputernică a sacrului în inima existenței sale, măturând reperele mentale obișnuite și provocând disoluția personalității în Conștiința inexprimabilă, această Kundalinî-Shakti nu este un vis de poet sau o speculație teologică, un concept teoretic de yoga sau o metaforă mitologică seducătoare, ci corespunde unui domeniu specific de experiență efectivă, care ni se poate întâmpla foarte bine tuturor sau oricui urmează cu seriozitate o practică yoga. Fără îndoială, expunerea de suferințe și angoase pe care le-a traversat Gopi Krishna, făcând abstracție de caracterul uluitor acestora, de momentele de iluminare și de realizarea finală fericită a evoluției sale, nu va asigura practicanții de Yoga, discipoli sau profesori avizați deja, de riscul și pericolul pe care-l comportă o practicare incorectă sau prost îndrumată a postùrilor de Prânayama, ca să nu mai vorbim de tehnicile avansate de Hatha-Yoga sau de metodele de concentrare. În aceeași măsură, această carte tinde să devină un avertisment destinat să descurajeze pe toți cei care ar vrea să practice puțină Yoga, chiar cu condiția de a obține beneficii cu cel mai mic efort posibil, să nu piardă nimic în această aventură, și, mai presus, să nu se angajeze interior. Într-un cuvânt, pe toți cei care nu au o motivație profundă, dar doresc să culeagă, sau să adapteze Yoga la înțelesul occidental. Toți aceștia vor găsi în această carte o justificare suficientă să nu se angajeze prea departe. În acest sens, această carte va juca rolul capului care se strâmbă, sculptat în lemn sau în piatră, numit Kîrti-mukha: «figură de glorie» ce se găsește în templele hinduse în vârful ansamblurilor de la intrări (gopuras), sau pe creasta „cercului radiant" (prabha-mandalâ) a imaginilor divine. Figură terifiantă, acest monstru cu coamă leonină, cu gura deschisă, cu colți protuberanți și ochii congestionați, ce pare că, în furie, poate să-i transforme într-o înghițitură pe toți cei ce se apropie, ocupă o funcție bine precizată în iconografia hindusă: el este acolo pentru a înspăimânta pe mediocri și a zdruncina pe cei a căror credință și voință sunt slabe, pentru a descuraja pe toți aceia care nu acceptă eventualitatea de a fi complet «înghițiți» de Divin. El îngrozește dușmanii divinității, prezentă în inima sanctuarului, și pe cei care încearcă să intre cu intenții impure.

Prin contrast, este izvor de binecuvântare, de confort și protecție pentru credincioșii sinceri; figura sa puternică, pe care pelerinii o observă de departe, este un simbol de primire și asigurare că nu au a se teme de nimic (abhaya) dacă îl caută pe Dumnezeu cu curaj și devoțiune.

La fel, cei care nu se mulțumesc să fie superficiali, fără înclinații și voință profunde, vor găsi în această carte o semnalare necesară și binevenită asupra exceselor, riscurilor și atitudinilor false care trebuie evitate: vor trebui, mai presus de orice, să nu practice o stimulare extremă.

Se va remarca, de asemenea, că în fiecare colț al gurii lui Kîrti-mukha apar tulpini vegetale care se deschid înflorind, distribuite de fiecare parte, promisiuni de înflorire spirituală. La fel, cel ce nu caută să ocrotească egoist mica sa persoană timorată, limitată, tranzitorie și oricum condamnată la moarte, și se încrede cu temeritate și totală dăruire de sine în gura Divinității, unde înghițitul semnifică

iertare şi nemurire, acela este sigur de o creştere spirituală în care planta Yoga, înrădăcinată în pierderea ego-ului, se dezvoltă formând tot felul de inflorescenţe, manifestând variatele deschideri ale Înţelepciunii.

Că un anumit eroism este necesar în toate căutările spirituale, este un fapt ce nu trebuie ascuns, căci garanţia depăşeşte infinit miza. Acesta este un adevăr deosebit în căile tantrice, la fel şi în Kundalinî-yoga, care nu se adresează omului obişnuit (*pashu*), pentru care au fost trasate căile mai lente şi mai liniştite, ci omului eroic (*vîra*), celui ce vrea să cucerească Regatul suprem (*parama-pada*) prompt, printr-un efort intens (*hathat*). Se aminteşte în privinţa aceasta o întâmplare care îi plăcea lui Ramakrishna-Paramahamsa, (marele sfânt hindus al ultimului secol) să o povestească:

„Se spune că doi oameni au încercat împreună să invoce pe zeiţa Kâlî, folosind un rit teribil numit Shâva-Sâdhanâ (rit tantric celebrat noaptea pe un câmp de incinerare, unde *sîdhaka* trebuie să se aşeze pe un cadavru şi să profaneze toate simbolurile morţii). Unul dintre adoratori a fost îngrozit până la nebunie de viziunile terifiante care s-au manifestat în timpul primei părţi a nopţii, timp în care celălalt a avut spre zori favoarea viziunii Mamei Divine. El a întrebat-o: „Mamă, de ce tovarăşul meu a înnebunit?" Divinitatea a răspuns: „Şi tu, copilul meu, şi tu ai devenit nebun de nenumărate ori în existenţele precedente, şi astăzi, în sfârşit, ai ajuns să Mă vezi!"[1]

Povestirea referitoare la cei doi adoratori, a celui care a reuşit şi a celui care a eşuat (dubla posibilitate cu care se poate confrunta oricare dintre noi) are afinitate cu cazul lui Gopi Krishna, el a avut de nenumărate ori impresia că este la un pas de nebunie, şi nu putem rezista tentaţiei de a cita o variantă asemănătoare redată de Ramakrishna, parcă şi mai interesantă: „Trebuie să recunoaştem că moştenim anumite tendinţe din vieţile noastre anterioare. Se povesteşte întâmplarea unui om care practica *Shâva-sâdhanâ* într-o pădure deasă, cu scopul de a realiza contactul cu Zeiţa Mamă. Acesta fu îngrozit de o viziune înfricoşătoare a unui tigru[2] care l-a răpit. Ori, era acolo un alt om care, de frica animalului, s-a ascuns într-un arbore vecin. El a văzut toate preparativele făcute pentru acest cult tantric. A coborât din pom[3], a mers să se purifice, apoi a repetat ceremonia repetând mantrele. După puţin timp, Zeiţa Mamă a apărut şi i-a spus: „Sunt mulţumită de tine, cere-mi ceea ce vrei." El se prosternă la picioarele în formă de lotus ale Zeiţei Mamă şi spuse: „Mamă, există un lucru pe care aş vrea să îl înţeleg. Felul tău de a acţiona mă umple de stupoare. Celălalt om care era aici a pătimit mult rău pentru a

[1] *Pildele lui Sri Ramakrishna, colecţie exhaustivă (Sri Ramakrishna Math, Mylapore, Madras, 1971), pilda nr. 573. Aceasta povestire a fost, de asemenea, tradusă de Jean Herbert în: Învăţăturile lui Ramakrishna, cuvinte grupate, traduse în franceză şi adnotate, ediţia Albin Michel, Colecţia Spiritualitatea vie, Seria Hinduisme, p. 314, nr. 847.*

[2] *Intervenţia tigrului posedă aici, cu siguranţă, un sens simbolic şi nu este hazard sau întâmplare. Trebuie să ne amintim că o sălbăticiune, nu neapărat un tigru, ci un leu este în panteonul animalelor sacre, cel pe care apare zeiţa. Pentru a preveni viziunile (darshan) zeiţe, trebuie mai întâi să înfrunţi animalul pe care aceasta apare. Cel ce ajunge „să încalece tigrul" este dus de către acesta.*

[3] *Deci, şi-ar învinge frica.*

aduna toate ingredientele necesare cultului şi s-a străduit îndelung să-ţi obţină bunăvoinţa. Totuşi nu i-ai fost alături... Eu, dimpotrivă, nu ştiu nimic, nu am făcut nimic, nu am nici *bhakti* nici *jñâna* şi totuşi Tu m-ai copleşit cu darurile Tale." „Copilul meu, i-a răspuns Zeiţa Mamă surâzând, tu nu-ţi aminteşti vieţile anterioare, în timpul cărora te-ai străduit mult şi ai suferit pentru a ajunge la Mine. Meritele eforturilor tale din trecut ţi-au procurat ocazia pe care ai avut-o în această noapte, şi ţi-a conferit viziunea Mea divină. Şi acum cere-mi ce vei dori."[4] Versiunea diferită a aceleiaşi anecdote ne aminteşte că într-o cale de Yoga, precum Krishna l-a asigurat pe Ardjuna pe câmpul de bătălie de la Kurukchetra, oricare ar fi aparenţele, nici un efort nu este pierdut. Ardjuna puse Domnului acea întrebare care arde pe buzele tuturor:

„Cel ce practică Yoga cu credinţă şi pierde controlul, al cărui mental deviază şi rătăceşte în afara acestei căi, acela care nu ajunge să atingă perfecţiunea în Yoga, care este soarta sa, o Krishna? Nu pierdut el credinţa, o, prinţ cu braţe puternice, această viaţă, şi starea supremă la care aspiră? Căzând şi una şi cealaltă, nu a pierit el precum un nor care se destramă, fără sprijin şi fără a se stabili în nimic, complet rătăcit, decăzut din calea ce conduce la Absolut?

Acestei îndoieli – care torturează pe toţi cei care iau în consideraţie evidenta posibilitate a eşecului, a nebuniei, a morţii şi a tuturor capcanelor şi slăbiciunilor care pândesc pe oricine se lansează într-o astfel de întreprindere înflăcărată de Yoga, – Încarnarea divină îi răspunse: „O, fiul lui Prithî, nici în această viaţă, nici dincolo de ea nu există, pentru un astfel de om, distrugere; într-adevăr, cel care face eforturi în acţiuni benefice nu ajunge la pierzanie. Atingând lumea drepţilor şi locuind-o un timp nedefinit, cel ce a eşuat pe calea Yoga va renaşte într-un cămin de oameni puri şi fericiţi, sau mai mult, se va naşte într-o familie de yoghini plini de înţelepciune, dar o astfel de naştere este mai greu să se producă în această lume. Acolo el recuperează ceea ce deja atinsese prin eforturile din viaţa precedentă, şi, întărit de aceasta, face eforturi noi pentru a atinge perfecţiunea, o, bucuria lui Kurus! Prin practica sa precedentă este împins irezistibil. Într-adevăr, chiar acel ce caută să înţeleagă Yoga, merge dincolo de învăţământul scriptural. Doar yoghinul care-şi păstrează toate forţele, purificat complet de rău, şi se perfecţionează trecând prin numeroase naşteri, doar acela atinge scopul suprem."[5]

Timpul nu mai există. Cum copilul cade şi se ridică învăţând să meargă, fără a fi atins de simţul înfrângerii, fără căderi, erorile şi eşecurile pe calea yoga nu sunt decât pauze în experienţa care continuă inevitabil dincolo de moarte. Viziunea noastră limitată, raportată la spaţiul restrâns al vieţii prezente, nu ne permite o judecată definitivă asupra succesului sau eşecului unui demers yoga, asupra repercusiunilor invizibile şi asupra eşecurilor aparente.

Esenţialul, cum îl indică Vizitiul carului divin, este dinamismul interior profund, nu obstacolele, accidentele şi piedicile care par a se ivi din exterior sau din propriul nostru psihic.

[4] *Tradus de Jean Herbert, op. cit. p. 314-315 – nota 3.*

[5] *Bhagavad-Guîtâ, VI, 374-45.*

Cei ce posedă temperamentul eroic (*vîra-bhâva*) impus de practicile tantrice, vor accepta eventualitatea de a deveni nebuni de/şi pentru Dumnezeu. Nici nebunia, nici moartea, nici alt pericol cu care s-ar confrunta nu vor putea să-i sperie, să-i descurajeze sau să le distrugă elanul irezistibil.

Îndoiala, în realitate, este un pericol mai mare decât toate obstacolele, pentru că ea ne divizează şi ne privează de propria noastră forţă. Gopi Krishna, mai mult ca oricare altul, a suferit îngrozitor din cauza izolării şi caracterului singular al experienţei sale, o îndoială care eclipsează soarele interior şi provoacă o angoasă sfâşietoare. A fost lipsit de încurajările şi confirmările prin care o asistenţă calificată ar fi putut să-i restituie cutezanţa sa naturală. Şi totuşi, situaţiile de îndoială şi criză în care totul pare să ne părăsească, în care suporturile umane şi divine sunt abolite, sunt în acelaşi timp un foc purificator care rafinează simţul nostru asupra adevărului, şi certitudinea atinsă, atunci când tenebrele se risipesc, este mai strălucitoare decât toată lumina imitată sau primită uşor prin transmitere tradiţională. Aspectele negative ale experienţei trăite de Gopi Krishna sunt mai captivante decât aspectele fericite şi pozitive din parcursul drumului său.

Nu este unul dintre noi care să nu găsească, la o scară mai redusă şi mai puţin spectaculoasă, anumite încercări prin care să fi trecut el însuşi, nimeni care să nu câştige beneficii şi informaţii din această expunere sinceră, gândindu-se la încercările pe care încă riscă să le traverseze. Fără îndoială, o mare parte din suferinţele şi angoasele lui Gopi Krishna s-au datorat nu numai absenţei unui maestru care să-l îndrume în itinerariul său interior, în frica extraordinară de necunoscut, ci şi refuzului de a se abandona Puterii Divine şi a teroarei de pierdere a eului. A fi smuls din orizontul familiar al unui mod de a fi obişnuit, şi a fi pus faţă-n faţă cu o Realitate atât de glorioasă încât pare să ne reducă la neant, implică acceptarea de a fi dizolvat în Oceanul de Conştiinţă ce depăşeşte toate posibilităţile de înţelegere şi cuprindere. Aceasta implică o moarte voluntară, un salt, o plonjare care este momentul esenţial al căii spirituale. Durerea nu este în moartea care conduce imediat la renaştere, la un mod de a fi infinit, ci rezidă în chinurile, terorile, temerile şi refuzul morţii. Această cramponare a eului nostru, aşa cum o cunoaştem (*abhinivesha*), dorinţa de a-şi păstra individualitatea, în acelaşi timp fiind incapabil să renunţe la gustul inefabil al experienţei iluminării, face ca yoghinul sau misticul să se găsească într-o situaţie de tranzit, unde, utilizând o expresie populară, «se află între două lumi». Este un tranzit dificil, periculos, dureros, şi este aşa pentru că toate situaţiile de trecere au fost obiectul unei atenţii speciale în tradiţia hindusă.

Fie că este trecerea de la viaţa uterină la naşterea în această lume, sau trecerea de la copilărie la adolescenţă prin iniţiere, sau trecerea de la celibat la complementaritatea cuplului, sau trecerea de la viaţa activă la cea contemplativă, sau trecerea de la viaţa din acest corp la părăsirea trupului, care este moartea fizică, sau fie această mare moarte şi această mare procreaţie care este iluminare veritabilă, toate aceste traversări periculoase au fost, în India, obiectul unei griji speciale, au fost înconjurate de rituri, formule, solemnităţi şi tot felul de precauţii tehnice, ceremoniale şi spirituale; toate erau destinate să uşureze tranziţia, să instaureze o înţelegere dreaptă celui ce a trăit-o şi să-l ghideze între Caribda şi Scilla, să-l înveţe şi să-l ferească să se piardă în haosul forţelor conflictuale de teroarea rătăcirii,

graţie acelui fir al Ariadnei pe care îl reprezintă priza de conştiinţă a identităţii sale esenţiale şi fundamentale, manifestată prin schimbări bulversante şi radicale.

Dacă prezenţa ritului sau ghidului spiritual nu este acolo pentru a uşura trecerea şi a indica calea şi metoda, pentru a tăia cordonul ombilical şi a sprijini saltul unui nou mod de a fi, situaţia celui care se află între cele două lumi este întru totul comparabilă celei pe care Ramakrishna o descrie într-una din parabole:

„Într-o zi, pe când traversam Pantciavatî, auzii o broască ţipând îngrozitor. Am ghicit că fusese prinsă de un şarpe. Când, mult după aceea, am revenit pe acelaşi drum, auzii din nou acelaşi ţipăt. Aruncând o privire peste tufe, văzui un şarpe de apă cu o broască în gură. El n-o putea nici înghiţi, nici s-o dea afară, şi agonia broaştei era nesfârşită. Atunci mi-am spus: dacă ar fi fost victima unei cobre, ar fi fost redusă la tăcere fără să mai aibă timp să scoată mai mult de trei sunete, şi ar fi luat sfârşit suferinţele, atât ale broaştei cât şi ale şarpelui. Dar aici, chinurile şarpelui le egalează aproape pe cele ale broaştei. La fel, dacă în temeritatea sa nebună, un om neiluminat îşi asumă responsabilitatea să-l salveze pe altul, suferinţa celor doi nu va avea sfârşit.

Ego-ul discipolului nu va ajunge să se disipeze, şi legăturile sale cu lumea fenomenelor nu vor fi tăiate. Dacă discipolul cade sub influenţa unui stăpân incapabil, el nu va obţine niciodată Eliberarea. Dar cu un maestru competent, egoismul lui *Djîva* este distrus înainte de a scoate trei ţipete"[6]. Ca în toate actele de sacrificiu, moartea trebuie să fie promptă, fără suferinţe din partea victimei, care este ego-ul limitat (*pashu*). Singur cuţitul cunoaşterii (*jñana-kşurikâ*), adică înţelegerea disponibilităţii pentru o astfel de moarte şi a naturii nemuritoare a Sinelui pot tăia dintr-o lovitură capul ego-ului şi a pune capăt acestei proprietăţi inerente numai spiritului uman, condiţionat de provocarea aservirii[7].

Cum ne dovedeşte Gopi Krishna, chiar experienţele extraordinare de *samâdhi* nu sunt suficiente pentru a opera această sacrificare a mentalului (*manonâsha*), dacă ele nu sunt înţelese şi integrate, dacă nu există o capitulare conştientă şi voluntară a ego-ului, în deplină cunoştinţă de cauză. Chiar o confruntare totală cu Dumnezeu, chiar şi o miză în prezenţa conştiinţei transcendente şi infinite nu este suficientă pentru a provoca scufundarea armonioasă şi permanentă a fiinţei individuale în Realitatea supremă, pentru că sentimentul de dualitate este profund înscris atât în adâncurile spiritului individual, cât şi în conştiinţa sa de suprafaţă. Starea de uniune (*Yoga*), de disoluţie (*Laya*), de *samâdhi*, indiferent de numele pe care l-am da acestui mod suprem de a fi nu face, în cazul acesta, decât să-l terorizeze, pentru că ansamblul personalităţii sale nu este maturizat pentru această experienţă fulgerătoare, chiar dacă o parte din el însuşi aspiră şi este atras către ea.

Aceasta nu se întâmplă decât atunci când cunoaşterea naturii lui Brahman Suprem a pătruns toată fiinţa conştientă şi inconştientă a yoghinului, când cute-

---

[6] *Pildele lui Sri Ramakrishna, op. cit, p. 71-72, Pilda 174 Traducere de Jean Herbert, în: Învăţăturile lui Ramakrishna, op. cit., p.102, nr. 252.*

[7] *Conform traducerii mele din Shiva-Yoga-Ratna, „Giuvaierul lui Shiva-Yoga", de Jnana Prakasha, publicată de Institutul Francez de Ideologie nr 53, p. 13, vers 16 şi notă (Maisonneuve)*

zanța lui țâșnește din certitudinea neclintită că nu are nimic de pierdut prin moartea mentalului, că singura moarte pe care o va suporta va fi cea a limitelor sale, și că, dimpotrivă, ceea ce a câștigat printr-o astfel de mizâ a morții este revelația veritabilei și eternei sale esențe. Aceasta se întâmplă doar atunci când este gata să se abandoneze Divinului și privește propria-i «moarte» ca pe o grație. Pentru Shakti suprem care l-a smuls jocului iluzoriu al spiritului și, în înțelegerea sa, l-a făcut asemănător, unui sclav deposedat de voință proprie la picioarele Divinului, un mare Shâkta contemporan[8] cânta un imn de recunoștință în acești termeni:

„Prinzându-mă viu și ținându-mă prizonier în plasa picioarelor sale, de sus, privirea Ei dominatoare seamănă cu a păianjenului, veghind asupra mea cu vigilență pentru a mă face al său la timpul potrivit"[9]. Puterea privirii Zeiței, atrăgând irezistibil adoratorii, este comparată cu acțiunea păianjenului țesându-și pânza în care va prinde prada. O dată prinsă în această rețea, insecta captivă nu mai poate scăpa.

Nectarul de adorație de la picioarele Zeiței reține sufletul adeptului ca un adeziv infailibil, dragostea îl leagă și-l imobilizează. Păianjenul își păstrează prada vie cât timp dorește, apoi o consumă.

Fascinat de privirea Zeiței care și-a oprit dominația totală asupra lui, Sastriar a obținut privilegiul de a fi aproape de Stăpâna lumii și, ca victimă-ofrandă legată, el așteaptă cu răbdare și încredere momentul în care Zeița îl va face în întregime al său, îl *va devora*, adică.

Ea îi va conferi starea de uniune absolută cu propriul Său mod de a fi, de neconceput. Aceasta se va întâmpla «la timpul potrivit», cuvântul *kâle* semnificând pe rând «timpul dat», «momentul potrivit» și «clipa morții». „Pentru adorator, Apogeul și împlinirea adevăratei adorații se petrec în momentul în care este înghițit de Divinitate și nu mai are existență separată. El devine una cu Ea."[10]

Aici, sacrificiul sinelui sau înghițirea de către Divin este atât de arzător râvnită, precum îmbrățișarea unei iubite infinit dorite. Shri Kapali Sastriar, practicând calea abandonului total, s-a încredințat cu totul voinței divine, lăsând-o să decidă pentru el ora fatală și fericită a acestei Uniuni.

Se întâmplă ca nerăbdarea yoghinului sau misticului pentru «Moartea care revelă imortalitatea» să fie astfel ca el să nu mai suporte un mod de a fi separat de Divin și, în aspirația sa înflăcărată, să vrea el însuși să-și pună capăt zilelor.

Acesta a fost cazul special al lui Râmakrishna, când violența dragostei pentru Mama Divină și setea de neînvins de a o contempla față în față atinsese o intensitate fără egal: «Zilele zburau atât de repede în rugăciuni și rituri religioase încât nu mai eram conștient. Doar clopotele și instrumentele de suflat care, la crepuscul, anunțau venirea nopții, mă obligau să-mi dau seama că încă o zi trecuse. O

[8] *Shri T.V. Kapali Sastriar, născut în 1887, care a fost, succesiv, discipolul lui Shri Ramana Maharshi și a lui Shri Aurobindo a găsit înflorirea spirituală prin adorație tantrică și yoghină după Devi Tripura Sundar.*

[9] *Mahâmanustava, poem de Shri T.V. Kapali Sastriar, citat din – Chintesența lui Shri Vidya. (Publicații Dipti, Shri Aurobindo Ashram), p. 34.*

[10] *Noi am citat aici comentariul făcut de S. Shankaranarayanan, op. cit., p. 34*

frenezie disperată cuprindea atunci sufletul meu; mă răsuceam pe pământ strigând: „Tu n-ai apărut ochilor mei!". Angoasa mă tortura și cei ce mă vedeau contorsionându-mă astfel credeau că am colici»[11]. «Într-o zi am fost sfâșiat de o spaimă de nesuportat. Inima părea că se strânge precum un prosop ud care este stors. Eram torturat. O frenezie teribilă mă cuprinse la gândul că, poate, nu voi obține niciodată binecuvântarea acestei viziuni divine. Dacă ar trebui să fie așa, mă gândeam, nu aveam nevoie de o astfel de viață. O sabie era atârnată în sanctuarul zeiței Kâlî. Ochii mi-au căzut asupra ei și o idee mi-a parcurs spiritul ca un fulger: «Sabia! Ea mă va ajuta, în sfârșit!» M-am repezit la sabie (12)[12] și am apucat-o ca un nebun... Și dintr-o lovitură, toată scena – porțile, ferestrele, templul însuși – a dispărut! S-ar fi spus că nimic din toate astea nu mai exista. În locul lor văzui un ocean de conștiință fără limite strălucind. Oriunde mă întorceam se ridicau valuri mari de lumină care se spărgeau asupra mea cu zgomot puternic, ca și când m-ar înghiți. Într-o clipă s-au năpustit asupra mea, m-au scufundat, m-au prăvălit. Aveam respirația tăiată, mi-am pierdut cunoștința și am căzut la pământ, complet pierdut în extazul viziunii. Eram total rupt de lumea exterioară. Cum a trecut acea zi și următoarea nu pot spune. Singurul lucru pe care-l observam în interiorul meu era că în suflet se învolbura un ocean de bucurie nespusă, o bucurie a cărei experiență n-am mai avut-o înainte. Și, în același timp, în adâncurile ființei mele, eram conștient de prezența sacră a Mamei Divine» (13).[13]

Nu însemnă că această sete a morții, care este Eliberare și poartă de ieșire către Fericirea infinită, nu se regăsește, de asemenea, și la misticii occidentali. Nu avem decât să-l ascultăm pe Sfântul Ioan al Crucii:

«Trăiesc fără să mai trăiesc în mine
Și speranța mea este asemenea vrere
Să mor fără să pot muri.
În mine nu mai trăiesc.
Fără Dumnezeul meu nu pot să trăiesc,
Căci aș rămâne și fără El și fără mine,
Și mor fără să pot muri.
Ce este o astfel de viață ?
Mii de morți ar însemna mai mult:
Sufăr pentru viața mea,

[11] *Învățăturile lui Ramakrisna, tradusă de Jean Herbert, op. cit., p. 554.*

[12] *Noi nu am menționat aici cazurile de suicid ritual efectiv, uneori îndeplinit în evul mediu indian de către Kshatriyas eroici în sanctuarele zeiței. Ele sunt foarte asemănătoare cu harakirii samurailor japonezi, numai că motivația nu este pierderea onoarei sau refuzul unei înfrângeri, ci o jertfă totală de sine, executată fizic pentru Divinitate, în general, în cadrul unui conflict de conștiință de nerezolvat. Pe de altă parte, cavalerul nu-și spinteca abdomenul, ci-și tăia capul cu o lovitură de sabie. Exemplele acestor excepționale fapte sunt expuse în Povești cu vampiri – tradusă de Louis Ronou, colecția Unesco, „Cunoașterea Orientului" NRF Gallimard.*

[13] *Pildele lui Shri Ramakrishna, op. cit. 103. Parțial tradusă de Jean Herbert în Învățăturile lui Ramakrishna, p. 552-553, nr. 1457 și note.*

Şi mor fără să pot muri.
Să trăieşti într-o astfel de viaţă
Este mai mult decât să ţi se ia dreptul de a trăi,
Este o moarte fără sfârşit.

Atâta timp cât trăiesc în Tine, Dumnezeul meu,
Ascultă-mă ce-ţi spun:
Nu vreau o astfel de viaţă,
Căci mor fără să pot muri.
Când mă gândesc [la Tine] Te văd în ostie,
Trăiesc în cea mai mare nelinişte,
Supravieţuiesc neputându-mă bucura de Tine!
Şi totul îmi este chinul cel mai mare,
Să nu Te văd cum aş dori,
Şi mor fără să pot muri.
Şi dacă mă bucur,
Stăpânul meu, sperând să Te văd,
Văzând că încă aş putea să Te pierd
Îmi sporeşte nefericirea:
Trăind într-o astfel de spaimă,
Trăind într-o asemenea speranţă
Mor fără să pot muri.
Scoate-mă din această moarte,
Stăpânul meu, şi dă-mi Viaţă,
Nu mă mai ţine împiedicat
În mrejele acestei forţe,
Vezi, sufăr pentru a Te vedea
Şi atâta răul meu m-a invadat
Că mor fără să pot muri»[14].

Această lungă plângere a ajuns la strigăt:

«Descoperă-mi prezenţa Ta!
Pentru că viziunea frumuseţi Tale mă ucide!"[15]

Şi graţia divină, ca răspuns, a pogorât asupra Sfântului, cântând asupră-i:

O, vindecare plăcută,
O, rană mângâietoare,

[14] *Cupletele sufletului care suferă pentru Dumnezeu, conf. Poemelor mistice de Sf. Ion al Crucii, traduse de Părintele Lucien Marie Saint Joseph (Desclee de Brower, 1947), p. 102-103.*
[15] *Sf. Ioan al Crucii, Cântare, XI, op. cit., p. 75.*

O, mână încântătoare,
O, atingere delicată
Care simte viaţa eternă
Şi care plăteşte întreaga îndatorire
Omorând moartea,
Tu ai făcut viaţă!»[16]

Dar pentru că nu oricine posedă, fie intensitatea iubirii lui Shakti, fie calmul şi certitudinea absolută care conferă Cunoştinţă (Jñâna) fie st•pânire şi forţă rezultate din lunga instrucţie fizică şi mentală ce constituie Yoga, întâlnirea cu Divinul în toată splendoarea lui are suficiente şanse să devină o experienţă terifiantă, dacă nu traumatizantă.

La fel cum în mitul grecesc Zeus se revelă sub forma sa adevărată muritoarei ignorante care-l imploră să-i acorde «*darshan*», aceasta din urmă este fulgerată şi redusă la cenuşă, deşi el nu face decât să cedeze, din dragoste, insistenţelor ei.[17]

Orice întâlnire cu Divinul riscă să provoace o înfrigurare, o emoţie stranie care oscilează între frică-panică şi fascinaţie minunată. Avem ilustrul exemplu al lui Ardjuna obţinând viziunea Formei Universale a Divinităţii, pe care n-o cunoscuse până atunci decât sub forma sa umană, încarnată, a lui Krishna: «Dacă splendoarea a mii de sori ar străluci deodată în ceruri, aceasta ar fi comparabilă strălucirii acestei mari Mari Fiinţe. Întreaga lume, cu miliardele de diviziuni reunite într-o unitate în corpul Dumnezeului Dumnezeilor, a devenit vizibilă fiului lui Pându. Atunci Ardjuna, pătruns de uimire, simţind părul făcându-i-se măciucă, se prosternă cu mâinile împreunate, adresându-se astfel acestei Viziuni: „O, stăpân al Universului, o, formă fără margini, văd pretutindeni formele Tale infinite dar nu văd nici mijlocul Tău, nici începutul Tău, nici sfârşitul Tău. Te văd pretutindeni, încoronat cu diadema Ta şi ţinând simbolurile Tale, sceptrul şi discul: vederea Ta este de nesuportat, pentru că Tu mă înconjori din toate părţile ca o masă de energie luminoasă, o îmbrăţişare fără limite, scânteietor ca focul, strălucitor ca un soare incomensurabil... Tot spaţiul dintre pământ şi cer şi toate direcţiile universului sunt pline doar de Tine, trei lumi se apleacă, o, Mare Fiinţă, în faţa majestăţii stupefiante a teribilei Tale manifestări... Tu cuprinzi toate lumile în toate sensurile cu limbile Tale de foc şi le înghiţi în cuprinderea gurilor Tale. Gloria Ta umple spaţiul, o, Vishnu, şi lumea întreagă este îmbrăţişată de razele Tale incandescente...

Am văzut ceea ce nimeni încă n-a contemplat şi simt o mare bucurie, dar spiritul meu este tulburat de teamă.

[16] *Flacăra Vie, II, op. cit., p. 87.*
[17] *Această fulgerare, această anihilare a personalităţii umane (amantă muritoare), prin această descărcare de fulger insuportabil, care este Revelaţia Divină poate fi considerată d.p.d.v uman şi exterior ca un accident nefericit, un sfârşit nedorit, sau d.p.d.v. spiritual-interior – ca o favoare supremă pe care o conferă Divinitatea. Această interpretare pare să fie confirmată de faptul că Zeus salvează şi preia foietusul purtat de amanta sa umană „moartă", adică complet absorbită în el.*

Găsesc cuvenit să nu mă manifest, o, Doamne, decât ca altă formă a Ta, care-mi este familiară[18]. Grație, o, Stăpân de Dumnezei, o, temelie a Lumilor!»[19]

Nimeni n-a analizat într-un fel mai magistral ca Rudolf Otto, în lucrarea sa intitulată «*Sacrul*»[20], spaima provocată prin revelația «*numenului*». Această bruscă apariție a unei categorii cu totul aparte a unei Realități supranaturale, suprarațională și încărcată de putere, este ceea ce el a numit *mysterium tremendum* (*misterul care te face să tremuri*). Această dimensiune specifică a experienței spirituale include o varietate de nuanțe și acoperă un vast evantai de posibilități, de la cele mai fruste și mai primitive, până la cele mai conștient formulate, cele care sunt introduse în cadrul unei civilizații rafinate. Dar rapiditatea confruntării cu sacrul, cu supranaturalul, inexplicabilul, faptul că apare sub o formă demonică sau divină, sinistră sau sublimă, a provocat din toate timpurile celor ce sunt prinși în astfel de experiențe o înfiorare inefabilă. Este «oroarea sacră» care-l încearcă pe Ardjuna, «frica» («deima panicon») despre care vorbesc grecii, «frica de Dumnezeu» («emât Iahveh») care joacă un rol atât de important în Vechiul Testament, «cutremurul» care aruncă discipolii cu fața la pământ în fața transfigurării lui Hristos. «Sacrul» se numește în grecește «*sebastos*», literal «*ce face să tremuri*». Cuvântul *awe* din engleză, atât de folosit de Gopi Krishna, vehiculează aceeași idee de stupoare și teamă când este pus în prezența a ceva ce ne depășește cu mult. Această teamă nu este reductibilă la motivația de ordin rațional, nu este explicabilă prin considerații etice, cum ar fi teama de justiția punitivă a lui Dumnezeu, chiar dacă a fost adesea interpretată și raționalizată în acești termeni, atunci când este pierdută din vedere și uitată inima experienței spirituale.

Mărturia lui Gopi Krishna ne face să ne apropiem de o experiență de acest fel, ne face să înțelegem un fapt ce constituie un caz de manifestare bruscă și violentă a *numenului*. Energia spirituală care se trezește în acest hindus ca o «răsărire de mii de sori deodată» este pentru el. «*Misterium*-ul» care apare atât de redutabil pentru că este de neînțeles, inexplicabil, cu totul în afara domeniului lucrurilor cunoscute și obișnuite. El îl lasă pe yoghinul nostru complet consternat, confuz, zăpăcit, ridicol. Nu numai că îi alungă toate ideile preconcepute, tot sistemul său de valori, nu numai că-i anihilează toate categoriile mentale, dar îl lasă și fără suportul și înțelegerea pe care ar fi putut să se sprijine, grație cărora ar fi putut să-și liniștească spiritul cuprins de îndoieli.

Avem aici aspectul negativ de suprapresiune a mentalului (*mano-nasha*) asupra unui spirit nepregătit să-l accepte. În loc să conducă la o disoluție extatică în Realitatea de neconceput, *samadhi* are ca rezultat neliniștirea subiectului, privat de suporturile sale obișnuite, neputându-și imagina că ar putea exista în pace în starea de non-mental, care transcende întreaga gândire. De unde, efortul său exacerbat pentru a înțelege insesizabilul, a descoperi explicația inexplicabilului, a raționaliza ceea ce se ascunde judecății, a obiectiva transcendentul; toate acestea pentru a

[18] *Forma umană încarnată.*

[19] *Bhagavad-guîtâ, XI, vers 16, 17, 20, 30 și 45.*

[20] *Rudolf Otto, Sacrul, elementul nonaraționalului în ideea de divin și relația sa cu raționalul (Petite Bibliotequue Payot).*

proceda la o cercetare metodică științifică, cu scopul de a înțelege măcar efectele fiziologice ale acestei forțe suverane și libere, și de a produce o aparentă decizie pe care să se poată sprijini spiritul aflat în confuzie.

Ce transpare din aceste reacții psihologice conflictuale, în care Pandit este sfâșiat de îndoiala metodică (scepticismul onest devenit a doua sa natură) și evidența percepțiilor spirituale, este absența formației metafizice care-l determină să refuze existența unei cunoașteri non-conceptuale (*jñâna*), și faptul de a voi cu toată puterea să treacă prin calea experienței mentale, pentru a încerca să reducă numenul mentalului cu ajutorul unei forme sau alta de «explicație». Într-atât se identifică el cu spiritul gânditor și rațional, urmare a formației sale occidentale, încât suprimarea acestuia îi apare ca o veritabilă negare de sine, inacceptabilă și dureroasă.

În stadiile preliminare, Gopi Krishna nu acceptă pentru că nu înțelege că Realitatea misterioasă și inexpliçabilă, obiectul percepției spirituale și în același timp ghidul transformării sale interioare, este de neconceput nu numai deoarece cunoștințele umane referitoare la această Energie-Conștiință fundamentală sunt în stadiul de tatonare, nici pentru că aceste cunoștințe se împiedică inevitabil de limite insurmontabile determinate, ci și pentru că acea Shakti este prin natura sa de neconceput, incomensurabilă, «un cu totul altul», neputând fi niciodată «obiect» de cunoaștere, pentru că esența sa este energia Conștiinței însăși.

Realitatea ultimă (*Brahman*) nu poate fi cuprinsă și înțeleasă, ea este *Aceea* în fața căreia puterile intelectului se retrag lovite de stupoare, interzise, confuze; este cum o spune Taittirîya Upanishad:

„Ceea ce cuvintele și gândurile nu reușesc să cuprindă și se reîntorc, reduse la tăcere[21]. Și Kena Upanishad insistă: Acolo nu ajunge vederea, nu ajunge cuvântul, nici mentalul. Noi nu știm și nu putem discerne cum din Aceasta trebuie să înveți[22]. Într-adevăr, Aceasta este cu totul altceva decât cunoscutul, și Aceasta este cu totul altceva decât necunoscutul"[23].

Există diferite fațete în această manifestare a Realității supreme ca *mysterium*. Ea poate să apară pur și simplu ca ininteligibilă în măsura în care scapă înțelegerii noastre, sau este transcendentă în raport cu categoriile noastre mentale. Uneori nu numai că ea le depășește, dar se opune ideilor și conceptelor noastre, suprimându-le și reducându-le la tăcere.

Și devine atunci paradoxală: «Dacă tu gândești „eu îl cunosc bine", tu cunoști foarte puțin forma lui Brahman... Cel care „n-a gândit, acela îl gândește; celui ce-l poartă în gândire nu-l cunoaște. El nu este înțeles de cei ce-l înțeleg. El este înțeles de cei ce nu-l înțeleg»[24]. În sfârșit, nu numai că Brahman este inscrutabil pentru spirit, dar El se manifestă și sub formă de antinomii, care par

[21] *Tettirîya, II, 9, 1.*

[22] *„Această realitate nu poate fi dezvăluită altora pentru că nu este perceptibilă nici prin simțuri, nici prin mintal și nu posedă nici calitate, nici gen, nici funcție, nici relație, nici orice altă determinare de diferențiere", (comentariu de Shankara).*

[23] *Kena, I, 3-4.*

[24] *Kena-Upanișad, II, 1 și 3.*

pentru spirit contradicţii ireconciliabile: «Unicul care este imobil, mai prompt decât gândul, dumnezeii[25] nu-l pot atinge pentru că El îi depăşeşte întotdeauna. Acela ce cu stabilitatea lui ţine la distanţă pe ceilalţi care aleargă.... Cel ce este în mişcare, acela este nemişcat. Cel ce este departe este aproape. Acela este înăuntrul a tot şi în afara a tot».[26]

Brahman descumpăneşte şi paralizează spiritul pentru că el operează joncţiunea atributelor ce se exclud de comun acord, concilierea contrariilor, potrivirea contrariilor. El este în mod esenţial de negândit şi nemaiauzit, el orbeşte toate structurile mentale.

Această explozie poate fi înfricoşătoare, sau poate fi dorită ca veritabila cale spre Eliberare Această explozie este, pe rând, omagiul total al capacităţilor mentale care se înclină şi recunosc incapacitatea lor de a măsura Incomensurabilul, şi explozia acestui balon umflat care este infatuarea ego-ului. Aceasta ne învaţă un mit din Kena-Upanishade:

«Eternul (Brahman), pentru *dumnezei* învingător; în această victorie a Eternului dumnezeii fură glorificaţi. Iată ceea ce ei văzură: „Victoria este a noastră, a noastră este această mărire". Asta atestă gândurile pe care le aveau: pentru ei, Acela se arătă. Ei nu puteau discerne asupra Aceluia, ce era acel puternic daimon (yakcha). Ei spuseră către Agni[27]: „O, cunoscător al tuturor naşterilor, judecă ce este acest puternic daimon". „Fie", spuse el. Şi se aruncă asupra Aceluia, şi Acela i-a spus: „Cine eşti tu?" „Eu sunt Agni, şi sunt cunoscătorul tuturor naşterilor". „Dacă tu eşti acela, care este forţa ta?" „Tot ce este aici pot să ard, tot ce este pe pământ". Înaintea lui Acela puse puţină iarbă: „Iată, arde-o!" Agni se lansă de sus cu toată viteza, dar n-a putut să o ardă. Întorcându-se, spuse: „Nu-mi pot da seama ce este acest puternic daimon!"

Atunci ei spuseră către Vâyu[28]: „O, Vâyri, cercetează ce este acest puternic daimon". „Fie", spuse el. Vâyri se repezi asupra Aceluia, şi Acela i-a spus: „Cine eşti tu ?" „Eu sunt Y[29] âyu, spuse el, eu sunt Mâtarishvan"[30]. „Dacă tu eşti acela, care este puterea ta? " „Eu pot să iau tot ce este aici, tot ce este pe pământ". În faţa lui, Acela puse puţină iarbă: „Iată, ia-o!"

Vâyu se lansă de sus cu toată viteza, dar n-a putut să o mişte. Se întoarse şi spuse: „Eu nu-mi dau seama cine este acest puternic daimon". Atunci dumnezeii spuseră către Indra: „O, generosule, descoperă tu cine este acest puternic daimon" „Fie", spuse el. Şi se repezi asupra Aceluia, dar Acela dispăru vederii sale. Şi în acelaşi spaţiu se apropie de femeia care strălucea în diferite culori, Ocuma, fiica culmilor de omăt.

[25] *Divinităţile reprezintă aici facultăţile senzoriale şi mentale.*
[26] *Isha-Upanişad, 4 şi 5.*
[27] *Divinitatea focului, atât interior cât şi exterior, principiul combustiei.*
[28] *Divinitate a aerului (vântul în cosmos, suflul în fiinţele vii), principiul mobilităţii.*
[29] *Mâtarishvan: „Cel ce creşte (Shavan) în mamă (mâtari)" Vâyou este suflul vital, principiul animator care veghează la creşterea foetusului în pântecele mamei. Acest nume este, de asemenea, interpretat ca „cel ce călătoreşte (shvayati) în spaţiu (mâtaqri)". Vâyou dă existenţei extinderea sa în spaţiu.*
[30] *Regele zeilor, principiul suveranităţii.*

El o întrebă: „Cine este acest puternic daimon?", şi Ea îi răspunse: „Este Brahman. Lui Brahman îi aparţine această victorie în care voi v-aţi preamărit". Prin această pildă, singură, într-adevăr Indra l-a cunoscut pe Brahman. Şi asta pentru că acei zei Agni, Vâyu şi Indra s-au distins faţă de alţi zei, deoarece ei au fost cel mai aproape să-l atingă pe Acela şi au fost primii care l-au cunoscut ca Brahman[31].

De aceea, Indra îi întrece pe ceilalţi zei, pentru că a fost cel mai aproape de al atinge pe Acela, şi pentru că a fost primul care l-a cunoscut ca Brahman[32].

Lunga naraţiune a acestui mit upanişadic este grea de semnificaţii ce se referă la subiectul nostru. Zeii sunt puterile care acţionează în univers şi în om. Cei trei zei aici menţionaţi formează o triadă care reprezintă, în planul microcosmic, totalitatea personalităţii umane. În plan macrocosmic, Agni este principiul Focului pe pământ. El este cauza primă a vieţii, prima ţâşnire a Principiului divin, prima şi cea mai evidentă manifestare a sa.

Toată existenţa poate fi comparată cu un proces de combustie, cu o flacără care consumă substanţă şi degajă lumină (conştiinţa) şi căldură (energie). Agni este prezent în toate fiinţele, ca foc digestiv, şi este jertfa continuă oferită acestui foc, sub formă de masă cotidiană care menţine fiinţele în viaţă. Agni corespunde materiei (care este un „lemn" pe care îl arde) în plan cosmic, şi hranei (*anna*) în plan individual. El veghează perpetuarea corpului fizic (*annamaya-kosha*, «înveliş făcut din hrană»), şi corpul fizic este pentru individ «pământul» său, fundamentul său.

La fel cum focul este pe rând benefic şi distrugător, natura arsă, arzătoare a lui Agni este considerată uneori sub aspectele sale negative, şi numită «mânia lui Dumnezeu». Focul este devorator şi transformator a tot ce există, şi tot ce există nu poate fi menţinut decât cu preţul unei jertfe, a unui sacrificiu perpetuu de substanţă şi de viaţă. Numele său personal este Rudra «cel ce face să geamă», putere înfrânată de foame, de moarte şi distrugere, şi natura sa este –tamas–, obscuritate, căci toată schimbarea este o moarte, toată combustia o distrugere de forme temporare, toată prelungirea existenţei încarnate – o succesiune de morţi instantanee.

Al doilea zeu ce intervine în acest mit, este a două divinităţi a trinităţii vedice: Agni, Vâyu, Aditya. Vâyu este principiul mişcării în «spaţiu intermediar» sau atmosfera. Este vântul, aerul care, în microcosmos, este acea ipostază a Sinelui care este suflu de viaţă (*prâna*). La fel cum există o circulaţie atmosferică, curenţii vitali se divid în cinci mişcări principale de energie, în care respiraţia (numită tot *prâna*) este cea mai evidentă. A treia divinitate nu este aici a treia, ci cea mai înaltă manifestare a Principiului, Adytia, este Lumina Cerului, Persoana de aur, Radiaţia suprafizică ce ascunde epifania luminoasă care este soarele, ea va completa trinitatea numită informal (*arûpa*): Foc-Vînt-Soare supranatural şi trinitate spusă formal sau aspectual (*rûpa*): Pământ-Atmosferă- Boltă cerească. A treia divinitate este Indra, care aparţine sferei din mijlocul spaţiului intermediar. Dominând asupra atmosferei, stăpân de zei, numele său este derivat din rădăcina IND care semnifică «a fi puternic». În limbajul imaginat de imnurile vedice, el este cel ce pătrunde căile, face să ţâşnească apele, e dătător, procreator, învingător, a cărui lumină este

[31] *Graţie lui Indra, care le împărtăşeşte Cunoaşterea obţinută de el.*
[32] *Kena –Upanişad, III, şi IV, 1 la 3.*

săgeata fulgerului şi al cărui arc este curcubeul. Aceste trei funcţii majore, în termeni mitologici Sunt distribuirea umidităţii (el face să plouă, se revarsă în ploaie), miza morţii lui Vritra, demon simbolizând obstrucţia, avariţia şi replierea asupra sinelui şi desăvârşirea oricărui act de putere. Virtute regală prin excelenţă, însuşi numele lui înseamnă «rege» (*devânâm indra* – regele zeilor), Indra reprezintă puterea temporală, stăpânirea, direcţia. Această putere este fie legitimă, fie uzurpată.

Ea este legitimă când este în relaţie cu puterea spirituală, Brahman, din care purcede fiinţa şi energia tuturor lucrurilor. Ea este uzurpată când pierde din vedere supremaţia Realităţii ultime nemanifestată, şi când se crede stăpâna reală a situaţiei.

În plan social Indra, atingând cunoaşterea lui Brahman, adică Indra non-natural, regenerat, este stăpânul Stării Juste şi întronat solemn, care consideră propria putere ca împuternicire a puterii divine şi destinată aplicării şi adaptării Normei eterne (*dharma*) domeniului său. Dimpotrivă, – tipul cel mai obişnuit de Indra este plin de el însuşi, excesiv, plin de iluzii şi clamându-şi independenţa. La fel şi în plan individual, Indra este regele simţurilor, numite *indriyas*, facultăţi sau «puteri»; regele celor cinci facultăţi de percepţie[33]: auz, văz, gust, pipăit, miros, şi a celor cinci moduri de acţiune: cuvânt, mers, pipăit, reproducere şi excreţie[34], şi cel ce le comandă, adică spiritul (*manas*) sau facultatea mentală, al cărui element constituant fundamental este simţul eului (*ahamkara*), sentiment ce face subiectul să afirme: «Sunt eu cel ce gândeşte, sunt eu cel ce acţionează, sunt eu cel ce mă bucur».

Indra este personificarea principiului Ego-ului, a inimii încă neiluminate prin cunoaşterea supremă, care acţionează ca un şef puternic care a pus mâna pe comenzile afacerilor de Stat şi disprețuieşte pe Domnul Celest (Brahman în calitate de Ishvara, Stăpânul Universului) din cauza neintervenţiei acestuia. Este acelaşi principiu al Ego-ului care se erijează într-o persoană independentă; îşi atribuie funcţii divine, se compară cu un copil lăudăros şi arogant, invidios şi scandalagiu, condus la o confruntare cu o enigmă insolubilă care-i zdruncină toate certitudinile, începând cu cercetarea Realităţii Supreme. Este o cercetare indisolubilă, intim legată, în care întreaga individualitate, eul cu facultăţile sale mentale (Indra), energiile vitale (Vâyu) şi corpul fizic (Agni) sunt manevrate de iluzia că această Realitate, pe care zeităţile nu o pot înţelege, este non-existentă.

Numai un act de graţie făcut de Brahman, de acest SINE omnipotent, omniscient, interior tuturor zeilor şi tuturor puterilor manifestate, este cel ce suscită această cercetare, prezentându-se lor ca inscrutabil, indefinibil, o provocare a capacităţilor lor, respectiv a arde, a sufla sau a prinde. Dacă Brahman apare astfel prin propria sa *Mâyâ* sub forma unui pai, a unui nesemnificativ nu-ştiu-ce, dar care nu poate fi nici consumat, nici deplasat, nici prins, este cu scopul ca divinităţile (puterile individuale) să nu fie învinse şi distruse precum Titanii (*Asuras*, forţe haotice, demoniace), ca urmare a gloriei zadarnice şi a trufiei lor.

[33] *Corespunzător organelor: urechi, ochi, limbă, piele, nas.*
[34] *Corespunzător organelor: gură, picioare, mâini, sex, anus.*

Încetând să se glorifice în propriile forţe, divinităţile sunt puse în prezenţa unei Puteri insesizabile (*Yakcha, daimon*). Pe măsură ce se apropie de această Putere, ei devin tăcuţi, deoarece îşi pierd aroganţa în prezenţa sa.

Yakcha îi întreabă: „Cine eşti tu? Care este puterea ta?", şi care le pune în faţă ceva complet de neînţeles, derutându-le opinia cu privire la propriile identităţi.

Succesiv, principiul existenţei fizice (Agni), apoi principiul energiei vitale (Vâyu) se adeveresc incapabile să-l înţeleagă pe Brahman, şi «se reîntorc» abandonând partida, învinşi. Dar când Indra, stăpânul cel mai puternic dintre zei, principiul eului, se apropie, Brahman nu-i acordă nici măcar o întâlnire. Brahman nu-i adresează nici un cuvânt şi dispare din vederea sa într-un fel în care să-i anihileze complet orgoliul. Astfel pretenţia eului de a ocupa tronul suprem, făcând legea ca un potenţat arogant şi totdeauna războindu-se, este extirpată. Dar meritul unui Indra umilit, unui Indra pus faţă în faţă cu invizibilul, a ceea ce lui îi scapă şi ocoleşte toate facultăţile sale, este de a nu se reîntoarce precum ceilalţi zei, ci de a se stabili, de a persevera şi a medita continuu asupra acestor întrebări care reprezintă o Realitate de necunoscut pentru trupuri, – inspiraţia şi mentalul. În acest spaţiu în care viziunea lui Brahman în calitate de Yakcha este dizolvată, pentru că Brahman nu are formă şi dispariţia relevă mai mult natura decât apariţia lui, chiar în acest spaţiu care este spaţiu interior, numit şi «spaţiul inimii», fiinţa individuală, Indra, graţie staţionării sale imobile, a concentrării continue şi atitudinii de respect, se apropie de Femeia Supremă, de Energia-Înţelepciune a Absolutului.

Umâ, acesta este numele zeiţei supreme, Shakti aparţinând lui Brahman, este eterna iniţiatoare a yoghinilor. Ea este Haimavatî, «fiica piscurilor înzăpezite», ea coboară de pe culmile inaccesibile ale Realizării spirituale pentru a-i învăţa şi ghida pe discipolii sinceri. Ea «străluceşte în nenumărate feluri» pentru că nenumărate sunt căile Înţelepciunii, multiple abordările pe care le revelă, şi extrem de strălucitoare şi fascinante sunt Revelaţiile sale. Ea singură este întruchiparea frumuseţii subtile a Cunoaşterii, şi de o irezistibilă putere a Divinului, care distribuie învăţăturile despre Brahman. Ea ucide definitiv ego-ul lui Indra şi îi revelă acestuia Realitatea Absolută. Ceilalţi zei nu au putut decât să-l vadă pe Brahman şi să vorbească cu el fără a-l înţelege. Indra, graţie eforturilor sale stăruitoare, a suscitat intervenţia lui Shakti, şi numai prin revelaţia Umâ, şi nu în mod independent. (Upanishada insistă) obţine Cunoaşterea lui Brahman şi abolirea eului său separat.

Această necesitate a înfrângerii lui Indra, principiul ego-ului care se comportă în calitate de eu individual neregenerat[35], este subliniată prin episodul iluminării lui Indra prin Krishna, în Bhâgavata-Purâna şi de expulzarea sa din rangul de Dumnezeu Suprem.

Indra, privat de veneraţia sa obişnuită, este furios şi încearcă să scufunde, printr-un potop de ploaie, pe locuitorii din Vrîndâvana care, influenţaţi de Krishna, au renunţat să-l slăvească. Dar Krishna protejează ciobanii ţinuţi sub degetul său mic – muntele Govardhana, care le-a servit drept umbrelă imensă.

[35] *Dimpotrivă, eul individual ataşat Principiului divin este reprezentat de fiul lui Indra (dijîvâtman), indisolubil asociat lui Krishna (Paramâtman) în Bhagavad-guîtâ.*

În sfârşit, Indra se retrage batjocorit şi nu poate decât să se plece în faţa lui Krishna, încarnarea Fiinţei Supreme. Toate acestea converg spre o singură concluzie: când principiul ego-ului, care se exprimă în calitate de *aham* «eu» şi *mama* «al meu» se înclină şi recunoaşte ceea ce îl depăşeşte în realitate şi putere, ne aflăm în prezenţa omagiului: *namah*. Omagiul, acest gest de prosternare cu abdomenul pe pământ, pe care-l fac frecvent hinduşii în faţa oricărei reprezentări sau embleme ale Principiului Divin, este etimologic interpretat[36] ca: *na nama* «nici eu – nici al meu». Această ştergere a eului, această nimicire în faţa unei revelaţii complete de a fi, de realitate sau putere, constituie inima omagiului, şi este prima formă frustă a umilinţei. Este sentimentul de a nu fi nimic, de a fi redus la neant în faţa puterii zdrobitoare a Divinităţii, sau în faţa strălucirii sale omniprezente. Când această experienţă nu ajunge la o totală contopire în Divinitate şi la pierderea eului, este urmată de o reîntoarcere a sinelui conştiinţei, a unei reacţii emoţionale de teamă.

În Geneză, Abraham exclamă: «Am avut îndrăzneala să vorbesc cu Tine, eu care nu sunt decât praf şi cenuşă»[37]! Şi Ardjuna, în Bhagavad-guîtâ: «Mă închin Ţie de mii şi mii de ori din nou, şi încă mă închin în faţa Ta şi în spatele Tău şi în toate părţile, pentru că Tu eşti unul şi Tot ceea ce este. Infinit în forţă şi nemăsurat în putere, Tu pătrunzi tot şi Tu eşti fiecare. Şi ceea ce pot să-ţi spun, necugetat în vehemenţa mea, gândind la Tine ca la un prieten uman şi ca la tovarăşul meu: „ô, Krishna, ô, Yâdava, ô, prietene", necunoscând de loc această mărire a Ta, în greşeala sau dragostea mea, dacă Ţi-am arătat vreodată lipsă de respect din joacă, culcat sau aşezat la masă, singur sau în prezenţa Ta, te rog, iartă-mă, o, Tu necuprinsule!"[38].

Majestas – inaccesibilitatea *numenului*, preponderenţa sa absolută, superioritatea zdrobitoare a puterii sale provoacă o «spaimă» care nu are nimic din teama naturală, frica sacră «*pavor sacer*» diferă esenţial de toate temerile naturale, deoarece loveşte rădăcinile fiinţei. Ea ajunge la o anihilare a eului, care apare redutabilă în măsura în care ignoranţa spirituală prevalează încă, şi unde fiinţa nu este pregătită suficient pentru afirmarea Absolutului, a unicei Realităţi a Transcendentului. Este ca şi cum palida lumină a candelei păleşte şi dispare în explozia strălucitoare a soarelui. La fel, individualitatea limitată slăbeşte şi se pierde pe măsură ce se revelă Shakti divin, Energia Numenului. Ea este *Omnipotentia Dei*, forţa lui Dumnezeu care subjugă şi porunceşte, spulberă şi nu poate fi oprită de nimic. Ea se manifestă ca o ardoare devorantă, putere care arde, impetuozitate de dragoste a cărei apropiere misticul abia o suportă, unde descărcarea este asemănătoare cu mii de fulgere pătrunzând coloana vertebrală, este irezistibilă şi suverană.

Ea provoacă o uimire paralizantă care te interzice (termenul *thambos* grecesc), suspendă toate facultăţile intelectuale, este obiect de stupefacţie, de admiraţie, de fascinaţie şi teroare. Nimic nu poate opri cursul său şi a-i rezista este copilăresc, nu ar face decât să amplifice angoasele. Acest aspect teribil al Divinităţii, această faţă

[36] *Acţionează o etimologie tradiţională (nirukta), fondată pe un joc de cuvinte şi nu pe etimologie lingvistică.*
[37] *Geneză, 18, 27.*
[38] *Capitol XI. 40-42.*

mânioasă (*Krodha-murti*), numită astfel deoarece adoratorul, care o contemplă tremurând de groaza sacră, se cutremură până în străfundurile sale, ghicind inevitabila sa «jertfire» foarte apropiată, este venerat cu predilecţie atât de hinduşi cât şi de budiştii mahâyânişti.

Înfiorarea pune stăpânire pe credincios la vederea formei terifiante şi atotputernice a zeiţei, îi face sufletul mut şi îl îngheaţă pe loc, este prin ea însăşi o experienţă a morţii mentalului. Aceasta pentru că se consideră adesea că aspectele binevoitoare ale Divinităţii, figura sa protectoare manifestând atributele blândeţii, bunătăţii, a dragostei şi familiarităţii se adresează feţei întoarse către lume, cea care protejează fiinţa individuală în existenţa sa samsârică fără s-o smulgă eului şi limitelor sale, fără s-o elibereze din ciclul naşterilor.

Krishna, care este esenţialmente Vişnu, îşi voalează măreţia, el nu apare sub forma sa adevărată, universală, inspirând teroare, decât în ocazii rare, pentru câteva clipe, de exemplu, când deschide gura lui de copil mic, dojenit de mamă pentru că a înghiţit puţin praf, şi aceasta, ameţită, înţelege ea însăşi când contemplă în gura fiului ei întregul univers; ori atunci când i se descoperă lui Ardjuna, ezitând a se împotrivi formei nemiloase a Timpului care devoră lumea şi toate fiinţele. Astfel de viziuni, deşi stupefiante şi terifiante, sunt considerate graţii excepţionale, acordate sufletelor de elită, şi sunt de ordin mult mai înalt decât viziunile liniştitoare şi obişnuite, acordate tuturor.

La fel Rudra, tocmai pentru că este esenţialmente teribil, pentru că este aspectul Divinului care seamănă moarte şi dezolare, este considerat ca cel ce şi-a încredinţat eul acestui «stăpân al creaturilor» (Pashupati), ca cel mai prielnic (Shiva) dintre toţi zeii. Zeiţa Supremă este numită pe rând «Marea Zeiţă» (Mahâdevî) şi «Marele Demon» (Mahâsurî) pentru că vederea ei este mai puternică şi mai înspăimântătoare decât a celor mai redutabili demoni. Aşadar, ea singură este deasupra lor şi-i reabsoarbe în Ea însăşi.

Elementul ciudat, deconcertant, de tip repulsiv, inspirând teroare, este cel al experienţei religioase profunde, cu toate că este încă asociat ignoranţei şi impurităţii, deci fricii. Dacă zeii hinduşi sunt foarte adesea reprezentaţi făcând un gest cu mâna ca pentru a îndepărta teama (abhaya-mudrâ), nu este doar pentru a ne arăta că prezenţa lor ne eliberează de toate angoasele şi grijile vieţii terestre, ci şi pentru a ne proteja în faţa manifestărilor terifiante ale sacrului. Prezenţa lor reprezintă pentru individ identificarea limitelor sale.

Adoraţia este adesea numită *propiţiere* (*aradhana*). Ea are ca scop reconcilierea noastră cu ceea ce nouă ne pare atât de teribil în puterea sacrului, deci aparent «să îmblânzeşti» Divinitatea. În realitate, îmblânzirea are loc în propriul nostru psihic.

Asceza yoghină şi adoraţia sunt un proces de purificare pentru a umple distanţa ce separă fiinţa individuală, obişnuită cu modul său de a fi cotidian şi profan, şi augusta Putere divină. Scopul purificării este să pregătească întâlnirea şi uniunea (*yoga*), să ne obişnuiască să devenim receptacole ale acestei majestăţi, să ne facă să fim într-o stare de comuniune, să ne impregnăm zilnic de această majestate fără a fi îngroziţi sau distruşi.

O religie care va reprezenta un «Bun Dumnezeu», asemănător unui părinte înțelegător, prin forța împrejurărilor acesta va fi atenuat și va conduce la neghiobie sentimentală sub pretextul devoțiunii. Dumnezeul Viu este acela care se dezlănțuie, în fața căruia suntem slabi: Rudra este un uragan devastator, Kundalinî trezită este un ciclon care face ravagii în corpul yoghinului.

Realitatea este în esența sa, prodigioasă, și toată revelația sau doza de conștiință a Realității riscă să fie insuportabilă, intolerabilă pentru psihicul nostru prea mic, ca și pentru facultățile noastre infime.

Esențială este cunoașterea Adevărului, chiar dacă în cursul acestei descoperiri suntem smulși orizonturilor noastre familiare, ceea ce ne era drag și cunoscut, eul nostru și ataşamentele noastre par să se micșoreze până la a nu mai fi decât un punct minuscul în imensitatea Ființei, o pulbere neglijabilă în vastitatea Conștiinței fără limite.

Când cei doi poli opuși, ai terorii și fascinației care caracterizează experiența spirituală, sunt reconciliați, când Realitatea Divină nu mai este privită ca periculoasă sau binevoitoare, și când dualitățile sunt depășite prin părăsirea pretențiilor de a avea o existență separată, atunci este atinsă alinarea, descrisă *ca Shivam shantam advaitam* «Perfect benefic, liniștit, fără luptă». Este ca și cum yoghinul s-ar trezi dintr-un vis agitat și realizează că nu are nimic de pierdut scufundându-se în Oceanul Conștiinței Infinite, doar identificarea falsă cu individualitatea limitată. Și fără să tremure, nici să exulte, primește într-o egalitate perfectă experiența ultimă care se stabilește în natura sa adevărată.

El este unificat cu *mysterium*-ul care este ceea ce ESTE real, care este conștiință fără margini și beatitudine nemaiauzită. Nu putem, în cadrul acestei introduceri, să subliniem aportul prodigios, prețios, care abundă din fiecare capitol al cărții lui Gopi Krishna. Nu putem atinge o discuție a tuturor problemelor pe care le ridică această narațiune, nici să încercăm o comparație cu ceea ce ne învață tradiția Kundalinî-Yoga.

Lăsăm timpului textul să vorbească pentru el însuși. Trebuie doar să adăugăm, înainte de a lăsa cititorul față în față cu acesta, că toate experiențele de trezire de Kundalinî sunt departe de a fi atât de resimțite ca izbitoare, angoasante cum au fost cele trăite de Gopi Krishna.

Alte experiențe, dimpotrivă, au fost perfect armonioase și calme de la început, ori dificultățile întâlnite de yoghini au fost de un ordin cu totul diferit. Trebuie să punem în gardă cititorul împotriva tentației de a universaliza trăsăturile acestei experiențe specifice, trăite de brahmanul nostru din Caşmir. Anumite constante se regăsesc în toate cazurile de trezire de Kundalinî, dar fără a împiedeca sub nici o formă varietatea experiențelor spirituale în funcție de persoană, temperament, formarea și abordarea lor după calea pe care o urmează și după guru care îi ghidează.

Acesta ar fi un obiect demn de cercetare, fie ea științifică, cum o propune Gopi Krishna, sau doar a compara diferitele mărturii de autentice treziri de Kundalinî, așa cum sunt descrise în textele tradiționale, cu scopul de a desprinde constantele și a întrevedea variantele, diferențele și modalitățile diverse de care aceste experiențe sunt încărcate.

Capitolul 1

Într-o dimineață de Crăciun a anului 1937, m-am așezat cu picioarele încrucișate într-o mică încăpere a unei căsuțe din vecinătatea orașului Jamu, capitala de iarna a statului Jamu și Caşmir din India de Nord. Meditam cu fața întoarsă spre est, către fereastra prin care se revărsau în cameră primele raze gri ale aurorei care se lumina lent.

O lungă practică mă obișnuise să mă așez în aceeași poziție pe parcursul orelor, continuu, fără cel mai mic disconfort și, stând așezat, respiram lent și ritmic, atenția mea fiind îndreptată asupra creștetului capului, contemplând un lotus imaginar, strălucind în plină înflorire. Eram așezat ferm, imobil și drept, cu gândurile centrate, fără cea mai neînsemnată întrerupere, asupra lotusului luminos, făcând un efort pentru a împiedica atenția să vagabondeze, și pentru a o readuce, ori de câte ori se avânta într-o altă direcție. Intensitatea concentrării îmi suspenda respirația, suflul se rărea gradual până când, în anumite momente, devenea greu perceptibil. Toată ființa mea era atât de absorbită în contemplarea lotusului încât pe durata mai multor minute, ca o consecință, pierdeam contactul cu propriul corp și împrejurimile. Pe durata acestor clipe aveam impresia că pluteam în aer, fără cea mai vagă senzație a corpului meu. Singurul obiect de care eram conștient era lotusul colorat strălucitor, emițând raze de lumină. Acest tip de experiență se întâmpla multor oameni care practicau meditația, sub o forma sau alta, regulat și pe o perioadă suficient de lungă. Ceea ce însă, în cazul meu, a urmat în acea dimineață fatală, schimbând atât cursul existenței mele cât și viziunea asupra lucrurilor, s-a întâmplat în cazuri rare. În timpul unei perioade de intensă concentrare, am simțit dintr-o dată o stranie senzație la baza coloanei vertebrale, în locul de contact cu scaunul, în timp ce stăteam așezat cu picioarele încrucișate pe o cuvertura împăturită, plasată pe sol. Senzația era atât de extraordinară și atât de plăcută, încât atenția mea a fost puternic afectată. În clipa în care atenția se restrângea de o maniera atât de neașteptată din punctul unde ea era concentrată, senzația înceta. Gândindu-mă că aceasta trebuia să fie o farsă a propriei imaginații, pentru a slăbi tensiunea exercițiului spiritual, am alungat incidentul din spiritul meu și am readus atenția în punctul de la care ea s-a îndepărtat. Iarăși, am fixat-o asupra lotusului și cum imaginea devenea clara și distinctă în creștet, din nou senzația se produsese. De această dată, încercam să-mi mențin fixitatea atenției și am reușit pentru câteva secunde, dar senzația, propagându-se în sus, devenise atât de intensă și era atât de extraordinară,

raportată la tot ce resimțisem mai înainte că, în ciuda voinței mele, spiritul mi se îndrepta către ea și, în aceeași clipă, aceasta a dispărut din nou. Acum eram convins că ceva neobișnuit se întâmplase, ceva de care practica mea zilnică de concentrare era, fără îndoiala, responsabilă. Citisem expuneri mirifice, scrise de autori savanți, asupra marilor beneficii rezultate din concentrare și despre puterile miraculoase dobândite de yoghini grație unor astfel de exerciții. Inima a început să-mi bată violent și am avut ceva dificultăți în a-mi dirija atenția la gradul de fixitate dorit. După un anumit interval de timp m-am calmat și am meditat profund, ca altădată. Când am atins absorbția completă, am resimțit din nou senzația, dar de această dată, în loc să permit spiritului să părăsească punctul unde-l fixasem, mi-am menținut rigid și fără discontinuitate atenția. Din nou senzația s-a răspândi în sus, crescând în intensitate, și am simțit că mă clatin. Dar făcând un mare efort mi-am păstrat atenția concentrată asupra lotusului. Brusc, cu un vuiet asemănător unei cataracte, am simțit un șuvoi de lumină lichidă invadându-mi creierul prin coloana vertebrală.

Nefiind în nici un fel pregătit pentru o astfel de turnură a evenimentelor, am rămas copleșit de surpriză. Recâștigându-mi sângele rece, am rămas așezat în aceeași postură, menținându-mi spiritul asupra punctului de concentrare.

Iluminarea a devenit din ce în ce mai explozivă, vuietul mai puternic, aveam o senzație de oscilare, de zdruncinare și, brusc, m-am simțit alunecând în afara corpului, înfășurat într-un haló de lumină. Este imposibil de descris această experiență în mod adecvat. Am simțit punctul de conștiință, care era eul meu, lărgindu-se din ce în ce mai mult, înconjurat de valuri luminoase. Ele se amplificau, încă și încă, întinzându-se către exterior, în timp ce corpul, în mod normal obiectul imediat al percepției sale, părea să se retragă din ce în ce în depărtare până când am devenit complet inconștient. Eram acum cu totul conștiință, fără nici un contur, fără cea mai vagă idee de vreun adaos corporal, fără cel mai neînsemnat sentiment al vreunei senzații venită din simțuri, scufundat într-un ocean de lumină simultan conștient și deplin prezent în fiecare punct, răspândit, pentru a spune astfel, în toate direcțiile, fără cea mai mică barieră sau obstacol material. Nu mai eram eu însumi sau pentru a fi mai exact, eu însumi așa cum mă cunoscusem altădată, un mic punct de conștiință, izolat într-un corp, eram un vast cerc de conștiință, în care corpul nu era decât un punct scăldat în lumină și într-o stare de exaltare și fericire imposibil de descris. După un anume timp, n-aș ști să evaluez durata, cercul a început să se micșoreze. Simțeam cum mă concentram, devenind din ce în ce mai mic, până în clipa în care am devenit vag conștient de configurația corpului meu, din ce în ce mai clar. Și în timp ce mă strecuram din condiția anterioară, am devenit brusc conștient de zgomotele de pe stradă. Mi-am simțit din nou brațele, picioarele și capul și am redevenit cel de altădată, eul meu fiind restrâns la relația cu corpul și mediul exterior. Când am deschis ochii și am privit în jur, m-am simțit puțin zăpăcit și dezorientat, ca și când aș fi revenit dintr-o țară străină, cu totul diferită. Soarele se ridicase și-și arunca razele calde și liniștitoare direct pe chipul meu. Am încercat să-mi ridic mâinile ce-mi rămăseseră așezate în poală, una peste cealaltă, în timpul meditației. Brațele-mi dădeau impresia că sunt flasce și fără viață. Am făcut un

efort pentru a le ridica și întinde, pentru a permite sângelui să circule liber. Am încercat apoi să-mi degajez picioarele din poziția în care eram așezat, și să le așez într-o poziție mai confortabilă, dar nu am reușit. Erau grele și înțepenite. Cu ajutorul mâinilor le-am eliberat și le-am întins în față, apoi m-am sprijinit cu spatele de perete, odihnindu-mă într-o poziție naturală și confortabilă. Ce mi se întâmplase? Fusesem victima unei halucinații? Sau printr-un straniu capriciu al destinului am reușit să am o experiență a Realității transcendente? Reușisem eu acolo unde milioane de oameni au eșuat? Era oare ceva adevăr în aserțiunea înțelepților, a asceților indieni, enunțată de mii de ani, verificată și repetată generație după generație, că este posibil a percepe Realitatea în această viață chiar, dacă se urmează anumite reguli și se practică meditația într-o anumită formă? Eram năuc și stupefiat. Mi-era greu să cred că avusesem o viziune a divinității. Să fi avut o expansiune a ființei mele, a conștiinței mele și transformarea să fi fost provocată prin curentul vital care țâșnise de sub vertebrele coccigiene și ajunsese până în creier prin coloana vertebrala? Mi-am amintit că citisem, cu mult timp în urmă, în cărțile despre yoga, câteva pasaje referitoare la un anumit mecanism mental numit Kundalini, în raport cu partea inferioară a coloanei vertebrale. Se considera că acesta devenea activ cu ajutorul anumitor exerciții și, odată pus în mișcare, aducea conștiința umana limitată pe culmi transcendente, conferind individului puteri psihice și mentale incredibile. Avusesem eu, cu adevărat, șansa fabuloasă să găsesc cheia acestui minunat mecanism, învеșmântat într-un nor de mister din timpuri imemoriale, subiect asupra căruia oamenii discutau în șoaptă fără să-l fi văzut măcar o dată în acțiune, nici ei înșiși și nici la alții?

Am încercat încă o dată să repet experiența, dar eram atât de slab și consternat încât nu puteam să-mi adun suficient gândurile pentru a realiza starea de concentrare. Spiritul meu fierbea. Priveam soarele. S-ar fi putut ca în starea de extremă concentrare să-l fi considerat drept haloul luminos ce mă înfășurase în starea supraconștientă?

Am închis din nou ochii, lăsând razele soarelui să joace pe chipul meu. Nu, lumina ce-mi pătrundea prin pleoape, pe care o percepeam, era cu totul diferită. Aceasta era exterioară și nu avea aceeași splendoare. Lumina cu care făcusem experiența era interioară, făcând parte integrantă din conștiința mea amplificată, parte integrantă din mine însumi. M-am ridicat. Picioarele-mi erau slabe, împleticite. Se părea că vitalitatea fusese drenată în afara mea. Brațele nu-mi erau deloc într-o stare mai bună. Mi-am masat ușor coapsele și picioarele și, simțindu-mă ceva mai bine, am coborât la etajul inferior. Fără să spun nimic soției mele, am luat micul dejun în tăcere și apoi m-am îndreptat către serviciu. Pofta de mâncare nu mai era cea obișnuită, aveam gura uscată și, o dată ajuns la birou, nu mi-am putut concentra gândurile. Eram într-o stare de epuizare și descurajare și puțin dispus la conversații. După ceva timp, nesimțindu-mă în largul meu, având impresia de sufocare, am ieșit la o scurtă plimbare pe stradă, în ideea de a-mi schimba dispoziția. Spiritul meu revenea fără încetare la experiența de dimineață, încercând să recreeze în imaginație miraculosul fenomen al cărui martor fusesem, însă fără succes. Trupul meu, în special picioarele, erau încă slabe și nu am putut merge mult timp. Nu încercam nici un interes pentru oamenii pe care-i întâlneam și mă plimbam

într-o stare de spirit de detaşare şi indiferenţă faţă de tot ce mă înconjura, o stare cu totul străină caracterului meu. Am revenit la birou mai repede decât aş fi intenţionat şi mi-am petrecut restul orelor de program jucându-mă cu creionul pe hârtie. Când m-am întors acasă după-amiază, nu mă simţeam mai bine. Nu m-am putut decide să mă aşez şi să citesc cum făceam în mod obişnuit seara. Mi-am luat cina în tăcere, fără poftă sau gust, apoi m-am dus la culcare. În mod obişnuit era suficient să pun capul pe pernă pentru a adormi în câteva minute. Dar în acea noapte eram, în mod ciudat, agitat şi tulburat. Nu puteam să împac exaltarea de dimineaţă cu depresia care se instalase apăsător în mine în timp ce mă întorceam şi mă răsuceam în pat. Aveam un inexplicabil sentiment de teamă şi incertitudine. În cele din urmă, în mijlocul acestor presentimente, am adormit. Am dormit neregulat, având vise stranii şi trezindu-mă la intervale scurte, ceea ce contrasta singular cu somnul meu obişnuit continuu. Cam în jurul orei trei dimineaţa, somnul m-a părăsit definitiv. Pentru câtva timp, am stat aşezat pe pat. Somnul nu mă revigorase. Mă resimţeam încă, şi gândurile erau lipsite de claritate. Se apropia momentul meditaţiei mele obişnuite. M-am decis să încep mai devreme în aşa fel încât să evit ca soarele să-mi atingă mâinile sau faţa, şi fără să-mi deranjez soţia am urcat la etajul superior în cabinetul meu de studiu. Am întins cuvertura pe pardoseală, aşezându-mă cu picioarele încrucişate, şi, ca de obicei, am început să meditez. Nu reuşeam să mă concentrez cu aceeaşi intensitate ca în ziua precedentă, cu toate intensitatea eforturilor mele. Gândurile-mi rătăceau şi, în loc să fiu într-o expectativă fericită, mă simţeam într-un mod bizar nervos şi neliniştit. În fine, după eforturi repetate, mi-am menţinut atenţia asupra punctului obişnuit un anumit interval de timp aşteptând rezultatul. Nimic nu se întâmpla şi începeau să mă încerce îndoielile privitoare la validitatea experienţei mele precedente. Am încercat din nou, de aceasta dată cu ceva mai mult succes. Mobilizându-mi toată energia mi-am stăpânit gândirea vagabondă, şi, fixându-mi atenţia asupra creştetului capului, mă străduiam să vizualizez un lotus în plină înflorire, cum aveam obiceiul. Din clipa în care am ajuns la gradul obişnuit de intensitate şi fixitate mentală, am simţit din nou curentul pus în mişcare către creştet. Nu am permis atenţiei mele să slăbească şi, din nou, cu un elan impetuos, şi un zgomot puternic în urechi, torentul de lumină strălucitoare îmi invada creierul umplându-mă de putere şi vitalitate, şi am simţit cum mă împrăştiam în toate direcţiile, răspândindu-mă dincolo de frontierele cărnii, absorbit complet în contemplarea unei uimitoare clarităţi conştiente, contopindu-mă cu ea şi, totuşi, nedizolvat complet în ea. Această situaţie a durat mai puţin ca în ziua precedentă. Sentimentul de exaltare nu era atât de puternic. Când mi-am revenit la starea normală, am simţit inima bătând violent şi aveam un gust amar în gură. Era ca şi cum o rafală dezlănţuită de aer fierbinte îmi pătrundea trupul. Senzaţia de epuizare şi descurajare era mai pronunţată decât cu o zi înainte. M-am odihnit un moment pentru a-mi recăpăta forţa şi echilibrul. De această dată nu mă mai îndoiam; experienţa era reală şi soarele n-avea nici un amestec cu lumina interioara pe care o văzusem. Dar de ce nu mă simţeam în largul meu şi eram deprimat? În loc să fiu copleşit de fericire pentru şansa mea şi să-mi binecuvântez steaua, de ce descurajarea a pus stăpânire pe mine?

Aveam impresia că sunt în pericol iminent, ameninţat de ceva ce scăpa înţelegerii şi puterii mele. Ceva intangibil şi misterios pe care eu nu-l puteam nici înţelege şi nici analiza. Un nor dens de descurajare şi de tristeţe sumbră părea să mă oprime, ţâşnind din adâncurile fiinţei mele, fără nici o legătură cu circumstanţele exterioare. Nu mă mai simţeam acelaşi om ca cel ce fusesem numai cu câteva zile înainte, şi o condiţie mentală de oroare datorată unei schimbări inexplicabile a început să pună stăpânire pe mine, de care nu reuşeam să mă eliberez, în ciuda tuturor tentativelor şi eforturilor de voinţă. Eram departe de a mă îndoi că începând din acea zi nu mai eram aceeaşi fiinţa identică cu eul meu normal de odinioară, departe de a realiza că, din greşeala şi fără pregătire sau cunoştinţe adecvate, trezisem şi pusesem în mişcare cea mai minunată şi implacabilă putere din om şi, căzusem fără să ştiu pe cheia secretului cel mai bine păzit de înaintaşi şi că, de acum înainte, pentru mult timp, trebuia să trăiesc suspendat de un fir oscilând între viaţă, pe de o parte, şi moarte de cealaltă parte, între sănătatea spiritului şi nebunie, între lumina şi tenebru, între cer şi pământ.

Începusem să practic meditaţia la vârsta de şaptesprezece ani. Un eşec suferit la un examen de la colegiu, care mă împiedica să intru la Universitate în acel an, a provocat o revoluţie în spiritul meu de adolescent. Nu era atât eşecul însuşi şi pierderea unui an, care mă nemulţumea, cât gândul la marea supărare pe care acest fapt îl va provoca mamei mele pe care o iubeam. Zile şi nopţi mă torturam încercând să găsesc o scuză plauzibilă, care să atenueze efectul acestei penibile veşti asupra ei.

Ea era atât de sigură de succesul meu, că nu aveam pur şi simplu curajul să-i distrug iluziile. Obţinusem o bursa de merit şi mă bucuram să fiu considerat ca unul dintre cei mai străluciţi elevi ai Colegiului, dar în loc să-mi consacru timpul studiului textelor recomandate, mă cufundam în lectura unor cărţii fără legătură cu studiile noastre, pe care le împrumutam de la bibliotecă. Mi-am dat seama prea târziu că nu ştiam aproape nimic despre anumite subiecte şi că n-aveam nici o şansă să reuşesc la examen. Fără să fi suferit vreodată ruşinea unui eşec în toată viaţa mea şcolară şi fiind totdeauna stimat de profesori, am fost descumpănit la ideea că mama, mândră de excelenţa mea şi sigură de capacitatea mea de a trece examenul cu menţiune, va fi profund rănită de această probă de neglijenţă.

Născută într-un sat, într-o familie de ţărani duri la treabă şi temători de Dumnezeu, destinul îi hărăzise să fie compania unui om mult mai vârstnic decât ea, originar din Amritsar[1], oraş care se găsea în acea vreme, la mai puţin de şase zile de voiaj cu trenul şi şareta, de locul ei de baştină. Insecuritatea şi anarhia din ţară constrânseseră pe unul din străbunicii mei să părăsească refugiul răcoros al pământului natal pentru a-şi încerca şansa în câmpia toridă a îndepărtatului Panjab.

Acolo, schimbându-şi costumele şi vorbind o limbă diferită de a lor, străbunicul şi bunicul meu au trăit şi au progresat ca atâţi alţi exilaţi ai sorţii, cu totul asimilaţi, cu excepţia riturilor şi obiceiurilor religioase şi fizionomiei lor

[1] *Amritsar este capitala Panjabului*

asupra căreia nimeni nu se putea înşela că erau Brahmani din Caşmir. Tatăl meu, care avea o înclinaţie mistică profundă, s-a reîntors în ţara strămoşilor atunci când era deja aproape sigur că a venit vremea să se căsătorească şi să se stabilească. Chiar în perioada cea mai activă a vieţii sale, era întotdeauna în căutare de yoghini şi asceţi reputaţi, care posedau puteri ascunse şi nu renunţa să-i servească şi să rămână în compania lor pentru a învăţa secretul darurilor lor minunate.

Era un adept convins al şcolilor tradiţionale de disciplina religioasă şi de yoga, existente în India din cele mai îndepărtate timpuri şi, care printre numeroşi factori care contribuiau la realizarea spirituală acordau locul de onoare renunţării, abandonului voluntar al tuturor bunurilor şi a vieţii mundane, pentru a permite spiritului eliberat de lanţurile grele ce-l lega de pământ, să-şi sondeze propriile profunzimi eterate, fără să fie tulburat de dorinţă sau pasiune.

Autoritatea invocată pentru o astfel de conduită emana din Vedas, mai mult, chiar din exemplele date de autorii inspiraţi din imnurile vedice şi prin iluştri vizionari din Upanisade, care se conformau unei practici stabilite în vechea societate de Indo-Arieni, din clipa în care deveneau maturi, pornind de la cincizeci de ani, retrăgându-se din viaţa activă şi din rolul de stăpân al casei, câteodată urmaţi de soţie, în această decizie pentru a petrece restul zilelor în sihastrii din păduri, pentru a medita fără întrerupere şi a învăţa, ca preludiu al unei glorioase şi netulburate ieşiri din scena acestei vieţi.

Această modalitate puţin comună de a petrece apusul vieţii a exercitat în India o profundă fascinaţie asupra multor bărbaţi şi femei atraşi de spiritualitate, şi chiar şi acum, sute de persoane de valoare, încoronate de succes în viaţa lor exterioară şi ducând o viaţă de familie fericită după criteriile cunoscute, părăsesc confortul şi armonia căminului lor, luându-şi rămas bun de la descendenţi şi pleacă departe, pentru a-şi consacra restul zilelor cercetării lor spirituale, în pace, departe de grijile şi febra lumii.

Tatăl meu, adorator fervent al acestui ideal străvechi, care oferă un contrast fericit cu atitudinea „legat de pământ şi surd pentru cer" a ales să trăiască o viaţă retrasă, cam la doisprezece ani după căsătorie.

Hotărârea sa, care s-a format gradual a fost precipitată de moartea tragică a fiului său mai mare, la vârsta de cinci ani.

Retrăgându-se la cerere dintr-un post guvernamental înainte de a împlini cincizeci de ani, tatăl meu a abandonat toate grijile şi plăcerile vieţii şi s-a închis în singurătate cu cărţile sale, lăsând toată responsabilitatea întreţinerii familiei şi administrării menajului pe umerii neexperimentaţi ai tinerei sale soţii.

Ea a suferit teribil. Tatăl meu a renunţat la lume când ea nu avea decât douăzeci şi opt de ani şi era mama a trei copii, doua fete şi un băiat. Cum ea ne creştea – cu ce devoţiune! – ea veghea asupra nevoilor foarte simple ale tatălui nostru auster, care se izolase complet de lume şi nu schimba niciodată un cuvânt cu unul dintre noi; prin ce muncă continuă şi ce sacrificii personale colosale ea reuşea să păstreze reputaţia şi onoarea familiei, ar constitui o temă potrivită pentru o mare povestire de eroism inegalabil, de sentiment moral inflexibil, de castitate şi abnegaţie supreme.

Mă simţeam vinovat şi eram chinuit: de întrebarea cum aş putea să-i stau în faţă şi s-o determin să admită slăbiciunea mea?

Realizând că prin absenţa stăpânirii de sine, trădasem încrederea ce mi se acordase am hotărât să recâştig oportunitatea pierdută sub o alta formă. Niciodată în viaţă nu va mai trebui să mă fac vinovat de aceeaşi greşeală. Dar pentru a frâna elementul vagabond al naturii mele, pentru a-mi corecta conduita, era necesar să-mi cuceresc propriul spirit, care, urmând fără piedici propriile înclinaţii, m-a determinat să-mi neglijez obligaţiile şi m-a pus într-o situaţie atât de penibilă, lăsându-mă pradă remuşcărilor şi unei dureri sfâşietoare, decăzut în proprii mei ochi.

Cu această hotărâre luată, căutam mijloacele pentru a o pune în practică.

Pentru a reuşi trebuia să am, cel puţin câteva noţiuni asupra metodelor care să permită îmblânzirea eului meu rebel.

În consecinţă, am început să citesc câteva cărţi de gen, uzuale, privitoare la dezvoltarea personalităţii şi stăpânirea spiritului. Din cantitatea enormă de materiale conţinând aceste scrieri, am acordat atenţie la Concentraţia Spiritului şi la Cultura Voinţei.

M-am apucat să le practic pe amândouă cu un entuziasm juvenil, dirijând toate energiile şi subordonând toate dorinţele acestui obiectiv unic cât de des îmi era posibil. Scârbit şi umilit de lipsa mea de control, care m-a făcut să cedez pasiv tiraniei dorinţei de a substitui romane, alte povestiri pasionante şi literatură de divertisment, textelor aride şi dificile prescrise de Colegiu, mi-am făcut un obiectiv de onoare în a-mi afirma voinţa în toate privinţele, începând de la cele mai mici lucruri şi, progresiv, extinzând aplicarea acestui principiu la situaţii mai importante, mai anevoioase, forţându-mă, ca penitentă, să îndeplinesc activităţi ingrate şi anevoioase în faţa cărora natura mea îndrăgostită de tabieturile sale se trăgea înapoi cu spaimă, până când am început să am un ascendent asupră-mi, o convingere crescândă că nu mai eram susceptibil să cedez şi să devin pradă uşoară tentaţiilor obişnuite. De la controlul spiritului la yoga şi ştiinţele oculte nu era decât un pas. Am trecut, aproape fără să-mi dau seama, de studiul cărţilor consacrate acestui prim subiect şi de investigaţiile asupra literaturii tratând spiritualitatea, parcurgând, în acelaşi timp, pentru a avea o vedere de ansamblu, un anumit număr de texte sacre.

Biciuit de ruşinea primului meu eşec în viaţă şi îmboldit de o conştiinţă vinovată încercam o aversiune crescândă pentru lucrurile din această lume şi starea lor inextricabilă şi incurabil încurcată care mă expusese acestei umilinţe şi, puţin câte puţin, focul renunţării a început să ardă furios în mine, împingându-mă să caut o cale onestă de a scăpa din aceste tensiuni şi de tumultul vieţii, pentru a găsi pacea şi liniştea unei existenţe consacrate unui scop înalt.

Pe durata acestui conflict interior acut, mesajul sublim din Bhâgavada-Guîtâ a avut asupra mea efectul cel mai profund şi salutar, alinând arsurile febrei mele mentale şi prezentând viziunii mele promisiunile unei vieţi netulburate acordată la diapazonul Realităţii împlinite subiacentă lumii fenomenelor, în care se amesteca bucuria şi suferinţa.

În acest fel, plecând de la ideea de a obține succes în acțiunile mele mundane, eliminând posibilitatea eșecului datorat lipsei de voință, am ajuns imperceptibil la o altă extremă: mă găseam, mai curând, în curs de a exersa voința și a practica meditația, nu pentru scopuri temporare ci cu singurul obiectiv să ating succesul în yoga, chiar dacă aceasta ar fi dus sacrificarea tuturor perspectivelor mele de viitor terestru.

Ambițiile mele lumești dispăruseră.

La această vârstă adolescentină, când ești influențat mai mult de idealuri și vise decât de considerații practice și când ai tendința de a vedea lumea prin ochelari auriți, viziunea suferinței și mizeriei, peste tot prezente, accentuând sentimentul distanței între ceea ce este și ceea ce ar trebui să fie, tinde să modifice direcția gândirii, la anumite naturi mai sensibile.

În ce mă privește rezultatul a fost dublu: asta m-a făcut mai realist, scoțându-mă brutal dintr-un optimism nejustificat, odihnit pe visul unei existențe ușoare și fără durere și, în același timp, aceasta mi-a redat hotărârea să descopăr o fericire de natură durabilă, care să nu fie dobândită pe seama fericirii altora.

Adesea, în izolarea unui loc retras, singur în camera mea, dezbăteam în mine însumi avantajele și inconvenientele respective ale diferitelor căi care mi se deschideau.

Doar cu câteva luni înainte, ambiția mea era de a mă pregăti pentru o carieră plină de succes, pentru a mă putea bucura de o viață de abundență și bine în mijlocul luxului și confortului accesibil clasei înstărite din societatea noastră.

Acum voiam să duc o viață senină, impermeabilă pasiunilor mundane, scutită de discordie și conflicte. Pentru ce să pun la inimă și să-mi fixez spiritul asupra unor lucruri, îmi spuneam, pe care în final va trebui să le abandonez, chiar împotriva mea, sub vârful sabiei mânuite de moarte, în mare durere, și în tortura spiritului? De ce să nu trăiesc mulțumit cu atâta cât să satisfacă rezonabil cele câteva nevoi impuse de natură și să consacru timpul astfel economisit pentru a dobândi valori de natură permanentă care vor fi ale mele pentru totdeauna, o podoabă durabilă pentru Eternul și imuabilul sine din mine însumi, în loc ca munca mea să servească la glorificarea acestui corp?

Cu cât reflectam asupra acestei probleme, cu atât eram mai puternic atras de viața simplă, fără ostentație, lipsită de aviditate pentru o poziție socială înaltă pe care mi-o imaginam. Singurul obstacol pentru această realizare, de altfel facilă, a proiectului meu, obstacol care mi se părea atât de greu de depășit, era că trebuia să obțin consimțământul mamei, ale cărei speranțe deja distruse pentru prima oară, prin brusca decizie a tatălui meu de a renunța la lume erau acum centrate asupra mea. Ea dorea să mă vadă devenind un om important și cu o situație materială solidă, deasupra tuturor nevoilor, și capabil să smulg familia noastră ruinată sărăciei și muncii ingrate căreia o condamnase renunțarea tatălui nostru, care, deliberat, dăruise tot ce strângătoarea mea mama economisise, și nu păstrase nici o rezervă la care să apeleze la nevoie. Știam că dacă ea mi-ar fi cunoscut cât de puțin planurile, aceasta ar fi făcut-o să sufere, iar eu voiam să evit acest lucru cu orice preț. În același timp nevoia de a mă consacra căutării realității era prea puternică

pentru a o putea suprima. Eram prins într-o dilemă, sfâșiat pe de o parte de datoria mea filială și propria mea dorința naturală de a ridica starea materială decăzută a familiei și, pe de altă parte, de dezgustul meu pentru lume. Dar ideea să-mi abandonez casa și familia nu mi-a venit niciodată în minte. Aș fi renunțat la tot, înțelegând drumul pe care mi-l alesesem, decât să mă despart de părinți sau să abandonez datoriile pe care le aveam față de ei. Plecând de la acesta, toată ființa mea se revolta la ideea de a deveni un ascet fără foc si cămin, depinzând de munca altora pentru subzistența. Dacă Dumnezeu este personificarea a tot ce este bun, nobil și pur, argumentam eu, cum poate porunci ca cei ce au dorința arzătoare să-l găsească și să se abandoneze Voinței Sale, să-și părăsească familiile, față de care au nenumărate obligații, în virtutea legăturilor pe care El Însuși le-a gravat în inima omului, și să vagabondeze dintr-un loc într-altul, suportați prin milă și caritate de cei ce onorează aceste legături. Simplul gând al unei astfel de existențe îmi repugna. Nu îmi puteam face nici o idee despre o viață care, într-un fel sau altul, direct sau indirect, ar aduce atingere demnității mele de om, capacității mele de a-mi folosi mâinile și talentele pentru a mă îngriji de nevoile mele și ale celor ce depindeau de mine și m-ar reduce, practic, la starea deplorabilă de paralitic, obligat să pedepsesc pe ceilalți, cu preocuparea de a avea grijă de nevoile lor vitale. Eram decis să trăiesc o viață de familie simplă și curată, lipsită de lux, în afară febrei rivalităților și paradelor sociale, permițându-mi să-mi satisfac obligațiile și să trăiesc liniștit de pe urma fructelor muncii mele, restrângându-mi dorințele și nevoile, pentru a avea suficient timp și liniște spirituală, absolut necesare pentru a-mi urma calm drumul pe care mi-l trasasem. La acea vârstă tânără, aceasta nu prea venea din intelectul meu, ci din ceva mai profund, care clădind peste eșecul pe care l-am încercat și triumfând asupra conflictului dezlănțuit în mine, decisese linia de viață pe care trebuia să-o adopt și s-o urmez. În acea epocă nu-mi puteam face o idee asupra teribilului vârtej de forțe suprafizice în care eu trebuia să plonjez orbește, și la ale cărui redutabile profunzimi mi-a venit un răspuns mulți ani mai târziu, răspunsul la enigma ce-a provocat umanitatea în decursul mileniilor.

Poate că acest răspuns aștepta o oportunitate, depinzând de o rară combinație de circumstanțe, permițându-i să se armonizeze curentului modern de gândire științifică și să umple prăpastia existentă între credința naivă pe de o parte și rațiunea critică de cealaltă parte. Nu pot atribui altei rațiuni aparenta singurătate pe care am încercat-o la acea vârstă lipsită de maturitate, când nu eram atât de perspicace pentru a depăși toate implicațiile pasului pe care mi-l propusesem, adoptând un mod de viață sobru și moderat, pentru a mă strădui să ating realizarea sinelui, ducând o viață de familie, în loc să mă eliberez rupând toate legăturile afective, cum se întâmpla cu sutele de oameni tineri dezamăgiți în fiecare an în țara mea, prin emularea aureolelor de prestigiu precedente, în acord cu autoritatea scripturală și tradițională.

În acea perioadă noi trăiam în Lahore și ocupam partea superioară a unei case cu trei etaje, pe o străduță îngustă din împrejurimile orașului. Cartierul era teribil de suprapopulat, dar din întâmplare, clădirile vecine erau mai joase decât a noastră, ceea ce ne permitea să avem suficient aer și soare și să beneficiem, fără

Am ales pentru practica mea un colţ în una din cele două mici camere de care dispuneam şi în fiecare zi, la primele lumini ale zorilor, mă duceam să meditez.

Începând cu meditaţia de scurtă durată, am prelungit, gradual, exerciţiile până ce în intervalul câtorva ani, am devenit capabil să stau aşezat în aceeaşi postură, drept şi imobil, cu spiritul concentrat asupra mea şi plasat ferm asupra obiectului concentrării, pe durată de ore, fără cel mai mic semn de oboseală sau agitaţie.

Cu o hotărâre riguroasă mă străduiam să urmez toate regulile de conduită prescrise pentru cei ce studiau yoga. Aceasta nu era deloc un lucru uşor pentru un tânăr de vârsta mea, fără îndrumarea personală a unui maestru respectat, să trăiesc la înălţimea exigentelor de sobrietate, de rectitudine şi reţinere cerute pentru ca practica yoga să fie încoronată de succes, în mijlocul veseliei şi fascinaţiei unui oraş modern şi în compania constantă a camarazilor şi amicilor zgomotoşi şi fără griji.

Dar am persistat, ataşat tenace hotărârii mele, fiecare eşec stimulându-mă să dublez eforturile. Eram hotărât să îmblânzesc spiritul meu indisciplinat în loc să-l las să mă domine. În ce măsură am reuşit, ţinând seama de tendinţele caracterului şi circumstanţe, n-aş şti să spun. Dar dacă n-ar fi existat riguroasa înfrânare pe care am exersat-o asupra mea însumi pe parcursul mai multor ani, reţinând cu o mână de fier impetuozitatea şi exuberanţa tinereţii mele turbulente, cred că n-aş fi supravieţuit încercării prin care am trecut la vârsta de treizeci şi cinci de ani.

Mama înţelese din comportamentul meu, brusc diferit, şi din atitudinea mea moderată că o schimbare de mari proporţii se produsese în mine. Nu mă încerca niciodată dorinţa de a-i explica punctul meu de vedere, pentru a o pregăti în privinţa hotărârii pe care o luasem, repugnându-mi să-i produc cea mai mică suferinţă, păstrând pentru mine propriile proiecte de viitor pentru că mi se părea prematur, ca atunci când nu-mi terminasem studiile la colegiu, să anticipez o eventualitate, care putea fi pusă în discuţie abia în momentul alegerii unei cariere.

Dar circumstanţele au concurat în aşa fel încât am fost scutit de situaţia dezagreabilă de a destăinui mamei hotărârea mea. Fusesem primit al doilea într-un concurs destinat selecţiei de candidaţi pentru un înalt post guvernamental, dar din cauza unei modificări de procedură, în final nu am fost acceptat. De asemenea, dezaprobarea cumnatului meu a avut ca efect anularea propunerii de a urma o profesiune medicală. Tocmai atunci o bruscă alterare a sănătăţii mele datorată căldurii a creat o aşa nelinişte în inima mamei, încât a insistat să plec imediat în Caşmir, fără să acord nici o importanţă studiilor, din moment ce sănătatea mea era în joc. Întrucât în acel moment critic am primit oferta de a fi nominalizat pe un post de funcţionar slab plătit în Departamentul Lucrărilor Publice din acest stat, l-am acceptat, în grabă, cu consimţământul mamei şi am plecat către magnifica vale, fără regrete, pentru a începe, viaţa maşinală şi plictisitoare dintr-un mic birou.

Un an mai târziu, părinţii mi s-au alăturat la Şringar şi, puţin după aceasta, mama a început să caute pentru mine o alianţă matrimonială. Vara următoare, la treizeci şi trei de ani, am fost unit prin legăturile căsătoriei, după ritualurile tradiţionale de soţia mea, cu şapte ani mai tânără ca mine şi care aparţinea unei familii pandite din Baramula.

Am speriat-o de la prima întâlnire, părăsind patul nupţial la ora trei dimineaţa, pentru a face un duş sub un şuvoi al unui robinet de apă curentă din templul vecin, aproape de râu, şi revenind după o oră m-am aşezat să meditez, fără să pronunţ un cuvânt până la ora plecării spre birou. Ea s-a adaptat admirabil la ceea ce, în spiritul său ingenuu, părea să însemne un filon de excentricitate la soţul său, întotdeauna gata să mă primească cu un kangri cald[2], când reveneam din templu, amorţit de frig. Cam un an mai târziu am fost transferat în Jamu pentru a-mi desfăşura activitatea în această provincie. Ea m-a însoţit câteva luni mai târziu, împreună cu părinţii mei, cărora le era foarte dragă pentru simţul acut al datoriei şi pentru atenţia asiduă pe care le-o purta.

Anii au trecut. Nu fără greşeli şi slăbiciuni din partea mea şi cu întreruperi datorate circumstanţelor aflate în afară voinţei mele. Dar niciodată n-am pierdut din vedere scopul pe care mi-l asumasem şi niciodată nu m-am îndepărtat de drumul ales, ca şi cum era scris că trebuia în acest fel să mă prepar într-o oarecare măsură, fără să prevăd, pentru nimic în lume, criza căreia trebuia să-i fac faţă în marea încercare care mă aştepta.

În perioada acestui eveniment extraordinar, în 1937, aveam funcţia de Secretar la dispoziţia Directorului Educaţiei din statul nostru. Înainte de aceasta avusesem acelaşi post la biroul Inginerului şef, de unde fusesem transferat pentru că avusesem curajul să comentez directivele injuste ale ministrului în funcţie atunci, care manifesta adesea o plăcere perversă să-şi maltrateze subalternii. În nici unul dintre aceste birouri nu-mi plăcea munca mea, cu toate că ceilalţi colegi considerau că ocupam o poziţie de invidiat.

Eram obligat să ţin zilnic listele clasate şi registrele de stat ale serviciului funcţionarilor cu grad superior, să formulez propuneri pentru avansarea sau transferul lor, să răspund şi să avizez cererile acestora şi să mă ocup de solicitările lor. În consecinţă, în ambele situaţii eram determinat să am de-a face cu o importantă parte de personal, în sânul căreia un mare număr anticipând posibilitatea unor favoruri nemeritate în dauna camarazilor folosiţi, neîndoindu-se de nimic, frecventau asiduu birourile în căutarea de oameni care să-i servească, ceea ce îi obliga pe colegii lor să facă acelaşi lucru, din teama de a nu fi distruşi. Prin natura funcţiei îmi era absolut imposibil să sçap comentariilor şi criticilor referitoare la deciziile mele, care influenţau viaţă sau cariera unei persoane sau a alteia. Anumite decizii aveau, de asemenea, efect invers de a mă face să-mi înfrunt propria conştiinţă în avantajul unor bieţi candidaţi fără nici un sprijin, dar demni de interes. Din cauza dorinţei mele de a decide cu o justeţe egala, în toate cazurile, intram adesea în conflict cu influenţe ascunse, care lucrau pe sub mână, în spatele faţadei aparent ireproşabile a administraţiei guvernamentale, şi asta crea, din timp în timp, probleme insolubile şi situaţii detestabile pentru mine. Aveam un straniu

[2] *kangri = un mic ceaun de pământ ars, înconjurat de un spaţiu în care sunt puşi cărbuni aprinşi pentru încălzire. Se plasează, în mod obişnuit, aproape de piele, sub rochia lungă*

ataşament pentru cauza oprimaţilor şi această trăsătură a caracterului meu se manifesta împotriva propriilor mele interese. Aceasta m-a făcut să refuz de două ori oferte de promovare, înainte de a-mi veni rândul, fiind preferat faţă de colegi mai vârstnici.

Acest tip de profesie nu convenea temperamentului meu, însă neposedând nici o calificare pentru o altă meserie, nici mijloace sau înclinaţii să mă formez în vederea unei ocupaţii mai captivante, continuam activitatea de rutină în care m-am împotmolit de la început. Munceam greu şi cât puteam de bine, dar eram mai interesat de studiul şi practica yoga decât de cariera mea oficială. Consideram aceasta din urmă ca pe un mijloc de a-mi câştiga existenţa numai atât cât să fie suficient pentru a acoperi nevoile noastre esenţiale. Plecând de la aceasta, cariera mea nu avea nici valoare, nici importanţă pentru mine. Îmi repugna să fiu prins în controversele unei prese de competitori disputând aprig, de-o parte şi de alta, şi cum acesta se întâmpla aproape zilnic, crea valuri de anxietate, deranjând suprafaţa normal calmă a lacului spiritului meu, pe care mă străduiam să-l păstrez imperturbabil şi senin, pentru că aceasta era indispensabil în practica yoga. Numai după câţiva ani, când am intrat în Departamentul Lucrărilor Publice, nori de intrigi au început să plutească asupra inginerului şef din acea epocă, a cărui tentativă de a împiedica acţiunile murdare ale funcţionarilor corupţi, i-a atras tot felul de dificultăţi. Un complot a fost urzit în jurul său de subordonaţi în cârdăşie cu persoane oficiale din minister, la care participau cei ce au fost privaţi, urmare intervenţiilor sale, de nenumărate facilităţi cu care ei erau obişnuiţi. Conspiraţia şi-a atins scopul şi funcţia i-a fost retrasă cu mult înainte de expirarea termenului, spre stupefacţia celor care erau la curent cu dedesubturile afacerii.

După suspendarea sa, am rămas fără apărare în faţa unei legiuni de inamici puternici şi vindicativi care l-au montat pe ministru împotriva mea, recurgând la metode necinstite pentru a mă agasa şi a-mi face rău. Picătura care a umplut paharul a fost o critică pe care eu am formulat-o când eram în subordinea noului inginer-şef, împotriva unui ordin defectuos primit de la minister, care a reuşit, spre marea mea uşurare, să mă mute din acel loc, unde atmosfera devenise mult prea viciată pentru a te simţi bine.

La Direcţia de Educaţie condiţiile erau mai liniştitoare pentru mine. Nu erau ocazii de corupţie la aceeaşi scară ca la Departamentul Lucrărilor Publice. În consecinţa, alternanţa inoportună de maşinaţie şi manevre de contra ofensive, care caracteriza în permanenţă biroul precedent era, de asemenea, absentă. Acolo drumul meu a urmat fără piedici până în 1947. În mare parte, din cauza sentimentului de securitate şi a atmosferei plăcute din acest nou post am fost capabil să menţin legăturile cu el, împotriva încercărilor pe care a trebuit să le înfrunt şi incertitudinii angoasante pe care a trebuit să o suport o lungă perioadă, ocupându-mă, în continuare, cu treburile cotidiene, la masa mea de lucru.

Capitolul 2

M-am născut în 1903 într-un mic oraş, Geru, la aproximativ 30 km de Şrinagar, capitala Caşmirului, în casa părinţilor mamei mele. Ea se afla acolo în momentul naşterii mele pentru a beneficia de îngrijirile şi atenţia surorii mai mari şi a fraţilor săi în timpul naşterii. Tatăl meu construise, pe cheltuiala sa, o mică locuinţă cu un etaj pe un mare teren al lor. Era un edificiu umil, făcut din cărămizi uscate la soare şi cu un acoperiş de paie, dar care ne-a servit drept locuinţă mult timp, în anii copilăriei mele şi apoi, din când în când, de fiecare dată când eram obosiţi de oraş şi când simţeam nevoia unui aer de ţară.

Primele mele amintiri din copilărie se conturează, vag, în jurul unei case de mărime medie, într-un cartier liniştit din oraşul Şrinagar. Mi-amintesc încă o scenă în care eram strâns în braţele mătuşii materne mai vârstnice, care mă consola cu cuvinte dulci şi duioase după un acces de plâns prelungit, provocat de furia mamei pentru că stătusem afară prea mult timp, jucându-mă cu alţi copii. Cum eram fiul său unic, ea nu mă îmbrăca niciodată cu haine frumoase, pentru a mă feri de deochi, nici nu-mi permitea să stau mult timp afară, de frica accidentelor.

O altă amintire din copilărie, de neşters, este o noapte luminată de lună când, împreună cu mama şi unul dintre unchii materni, am dormit la un etaj superior, acoperit parţial şi deschis lateral, într-o mică cabană de lemn, care folosea de hambar, tip de construcţie foarte comună în locuinţele rurale din Caşmir. Călătorisem pe cai toată ziua pentru a ajunge la locuinţa îndepărtată a unui pustnic renumit, şi nereuşind să ajungem la destinaţie, a trebuit să căutăm, la căderea nopţii, adăpost în casa unui fermier, care ne-a găzduit astfel peste noapte. Nu-mi pot aminti înfăţişarea sfântului, ci doar părul său lung, împletit, căzându-i peste umeri în timp ce stătea cu picioarele încrucişate, sprijinit de unul dintre pereţii minusculei sale camere, cu faţa către uşă. Îmi amintesc cum m-a luat în braţe şi mi-a mângâiat părul, pe care mama îl lăsase să crească, pentru a respecta jurământul solemn pe care-l făcuse, să nu mă tundă sau radă până în momentul când ar fi avut loc, pentru mine, ceremonia de învestitură a cordonului sacru.[1]

Mulţi ani mai târziu, când eram suficient de mare pentru a înţelege, mama mi-a povestit motivul vizitei sale la sfânt. Mi-a spus cum, cu câţiva ani în urmă, el i-a apărut în vis, într-un moment de mare anxietate. Ziua precedentă trecuse printr-o stare de nelinişte pentru că eu eram incapabil să înghit ceva, gâtul

[1] *(NTF) ceremonie de iniţiere pentru tinerii brahmani.*

fiindu-mi puternic inflamat. Nenumărați martori oculari îi povestiseră mamei povești uluitoare despre minunile făcute de acest personaj sfânt și, în visul său, Sfântul a apărut, mi-a deschis gura ușor, împingând degetul delicat până în fundul ei, apoi i-a făcut semn să mă hrănească și a dispărut. Trezindu-se tresărind, mama m-a strâns la sân și, spre imensa ei ușurare a simțit cum sugeam și înghițeam laptele fără dificultate. În culmea fericirii, datorată acestei însănătoșiri rapide, pe care o atribuia puterii miraculoase a sfântului, ea a făcut un jurământ, de a se duce la locul unde trăia pustnicul spre a-i mulțumi personal pentru această binefacere. Din cauza preocupărilor casnice și celorlalte obligații, nu și-a putut realiza pelerinajul timp de mai mulți ani, și l-a întreprins la o dată când eu crescusem destul pentru a păstra o vagă amintire călătoriei și vizitei. Cea mai surprinzătoare parte a întâmplării, pe care mama mi-o reamintea repetat, era că, în momentul în care ne-am apropiat de ermit, după ce am pătruns în încăperea sa, acesta s-a informat, cu indiferență, dacă am fost capabil să sug și să înghit, după vizita ce i-o făcuse mamei, în visul său. Stupefiată, mama a căzut prosternată la picioarele sale cerând umil binecuvântarea pentru mine. Nu pot garanta autenticitatea privind partea miraculoasă a acestui episod. Tot ceea ce pot spune este că mama era credibilă și dotată cu o perspicacitate critică în toate celelalte lucruri.

Am povestit acest episod ca o vagă amintire a primei copilării. De atunci, nenumărate povești, cu evenimente similare și chiar mai incredibile, mi-au fost relatate de martori oculari, demni de încredere și extrem de inteligenți, însă la un examen mai riguros materia furnizată se dovedea susținută de probe prea slabe, ca să reziste impactului unei anchete științifice stricte. Mult timp n-am acordat nici o atenție unor astfel de istorii și pot, și astăzi, să afirm categoric că un yoghin real, în contact cu o altă dimensiune și capabil să producă fenomene psihice, voluntar, este cel mai rar lucru întâlnit în lume.

Un alt eveniment remarcabil al copilăriei mele, la vârsta de opt ani, căruia-i păstrez o amintire vie, s-a produs într-o zi când mergeam de-a lungul unei străzi din Șrinagar, la începutul primăverii, îndreptându-mă spre casa preceptorului nostru spiritual. Cerul era acoperit și drumul noroios, ceea ce făcea mersul dificil. Dintr-o dată, cu viteză de fulger, o întrebare rapidă, pe care nu mi-o pusesem niciodată până atunci, mi-a traversat mintea. Am rămas, imobil ca un buștean în mijlocul drumului, confruntat cu profunzimile ființei mele prin următoarea întrebare: „Cine sunt eu?" asociată alteia, referitoare la obiectele din jur: „Ce înseamnă toate astea?". Toată ființa mea, la fel ca și tot ce mă înconjura, părea că-și asumase aspectul unei interogații neîntrerupte, imperioase, ne-admițând nici un răspuns, care mă lăsa mut și neputincios, încercând cu toate forțele să găsesc un răspuns, până când capul a început să mi se învârtă și obiectele din jur au început să devină mobile și să danseze. Aveam vertij, eram bulversat și epuizat, abia mă țineam să nu cad pe strada noroioasă. Făcând un efort să-mi revin, mi-am continuat drumul, mintea mea de copil fierbând în urma incidentului, a cărui semnificație, la vârsta aceea, n-o puteam înțelege deloc.

Câteva zile mai târziu, am avut un vis remarcabil în care mi-a fost dată viziunea fugitivă a unei alte existențe, nu ca un copil sau adult, ci dotat cu o personalitate de vis, foarte diferită de modul meu obișnuit de a fi. Am văzut un loc

paradisiac, populat de ființe divine, celeste, și eu însumi fără corp, de nerecunoscut – difuz – eterat, un străin aparținând altui ordin, și totuși asemănător cu mine, propria mea ființa fiind transfigurată, într-un cadru spectaculos, luminat și liniștitor, opus mediului mizerabil și zgomotos unde trăiam. Din cauza unicei și extraordinarei intensități, visul mi s-a imprimat într-o manieră de neșters în memoria, încât pot să îl evoc clar și astăzi. În timpul anilor ce au urmat, de câte ori îmi aminteam această scenă din vis, ea era însoțită invariabil de un sentiment de încântare și de o profundă nostalgie pentru fericirea extatică, inexprimabilă, de care m-am bucurat în acel scurt interval. Visul era, probabil, răspunsul la întrebarea copleșitoare și inevitabilă care se ridicase din profunzimile ființei mele, câteva zile înainte, primul irezistibil apel al altei lumi invizibile care, așa cum am înțeles mai târziu, este ACOLO, foarte aproape de atins, totdeauna intim apropiată și totuși, pentru cei care-i întorc spatele, mai îndepărtată decât cea mai îndepărtata stea de pe cer.

În 1914 am făcut o călătorie la Lahore, unde tatăl meu trebuia să se prezinte personal la Trezorerie pentru a-și primi pensia. Din acea zi, până la nominalizarea mea în 1923, am locuit acolo vara și iarna. Acolo mi-am făcut studiile de școală secundară și doi ani de colegiu, stânjenit chiar la acea fragedă vârstă, de circumstanțele nefavorabile ale existenței noastre.

Trăiam în condiții de sărăcie și n-aveam șansa să am un ghid sau preceptor particular. Cu mare dificultate, mama putea să găsească bani pentru hainele și cărțile absolut indispensabile. Cum posibilitatea de a cumpăra alte cărți mi-era refuzată, studiul meu trebuia restrâns la clasicii de la școală. Dar curând am avut șansa să citesc, când aveam cam doisprezece ani, o traducere în urdu, ușor prescurtată, a cărții „1001 de nopți", pe care am descoperit-o din întâmplare în casa mătușii mele. Pentru prima oară, această carte a născut în mine o sete arzătoare de povești, de povestiri, de aventuri și călătorii, de altă literatură românească, și această sete a continuat, fără să se diminueze, de-a lungul multor ani. La paisprezece ani, începând cu povestiri ușoare, am trecut de la urdu la engleză, devorând avid toate povestirile și romanele ce-mi cădeau în mână. Plecând de la nuvele și lecturi puțin serioase am trecut, progresiv, la opere elementare de popularizare ale științei și filosofiei, disponibile în mica bibliotecă a școlii.

Citeam cu lăcomie, spiritul meu în curs de dezvoltare era avid de răspunsuri satisfăcătoare la întrebările ce apăreau, ca urmare a examenului atent, căruia-i supusesem mica lume în care trăiam, și a observațiilor răzlețe asupra lumii vaste pe care tocmai o cunoșteam, din ce în ce mai mult, din expunerile pitorești conținute în aceste cărți.

Am fost crescut într-o atmosferă strict religioasă de mama mea, care avea o credință neclintită în fiecare dintre nenumărații zei și zeițe din panteonul său suprapopulat. Ea obișnuia să meargă la templu cu mult înainte ca prima geană de lumină să apară la orizont, și revenea în zorii zilei pentru a se ocupa de menaj și nevoile casei, în special pentru a prepara pentru mine frugalul mic dejun. Din prima copilărie am adoptat implicit orientarea credinței sale religioase simple,

uneori pe punctul de a renunța la delicioasele ultime ore de somn, către zori, pentru a merge cu ea la templu. Cu atenție captivată ascultam faptele eroice supraomenești ale lui Krishna, pe care unchiul meu matern le citea cu voce tare, în fiecare seară până către miezul nopții, în traducerea sa favorită din Bhâgavata-Purana, o carte faimoasă de mitologie hindusă conținând povestiri ale întrupării zeului Vishnu sub forma umană. După credința populară, Krishna a împărtășit învățământul sublim din Bhâgavada-Guîtâ, războinicului Ardjuna, pe câmpul de luptă, înainte de a începe acțiunea, în războiul epic din Mahabharata. Minunându-mă faptele eroice miraculoase și supranaturale, de curaj și forță, povestite în expunere cu abundență de detalii, care transporta imaginația mea de copil în domenii fantastice, acceptam orbește fiecare incident imposibil și incredibil, pe care povestirea îl expunea ca adevărat, și eram plin de dorința de a deveni eu însumi o ființă supraomenească, cu puteri identice.

Informația pe care o strângeam acum, plecând de la textele școlare și de o formă mai aprofundată prin studiul altor cărți, a acționat drastic și a avut ca efect purificarea spiritului, gradual, de noțiunile irațională și fantastice pe care le acumulasem în copilărie, înlocuindu-le cu-o viziune rațională și realistă asupra lumii.

Uneori, remarcând o perfectă identitate între ceea ce simțeam dar nu puteam articula și ideea clar exprimată de un autor, eram atât de transportat de emoție încât lăsam cartea, mă ridicam și umblam măsurând camera câtva timp, înainte de a-mi relua lectura.

În acest mod spiritul a fost fascinat, puțin câte puțin, mai curând prin ideile înnăscute asupra naturii lucrurilor, dezvoltate prin exercițiul minții, în atmosfera salubră a literaturii, decât prin influența marilor gânditori ale căror idei, exprimate în operele lor, mi le însușisem. În perioada în care am terminat primul an de liceu, efectul lecturilor, în special tratatele elementare de astronomie și de științe naturale, la care aveam acces în biblioteca colegiului, ca și propriile idei formate și confirmate printr-o reflexie continuă, deveniseră suficient de puternice pentru a mă face să mă lansez într-o direcție opusă celeia pe care-o urmasem în copilărie și, în scurt timp, m-am descoperit ca agnostic integral, plin de îndoieli și de întrebări referitoare la noțiunile extravagante și credințele iraționale ale propriei mele religii, cărora le acordasem completă încredere câțiva ani înainte.

Alungat de sub acoperișul sigur pe care credința simplă a mamei mi-l furnizase, spiritul meu încă neancorat era legănat, ici-colo, agățându-se de o idee un timp, apoi schimbând-o cu o alta, care se dovedea la fel de nestăpânită după o clipă. Am devenit neliniștit, agitat, temerar, incapabil să liniștesc focul incertitudinii și al îndoielii, aprins de propriile mele studii incoerente. Fără să fi citit nici o carte clasică de religie și nici un text spiritual, pentru a contrabalansa efectul tendințelor materialiste recunoscute de operele științifice pe care le cercetasem atent, m-am atașat de acestea din urmă, mânuindu-mi armele cu o așa dexteritate, încât, în dezbaterile din Colegiu, la fel ca și în discuțiile private, puțini susținători ai primului punct de vedere ajungeau să-și poată apăra pozițiile. Cu toate că nu studiasem nici o religie, nici nu încercasem vreo metodă de experiență spirituală directă, nici nu acumulasem cunoștințe sistematice ale unei științe sau filosofii, cu excepția a ceea ce-mi fusese furnizat de câteva volume elementare, întrebările și

problemele care-mi agitau mintea, la acea vârstă fragedă, nu găseau niciodată o soluție satisfăcătoare în nici o carte de știință, de filosofie sau religie. Mai înverșunat să demolez decât să construiesc, m-am dăruit pasiunii mele devastatoare pentru lectură, pe punctul de a neglija, în cel de-al doilea an, studiile prescrise, și să dau bibliotecii prioritate față de școală.

Am fost confruntat cu o bruscă întrerupere, provocată de eșecul examenului la Colegiu, către sfârșitul anului 1920. Șocul a doborât, cu o singură lovitură, fortăreața aparent invincibilă a scepticismului intelectual pe care judecata mea imatură o făurise în jurul meu.

În loc să mă înconvoi, să mă nărui, m-am orientat cu hotărâre în direcția unui drum trasat, în realitate, de natură, așa cum el este trasat în acest moment, pentru mii de alți bărbați și femei din lume. Nu puteam prevedea atunci ceea ce se va manifesta ca urmare, la fel cum nici un exercițiu de imaginație nu poate permite, chiar unui om inteligent, să-și formeze cea mai neînsemnată părere despre ceea ce-l așteaptă pe planul supraconștient. Decepționat, pierzându-mi iluziile, m-am orientat, în final, către practica yoga, nu ca un expedient pentru a mă sustrage consecințelor propriilor mele lipsuri, ci ca o metodă practică la dispoziția spiritelor însetate, pentru a verifica individual adevărurile centrale ale religiei.

Întrucât nimic tangibil nu se produse aproape șaptesprezece ani, de la șaptesprezece până la treizeci și patru de ani, am început să disper, înclinat uneori să mă îndoiesc de metoda adoptată, alteori să suspectez întreaga știință. Chiar după trecerea de la o stare de spirit haotică la o tendință mai mult sau mai puțin spirituală, elementul critic din natura mea nu m-a părăsit niciodată cu totul. Nu puteau să mă satisfacă aspirațiile himerice și fantasmele datorate unei feste jucate, unei imaginații încordate de o expectativă intensă și de alte fenomene similare, care nu mă impresionau deloc. Printr-o practică continuă atinsesem, fără îndoială, un înalt grad de competență în arta de a păstra spiritul într-o stare de fixitate o perioadă îndelungată, și să mențin o condiție de absorbție mult timp, fără inconfort, dar aceasta prin ea însăși nu era o probă de dezvoltare supranaturală, nici o evidență de succes în întreprinderea în care mă angajasem. Studiul scrierilor sacre și literatura altor religii nu erau suficiente pentru a calma elementul neliniștit al naturii mele, nici pentru a echilibra în mine spiritul zbuciumat al investigației critice. Ici și colo pasaje izolate din învățămintele profeților și expuneri ale înțelepților găseau un ecou în profunzimile ființei, dar nu într-atât încât să câștige adeziunea intelectului meu intransigent. Faptul însuși că religiile existau în lume, provenind de la profeți și înțelepți inspirați, tot făcând să urce originile lor la revelația Creatorului, difereau radical în cosmogonia lor, în modul lor de adorație, norme religioase, ritualuri și chiar în câteva principii de bază, era de natură să permită apariția îndoielilor serioase în mine, relativ la aserțiunea, bine fondată, că materia revelată era o comunicare venind direct de la Dumnezeu, sursă infailibilă a întregii înțelepciuni, și nu doar creația spiritelor avansate, dar încă incomplete, în contact intermitent cu un plan de conștiință mai înalt.

Demolarea totală de către știință, încă de la început, chiar a unor citadele ale religiilor perimate, în special în domeniul cosmologic, era suficientă în ochii mei pentru a descoperi vulnerabilitatea celorlalte aspecte ale acestora și a le expune,

într-un moment oarecare, atacurilor adversarului lor acum devenit puternic. Dar însăşi ştiinţa, de altfel extrem de utilă, făcând servicii în calitate de berbec de asalt pentru a zdrobi religia şi, dacă nu a o anihila cel puţin s-o scoată din luptă, era în ochii mei inaptă să deţină autoritatea asupra domeniului în care religia îşi exercita jurisdicţia. Ea nu oferea nici o explicaţie satisfăcătoare pentru existenţa mea individuală sau pentru creaţia infinit complexă din jurul meu. Confruntată cu un mister care se adâncea odată cu progresul cunoaşterii, ea nu era încă în situaţia de a fi o sursă de iluminare asupra întrebărilor care, după propria mărturisire, depăşeau domeniul său de investigare actual. Eram avid de raţionalism în domeniul religios, de cult care duce la adevăr, indiferent care sau ce ar fi fost acesta. Nu exista pentru mine spectacol mai penibil decât să văd un om inteligent şi conştiincios pledând pentru o absurditate pe care şi un copil o putea remarca, numai pentru faptul că ea reprezenta un obiect al credinţei sale, la care trebuia să subscrie cu orice preţ, chiar dacă asta semnifica sacrificarea raţiunii şi a adevărului. Pe de altă parte, iraţionalitatea celor care încercau să comprime universul în limitele registrului strâmt al raţiunii era la fel de deplorabilă, aceştia îşi ignorau astfel natura propriei lor conştiinţe. Entitatea necunoscută, care se află în corpul uman, este încă învăluită în mister şi facultatea raţională, unul din atributele sale intrinseci, nu este cu nimic mai puţin o enigmă decât posesorul acestei facultăţi.

Tentativa de a explica cosmosul numai în termenii experienţei umane, interpretată prin raţiune, este un efort la fel de iraţional pentru a rezolva enigma universului, cum ar fi judecata asupra unui obiect, după reflectarea acestuia în oglindă, care, atât cât noi ştim, riscă să se tulbure, să multiplice sau să deformeze imaginea şi să reprezinte incorect originalul.

Conflictele şi controversele care continuau între diferitele confesiuni, pe de o parte, şi între credinţă şi filosofie pe de alta, mă determinau să mă întreb dacă va fi vreodată posibil să avem o religie care să fie agreabilă pentru întreaga umanitate, care să fie acceptabilă în egală măsură pentru filosof şi pentru ţăran, la fel de bine primită de raţionalist cât şi de preot. Dar o astfel de întrebare ar fi putut să primească un alt răspuns decât unul negativ, atâta timp cât adevărurile axiale ale unei asemenea religii mondiale nu erau demonstrate empiric ca alte legi şi fenomene ale naturii universal recunoscute? Evident, nu. Pentru a convinge raţiunea de a transcende este esenţial să-i menajăm ascensiunea într-un fel care să nu-i fie incompatibil, prin neviolarea nici unuia dintre principiile sale. Cum nici una dintre religiile existente nu este dispusă să accepte acest gen de abordare, chiar în domeniul strict temporal, cu atât mai mult în cel spiritual, se pare că nu există posibilitate de compromis între cele două şi, în consecinţă, sunt puţine şanse ca o credinţă universală să se dezvolte.

În ciuda unei creşteri impresionante a cunoaşterii umane din ultimele două secole în toate celelalte domenii, principiile fundamentale ale religiei sunt încă subiecte de dezbatere şi controverse. Nu putea fi altfel nici cu privire la acest caz particular, pentru că spiritul de cercetare deschis a fost, în general, reprimat în trecut. Considerate în contextul unui univers rigid, determinat de legi, aşa cum ştiinţa le expune, miracolele şi manifestările supranaturale asociate credinţelor religioase îmi păreau a nu fi altceva decât fenomene izolate, incorect interpretate de

o lege cosmică încă învăluită în mister, care trebuia întâi să fie înţeleasă, pentru ca o explicaţie satisfăcătoare a aparentelor obscurităţi şi anomalii ale religiilor şi experienţelor religioase să fie posibilă.

Chiar expunerile manifestărilor observate, după toate aparenţele supranaturale, şi fenomenele extraordinare manifestate de mediumuri şi persoane dotate cu facultăţi parapsihice din toată Europa, chiar surprinzătoare şi pasionante, mă lăsau adesea sceptic, incapabil să conciliez ordinea armonioasă observată în natură cu manifestările bizare înregistrate în şedinţele mediumnice.

Nu mă puteam lăsa convins că o natură ce-şi respectă propriile legi, încununându-şi gloria în frumuseţea şi perfecţiunea minunatului organism uman, putea fi atât de inconsecventă în cazul câtorva bărbaţi şi femei cu o constituţie specială, ei înşişi la fel de ignoranţi asupra naturii puterii ce se manifesta prin ei, ca spectatori ai propriilor lor isprăvi extraordinare, pe punctul de a abandona ordinea perfectă, dominantă în universul material, pentru a se arunca cu corpul pierdut în jocuri anarhice pe plan spiritual.

Că cel puţin unele, din aceste manifestări erau autentice, nu se putea pune la îndoială. Dar cum puteai să-ţi dai seama? După mai mulţi ani am fost capabil să descopăr sursa de fenomene uluitoare şi să le fac să se înalţe la o minunată putere supra-inteligentă în om, care este pe rând cauză de iluminare şi de mistificare; de iluminare în sclipirile revelatoare ale geniului, de mistificare în mascaradele deconcertante ale spiritelor şi demonilor la mediumuri şi posedaţi; care este, pe rând beatifică şi îngrozitoare; beatifică în viziuni şi încântarea extazului, îngrozitoare în umbrele respingătoare ale nebuniei.

Interesul pe care îl acordam studiului şi practicii yoga nu era realizarea unei dorinţe profunde de a poseda daruri psihice.

Farsele şi păcălelile practicate, uneori, de oameni din această categorie, punerile în gardă conţinute de textele sacre, împotriva etalării şi abuzului puterilor spirituale şi, mai presus de toate, inutilitatea unui efort absolut incapabil să procure o binefacere durabilă nici pentru sine nici pentru alţii, toate acestea constituiau pentru spiritul meu motive suficiente pentru a se ridica deasupra tentaţiei de a dobândi puteri, pentru a sfida legile materiei, fără a poseda în acelaşi timp forţa de voinţă necesară pentru a le supune legilor spiritului. Importanţa acordată în anumite cărţi de yoga, atât în Orient cât şi în Occident, dezvoltării puterilor psihice, numai în vederea obţinerii succesului în întreprinderi mundane, mă făcea totdeauna să mă mir de incoerenţa naturii umane, care, chiar şi în cazul unui sistem destinat să dezvolte aspectul spiritual al omului îşi concentrează atenţia mai mult asupra dobândirii facultăţilor vizibile şi uimitoare ale corpului sau spiritului, mai degrabă decât asupra invizibilelor, dar liniştitoarelor posesiuni ale sufletului.

Scopul pe care-l vizam era mult mai înalt şi mai nobil decât ceea ce puteam aştepta de la cea mai seducătoare achiziţie de daruri supranaturale atât de râvnite. Aspiram să ating acea condiţie a conştiinţei care este, după tradiţie, scopul ultim al yoga, ce transportă fiinţa încoronată în regiuni de glorie şi fericire de nespus,

dincolo de domeniul opoziţiilor, unde este eliberată de dorinţa de a trăi şi de frica de moarte. Această stare de conştiinţă extraordinară, interior conştientă de propria sa perfecţiune insuportabilă, era preţul suprem către care veritabilii candidaţi ai yoga trebuiau să-şi dirijeze eforturile. Posedarea puterilor supranaturale de gen obişnuit, fie ea fizică sau psihică, din momentul în care lăsa omul să se zbată în oceanul tumultuos al existenţei, fără să-l aducă mai aproape de soluţia marelui mister, nu mi se părea deloc mai importantă decât posesia altor comori terestre, toate destinate dispariţiei odată cu VIAŢA.

Realizările ştiinţei au pus la îndemâna omului posibilităţi uluitoare, nu mai puţin fantastice decât ceea ce este raportat ca cea mai extraordinară realizare de tip supranatural, cu excepţia uneia singure – MIRACOLUL EXPERIENŢEI TRANSCENDENTE, a acestei revelaţii care, acordată periodic indivizilor cu o constituţie specială, accelerând progresul etic necesar unei ordini sociale pacifice şi productive, avea nu numai să contribuie într-o măsură inestimabilă să ridice umanitatea la statutul său material actual înalt, dar şi să facă posibile şi profitabile miracolele ştiinţei.

Către starea incomparabilă de pură cunoaştere, liberă de limitări spaţiale şi temporale, acea stare pe care vechii înţelepţi ai Indiei o celebrează în termeni încântători, considerând-o ca cel mai înalt obiectiv al vieţii şi efortului omenesc, doream din toată inima să-mi iau zborul.

Capitolul 3

Trezirea bruscă de Kundalinî la o persoană al cărei sistem nervos a atins gradul de maturitate cerut în dezvoltarea sa, urmarea unei eredităţi favorabile, al unui mod de viaţă corect şi al unui efort mental adecvat, este adesea susceptibilă să creeze un efect derutant asupra spiritului. Explicaţia acestui fapt, deşi extrem de simplă, nu poate fi uşor acceptată de gândirea contemporană, care consideră spiritul uman ca un produs finit, depinzând după unii exclusiv de activitatea celulelor creierului, apărând şi sfârşindu-se în acelaşi timp cu trupul, după alţii de sensibilitatea materiei gri şi albe înserate în pavăza sa osoasă, de substanţa mentală cosmică extrem de subtilă şi omniprezentă a SPIRITULUI UNIVERSAL şi încă, după alţii, de existenţa în corp a unui suflet individual nemuritor. Fără să insistăm asupra justeţei acestor ipoteze avansate, pentru a ne da seama de existenţa spiritului este suficient, pentru ce ne-am propus, să spunem că, după surse autorizate în materie de yoga, activitatea creierului şi cea a sistemului nervos din care aceasta provine – fie că este de la o sursă spirituală eternă, existând prin ea însăşi, sau de la un suflet încarnat – depind de existenţa în corp a unui element vital subtil, cunoscut ca Prâna, care pătrunde fiecare celulă din toate ţesuturile şi fluidele organismului, într-un fel asemănător electricităţii care pătrunde fiecare atom dintr-o baterie.

Acest element vital are o corespondenţă biologică la fel cum gândirea are un corespondent biologic în creier, sub formă unei esenţe bio-chimice extrem de rafinate, de natură a tot ce este mai delicat sau volatil, extrasă prin nervi din masa organică înconjurătoare. După extragere, această substanţă vitală se află în creier şi în sistemul nervos şi este capabilă să genereze o radiaţie subtilă, imposibil de izolat prin analiză de laborator. Ea circulă în organism ca impulsie motrice şi senzaţie, dirijând toate funcţiile organice ale corpului pe care le pătrunde, şi lucrează prin energia vitală cosmică, superior inteligentă sau – Prâna – prin care corpul este continuu modificat, exact cum stratul chimic sensibil de pe o placă fotografică este afectat de lumină.

Termenul de *Prâna*, aşa cum este folosit în textele Yoga, semnifică, pe rând, energia vitală cosmică şi conducătorul biologic subtil în corp, amândouă fiind inseparabile. Chiar în clipa în care corpul moare, această rară esenţă organică suferă imediat o alterare chimică, încetând să servească drept mediu pentru prima,

aşa cum era aptă să o facă mai înainte. În mod normal munca de extracţie de – Prâna – pentru a hrăni creierul este realizată printr-un grup limitat de nervi, operând într-o regiune circumscrisă a organismului, cu rezultatul următor, conştiinţa unui individ nu manifestă variaţii în natura sau amplitudinea sa, pe toată durata vieţii prezentând o constanţă care contrastează puternic cu schimbarea continuă a înfăţişării corpului. O dată cu trezirea Kundalinî, acest echilibru suferă o modificare radicală, afectând întregul sistem nervos, urmare căreia un vast grup de nervi sunt stimulaţi şi intră în acţiune, ceea ce ajunge la transmiterea unei aprovizionări enorme a creierului, cu o formă mai concentrată de radiaţie prânică, extrasă printr-o extindere extrem de crescută a corpului. Efectele acestei mari deschideri, a acestui imens şuvoi crescut, de o formă nouă de curent vital în activitatea cefalică, prin cordonul medular, înainte ca sistemul să fie pe deplin obişnuit, poate fi imaginată, dacă se ia în consideraţie că brusca creştere a şuvoiului de sânge către creier poate genera efecte ca: leşin, insensibilitate completă, excitaţie, iritabilitate, sau în cazuri extreme, delir, paralizie şi moarte. Trezirea poate fi graduală sau bruscă şi variază în intensitate şi consecinţe la diverşi indivizi, în funcţie de dezvoltare, constituţie şi temperament, dar la cea mai mare parte dintre cazuri conduce la o mare instabilitate emoţională, la o mai mare susceptibilitate a condiţiilor mentale aberante ale unui subiect, în principal din cauza fie a unei eredităţi încărcate, fie a unor conduite greşite, fie a lipsei de moderaţie sub o formă sau alta.

Lăsând la o parte cazurile extreme, care se termină prin nebunie, această generalizare este aplicabilă tuturor fiinţelor umane în care Kundalinî este, congenital, mai mult sau mai puţin activă, incluzând misticii, medium-urile, oamenii de geniu şi pe cei ale căror dezvoltări intelectuale sau artistice, de un ordin excepţional, se diferenţiază discret de geniu.

În cazul celor la care Trezirea se produce imediat, ca rezultat al meditaţiei yoga sau a altor practici spirituale, impactul brusc al puternicului curent vital asupra creierului şi a celorlalte organe este însoţit adesea de grave riscuri şi condiţii mentale stranii, variind de la un moment la altul, manifestând la început particularităţile anormale ale medium-ului, misticului, geniului şi nebunului, toate pe rând.

Eu nu aveam nici o noţiune despre secretele tehnice ale acestei ştiinţe, nici despre modul de operare al acestei energii, nici despre sferele de activitate, atât de vaste şi variate cât umanitatea însăşi. Nu ştiam că-mi înfipsesem sapa până la rădăcina fiinţei mele şi că întreaga mea viaţă era în joc. Ca marea majoritate a oamenilor interesaţi de yoga, nu mă îndoiam că un sistem, conceput pentru dezvoltarea posibilităţilor latente şi a calităţilor celor mai nobile în om, putea să comporte riscuri, uneori redutabile, în măsură să compromită sănătatea mentală şi să distrugă vitalitatea sub greutăţile condiţiilor mentale, complet străine sieşi şi incontrolabile.

A treia zi după Trezire nu mă simţeam în stare să meditez şi îmi petreceam timpul ţintuit la pat, neliniştit cu privire la starea anormală a spiritului şi la epuizarea trupului. Ziua următoare, când m-am aşezat să meditez, după o noapte practic fără somn, am observat, spre marea mea consternare, că eram total lipsit de capacitatea de concentrare a atenţiei asupra vreunui punct, chiar pentru scurt timp, şi că

un fir fin de esenţă radiantă care-mi invadase creierul, cu un efect atât de întăritor şi depăşind pe primele două, acum se deversa automat cu o lumină sinistră, care în loc să mă exalte, avea asupra mea cea mai deprimantă influenţă.

Zilele ce au urmat au avut toate aparenţa unui coşmar prelungit. Era ca şi cum m-aş fi aruncat brusc de pe stânca sigură a normalităţii în vârtejul nebunesc, dezlănţuit, al unei existenţe anormale. Dorinţa zeloasă să mă aşez şi să meditez, care fusese prezentă totdeauna zilele precedente, a dispărut brusc şi a fost înlocuită de un sentiment de oroare pentru supranatural. Vroiam chiar să-mi alung toate gândurile. În acelaşi timp încercam un dezgust brusc faţă de muncă şi conversaţie, cu rezultatul inevitabil ca, existând fără să fac nimic, timpul să mă asupreasca greu, adăugându-se condiţiilor deja înnebunitoare ale minţii.

Nopţile erau şi mai teribile. Nu puteam suporta lumină în cameră când mă retrăgeam la culcare. Imediat ce capul atingea perna, o limbă largă de foc se ridica prin coloana vertebrală până în cap. Era ca şi cum un jet de lumină puternică se prăvălea continuu în coloana vertebrală şi, aruncându-se până în craniu, prindea mai mult volum şi viteza în timpul orelor de obscuritate. De fiecare dată când închideam ochii, vedeam un straniu cerc de lumină, în care curenţi luminoşi formau vârtejuri şi vâltori deplasându-se rapid dintr-o parte în cealaltă. Spectacolul era fascinant dar îngrozitor, impunând un respect amestecat cu o teamă misterioasă şi supranaturală, care uneori mă îngheţa până în măduva oaselor.

Doar cu câteva zile înainte aveam obiceiul, când mă culcam seara, să invit somnul urmărind o înlănţuire de asociaţii de idei plăcute, care mă conduceau, fără să-mi amintesc cu precizie momentul când se producea, de la starea de veghe, în tărâmul fantastic al viselor. Acum totul era schimbat. Mă întorceam şi răsuceam agitat ore întregi, fără să fiu capabil să aduc mintea agitată la gradul de calm necesar somnului. După ce stingeam luminile, în loc să mă simt transportat gradat în obscuritate până la cea mai minunată stare de repaos care precede somnul, mă găseam pe punctul de a fixa cu privirea înspăimântată şi temătoare o vastă lumină interioară neliniştitoare şi ameninţătoare, în anumite momente însoţită de o mişcare rapidă continuă, ca şi când particulele unei substanţe luminoase eterate se încrucişau şi se reîncrucişau, semănând neîncetatelor mişcări de nori de spumă iridescentă ţâşnind impetuos dintr-o cascadă care, iluminată de soare, se precipita vaporizându-se într-un bazin clocotitor.

Uneori s-ar fi spus că un jet de aramă topită se avânta prin coloana vertebrală, spărgându-se de creştet, şi recădea într-o aversă scânteietoare, de o vastă anvergură, de jur împrejurul meu. Eu o contemplam fascinat, cu inima strânsă de teamă. Din când în când aceasta era asemănătoare unui foc de artificii de o mare somptuozitate. Atât de departe cât puteam vedea interior cu ochiul mental, nu observam decât o ploaie scânteietoare sau o fântână de lumină strălucitoare. Aveam impresia că mă micşoram în comparaţie cu haloul gigantic care mă înconjura, extinzându-se în toate părţile în valuri ondulate, de culoare arămie, distinct vizibile în obscuritatea înconjurătoare, ca şi cum nervul optic din creier era acum în contact direct cu o substanţă luminoasă extrem de subtilă, în mişcare perpetuă, inundând creierul şi sistemul nervos fără intervenţia canalelor mediatoare ale retinei şi nervului optic.

Se părea că atinsesem din întâmplare pârghia de manevră a unui mecanism necunoscut, tăinuită în structura nervoasă extrem de complicată încă neexplorată a corpurilor, eliberând un torent, până acum reținut, care deversându-se în regiunile auditive și optice crea senzația de bubuit și muget și de lumini mișcătoare neobișnuite, ceea ce introducea o particularitate cu totul nouă și neașteptată în funcționarea normală a minții, și dădea tuturor gândurilor și acțiunilor mele o aparență de irealitate și anormalitate. Câteva zile am crezut că sufeream de halucinații, sperând că, după ceva timp, condiția mea va redeveni normală. Dar în loc să dispară sau măcar să se diminueze, pe măsură ce zilele treceau, anormalitatea se făcea din ce în ce mai pronunțată, asumându-și gradual forma unei obsesii, care creștea în intensitate, în același timp în care viziunile luminoase deveneau mai extravagante și fantastice și sunetele mai puternice și bizare.

Un gând teribil a început să pună stăpânire pe mine, că mă îndreptam inevitabil către o catastrofă, din care eram neputincios să mă salvez. Pentru cineva neinițiat în știință ezoterică și Kundalinî, cum eram eu atunci, tot ceea ce se întâmpla prezenta o aparență atât de anormală și contra naturii încât am devenit extrem de nervos gândindu-mă la ceea ce va urma. Fiecare minut era petrecut într-o stare de anxietate acută și de tensiune, dezorientat, neînțelegând ce mi se întâmplase, nici de ce sistemul meu funcționa într-un fel atât de anormal. Mă simțeam epuizat și gol. În ziua următoare experienței mele mi-am pierdut pofta de mâncare, hrana avea un gust de leșie în gură. Limba-mi era încărcată și albă, ochii se înroșiseră cum nu-i avusesem niciodată înainte. Figura mea arbora o expresie rătăcită și angoasată iar funcțiile digestive și excretorii erau complet perturbate. Am pierdut ritmul de viață regulat și mă aflam la dispoziția unei noi forțe declanșate, în legătură cu care eram complet ignorant, care provoca în minte o stare de tumult și agitație, precum o tornadă crea un vârtej în apele liniștite ale unui lac. Nu era răgaz în afluența curentului țâșnind din sediul Kundalinî. Puteam să-l simt, sărind prin nervii spatelui și chiar prin cei care acopereau partea superioară a corpului, plecând de la rinichi în sus. Dar cel mai alarmant era felul în care funcționa și se comporta mintea mea după incident. Aveam impresia că priveam lumea de la un nivel mai ridicat decât acela de unde o vedeam înainte. Este extrem de dificil să explic adecvat această condiție mentală. Tot ce pot spune este că se părea că facultatea mea cognitivă suferise o transformare și că încercam, dacă se poate spune așa, un fel de expansiune mentală. Ceea ce era impresionant și înspăimântător era faptul că centrul conștiinței din mine nu mai era invariabil și nici stabil cum fusese înainte. El se întindea și se concentra, controlat într-un fel misterios de curentul luminos care țâșnea de jos în sus. Aceste extensii și contracții alternative generau în mine o mulțime de spaime. În anumite momente mă simțeam ușor exaltat, cu un sentiment temporar de stare plăcută și de sfârșit împlinit și uitam pentru un timp anormalitatea stării mele, dar puțin după eram readus la conștiința acută a condiției mele critice și a unei noi opresiuni printr-un nor de teamă. Câteva intervale scurte de exaltare mentală erau urmate de crize de depresie prelungită și atât de înverșunată încât trebuia să-mi adun toate forțele și toată puterea mea de voința, pentru a mă împiedica să cedez complet influenței lor. Uneori mă abțineam să țip și, dezertând din singurătatea camerei, mă aruncam în mulțimea ce umplea strada, cu scopul de a mă împiedica să comit un act disperat.

Timp de săptămâni nu am avut nici un răgaz. Fiecare dimineață anunța pentru mine o nouă formă de teroare, o complicație încă necunoscută în sistemul meu deja dereglat, un și mai profund acces de melancolie sau o creștere a iritabilității mentale, mișcări interioare pe care trebuia să le restrâng pentru a le împiedica să mă domine complet, rămânând vigilent și atent în general: după o noapte fără somn și, după ce suportasem răbdător chinurile zilei, trebuia să mă pregătesc pentru tulburările mai rele ale nopții. Un om triumfă asupra unor dificultăți insurmontabile și face față curajos problemelor neașteptate, chiar zdrobitoare, când poate fi stăpân pe condiția mentală și fizică.

Dar eu pierdusem complet încrederea în propria mea minte și propriul meu corp și trăiam ca un străin în propria mea carne, bântuită, lovită de teroare, readucându-mi constant în memorie precaritatea condiției mele. Conștiința era într-o asemenea stare de flux neîncetat, încât nu puteam niciodată să știu cum se va comporta în minutele următoare. Se ridica și cădea ca un val, ridicându-mă, pentru moment, deasupra dominației fricii, pentru a mă proiecta din nou în minutul următor, în prăpastia disperării. Mi se părea, de asemenea, că acest șuvoi de vitalitate, urcând până în creier, prin spina dorsală și, misterios unit regiunii de la baza coloanei vertebrale, juca farse stranii imaginației mele. De altfel, eram incapabil să-l opresc sau să împiedic efectele sale asupra gândurilor mele. Eram pe cale să-mi pierd mințile? Erau acestea primele simptome ale unei dezordini mentale?

Această gândire agasantă mă împingea la disperare. Și nu era atât ciudățenia extremă a stării mele mentale, cât frica de începuturile unei nebunii sau a unor grave dezordini ale sistemului nervos care mă umpleau de o consternare crescândă.

Pierdusem orice sentiment de afecțiune pentru soția și copii mei. Îi iubisem tandru cu toată ființa mea, dar fântâna dragostei părea să fi secat complet în mine. Trebuie să spun că o rafală toridă se rostogolea prin fiecare por al corpului, ștergând orice urmă de afecțiune. De nenumărate ori îmi priveam copiii, încercând să evoc profundul sentiment ce-l aveam pentru ei înainte, dar zadarnic. Dragostea mea pentru ei părea să fie irevocabil moartă. Ei nu mai erau pentru mine decât niște străini. Pentru a redeștepta emoția afecțiunii din inima mea, îi alintam și mângâiam adresându-le cuvinte afectuoase, dar nu reușeam niciodată să încerc acea spontaneitate și acea căldură caracteristică unui atașament autentic. Știam că ei erau carnea și sângele meu și eram conștient de obligațiile mele față de ei. Judecata mea critică era intactă, dar dragostea era moartă. Degeaba rememoram pe mama mea defunctă, de care întotdeauna îmi aminteam cu o profundă afecțiune; nu resimțeam nici cel mai mic val al emoției pe care o încercasem întotdeauna gândindu-mă la ea. Constatam cu descurajare această dispariție contra naturii a unui sentiment profund înrădăcinat, mă descopeream un om complet schimbat, și tristețea mea era sporită, pentru că mă vedeam frustrat de ceea ce dă vieții cel mai mare farmec al său. Studiam constant, cu teamă, condiția mea mentală. Când comparam noua mea personalitate conștientă cu ceea ce ea fusese înainte, puteam să văd clar o schimbare radicală. Se produsese o expansiune ce nu putea fi pusă la îndoială. Energia

vitală ce susținea flacăra din mine se deversa într-un fel vizibil în interiorul creierului; aceasta nu se întâmplase mai înainte. Pe de altă parte, această lumină era impură și variabilă. Flacăra nu ardea cu o strălucire pură, imperceptibilă și stabilă, ca în conștiința normală. Ea se înflăcăra și se slăbea alternativ. Cu siguranță, câmpul pe care îl ilumina se lărgise și ea lumina acum un cerc mai vast, dar nu era clară și transparentă ca înainte. Era ca și cum percepeam lumea prin ceață. Când priveam cerul eram incapabil să acord atenție acelui frumos azur pe care îmi plăcea să-l contemplu odinioară. Percepția mea vizuală fusese întotdeauna bună și chiar în acel moment nu se putea decela nici un defect manifest. Puteam citi ușor cele mai mici caractere și distinge clar obiectele îndepărtate. Cu siguranță percepția vizuală nu suferise nici o alterare, dar exista ceva care nu mergea în facultatea cognitivă. Instrumentul de înregistrare era încă în perfectă stare, dar exista ceva ce șchiopăta la observator. La omul normal șuvoiul de curent al conștiinței este reglat cu atâta justețe, încât individul nu poate remarca nici o variație, din copilărie până la moarte. El se cunoaște pe sine însuși ca pe o entitate conștientă, un punct nondimensional de priză de conștiință localizată în mod deosebit în cap, cu o prelungire indistinctă, înglobând trunchiul și membrele. Când el închide ochii pentru a o studia atent, sfârșește prin a observa o prezență conștientă, care este el însuși în realitate, în jurul regiunii capului.

Puteam ușor să-mi dau seama, chiar și în această condiție de bulversare mentală, că acel câmp al conștiinței mele se lărgise foarte mult. Era similar aceluia pe care îl experimentasem în timpul primei mele viziuni, dar deposedat de orice urmă de fericire, ce caracterizase acea experiență. Dimpotrivă, el era morocănos și bântuit de frică, trist în loc să fie vesel, cețos în loc să fie transparent și clar.

Se părea că prelungita concentrare atinsese în creier un centru care nu era, încă, decât parțial dezvoltat, și care depindea pentru alimentarea sa de șuvoiul de energie ce țâșnea constant în sus, plecând din regiunea organelor de reproducere. Câmpul de conștiință amplificat era atribuit deschiderii acelei camere, până acum pecetluită, care pentru moment funcționa imperfect, în primul rând pentru că fusese deschisă cu forța și prematur și, de asemenea, pentru că nu știam cum să mă adaptez noii situații. Timp de săptămâni m-am zbătut împotriva dispoziției sumbre ce-mi provoca o condiție anormală, dar îmi pierdeam, treptat, curajul cu fiecare zi. Figura îmi devenise extrem de palidă și corpul slăbit și fără vlagă. Încercam un dezgust pentru hrană și observam adesea că frica îmi strângea inima ca într-o menghină, din clipa în care înghițeam o îmbucătură. Adesea lăsam farfuria neatinsă; foarte rapid consumația mea totală de hrană se redusese la una sau două căni de lapte și la câteva portocale. Cu excepția acestora nu puteam înghiți nimic. Știam că nu puteam supraviețui mult timp cu un regim atât de insuficient dar nu puteam să fac nimic. Mă consumam interior, însă nu aveam nici un mijloc să calmez acel foc. În timp ce hrana era redusă într-un fel draconic, consumul cotidian de energie creștea enorm. Agitația atinsese un asemenea grad încât nu puteam să stau așezat liniștit, fie și o jumătate de oră. Din momentul în care rămâneam liniștit atenția îmi era atrasă, irezistibil, de straniu comportament al minții. Imediat sentimentul de teamă, permanent prezent în mine, se intensifica și inima începea să-mi bată violent. Trebuia să-mi distrag atenția, într-un fel sau altul, pentru a mă sustrage

ororii condiției mele. Pentru a-mi împiedica mintea să insiste, fără încetare, asupra propriei stări, am recurs la mers. Din momentul în care mă sculam dimineața, atât cât mă țineau puterile, plecam imediat la o plimbare lentă, cu scopul de a contracara efectele unei nopți apăsătoare fără somn, în timpul căreia, obligat să rămân liniștit în obscuritate, eram constrâns să fiu spectatorul impresionat al desfășurărilor fantastice și redutabile, observabile în interior. În drumul meu întâlneam un număr mare de persoane cunoscute făcându-și plimbarea de dimineață, râzând și vorbind în mers. Nu puteam împărtăși dispoziția lor veselă, și ne intersectam în tăcere cu o simplă înclinare a capului sau un gest de salut. N-aveam nici un interes pentru nimeni și pentru nici un subiect din această lume. Propria mea normalitate masca și excludea orice alt lucru din minte. În timpul zilei mergeam prin cameră sau prin împrejurimi, distrăgându-mi atenția de la un obiect la altul, fără ca vreodată să-i permit să se fixeze asupra unui lucru mai mult timp. Îmi număram pașii sau priveam plafonul și pereții, pardoseala sau obiectele din jur, unul câte unul, fiecare pentru scurt interval, încercând în felul acesta cu toată puterea voinței ce-o aveam la dispoziție să împiedic mintea să atingă o stare de fixitate. Luptam disperat contra propriului spirit dereglat. Dar cât timp putea să dureze rezistența mea? Pentru cât timp puteam să mă salvez de nebunia care se târa spre mine? Corpul slăbit devenea din ce în ce mai vlăguit, picioarele îmi tremurau în timpul mersului și totuși a merge era o necesitate, dacă voiam să mă eliberez din fălcile terorii care-mi strângeau inima, imediat ce lăsam mintea să reflecteze sumbru asupra ei însăși. Memoria se diminua, exprimarea devenise ezitantă și slăbită, și o expresie de angoasă se fixa mai adânc pe figura mea. În perioada cea mai sumbră, sprâncenele îmi erau unite într-o încruntare anxioasă, fruntea îmi era brăzdată de riduri și privirea rătăcită a ochilor mei scânteietori dădeau figurii o expresie dementă. Mă priveam în oglindă de mai multe ori pe zi sau îmi luam pulsul și eram îngrozit observând cum starea mea se deteriora văzând cu ochii. Nu știu ce-mi susținea voința și-mi permitea să păstrez stăpânirea de sine a actelor și gesturilor în momentele de teroare extremă. Nimeni nu putea, nu ar fi putut bănui ce se întâmpla în interiorul meu. Știam că doar o membrană subțire mă separa acum de alienarea mentală și, totuși, nu dădeam nimănui nici un amănunt despre condiția mea. Suportam intolerabilul supliciu în tăcere, gemând în interior de trista întorsătură a evenimentelor, blamându-mă amar, de nenumărate ori, pentru că m-am lansat în supranatural, fără ca, mai întâi, să fi dobândit o mai completă cunoaștere a acestui domeniu și fără să mă fi înarmat împotriva pericolelor și riscurilor acestui drum.

Chiar în perioadele cele mai disperate, și chiar când eram aproape de prăbușire, ceva din mine mă împiedica să consult un medic. Nu era o clinică de psihiatrie în Jamu în acea vreme, și chiar dacă ar fi fost una sunt sigur că n-aș fi apelat la ea. Și am făcut bine să mă abțin. Puținele cunoștințe despre boli, pe care le aveam, erau suficiente pentru a-mi da seama că anomalia mea era unică, nici pur psihică, nici pur fizică, ci rezultatul unei alterări în activitatea nervoasă a corpului, pe care nici un terapeut de pe pământ nu ar fi putut să o diagnosticheze, sau să o trateze corect. Pe de altă parte, o singură eroare de medicație în această condiție extrem de periculoasă, când tot organismul meu era într-o stare de completă perturbare și imposibil de controlat, s-ar fi dovedit fatală. Și erorile erau inevitabile, fiind

dată natura cu totul obscură şi neidentificabilă a maladiei. Un medic abil îşi fondează observaţiile asupra simptomelor manifestate în boală şi succesul tratamentului său depinde de uniformitatea condiţiilor patologice într-un corp uman normal. Procesele fiziologice urmează un anumit ritm, pe care corpul încearcă să-l menţină pe durata tuturor circumstanţelor obişnuite. Dar în cazul meu, de vreme ce elementul fundamental responsabil de ritm şi uniformitate era el însuşi pentru moment într-o stare de agitaţie, anarhia ce prevala, nu numai în organism, ci şi în domeniul gândirii – ce spun eu! – până în profunzimile cele mai ascunse ale fiinţei, nu ar putea fi descrisă; las imaginaţia lectorului să încerce a o concepe.

Nu ştiam atunci ceea ce am înţeles mai târziu, şi anume că un organism automat, grăbit prin practica meditaţiei, începe brusc să funcţioneze cu intenţia de a restructura spiritul pentru a-l face apt manifestării unei conştiinţe mai înalte şi mai extinse prin intermediul proceselor biologice, la fel de naturale şi guvernate de legi la fel de inviolabile, precum evoluţia speciei sau dezvoltarea şi naşterea unui copil.

Dar spre marele meu ghinion nu ştiam acest lucru atunci. Atât cât ştiu este că acest grandios secret al naturii nu este cunoscut pe pământ în zilele noastre, cu toate că există evidenţe abundente pentru a demonstra că anumite metode, pentru a trata această condiţie, când este brusc provocată prin practica Hatha-yoga, erau perfect cunoscute de adepţii de odinioară.

Studiam scrupulos condiţia mea zilnic pentru a mă asigura că ceea ce experimentam era real şi nu imaginar. Precum un om care găsindu-se într-o situaţie incredibilă se ciupeşte pentru a se asigura că este treaz şi nu visează, nu omiteam niciodată să-mi studiez simptomele corporale pentru a le corobora cu condiţia mentală. Ar fi fost o amăgire să-mi spun că eram victima unei halucinaţii. Evenimentele ulterioare şi condiţia mea actuală exclud această posibilitate. Nu! – criza prin care treceam nu era creaţia imaginaţiei mele. Ea avea o bază reală fiziologică şi era inextricabil legată de întreaga structură organică a corpului. Toată maşinăria, de la creier la organele mai puţin însemnate, era profund implicată, şi nu exista pentru mine nici o scăpare posibilă din uraganul de forţe nervoase ce se dezlănţuia în organismul meu zi şi noapte, şi pe care îl declanşasem, neaşteptat, prin propriul meu efort.

Capitolul 4

În vremurile moderne nu au existat exemple de indivizi în care şarpele de foc să fi ars fără încetare din ziua trezirii energiei Kundalinî până în ultima lor zi, provocând în interiorul lor acele schimbări radicale, pe care vechii înţelepţi ai Indiei le cunoşteau bine şi la care făceau adesea aluzie.

Dar existaseră multe cazuri de trezire sporadică, în care Shakti[1] era activă cu intermitenţă, şi despre aceasta nu există nici o îndoială. Misticii şi sfinţii din toate ţările, care din fragedă copilărie sunt predispuşi viziunilor transcendente şi care, în anumite momente, intră în stare de extaz pentru a reveni, apoi, la o stare de conştiinţă normală, aparţin acestei ultime categorii.

Persoanele dotate cu daruri psihice, medium-urile şi toţi acei ce posedă calitatea clarviziunii, de citire a gândurilor, de predicţie şi alte facultăţi supranormale de acest gen, datorează dotările lor surprinzătoare acţiunii energiei Kundalinî trezită, operând limitat în cap, fără să atingă centrul cel mai înalt şi care, totuşi, este de ajuns pentru a eclipsa orice conştiinţă normală. Acelaşi lucru este valabil pentru oamenii de geniu, la care energia hrăneşte anumite regiuni specifice ale creierului, dirijându-le la capacităţi uluitoare în activitatea intelectuală, literară sau artistică.

În toate cazurile citate mai sus, fie şuvoiul de curent vital este mai puternic şi bine reglat şi astfel delimitat încât să nu creeze nici o perturbare în organism, fie, ca în cazul misticilor, impactul curentului asupra creierului este uneori mai puternic. Această condiţie există de la naştere, astfel că sistemul nervos trebuie obişnuit, din timpul copilăriei, la acea vârstă când nu-ţi dai seama de variaţiile din conştiinţă, când nu eşti capabil să acorzi o semnificaţie fenomenelor anormale care se produc în corp, sau nu dai importanţă sentimentului fricii. Dar chiar şi în aceste condiţii, acest tip de indivizi are adesea de înfruntat numeroase crize şi de suportat suferinţe şi chinuri puţin comune, înainte să dobândească o stare de spirit stabilă şi calmă, şi înainte să fie în stare să studieze şi să exprime, în totalitatea sa, experienţa care-i marchează ca pe o clasă de fiinţe aparte, diferiţi de muritorii obişnuiţi. Indivizii aparţinând acestei categorii, cu excepţia misticilor, nu percep luminozitatea şi mişcarea curenţilor nervoşi decât în cazuri excepţionale, dat fiind că şuvoiul de energie vitală este prea limitat pentru a crea efecte supranaturale. De altfel, cum acest şuvoi face parte integrantă din organism din copilărie, el devine o trăsătură inerentă personalităţii acestor indivizi.

[1] *Conform p.105.*

Cărțile de popularizare a Yoga, pe care le citisem cu ani în urmă, nu conțineau nici un indiciu referitor la o transformare atât de anormală și o experiență atât de traumatizantă. Autorii lor savanți se limitau la descrierea pozițiilor și metodelor variate, toate împrumutate din scrierile vechi asupra subiectului. Puțini dintre ei vorbeau despre experiențe și toți erau plini de zel în a învăța pe alții ceea ce nu știuseră niciodată. Unele cărți conțineau o mențiune rapidă despre Kundalinî-Yoga. O pagină-două sau un scurt capitol era tot ceea ce autorii considerau suficient pentru a descrie această formă de Yoga, cea mai dificilă și cea mai puțin cunoscută. Se afirma că, Kundalinî reprezintă energia vitală cosmică existând latent în corpul omenesc, încolăcită la baza coloanei vertebrale, puțin sub organele sexuale, asemenea unui șarpe profund adormit și închizându-și gura la deschiderea Suşumnâ, canalul ca un fir de păr, care se ridica prin coloana vertebrală până în centrul conștiinței, ce se află în creștetul capului. Când se ridică Kundalinî – spuneau ei – o face prin Suşumnâ ca un fulger, antrenând cu ea energia vitală a corpului și în tot acest timp corpul devine rece și fără viață, cu încetarea completă sau parțială a funcțiilor vitale. Kundalinî se unește cu soțul său divin Shiva, în ultimul sau al șaptelea centru, care se găsește în creier. În cursul acestui proces, ființa încarnată, eliberată din închisoarea fizică, intră într-o condiție de extaz, cunoscută sub numele de Samâdhi și se arată ei însăși nemuritoare, inundată de fericire și UNA CU CONȘTIINȚA SUPREMĂ omniprezentă. Doar în una sau două dintre aceste scrieri se găseau vagi aluzii referitoare la pericolele care se puteau întâlni pe această cale. Natura acestor pericole și metodele posibile pentru a le preveni sau depăși nu erau explicate de autori.

Plecând de la noțiunile vagi pe care le acumulasem din aceste cărți sau de la faptul că mă formasem în urma unor discuții despre Yoga, era natural să conchid că anormala condiție, pe care o atrăsesem asupra mea, era rezultatul direct al meditației. Experiența pe care o aveam, corespundea perfect descrierilor de stare extatică, date de cei care atinseseră ei înșiși această condiție. Nu exista, în consecință, nici un motiv pentru a mă îndoi de validitatea, nici de posibilitatea viziunii mele. Era imposibil să pun la îndoială sunetele pe care le auzisem și lumina care mă pătrunsese. Mai presus de toate, era imposibil să pun la îndoială transformarea propriei conștiințe, care era aspectul cel mai apropiat și intim mie însumi, transformare pe care o trăisem de mai multe ori, și a cărei amintire era atât de puternică încât nu ar fi putut fi ștearsă sau confundată de nici o altă condiție. Aceasta nu putea fi o simplă creație a imaginației mele pentru că, pe durata viziunii, posedam capacitatea de comparație între starea de conștiință amplificată și starea normală, și atunci când viziunea începea să slăbească puteam percepe restrângerea care se producea. Era, indubitabil, o experiență adevărată și ea fusese descrisă, cu toată puterea de exprimare de care dispuneau, de către misticii și sfinții din întreaga lume. Dar cazul meu se îndepărta și se distingea clar de tipul obișnuit de viziune printr-o particularitate: acea senzație, cu totul extraordinară, de la baza coloanei vertebrale, urmată de un șuvoi de curent luminos, trecând prin coloana vertebrală până în cap. Acest aspect de experiență stranie corespundea cu fenomenele asociate trezirii energiei Kundalinî și, în consecință, nu puteam fi în eroare presupunând că trezisem, fără să vreau, șarpele încolăcit și conchizând că perturbațiile profunde din

sistemul meu nervos și starea extraordinară, dar înspăimântătoare în care mă găseam era, într-un fel sau altul, atribuită acestei cauze. Nu spusesem nimănui despre starea mea, cu excepția cumnatului meu, care venise în Jamu în acea perioadă pentru o scurtă călătorie de afaceri. El era mult mai în vârstă decât mine și mă iubea ca pe un fiu. I-am vorbit fără nici o rezervă, conștient de afecțiunea sa profundă pentru mine. El însuși practicase meditația o perioadă de mai mulți ani, sub observația unui maestru care pretindea a cunoaște Kundalinî-Yoga. Natură nobilă și sinceră, îmi povestea adesea propriile experiențe, cu simplitatea unui copil, căutând din partea mea confirmarea rezultatelor pe care le atinsese prin propriile eforturi. Fără cea mai mică pretenție de a cunoaște subiectul, mi-a dat fiecare frântură de informație pe care o poseda și, într-un sens, a contribuit la salvarea vieții mele. Soția mea nu cunoștea lupta mortală în care eram angajat, dar alarmată de comportamentul meu straniu, de lipsa poftei de mâncare, de tulburările mele fizice, de mersul meu continuu, și mai presus de toate, de norul de angoasă și posomoreală, niciodată risipit, care-mi întuneca chipul, mă sfătuia fără încetare să consult un medic, și veghea asupra mea constant, zi și noapte, înnebunită de neliniște. Cumnatul meu nu putea înțelege sensul a ceea ce îi povestisem, dar îmi spusese că gurul său remarcase odată că, dacă din eroare Kundalinî era trezită prin oricare alt filet nervos (nâdî) decât suşumnâ, existau mari riscuri de tulburări psihice și fizice grave, ajungând până la o infirmitate permanentă, la nebunie sau moarte. Era în special cazul, spusese maestrul, când trezirea se producea prin Pîngalâ, de partea dreaptă a coloanei vertebrale. În acest caz nefericit ești literalmente ars, până la moarte, de o căldură internă excesivă, ce nu poate fi stăpânită prin nici un mijloc exterior. Eram îngrozit de această informație și, în disperare de cauză, am mers să consult un ascet din Caşmir, foarte savant, care venise să-și petreacă iarna în Jamu. El m-a ascultat cu răbdare și mi-a spus că experiența prin care treceam nu putea fi, în nici un caz, atribuită trezirii puterii șarpelui, deoarece aceasta era totdeauna beatifică, și nu putea fi asociată nici unui factor capabil să provoace boli sau tulburări mentale. El a sugerat o altă explicație macabră, extrasă din ceea ce auzise de la maestrul său, sau găsită în câteva texte vechi; după el, boala mea era, probabil, provocată de răufăcătoarele spirite malefice, de fantomele ostile ce presărau drumul yoghinilor, și mi-a prescris un decoct pe care nu l-am folosit niciodată.

Sfătuit de unul dintre maeștri, mi-am aruncat o privire asupra a două cărți consacrate disciplinei Kundalinî-Yoga, tradusă în engleză din textele sanscrite vechi. Nu eram capabil să citesc măcar o pagină atent, pentru că întreprinderea implica o fixare a atenției pe care n-o puteam menține. Cel mai mic efort îmi agrava imediat condiția crescând fluxul de energie nouă în creier, ceea ce îmi sporea teroarea și suferința. Nu făceam decât să parcurg aceste cărți, citind pe sărite câte un rând sau paragraf. Descrierea simptomelor care urmau Trezirii se corobora cu propria mea experiență și întărea convingerea că trezisem energia vitală adormită în mine, dar când să aflu dacă chinurile corpului și minții care mă încercau erau rezultatul inevitabil al Trezirii, sau dacă făcusem să urce energia printr-un canal greșit, n-am putut ajunge la nici o certitudine. Era totuși o poruncă formulată foarte pe scurt, asupra căreia căzusem – aș numi asta hazard sau

providenţă divină – în această masă enormă de informaţii parcursă atât de rapid. Era precizat că, pe durata practicii, discipolul nu trebuia să aibă stomacul gol, ci trebuia să mănânce ceva uşor la un interval de trei ore. Acest scurt sfat, care mi-a trecut prin minte într-unul dintre cele mai critice momente, când oscilam între viaţă şi moarte, şi pierdusem cea mai mică speranţă de supravieţuire, mi-a salvat viaţa şi continuă s-o facă şi în ziua de azi.

În acel timp nu am acordat atenţie acestei indicaţii de o mare importanţă, bazată pe experienţa a numeroşi oameni, dintre care mulţi îşi pierduseră viaţa în încercarea lor de trezire a Şarpelui, indicaţie transmisă din generaţie în generaţie pentru a orienta novicii. Chiar dacă mă sforţam din răsputeri să o aplic, n-aş fi putut urma acest sfat în acel moment, întrucât hrana îmi repugna în aşa măsură, încât stomacul mi se revolta numai dacă mă gândeam la ea. Mă consumam prin toate fibrele corpului, în timp ce mintea plutea ca un balon, sărind şi recăzând, şi rătăcea în toate sensurile, incapabilă să rămână pe loc un singur moment. De fiecare dată când spiritul se întorcea spre el însuşi, mă pomeneam totdeauna fixând cu panică crescândă luminozitatea supra-terestră ce-mi umplea capul, rotindu-se şi formând vâltori asemănătoare unui vârtej formidabil. O vedeam reflectându-se chiar în obscuritatea completă a camerei mele, în timpul orelor de noapte care se scurgeau atât de greu. Nu rar, ea îmbrăca forme şi configuraţii oribile, precum figuri satanice rânjind şi staturi inumane gesticulând în faţa mea, în noapte. Aceasta se producea noapte după noapte pe parcursul a luni, slăbindu-mi voinţa şi subminându-mi rezistenţa până-ntr-atât încât să mă simt incapabil să suport această chinuitoare încercare mai mult timp, sigur că în orice moment puteam să cedez ororii care mă urmărea fără milă şi că, pierzându-mi toată speranţa de a trăi şi tot bunul simţ, voi ieşi din cameră ca un nebun, delirând. Dar persistam, hotărât să mă ţin bine, atâta timp cât îmi va rămâne o urmă de voinţă, decis să renunţ la viaţă la primul semn de derută, mai curând decât să mă las prăbuşit în deşertul înspăimântător al nebuniei. Când se făcea ziuă aşteptam cu nerăbdare noaptea şi în timpul nopţii mă rugam cu fervoare să se facă ziuă. Cum timpul trecea, speranţa în mine se micşora şi disperarea mă cuprindea. Nu exista pauză în tensiunea mea, nici în alinarea fricii ce mă bântuia fără încetare, nici cel mai mic răgaz al impetuozităţii torentului de foc ce se precipita prin nervii mei, deversându-se în creierul în agonie. Pe de altă parte, cum vitalitatea mea era în declin, ca urmare a postului, şi cum rezistenţa îmi slăbea, boala s-a agravat în aşa măsură încât mă aşteptam la sfârşit în orice clipă.

Eram în această stare de spirit când a survenit sfântul festival Shivarâtî sau „nopţile lui Shiva" către sfârşitul lunii februarie. Soţia mea, cum avea obiceiul în fiecare an, nu şi-a precupeţit eforturile ca să pregătească pentru această ocazie preparate delicioase, şi insista prevenitoare să gust şi eu din ele. Pentru a nu o

decepţiona şi a arunca un văl de tristeţe peste sufletul ei deja plin de anxietate, am consimţit şi am făcut un efort să înghit câteva bucăţele, apoi am renunţat şi mi-am spălat mâinile. Imediat am avut un gol în stomac, senzaţia de scufundare, un puternic şuvoi de energie se îndreptă spre cap, mă simţeam ridicat din ce în ce mai sus, conştiinţa manifestându-se într-un fel îngrozitor, în timp ce o spaimă intolerabilă mă strângea din toate părţile. Eram prins de vertij, pradă senzaţiei de ameţeală, în timp ce mâinile şi picioarele îmi deveneau reci ca gheaţa, ca şi cum toată căldura se scurgea din ele pentru a alimenta în capul meu aburul arzător care se ridica prin cordonul medular, asemănător unei rafale de flăcări, degajându-se rapid dintr-un furnal şi care, acum, acţionând ca o otravă asupra creierului, produsese o amorţeală. Am cedat leşinului şi slăbiciunii. M-am trezit împleticindu-mă şi m-am târât greoi către pat, în camera vecină. Cu mâinile tremurând, am ridicat cuvertura şi am alunecat în pat, încercând să găsesc o poziţie confortabilă. Eram într-o stare teribilă, arzând interior din cap până-n picioare şi în exterior rece ca gheaţa; frisonam, ca şi când fusesem cuprins de un acces de febră.

Mi-am luat pulsul; bătea înnebunit şi inima se zbătea furioasă sub coaste, zgomotul ei se auzea distinct. Dar ce mă îngrozea, era intensitatea curenţilor strânşi, care se îmbulzeau prin corp, pătrunzând fiecare parte şi fiecare organ.

Creierul îmi lucra în disperare, incapabil să dea coerenţă gândurilor înnebunite. A apela la un medic pentru un consult într-o boală atât de nemaiauzită ar fi fost o simplă pierdere de energie. Primul său gând, ascultându-mi simptomele, ar fi fost să mă trimită într-un spital de alienaţi.

Era inutil din partea mea să caut ajutor, indiferent unde, pentru un rău de acest gen. Ce aş fi putut face să mă eliberez de această tortură?

Se putea ca, în starea mea anterioară, pe jumătate mort de inaniţie, când supravieţuiam doar cu câteva portocale şi puţin lapte, curentul să nu poată atinge o intensitate atât de redutabilă şi venea s-o facă acum, urmare a ingestiei de puţină hrană solidă? Cum puteam scăpa de asta? Unde puteam să mă duc pentru a scăpa de dogoarea care bântuia în mine?

Căldura creştea cu fiecare clipă, provocând o durere atât de intolerabilă încât mă contorsionam şi mă încolăceam în toate sensurile, în timp ce şiroaie de transpiraţie rece îmi acopereau faţa şi mâinile.

Dar căldura nu continua să crească mai puţin, şi curând, mi se părea că nenumărate ace, încinse până la incandescenţă, îmi pătrundeau tot corpul, arzând şi pârjolind organele şi ţesuturile, cum ar fi făcut-o o mulţime de scântei mobile.

Era un supliciu atât de atroce încât îmi strângeam pumnii şi-mi muşcam buzele pentru a mă împiedeca să sar din pat şi să strig cu toată puterea. Bătăile inimii se accelerau vertiginos, ajungând la o asemenea violenţă convulsivă, încât mă gândeam că prin forţa împrejurărilor, ea se va opri sau va exploda. Carnea şi sângele nu puteau susţine o astfel de supra-tensiune fără a ceda în orice moment. Corpul încerca curajos să lupte împotriva otrăvii virulente care năvălea prin nervi şi se deversa în creier. Dar lupta era atât de inegală şi furia dezlănţuită în organism atât de neîndurătoare, încât nu exista nici o îndoială asupra rezultatului.

Existau perturbări înfiorătoare în toate organele, fiecare atât de alarmantă şi de dureroasă, încât mă întrebam cum voi reuşi să rămân stăpân pe mine sub acest asalt. Întreg organismul, cu echilibru delicat, era în foc, consumându-se complet, sub suflul tăios care se rostogolea în interior. Ştiam că sunt pe punctul de a muri şi că inima mea nu putea suporta mult timp acest efort fantastic. Gâtul îmi era uscat şi fiecare parte a corpului strânsă şi fierbinte, dar nu puteam să fac nimic pentru a uşura această oribilă suferinţă.

Dacă un râu sau o fântână s-ar fi găsit aproape, aş fi sărit în adâncurile răcoritoare ale apelor, preferând moartea a ceea ce înduram. Dar nu existau fântâni şi râul era la aproape un km distanţă. Am făcut un mare efort pentru a mă ridica, tremurând, cu ideea de a-mi turna câteva ciubere cu apă rece pe cap, pentru a încerca să calmez căldura înspăimântătoare. Dar, în acel moment ochii îmi căzură asupra fiicei mele mai mici, Ragîina, care se odihnea pe patul vecin, trează, observându-mi mişcările febrile cu ochii măriţi de nelinişte. Cu puţina raţiune ce-mi rămăsese, am înţeles că cea mai neînsemnată şi neobişnuită mişcare din partea mea, în acel moment, ar fi fost suficientă pentru a o face să izbucnească în lacrimi, şi că, dacă aş fi vărsat apă peste corpul meu la acea oră nepotrivită, atât ea cât şi mama ei, care era ocupată în bucătărie, ar fi murit, aproape, de frică. Acest gând m-a reţinut şi am decis să sufăr agonia interioară până la sfârşitul ce nu putea să întârzie.

Ce mi se întâmplase dintr-o dată? Ce putere diabolică a unei lumi infernale mă ţinea în pumnul său inflexibil? Eram sortit să mor în acest fel detestabil, lăsându-mi cadavrul cu membre şi faţa înnegrite, pentru ca oamenii să se întrebe: ce oroare necunoscută se abătuse asupra mea ca pedeapsă pentru crime comise într-o viaţă precedentă? Îmi exploram creierul tulburat, storcându-l, în căutarea unui mijloc de evadare, dar nu întâlneam decât disperarea absolută în toate direcţiile. Acest efort mă epuiza şi mă simţeam prăbuşit, slab, conştient de marea clocotitoare de suferinţă în care mă înecam.

Încercam cu îndârjire să ies din torpoare, numai pentru a mă afunda din nou, lovit, printr-un supliciu care era peste puterile mele de îndurare. După un anumit timp, cu o bruscă şi inexplicabilă întoarcere de forţe, care era primul semn de la începutul delirului, am revenit la viaţă, doar cu o parte de judecată sănătoasă ce-mi rămăsese, Dumnezeu singur ştie cum, atât cât să mă împiedice să cedez complet actelor de nebunie şi violenţă contra mea însumi. Trăgându-mi cuvertura pe faţă, m-am întins cât sunt de lung în pat, arzând în fiecare fibră a corpului, ca şi cum eram înţepat de o ploaie arzătoare de ace înroşite de foc pătrunzându-mi pielea. În acea clipă o idee înspăimântătoare mi-a venit în minte. Se putea ca eu să fi trezit Kundalinî prin Pîngalâ, canalul solar care controlează circulaţia căldurii în corp, şi este situat în partea dreaptă a Suşumnei? Dacă acesta era cazul, eram condamnat, mă gândeam cu disperare, şi, ca o dispensă divină, o idee ţâşni din creierul meu, ca tentativă de ultim moment pentru a ieşi din letargie: să activez Ida, canalul lunar din partea stângă, şi să dirijez activitatea sa pentru a neutraliza arderea şi teribilele consecinţe ale focului ce mă devora interior. Vertijul făcea mintea să oscileze şi simţurile îmi erau amorţite de durere, dar cu toată forţa de voinţă ce rămăsese încă

în puterea mea, mi-am determinat atenţia să se îndrepte în partea stângă a sediului Kundalinî, şi am încercat să forţez un curent rece imaginar să urce de-a lungul coloanei vertebrale. În această stare de agonie şi epuizare, în care conştiinţa mea îşi depăşea limitele într-un fel extraordinar, simţeam distinct localizarea curentului nervos, şi am făcut un efort mental intens pentru a-i devia cursul şi a-l aduce în canalul central. Atunci, ca şi când aş fi aşteptat momentul destinat, s-a produs un miracol.

A fost un sunet ca o plesnitură a unui tendon nervos şi, instantaneu, un fir argintat s-a furişat în zigzag prin coloana vertebrală, precum unduirea unui şarpe alb în mişcare. Zborul său rapid făcea să curgă o undă strălucitoare de energie vitală luminoasă, deversându-se în cascade în creier, umplându-mi capul cu o lumină beatifică, în locul flăcării ce mă torturase în ultimele trei ore. Uimit de surpriza acestei transformări bruşte a curentului ce mă cuprindea, şi care cu puţin înainte se răspândea în ţesuturi, în întreaga reţea a sistemului nervos, transportat de bucurie pentru încetarea durerilor, am rămas liniştit, fără să fac nici o mişcare câtva timp. Fericit de această uşurare, sufletul mi s-a scufundat în emoţie, nevenindu-i să creadă că eram cu adevărat eliberat de oroare. Agonia, pe care o trăisem în acea perioadă teribilă, mă supusese supliciului şi mă epuizase aproape până la ruină. Am adormit pe loc, scăldat în lumină, şi pentru prima dată după săptămâni de angoasă, simţeam dulcea îmbrăţişare a unui somn liniştit.

Ca şi cum aş fi fost smuls brusc din aţipire m-am trezit, cam după o oră. Jetul de lumină se deversa încă în creier, capul era limpede, inima şi pulsul încetaseră să bată înnebunitor, senzaţia de arsură şi frică aproape dispăruse, dar gâtul şi gura mi-erau uscate de sete, şi mă simţeam într-o stare de epuizare extremă, ca şi când toată energia se scursese din mine. Chiar în acel moment o altă idee mi-a trecut prin minte, ca sugerată de o inteligenţă invizibilă care-mi comanda, cu o putere irezistibilă, să mănânc ceva imediat. Am făcut un semn soţiei mele care, ca de obicei, era întinsă pe pat fără să doarmă, supraveghind neliniştită mişcările mele, să-mi aducă o cană cu lapte şi puţină pâine. Surprinsă de această neobişnuită cerere la o oră nepotrivită, ea a ezitat un moment, după care a dat curs solicitării, fără să scoată un cuvânt. Am mâncat pâinea umezită în lapte, înghiţind cu dificultate, şi am adormit imediat, din nou. M-am deşteptat după două ore, revigorat de somn. Capul mi-era încă plin de lumină radiantă şi spre surpriza mea, în această stare de conştiinţă intensificată şi clară, puteam percepe limpede o limbă de foc aurie care-mi explora stomacul ca să caute hrana, şi care se deplasa în jurul nervilor ce-l tapisau.

Am luat câteva guri de pâine şi o altă cană de lapte, şi imediat am observat că haloul din capul meu se contracta şi că o limbă de flăcări mai mare îmi lingea stomacul, ca şi cum o parte din curgerea de energie, urcând spre creier, era deturnată către regiunea gastrică, pentru a activa procesul digestiei.

Am rămas treaz, mut de uimire, observând acea lumină vie care se deplasa ici-colo, prin tot aparatul digestiv, îmbrățișând intestinele și ficatul, în timp ce un alt șuvoi luminos se deversa în rinichi și în inimă. M-am ciupit ca să mă asigur că nu visam sau dormeam, absolut uluit la ceea ce asistam în propriul meu corp, neputincios să influențez în vreun fel debitul și mișcările curentului.

Dar contrar experienței insuportabile de dinainte, nu încercam acum nici un rău. Tot ceea ce simțeam era o dulce și liniștitoare căldură circulând prin corp, simultan curentului care se propaga din loc în loc. Am urmărit atent și în tăcere acest minunat joc, toată ființa mea deborda de recunoștință fără limite față de Invizibil, pentru această dreaptă eliberare dintr-un destin chinuitor, și o nouă convingere a început să mi se formeze în minte, că Șarpele de Foc lucra acum real în corpul meu epuizat și încercat, și că eram salvat.

Capitolul 5

Ajuns aici, rugând să fiu scuzat pentru mica digresiune din cursul principal al narațiunii, țin să precizez că nu am intenția să pedepsesc cititorul acestor variate evenimente din viața mea, când deja am abuzat prea mult de răbdarea lui.

Dar, dacă sunt obligat să mă lansez într-o aventură de acest gen, este pentru că, altfel, schimbarea extraordinară ce s-a produs în mine când aveam patruzeci și șase de ani, nu ar apărea în lumina sa adevărată, și ar pierde imensa valoare științifică pe care, după părerea mea, o posedă și pe care lucrarea de față intenționează să o stabilească. Scopul ei este să ajute cercetarea științifică într-un domeniu atât de îndoielnic ca cel al supranaturalului, din care mi-am permis să relatez, în cadrul acestei lucrări de introducere, doar acele incidente din viața mea care au avut un impact direct asupra deznodământului, și fără de care investigația științifică a acestei culminații unice, nu ar fi posibilă.

Am ezitat o perioadă de aproape douăzeci de ani să fac publică această experiență, în primul rând pentru că vroiam eu însumi să elimin toate îndoielile în legătură cu propria-mi condiție, și pe urmă pentru că îmi repugna să mă expun criticelor prietenilor bine intenționați și ironiei adversarilor. Expunerea pe care trebuia s-o fac era atât de departe de obișnuit și plină de episoade stranii, încât mă îndoiam serios că ar fi putut fi acceptată ca expunere veridică a unei experiențe care, dat fiind extrema sa raritate, rămâne învăluită în mister din timpuri imemoriale. Mă gândeam că nu s-ar găsi decât câteva persoane, care să dea crezare de la început, la ceea ce trebuia să povestesc în legătură cu acest fenomen bizar, dar nevoia de a dezvălui adevărul ascuns, a învins în final.

Știu că, publicând această carte, mă expun criticilor venite din medii diferite, în special, de la acei pe care acest subiect ar trebui să-i intereseze mai mult. Mă gândesc la oamenii de știință pe de o parte și la oamenii de credință pe de alta, dintre care unii, în loc să înțeleagă șansa de reconciliere oferită acum, vor trata plauzibilitatea acestei mărturisiri ca o impietate la adresa lăcașului ferit al opiniilor și vederilor lor idolatrice, uitând că adevărul este o entitate care se îmbogățește prin adversitate și se fortifică prin opoziție.

Știu toate astea, dar cedez unei nevoi irepresibile, apărută în spiritul meu puțin după instaurarea condiției anormale. Nevoia aceasta, care din acel moment nu m-a părăsit niciodată complet, reclama o vastă publicitate pentru experiența mea, ca primă etapă, conducând la o cercetare organizată, devenită oportună în epoca actuală, în toate manifestările supraconștientului.

Cedez acestei nevoi care m-am înhămat la munca de a recapitulare a incidentelor vieţii mele, cu privire la acest domeniu, pentru a face inteligibil şi coerent surprinzătorul rezultat. Acest rezultat, cu toate că potenţial există ca dat natural la o anumită categorie de fiinţe umane, a scăpat până acum oricărui efort stăruitor de conturare. Am încercat, în acelaşi timp, să atrag atenţia asupra condiţiilor mentale şi fiziologice, care preced manifestarea posibilităţilor în afara normalului, la om. Aceste transformări mentale şi fiziologice posedă o asemănare esenţială, cu toate că ele diferă în detalii de alte fenomene de acest tip, cunoscute din trecut. Manifestările ce însoţesc trezirea Kundalinî sunt, în zilele noastre, atât de puţin cunoscute precum conţinutul unei scrisori sigilate. Dacă n-aş proceda astfel, lumea ar crede că experienţele mele nu au avut nimic singular, cum vor stabili, poate, în viitor, alte constatări de experienţe similare, pentru care lucrarea de faţă va contribui[1] la crearea condiţiilor necesare.

În afara reacţiilor fiziologice anormale şi existenţei curentului vital luminos în corp, comportându-se într-un fel extraordinar şi antrenând sigur, în urma lor, pentru subiecţii neiniţiaţi şi nepregătiţi ca mine, o mulţime de spaime, nu exista nimic în experienţa mea care să se apropie, de departe, de fenomenele sinistre şi complet anormale, atestate de mediumuri profesioniste şi de alte persoane care se ocupau de metapsihică. Ceea ce m-a făcut să ezit la expunerea sa publică, este caracterul unic al fenomenului; el nu se conformează nici manifestărilor cunoscute observate de mediumuri, şi nici nu pare similar experienţelor raportate de misticii şi sfinţii faimoşi ai orientului sau occidentului.

Particularitatea sa constă în faptul că, în ansamblul său, fenomenul reprezintă tentativa unei forţe vitale a corpului uman, până acum necunoscută, dar susceptibilă de a fi pusă în mişcare prin eforturi voluntare, de modelare a aparatului psiho-fiziologic al unui om, pentru a-l face să atingă o facultate de sensibilitate şi stare de conştiinţă nonperceptibile mai înainte.

Acesta este acel aspect particular al experienţei mele extraordinare care o face remarcabilă şi să merite atenţia mediilor interesate de supra-normal, care încearcă să exploreze baza fiziologică a fenomenelor psihice supra-organice.

Este un fapt de netăgăduit că, cercetarea necunoscutului este o trăsătură caracteristică atât a civilizaţiilor vechi cât şi civilizaţiei actuale. Exista o cercetare sistematică a spiritualului şi supranaturalului, şi o dorinţă tot atât de puternică ca şi acum, la numeroşi oameni, de a dobândi puteri supranaturale şi de a rupe vălul care ascunde ceea ce este dincolo de percepţiile noastre. Dar fie că vremurile nu erau coapte pentru o dezvăluire completă a misterului, fie pentru că spiritul uman s-a complăcut să apere ştiinţa, care se ocupă exclusiv de propria natură, înconjurată de incertitudine, teamă şi superstiţie, descoperirile făcute în acest domeniu constituiau secretul aprig păstrat al unei elite. Nu există umbră de îndoială că, pentru vechii adepţi ai Indiei, Chinei şi Egiptului, cultul Kundalinî era mult mai cunoscut decât sunt cunoscuţi astăzi cei mai mari gânditori. Pe baza propriei mele experienţe pot afirma, fără ezitare, că fenomenul curentului strălucitor, circulaţia sa prin nervi, metodele de trezire ale Puterii, regimul de urmat, precauţiile ce trebuie luate şi

[1] *Cu câteva rare excepţii.*

rolul jucat de organele reproducătoare erau, într-o măsură oarecare, cunoscute de experţi, aşa cum mărturisesc scrierile vechi, sau cum se poate observa chiar în absenţa scrierilor, din natura ritualurilor îndeplinite de iniţiaţi. Aceşti experţi nu puteau fi decât în număr mic din cauza caracterului periculos al experienţei, a factorilor ereditari implicaţi şi calificărilor mentale şi fizice cerute.

Trebuie recunoscut, pentru a evita orice neînţelegere, că practica Kundalinî nu era singura cale prin care predecesorii abordau domeniul, dificil de atins, al supranaturalului. Existau în acelaşi timp alte credinţe, şcoli şi sisteme care tratau misterul şi supranaturalul. Cum asta se întâmplă chiar în zilele noastre, susţinătorii diferitelor secte încearcă să se sfâşie între ei, denigrând metodele rivalilor şi proslăvindu-le pe ale lor. Existenţa acestui război continuu nu a adus decât prejudicii accepţiei generale a sistemului având trăsătură de Kundalinî. În consecinţă, acest sistem a trebuit să fie expulzat în plan secund, în special din cauza regimului fizic rigid, mărimii riscului şi, în fine, mai cu seamă din cauza rarităţii unei realizări reuşite. Cu timpul, acest sistem a fost îngropat în harababura credinţelor căzute în desuetudine. Se poate afirma, fără teama de a ne contrazice, că înflorirea marilor religii ale lumii, în ciuda faptului că fiecare dintre ele este înrădăcinată inextricabil în terenul pregătit şi umectat prin acest cult preistoric, a contribuit suficient la eclipsarea credinţei în Kundalinî, ca sistem stabil şi prestigios, de disciplină mentală şi fizică, elaborată pentru a accede la realitatea transcendentă. Acest sistem, totuşi, continuă să existe în India într-un fel pur formal, deposedat de importanţa şi influenţa anterioară, dar păstrând încă o mare parte din fascinaţia pe care o exersa odinioară, asupra acelora ce aspirau să atingă Invizibilul. Este evident că toate religiile, toate credinţele, toate sectele, înţelegând chiar cultele sângeroase ale populaţiilor sălbatice şi practicile de autoflagelare şi automutilare, care au continuat până într-o epocă recentă, datorează originea lor existenţei unei nevoi, profund înrădăcinate în natura omenească, care se exprimă în nenumărate feluri, sănătoase sau nesănătoase. Această nevoie a fost constant prezentă în om, de-a lungul evoluţiei sale, de la condiţia cea mai primitivă până la starea actuală. Dorinţa de a rezolva enigma existenţei, setea de experienţe supra-senzoriale, voinţa de a stabili un contact cu forţele ascunse ale naturii sau de a obţine puteri supranormale, sunt aspiraţii prezente în nenumărate spirite, care exercită o influenţă predominantă şi irezistibilă; ele nu sunt nimic altceva decât un mod de exprimare al acestei impulsii, încă incomplet înţeleasă, dar cât de puternică!, care se ridică din profunzimile fiinţei şi se manifestă ca parte integrantă a personalităţii, impulsie adesea discernabilă în gândurile şi acţiunile oamenilor, de la vârstele cele mai fragede.

Toate practicile religioase, toate modurile de adoraţie, toate metodele de dezvoltare spirituală şi toate doctrinele ezoterice care, într-o formă sau alta, furnizează o cale de comunicare cu suprasensibilul, divinul şi ocultul, sau care oferă o deschidere, permiţând explorarea misterului de A Fi, sunt, toate, mijloace efective sau insuficiente, destinate să satisfacă această nevoie profundă şi universal prezentă. Ele pot lua forma unor execrabile sacrificii sângeroase, răni deschise autoprovocate, orbirea pe care şi-o impunea ascetul privind fix soarele, supliciul neîntrerupt al fachirului pe patul său de cuie, psalmodierea imnurilor melodioase,

recitarea rugăciunilor, prosternările pline de adorație fervență din disciplinele yoga, sau din orice alt exercițiu spiritual: scopul invariabil este realitatea ocultă, misterioasă, suprasensibilă, cărora ele le atribuie un aspect divin, demoniac sau spiritual.

De la începutul începuturilor, această nevoie s-a exprimat într-o varietate infinită de credințe și convingeri religioase, de superstiții și tabu-uri, ale căror urme se pot găsi în perioadele cele mai îndepărtate ale existenței omului. Tendința de a atribui inteligență forțelor neanimate ale naturii și a recunoaște spiritelor decedaților capacitatea unei existențe prelungite dincolo de moarte, este caracteristică mentalității primitive, în timp ce efortul omului civilizat este de a îngloba prezența unui Dumnezeu atotputernic și de a-i oferi adorație: dar amândouă atitudinile provin din aceeași sursă și își datorează existența prezenței în organismul uman a unui mecanism extrem de complicat și dificil de localizat, pe care vechii savanți indieni îl numeau Kundalinî.

Că scopul este experiența religioasă, comunicarea cu spiritele, viziunea realității, eliberarea sufletului, darul previziunii și al premoniției, capacitatea de a influența mulțimile, succesul în întreprinderi profane prin mijloace supranaturale, sau orice alt obiectiv omenesc sau supraomenesc în relație cu puterea ocultă sau divină, dorința izbucnește din aceeași sursă psiho-somatică, este o ramură a unei crengi ale aceluiași arbore profund înrădăcinat.

Kundalinî este un asemenea dispozitiv natural și eficace pentru obținerea stărilor de conștiință mai înalte și pentru experiența transcendentă, cum este sistemul reproducător un artificiu al naturii pentru perpetuarea rasei. Învecinarea celor două sisteme în corp este un aranjament înzestrat cu o finalitate specifică, deoarece tendința evolutivă, pe de o parte, și, pe de altă parte gradul de evoluție atins în cursul transformărilor prin organismul parental, nu poate fi transmis și perpetuat decât prin sămânță. Oamenii nu au fost niciodată capabili să înțeleagă calitatea excepțională pe care un geniu o aduce creațiilor sale intelectuale sau manuale, și sunt și mai puțin capabili să-și facă o idee asupra condiției mentale a unui mistic în extaz. Primul, complet absorbit de problemele și opera sa, și al doilea transportat în contemplarea unei manifestări interioare beatifice, sau a unui obiect de adorație exterior; ambii, detașați de lume în acest timp, și transportați într-o stare specială, reprezintă o enigmă pentru observatorul obiectiv. Pentru rezolvarea acestei enigme este necesar să se cerceteze cu grijă structura organismului uman, cu scopul de a afla sursa ascunsă de unde creierul, în aceste stări de extremă absorbție, își trage substanța necesară pentru menținerea unei activități la un nivel atât de înalt, pe o perioadă foarte lungă de timp.

Natura complet izolată a conștiinței individuale, provocată prin operațiunea separatoare a ego-ului, face imposibil pentru orice om să arunce o privire în camera încuiată cu cheia a spiritului altuia, fie el cel mai bun prieten sau cea mai apropiată rudă. Această inaccesibilitate completă a unui spirit asupra altuia a generat anumite idei false, foarte răspândite, și va trebui mult timp pentru a debarasa de acestea gândirea umană. Omul obișnuit, când studiază un geniu, un mistic sau un medium, este înclinat să presupună, din cauza incapacității sale de a pătrunde mintea lor cum o pătrunde pe a sa, că ei sunt entități conștiente, asemănătoare lui, cu singura diferență că, celălalt are mai multă inteligență și îndemânare în a folosi pana sau

pensula sau dalta, că el are o mai mare capacitate de atenție susținută și aplicație, sau un ochi mai atent; celălalt, presupune el, are mai multă dragoste și devoțiune pentru divinitate, o mai mare stăpânire a pasiunilor și poftelor, o mai mare aptitudine pentru sacrificiu; altul, presupune el, este legat printr-o legătură de neînțeles cu spiritele sau forțele naturii, și are puterea să suscite în el însuși o condiție mentală care permite, uneori, inteligențelor decorporalizate să se exprime prin el.

Fără a intra într-o discuție detaliată asupra variatelor ipoteze avansate, pentru a ne da seama de existența geniilor sau de facultățile supranormale la ființele dotate cu o sensibilitate metafizică, pentru scopul nostru este suficient să spunem că, oricare ar fi explicația oferită, aceasta este fondată invariabil pe supoziția tacită sau explicită că indivizii posedând aceste dotări extraordinare, în ciuda puterii lor intelectuale uimitoare, sau imensei distanțe în raport cu starea de spirit normală, au o conștiință care este de aceeași natură cu aceea a unui om obișnuit. Aceasta este o concepție cu totul eronată, ce a constituit întotdeauna un obstacol pentru înțelegerea și investigarea corectă a fenomenului.

Pe de altă parte, ființele dotate de natură de la naștere, incapabile să sondeze spiritul celorlalți, și adesea ignorante în ceea ce privește sursa reală a remarcabilelor variații care se produc în ele, plătesc cu aceeași monedă omului obișnuit, pe care acesta le-o împrumută, adoptându-i vederile și atribuind adesea propriile lor talente excepționale acelorași cauze ce operează în cazul omului obișnuit.

Procedând astfel, ființele dotate ignoră faptul, totdeauna inobservabil, că există o diferență fundamentală în natura conștiinței, în profunzimile personalității conștiente pe care o găzduiește corpul lor, și în natura intrinsecă a esenței vitale care îi animă. Există, în prezent, o necunoaștere generală a faptului demonstrabil că organismul uman în curs de evoluție manifestă o tendință de a dezvolta o personalitate superioară, dotată cu atribute ce caracterizează omul de geniu și vizionarul, printr-un rafinament și o perfecționare a principiului vital, cu adaptarea simultană a sistemului nervos și cerebral. Aceste modificări se produc într-un mod asemănător curentului electric mai puternic, care, trecând prin filamentul unui bec adaptat voltajului, produce, inevitabil, o lumină mai puternică.

Am atins în treacăt această problemă, cu scopul de a clarifica ceea ce va urma în capitolele următoare. Voi discuta mai detaliat problema aceasta într-o lucrare ulterioară.

Nevoia de a cunoaște necunoscutul, de a cunoaște suprasenzorialul și experiența religioasă, inerentă spiritului uman, este expresia efortului conștiinței umane, încarnată și întemnițată, de a se apropia de măreția formei originare, triumfând în cursul acestui progres asupra infirmităților impuse de învelișul carnal.

Evoluția omului, în realitate, semnifică evoluția conștiinței sale, a principiului vital existent în corpul său, evoluție grație căreia sinele încarnat capătă conștiința veritabilei stări nemuritoare. Ea nu semnifică numai dezvoltarea intelectului sau rațiunii, care nu sunt decât instrumente ale spiritului, locuind în existența corporală, ci implică o transmutare a întregii personalități în aspectele sale conștiente și inconștiente. Aceasta necesită o revizuire completă și o restructurare a mașinii organice, pentru a o face apță să devină sediul unei inteligențe mai înalte.

de un ordin esențialmente superior celui care există într-un corp uman normal. Pentru acest motiv, comportamentul sau activitatea intelectuală normale la un profet, par dincolo de capacitățile unui om obișnuit; acesta, scufundat în pasiunea contactului cu un corp iubit sau asaltat de dorințe la vederea unui obiect, este rareori capabil să se conformeze normelor de moralitate, prescrise și respectate de profet, al cărui creier, alimentat printr-o formă de energie vitală subtilă, de care este pătrunsă întreaga sa personalitate, aparține mai mult lumii divine decât planului terestru.

Capitolul 6

Înaintea acelei dimineți fatale de decembrie, în care am observat pentru prima oară fugitiv starea supraconștientă, și în care am întâlnit uluitoarea Kundalinî activă, chiar dacă cel mai veridic om mi-ar fi povestit un incident similar, l-aș fi trecut în categoria oamenilor inteligenți dar creduli, care, demonstrând o mare precizie și o scrupulozitate riguroasă în toate celelalte domenii, dau dovadă de puerilitate de îndată ce este vorba de supranatural. Așa cum urmarea o va arăta, am rămas nesigur o perioadă lungă de timp relativ la condiția mea stranie, complet dezorientat și incapabil să dau un sens celor întâmplate. Numai după mulți ani de incertitudine, când aventura a condus la dezvoltarea atributelor psihice marcate și evidente, nemanifestate înainte, am decis să aștern pe hârtie acest episod extraordinar. Această decizie a fost întărită de reflecția că, Kundalinî este activă la milioane de oameni inteligenți ai tuturor națiunilor civilizate, deși într-un grad mai mic și mai imperceptibil, și că Ea generează la majoritatea ființelor tulburări fizice și psihice, pe care terapia modernă este incapabilă să le prevină sau vindece, pentru că aceasta ignoră total cauza lor.

Considerând natura colosală a metamorfozei fizice și mentale ce trebuie să fie făcută în preludiul unei deschideri spirituale, nu mă mir de încercările și frământările ce o însoțesc, pentru că starea mistică reprezintă ultima etapă, și cea mai înflăcărată, în călătoria care începe o dată cu apariția omului din țărână, și care se termină când gustă, la sfârșitul nenumăratelor eforturi și încercări, incomparabila beatitudine a unei existențe necorporale, nu după moarte, ci chiar în cursul vieții sale terestre. Drumul ce se deschide omului actual este atât de dificil și are un traseu atât de derutant, încât îi va trebui toată voința și toate resursele intelectuale pentru a-l parcurge fără accidente, etapă cu etapă, până în clipa în care scopul devine vizibil.

Când m-am deșteptat în dimineața următoare, m-am simțit prea slăbit pentru a mă ridica din pat, fără să fiu ajutat, și am rămas culcat, reluând în minte incidentele înspăimântătoare ale Trezirii, în timp ce abundente lacrimi de recunoștință îmi inundau fața, pentru ceea ce consideram ca o intervenție divină, în momentul cel mai critic, pentru a mă smulge unei soarte teribile. Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât eram mai convins că o instanță supraumană, acționând prin spiritul meu, transmisese o indicație la care nu m-aș fi gândit niciodată în

starea mea de extremă agitație, și care îmi permisese să ies dintr-o situație disperată, și să evit pericolul oricărui ajutor omenesc. Nici o putere de pe pământ nu m-ar fi putut salva de la moarte sau nebunie, și nici un medicament nu mi-ar fi putut ușura suferința. Din prima zi a zbuciumului încercasem un profund dezgust să mă destăinuiesc medicilor în legătură cu acest rău extraordinar, ca și cum această aversiune se implantase în spirtul meu de la începuturi, pentru a mă împiedica să-mi supun trupul experimentului medicilor, incompetenți să trateze condiția mea, și pentru a mă proteja de efectele dăunătoare ale medicamentelor uzuale, care ar fi acționat ca niște otrăvuri veritabile în această stare extrem de sensibilă și delicată a nervilor mei. Nu că nu aș fi avut respect pentru profesiunea medicală, însă aveam intuiția că boala mea scăpa înțelegerii și resortului celor mai înalte autorități medicale.

Cu un sentiment de ușurare m-am ridicat, în fine, din pat, prea slăbit, ca un om în care un foc interior invizibil dar intens a ars timp de ore, și care descoperă nu numai că acel foc s-a stins, dar și că durerea ascuțită a arsurilor a dispărut miraculos într-o noapte. M-am privit în oglindă și mi-am văzut figura palidă și răvășită, dar expresia de obsedat dispăruse aproape, ca și lumina nebuniei din ochii mei. Ceea ce vedeam era o fizionomie având rațiunea întreagă dar extrem de slăbită și angoasată, pentru că suportase, ca să spun așa, torturile infernului zile de-a rândul. Limba îmi era încă încărcată, pulsul slab și neregulat, dar toți ceilalți indici și simptome indicând starea organelor mele erau liniștitoare, astfel că inima tresălta de bucurie și speranță.

Nu se diminuase iradierea vitală care, emanând din sediul Kundalini, se comprima prin nervi în fiece parte a corpului și-mi umplea urechile de sunete ciudate și capul de lumini stranii; dar curentul era acum călduț și plăcut în locul celui cald și arzător, și liniștea își destindea țesuturile torturate, într-un fel miraculos.

A doua zi și zilele următoare am acordat o atenție scrupuloasă dietei mele, mâncând doar câteva bucățele de pâine, puțin orez fiert cu o ceașcă de lapte, la fiecare trei ore, începând de dimineața până la zece seara. Cantitatea de hrană înghițită de fiecare dată era infimă, doar câteva înghițituri. După ultima masă, când m-am culcat, am simțit, spre marea mea bucurie, o dulce somnolență învăluindu-mă, în pofida haloului luminos ce-mi înconjura capul, și am căzut într-un somn adânc, învăluit într-un strălucitor și liniștitor mantou de lumină. M-am trezit în dimineața următoare cu spiritul deplin refăcut, dar cu trupul încă extrem de slăbit. Nu aveam putere să merg și mă clătinam când mă înclinam înainte. Dar capul era limpede și frica ce mă urmărise scăzuse considerabil. Eram capabil pentru prima oară, după săptămâni de angoasă, să-mi adun gândurile cu luciditate. Mi-a trebuit cam o săptămână să câștig suficientă putere ca să merg dintr-o cameră în alta și să rămân în picioare atât cât doream. Nu știu ce rezervă, de nebănuit, de energie m-a susținut în timpul teribilei încercări ce a precedat acestui ultim miraculos episod, pentru că, practic, nu mâncasem nimic mai mult de două luni. Nu mă simțisem atât de slab atunci, cum nu m-am simțit imediat după, fără îndoială pentru că, în starea toxică a sistemului nervos, eram incapabil să estimez corect condiția corpului meu.

Zilele și săptămânile trecură sporindu-mi forța și încrederea că nu mă expun nici unui pericol iminent, fizic sau mental. Dar starea mea era anormală și cu cât o studiam, cu claritatea de spirit amplificată, cu atât mă miram mai mult și deveneam mai nesigur, cu privire la ce va urma. Eram într-o stare extraordinară: un agent luminos, intens viu și ușor sensibil, strălucea zi și noapte, pătrundea în tot organismul, propagându-se în fiecare zonă a corpului, simțindu-se în voie și sigur de drumul său. Observam adesea, cu uimire, spectacolul stupefiant al acestei forțe luminoase. Nu mă îndoiam că energia Kunalinî fusese acum pe deplin trezită în mine, dar nu exista nici un semn de puteri miraculoase parapsihice, asociate de înțelepți trezirii sale. Nu puteam descoperi în mine cea mai mică schimbare în mai bine: dimpotrivă, condiția fizică era considerabil deteriorată, și spiritul era încă departe de a fi stabil. Nu puteam citi atent, nici să mă consacru, cu atenție exclusivă, vreunei îndeletniciri. Orice efort susținut de concentrare ajungea la o intensificare a stării anormale. Haloul din capul meu prindea dimensiuni mai largi, după fiecare perioadă de atenție prelungită, creând o intensificare adițională conștiinței mele, în același timp cu o creștere a sentimentului de frică, sentiment care acum, nu mai era prezent în mine decât din când în când, și sub o formă atenuată.

Cum nu observam nici un semn de deschidere spirituală, și eram confruntat fără încetare cu comportamentul rătăcitor al unui spirit schimbat, nu mă puteam sustrage asaltului îndoielilor serioase, după ce îmi observasem starea timp de câteva săptămâni. Era asta tot ce se putea atinge după trezirea șarpelui de foc? Îmi puneam și repuneam această întrebare fără încetare. Doar pentru atât nenumărați oameni își riscaseră viața abandonându-și căminul și familia, înfruntând pericole în pădurile virgine, suferind foame și privațiuni? Doar pentru atât rămăseseră ei așezați la picioarele maeștrilor timp de ani? Era numai atât, acea experiență pe care yoghinii, sfinții și misticii o aveau în timpul transei lor extatice, această expansiune a conștiinței însoțită de lumini și sunete supra-pământene, transportând un om pe moment într-o stare mentală anormală, pentru ca după aceea să-l proiecteze din nou pe pământ, fără să producă nici un talent, nici o calitate extraordinară care să-l distingă de restul muritorilor? Acest flux și reflux al unei subtile esențe luminoase, și lărgirea și restrângerea conștiinței care rezulta, la care asistam zi și noapte, erau ele scopul ultim pe care toate doctrinele ezoterice din lume îl vizau cu certitudine? Dacă aceasta era tot ce se putea atinge, atunci ar fi cu mult mai bine să nu te cufunzi în supranatural, ci să te consacri obiectivelor lumești, să urmezi calea comună, pentru a duce o existență senină și fericită, scutit de incertitudinea și frica care făceau acum parte integrantă din viața mea. Am continuat să acord o deosebită grijă regimului meu, pentru că experiența m-a făcut să înțeleg din plin, că viața și sănătatea mea mentală depindeau de asta. Nu depășeam cantitatea de hrană pe care o consideram convenabilă, determinând necesarul după reacțiile sistemului digestiv, și nu permiteam să mă las tentat de nici un fel de mâncare, oricât ar fi fost de delicios, să mă facă să mă abat de la dieta pe care mi-am impus-o. Aveam suficientă minte pentru a fi precaut asupra acestui aspect, pentru că cea mai mică abatere privind cantitatea și calitatea hranei consumate, și cea mai neînsemnată iregularitate în raport cu timpul fixat, generau rezultate și reacții atât de neplăcute

încât mă făceau să-mi reproşez sever comiterea oricărei erori. Aceasta mi se întâmplase de nenumărate ori, ca pentru a imprima într-un fel de neşters, în mintea mea, faptul că de-acum înainte nu trebuia să mai mănânc pentru plăcere sau pentru satisfacerea automată a foamei, ci trebuia să reglez ingestia hranei cu asemenea precizie, încât să nu inducă cea mai neînsemnată oboseală sistemului nervos, a cărui sensibilitate şi acuitate erau exacerbate. Nu exista nici un mijloc să evit această reglementare forţată, şi în timpul primelor săptămâni, chiar şi cea mai mică eroare era pe loc sancţionată, printr-o intensificare a fricii, tulburărilor cardiace şi a centrilor digestivi care-mi serveau ca avertisment. În general, în astfel de ocazii, mintea îşi pierdea supleţea şi mă simţeam incapabil să mă desprind de melancolia ce se abătea inexplicabil asupra mea, imediat după ce mâncam o înghiţitură în plus. În grija de a evita aceste episoade neplăcute, am acordat o atenţie meticuloasă faptului de a nu comite nici cea mai mică greşeală. Dar oricât m-aş fi ferit de bine, erorile se produceau, din când în când, aproape întotdeauna urmate de suferinţe şi căinţă.

Pentru o corectă înţelegere a condiţiei în care mă aflam după memorabila noapte a eliberării mele, este necesar să spun câteva cuvinte despre starea mentală şi despre curentul vital luminos care circula în sens ascendent şi descendent prin coloana vertebrală, şi care acum făcea parte integrantă din fiinţa mea. Mintea nu-mi funcţiona ca înainte. Se produsese, fără îndoială, o schimbare pronunţată. Înainte, imaginile mentale veneau şi plecau într-un plan secund întunecat, posedând, într-un fel estompat, aceeaşi combinaţie de lumină, umbră şi culoare, ce caracteriza obiectele originale, pe care le reprezentau. Dar acum, imaginile deveniseră vii şi strălucitoare, ca şi când ar fi fost sculptate într-o flacără vie, şi pluteau într-un plan secund luminos, iar modul de operare al gândirii se făcea cu o altfel de substanţă mentală, sclipitoare, nu numai ea însăşi luminoasă, ci şi capabilă să perceapă propria-i strălucire. De fiecare dată când întorceam ochiul mental spre mine însumi observam, invariabil, o lumină vie, atât în interiorul cât şi în exteriorul capului, într-o stare de vibraţie continuă, ca şi când un jet de substanţă subtilă şi strălucitoare, ridicându-se prin coloana vertebrală se răspândea în craniu, umplându-l şi înconjurându-l cu o strălucire indescriptibilă. Acest halou luminos nu rămânea niciodată constant în dimensiuni şi intensitate. Creştea şi descreştea, se înviora şi slăbea, sau culoarea se modifica de la strălucirea argintului până la cea a aurului, şi invers. Când creştea în înălţime sau splendoare, sunetele stranii, de-acum înainte totdeauna prezente, deveneau mai puternice şi insistente, ca şi când încercau să-mi atragă atenţia asupra ceva ce nu puteam înţelege. Aureola de lumină nu era staţionară, ci într-o stare de mişcare perpetuă, dansând şi sărind, formând vâltori şi vârtejuri, ca şi când ar fi fost constituită din nenumărate particule strălucitoare, extrem de subtile, ale unei substanţe imateriale, ţâşnind în toate sensurile şi combinându-se, pentru a crea aparenţa unei întinderi de lumină pivotantă şi scânteietoare.

Prezenţa constantă a acestui nimb luminos în capul meu, şi asocierea sa cu procesul gândirii, nu era o sursă de uimire mai mare decât intervenţia sa continuă în funcţionarea normală a organelor vitale. Puteam să percep distinct trecerea sa

prin coloana vertebrală şi prin celelalte circuite nervoase până în inimă, ficat, stomac sau celelalte organe ale corpului, a căror activitate părea s-o regleze într-un fel misterios. Când îmi pătrundea în inimă, pulsul devenea mai amplu şi mai puternic, dovedind, fără posibilitate de îndoială că un fel de radiaţie cu efect tonifiant se deversa în ea prin nervii aferenţi. De aici am tras concluzia că pătrunderea acestei radiaţii în celelalte organe trebuia să aibă acelaşi efect întăritor şi revigorant, şi că obiectivul său era ca, lansându-se prin nervi pentru a le atinge, răspândea substanţa sa tonifiantă în ţesuturi şi celule, prin finele filamente nervoase, pentru a stimula sau modifica acţiunea acestor organe. Această pătrundere provoca uneori o durere, fie în organul însuşi, fie în locul în care întâlnea nervul care-l lega de organism, fie în punctul de contact cu coloana vertebrală şi în cele două locuri din zona coloanei vertebrale, unde era, adesea, însoţită de un sentiment de teamă. S-ar fi putut spune, în astfel de ocazii, că un şuvoi de energie strălucitoare, ridicându-se până în creier, se redistribuia în celelalte organe vitale pentru a regla şi ameliora funcţia lor, în armonie cu transformările produse în cap. Îmi frământam creierul încercând să găsesc o explicaţie, şi analizam şi reanalizam fiecare posibilitate care ar fi putut fi responsabilă de cea ce se întâmpla, plin de surprize, în timp ce observam atent mişcarea incredibilă a acestei radiaţii inteligente, din oră în oră şi din zi în zi.

Uneori eram stupefiat de misterioasele cunoştinţe, pe care le proba, în legătură cu complexitatea mecanismului nervos, şi de felul magistral în care se precipita din loc în loc, ca şi când ar fi fost anunţată de tot ceea ce se întâmpla în fiecare colţ şi în fiecare părticică a corpului.

Foarte probabil, aceasta era cauza suveranităţii limitate asupra echilibrului vital, pe care vechii scriitori o numeau Kundalinî, regina sistemului nervos, guvernând milioanele de filete nervoase (nâdîs) din corp, raţiune pentru care ei au numit-o Adhâra-Shakti energia de bază – de care depinde existenţa corpului, a universului, a microcosmosului şi a macrocosmosului.

Dar nu puteam surprinde nici o schimbare în capacităţile mentale. Gândeam aceleaşi gânduri şi, atât interior cât şi exterior, eram acelaşi tip mediocru de om, asemănător cu milioane de oameni care se nasc şi mor în fiecare an, fără să producă cea mai mică ondulare suprafeţei torentului neîncetat curgător al umanităţii.

Exista, fără nici o îndoială, o schimbare extraordinară a sistemului nervos, şi un nou fel de energie circula acum în organismul meu, legată incontestabil de organele sexuale care păreau să manifeste un fel nou de activitate, imperceptibilă anterior. Nervii care căptuşeau părţile genitale şi zona învecinată erau într-o stare de efervescenţă intensă, ca şi când ar fi fost constrânşi de un mecanism invizibil să producă sămânţă vitală într-o abundenţă anormală, pentru a fi aspirată prin reţeaua de nervi de la baza coloanei vertebrale, şi transmisă creierului prin cordonul medular.

Sperma sublimată forma partea integrantă a energiei radiante care mă uimea atât, şi asupra căreia eram incapabil să speculez. Puteam percepe uşor transmutarea seminţei vitale în radiaţie şi activitatea neobişnuită a organelor reproducătoare pentru a furniza materia primă, cu scopul de a fi transformată, în

misteriosul laborator de la nivelul plexului celui mai de jos – *mulâdhâra-ceakra* – cum îl numesc yoghinii, în acea extrem de subtilă şi normal imperceptibilă substanţă, pe care noi o numim Energia Nervoasă. Aceasta este energia nervoasă de care depinde întregul mecanism al corpului, cu diferenţa că energia, născută acum, era înzestrată cu luminozitate, şi avea proprietatea de a permite detectarea trecerii rapide, prin nervi şi ţesuturi, nu numai prin radiaţie, ci şi prin senzaţia pe care o provoca prin mişcarea sa. Timp îndelungat nu am reuşit să înţeleg ce plan ascuns era urmat prin şuvoiul neîntrerupt de lumină nervoasă nou produsă, şi ce schimbări erau aduse în organe, în nervi şi structura creierului, prin această neîntreruptă esenţă vitală, puternic activă, extrasă din cea mai preţioasă secreţie corporală, şi dotată cu puterile cele mai uimitoare. Imediat după criză am observat o schimbare accentuată în funcţiile digestive şi de eliminare, o schimbare atât de remarcabilă că nu putea fi atribuită unui accident, nici oricărui alt factor, cu excepţia şarpelui de foc şi efectelor sale asupra organismului. S-ar fi spus că suferisem un proces de purificare internă a organelor şi nervilor, şi că aparatul digestiv era modificat pentru a se adapta unui grad mai înalt de eficacitate, cu scopul de a asigura o sănătate mai bună, şi purificarea nervilor şi a altor ţesuturi. Nu sufeream niciodată de constipaţie sau indigestie, cu condiţia să mă abţin să-mi încarnez stomacul, şi să urmez strict regimul pe care experienţa m-a obligat să-l adopt. Cea mai importantă datorie a mea, de acum încolo, era să alimentez flacăra sacră, cu hrană de calitate şi la intervale potrivite, veghind ca regimul să fie substanţial şi să conţină toate elementele şi vitaminele necesare pentru întreţinerea unui corp robust şi sănătos.

Eram acum spectatorul unei stranii piese de teatru care se juca în propriul meu corp, corp în care o forţă vitală puternică şi imens activă, eliberată dintr-o dată prin puterea meditaţiei, lucra fără odihnă. După ce preluase comanda tuturor organelor şi creierului, era în curs de a le modela pentru a le da o anume formă. Nu făceam decât să observ execuţia fantastică a piesei, mişcările asemănătoare luminii puterii inteligente şi strălucitoare ce deţinea cunoaşterea şi stăpânirea absolută a corpului. Nu ştiam în acea perioadă că asistam în propriul meu corp la activitatea imens multiplicată a unei energii necunoscute de ştiinţă, care conduce toată umanitatea către culmile supraconştientului, cu condiţia ca omul, prin gândurile şi acţiunile sale, să acorde acestei forţe evolutive oportunitatea completă să îndeplinească fără piedici opera de transformare. Eram departe de a şti că limpedele foc sacrificial, – căruia atâta sfinţenie şi importanţă îi fuseseră atribuite în toate scrierile vechi ale Indiei şi, odată aprins, era alimentat cu jertfe de unt rafinat, de fructe uscate de prima calitate, de substanţe dulci şi cereale, alimente hrănitoare şi pure, – nu era decât o reprezentare simbolică a focului transmutant, aprins prin Kundalinî în corp. Acest foc interior, în mod similar, solicita ofrandă de hrană uşor digerabilă şi nutritivă, respectarea unei complete castităţi a gândirii şi rectitudinea acţiunii, pentru a fi în stare să îndeplinească lucrarea divină, care în mod normal durează secole, în spaţiul unei vieţi de om.

Mi-am dat seama doar în câteva zile că acel curent luminos acţiona, în deplină cunoştinţă de cauză, asupra lucrării pe care o avea de îndeplinit, şi că funcţiona în armonie completă cu organele corporale, cunoscându-le forţele şi slă-

biciunile, guvernând prin propriile sale legi şi acţionând cu inteligenţă superioară, dincolo de înţelegere. Focul viu, invizibil oricui, arunca flăcările sale ici-colo, ca ghidate infailibil printr-o direcţie magistrală ce cunoştea poziţia fiecărei vene, fiecărei artere, fiecărei fibre nervoase, şi care decidea, instantaneu, cum trebuia reglat cel mai mic semn de complicaţie sau tulburare în oricare organ. Cu o agilitate minunată, se lansa dintr-un loc într-altul, împingând selectiv un organ la o activitate mai mare, încetinind activitatea altui organ, provocând o creştere sau o diminuare a unei anume secreţii sau alteia, stimulând inima şi ficatul, aducând nenumărate schimbări funcţionale şi organice în mulţimea de celule şi vase sanguine, de fibre nervoase şi alte ţesuturi. Priveam fenomenul stupefiat. Cu ajutorul substanţei luminoase care-mi umplea acum nervii, puteam, dirijându-mi atenţia în interior, discerne clar conturul organelor vitale şi reţeaua nervoasă desfăşurându-se în tot corpul, ca şi cum centrul de conştiinţă din creier, acum strălucitor de lumină, căpătase o viziune interioară mai pătrunzătoare, care îi permitea să privească înăuntru şi să perceapă confuz interiorul corpului şi, ca şi când ar putea să vadă forma exterioară a sa într-o lumină vagă şi îndoielnică.

Câteodată, întorcându-mi atenţia către mine însumi, îmi vedeam clar corpul ca pe o coloană de foc viu, îndreptându-se de la degetele picioarelor până la cap, în care numeroşi curenţi se învârteau şi se amestecau, formând în anumite locuri vârtejuri şi vortexuri (arcuri luminoase), ce făceau parte dintr-o vastă mare de lumină, care se ridica şi palpita într-o mişcare perpetuă. Singura explicaţie găsită acestui fenomen era că în asemenea situaţii conştiinţa mea, în mod de netăgăduit amplificată, se afla în contact cu universul de prâna sau energia vitală cosmică, ce în mod normal nu este perceptibilă la omul obişnuit, dar care este prima substanţă subtilă imaterială intrată în câmpul de percepţie al vederii mele supraconştiente.

Ca un om brusc transportat pe o planetă îndepărtată, sau care se găseşte complet derutat de enigmatica şi fantastica natură înconjurătoare, eram pe de-a-ntregul uluit şi tulburat de această insolită scufundare în necunoscut. Din prima zi, simţeam că merg pe un drum nu numai străin, dar şi cu un relief bizar, care mă dezorienta şi, pierzându-mi încrederea, călcam cu ezitare şi precauţie extremă, temându-mă la fiecare pas să nu cad într-o capcană. Căutam disperat în jur pe cineva sau ceva care să mă poată orienta, dar nu întâlneam decât decepţie în toate direcţiile.

Fără să-mi dezvălui starea, vorbeam cu o mulţime de eruditi şi sadhusi versaţi în cultura Tantrică, în încercarea de a spicui câteva indicaţii care mi-ar fi putut fi utile, dar am fost mâhnit să descopăr că în afara unei repetări papagaliceşti a informaţiilor adunate din cărţi, nu erau capabili să-mi dea nici un sfat şi nici o îndrumare sigură, bazată pe experienţă. În plus, nu erau rare cazurile în care ei să admită cinstit că semnificaţia textelor ce tratau Yoga şi Kundalinî nu era uşor de înţeles, şi că se împiedicau în dificultăţi în mai multe locuri ale acestora. Ce trebuia să fac ca să-mi liniştesc îndoielile, să găsesc o explicaţie cât de cât satisfăcătoare şi o metodă eficace ca să fac faţă condiţiei mele anormale? Am făcut mental un tur de orizont al tuturor surselor posibile din India, care-mi erau mai mult sau mai puţin cunoscute, pentru a decide pe care dintre ele aş putea-o aborda. Existau pontifi

demni de încredere în fruntea diferitelor ordine religioase, cu sute de fideli fervenți. Existau demnitari religioși, înconjurați de o pompă princiară și locuind în orașe, numărând printre discipolii lor aristocrați titrați, rajahi și magnați, și existau asceți tăcuți, trăind izolați în locuri pierdute, ale căror reputații atrăgeau mulțimi de oameni venind din colțurile cele mai îndepărtate, pentru a le aduce omagiul. Și pe urmă existau sadhusi grupați în colonii, trăind singuri sau rătăcind dintr-un loc într-altul, îmbrăcați divers, împopoțonați sau aproape goi, aparținând diferitelor secte recunoscute prin particularitățile lor izbitoare și ținutele bizare. Pe unde treceau, aduceau cu ei o atmosferă de stranie neliniște și mister.

Văzusem un mare număr și conversasem cu mulți dintre ei, din timpul copilăriei, cu cei mai realizați ca și cu cei mai puțin sofisticați, și toate impresiile pe care le reținusem nu-mi lăsau nici o speranță, că ar fi existat printre ei vreunul capabil să mă sfătuiască corect, cu privire la starea mea. Mai puțin, nu cunoșteam nici unul și în consecință, singura soluție ce rămânea posibilă era să cercetez pe o scară largă, pentru a găsi pe cineva. Dar nu aveam nici mijloace, nici capacități fizice pentru a călători, din loc în loc, în căutarea unui yoghin, în tot vastul subcontinent care este India, cu toată varietatea infinită de ordine monastice și culte spirituale, cu toți cerșetorii religioși, sadhusii și sfinții săi, pentru a descoperi pe acela care ar fi putut diagnostica corect dificultățile mele, și să mă vindece grație propriilor puteri spirituale. În sfârșit, adunându-mi tot curajul, am scris unuia dintre cei mai cunoscuți sfinți contemporani ai Indiei, autor a numeroase opere cu mare difuzare, în engleză, despre Yoga, dându-i o descriere amănunțită asupra stării mele extraordinare, și rugându-l să mă orienteze. Așteptam răspunsul cu o neliniște extremă, și cum timp de câteva zile acesta a întârziat să vină, i-am trimis și o telegramă. Când răspunsul a venit, traversam o perioadă de mare neliniște. El spunea că nu exista nici o îndoială că trezisem Kundalinî, în felul în care vorbesc Tantrele, și singura modalitate în care puteam căuta o direcție spirituală era să găsesc un yoghin, care să fi reușit să și-o aducă pe Shakti sie însuși, în al șaptelea centru din cap. Eram recunoscător pentru acest răspuns care îmi confirma din plin propria opinie, declanșând prin aceasta speranțele și redându-mi siguranța. Era evident că simptomele pe care le menționasem erau recunoscute ca cele ce caracterizează Trezirea, ceea ce dădea experienței mele insolite o oarecare aparență de normalitate. Dacă treceam printr-o stare de anormalitate, asta nu însemna deci un caz izolat, nici o anormalitate proprie numai mie. Asta trebuia să fie o consecință necesară a trezirii Kundalinî și această stare, cu modificări adaptate diferitelor temperamente, trebuia să se producă la aproape toți aceia în care Trezirea avusese loc. Dar unde puteam eu găsi un yoghin care făcuse să urce Shakti până la al șaptelea Centru?

Puțin mai târziu am întâlnit în Jamu un alt sadhus născut în Bengal, și i-am descris starea mea. El mi-a studiat simptomele câtva timp, apoi mi-a dat adresa unui *Ashram* din Bengalul oriental, condus, spunea el, de un yoghin de cel mai înalt nivel, care el însuși practicase Yoga-Kundalinî. Am scris la adresa indicată și am primit un răspuns afirmativ, că trezisem, fără îndoială, Shakti, dar omul ce m-ar putea orienta era plecat în pelerinaj.

Am consultat alți mistici și am căutat clarificări și directive în mai multe înalte locuri reputate, dar nu am găsit un singur individ care să poată afirma cu mâna pe inimă că poseda efectiv o cunoaștere intimă a stării în discuție, și care să poată răspunde cu certitudine întrebărilor mele. Cei ce vorbeau, cu o rezervă demnă, părând foarte înțelepți și profunzi, se dovedeau în final la fel de lipsiți de informații precise asupra puterii misterioase ce bântuise în mine, ca și cei care, deposedați de cea mai neînsemnată pretenție, se deschideau complet de la prima întâlnire, fără a încerca pentru nimic în lume să facă să se creadă că ar ști mai mult decât știau în realitate. Și astfel, în marea țară care a dat naștere sublimei științe a Kundalinî cu mii de ani înainte, și al cărei sol era impregnat de efluviile sale, al cărui abundent folclor religios și bogată mitologie erau pline de la un capăt la altul de referințe privitoare la această știință, nu găseam pe nimeni capabil să-mi vină în ajutor. Singurul lucru de care eram sigur, era acela că un nou fel de activitate se dezvoltase în sistemul meu nervos, dar nu puteam determina care nerv sau nervi speciali erau implicați, deși puteam clar marca localizarea, la extremitatea coloanei vertebrale și împrejurul orificiului inferior. Acolo se găsea, incontestabil, sediul Kundalinî, așa cum fusese descris de yoghini, locul sau ceea ce zace adormit în omul obișnuit, încolăcit de trei ori și jumătate în jurul extremității triunghiulare a coloanei vertebrale, unde este trezită și pusă în activitate prin intermediul exercițiilor adecvate, dintre care concentrarea constituie condiția esențială. Dacă aș fi fost sub îndrumarea unui maestru, îndoielile mi-ar fi putut fi rezolvate din prima zi, sau din ziua în care începusem să trec prin perioada critică. Dar neputând să recurg la experiența practică a unui maestru, și nedispunând, în plus, de o experiență teoretică suficientă, pentru a-mi forma o opinie decisivă independent, am rămas nesigur și oscilant în ideile privitoare la condiția mentală proprie. Această stare de spirit oscilantă și indecisă era sporită de variațiile produse în conștiința mea prin fenomene periodice de intensificare și diminuare. Poate că destinul a vrut să fie așa, să rămân fără maestru și fără cunoaștere adecvată, pentru a permite să-mi formez o judecată independentă asupra acestei experiențe, în afara prejudecăților sau ideilor preconcepute. Poate acuitatea suferințelor mele în decursul anilor, datorată lipsei de îndrumare spirituală și ignoranței, făcea parte din planul destinului, pentru ca această suferință să mă facă apt să netezesc cărarea, pentru aceia în care focul sacru va arde, în zilele ce vor veni.

Capitolul 7

Înainte de a continua să povestesc evenimentele ce au urmat, este necesar să spun câteva cuvinte despre rezervorul de energie vitală existent în om, cunoscut de multă vreme, dar rar descoperit efectiv, numit Kundalinî. Mulți dintre cei ce studiază Yoga așteaptă să se vorbească sau povestească despre acest subiect în lecturile lor, dintr-o clipă în alta, dar raportările pe care le oferă scrierile moderne sunt insuficiente și prea vagi pentru a servi drept sursă utilă de informație autentică. Tratatele vechi, consacrate exclusiv problemei Kundalinî-Yoga, abundă în pasaje ermetice și conțin detalii asupra ritualurilor fantastice, și uneori chiar obscene, de aluzie la nenumărate divinități, exerciții fizice și mentale dificile și adesea periculoase, de incantații și formule cunoscute tehnic sub numele de *mantras,* de postúri psihice numite *âssanas,* și de structuri detaliate asupra controlului respirației, toate acestea exprimate întru-un limbaj dificil de înțeles, cu multă vorbărie mitologică care, în loc să atragă, resping adeptul modern.

Ca să spunem drept, nici un text de bază bine documentat nu este cunoscut nici în vechile expuneri, nici în cele moderne, care ar putea să facă să se înțeleagă lucid realitatea obiectivă a metodelor preconizate, și care sunt schimbările organice și mentale de așteptat.

Rezultatul este că această știință strict experimentală, în loc să fie luminoasă și pragmatică, este acum discreditată. Anumite practici ale sale, ce fac parte dintr-un tot nedisociabil și servesc ca mijloace de orientare spre un scop definit, ca *âssanas* și exercițiile respiratorii, sunt acum considerate finalități demne de laudă prin ele însele, și scopul final în vederea căruia aceste exerciții au fost inventate este neglijat. Scopul real al acestui sistem yoga este să dezvolte un mod de conștiință care să depășească frontierele ce restrâng spiritul în limitele senzoriale, și care transportă conștiința încarnată până în regiunile suprasenzoriale. Dispersați de exigențele tiranice ale civilizației moderne, și descurajați de atitudinea general neîncrezătoare referitoare la posibilitatea unei astfel de evoluții în om, candidați actuali ai înțelepciunii se mulțumesc adesea cu câteva postúri și câteva exerciții respiratorii, mângâiați de convingerea că sunt în curs de practică yoga, pentru creșterea nivelului lor spiritual. Descrierea *ciakrelor* și *lotusului,* a semnelor supranaturale și a prevestirilor ce însoțesc o practică reușită a puterilor miraculoase susceptibile să fie atinse, geneza sistemului și originea metodelor variate sunt atât de exagerate încât, pentru un neinițiat, integralitatea concepțiilor vehiculate de literatura veche, consacrată acestei probleme, pare incredibilă, dacă nu absurdă. Plecând de la o astfel de documentare este extrem de greu, pentru cercetătorul modern, să ajungă la o cunoaștere clară și simplă a subiectului, privată de tot planul secund supranatural și mitologic, și să obțină clarificări asupra îndoielilor și dificultăților sale. A judeca Kundalinî după expunerile fantastice conținute de literatură, nu numai în vechile tratate originale, ci și în anumite cărți moderne, nu poate fi nimic altceva, pentru un om inteligent și cu spirit pozitiv, decât un mit, o himeră apărută din dorința înnăscută a omului de a găsi o portiță de ieșire rigorilor impuse de o lume de cauze și efecte ale legilor implacabile, la fel cum piatra filosofală este în ochii săi o invenție destinată să satisfacă aceeași dorință sub o formă diferită, oferind un drum scurt pentru dobândirea valorii necesare realizării aceluiași scop. În India, nici un alt subiect nu a suscitat o asemenea masă de literatură ca Yoga și supranaturalul, și totuși, nici o carte consacrată acestui subiect nu aruncă o lumină pătrunzătoare asupra Kundalinî, și nici un expert nu a adus mai multă informație decât cea furnizată de lucrările vechi. Rezultatul este că, cu excepția, poate, a câtorva maeștrii, aproape inaccesibili, atât de rari acum pe cât erau alchimiștii odinioară, nu există nimeni în tot continentul indian, leagănul acestei științe, către care te-ai putea îndrepta pentru a obține cunoștințe valide asupra acestui subiect. Sistemul exercițiilor fizice și mentale complicate, asociate Kundalinî, este cunoscut tehnic sub numele de *Hatha–Yoga*, pentru a-l distinge de alte forme de yoga cu faimă în India din cele mai depărtate timpuri.

Hatha în sanscrită este compus din două cuvinte: *ha* și *tha*, semnificând soarele și luna și în consecință numele *Hatha-Yoga* este conceput pentru a indica forma de yoga rezultată din împreunarea celor două aspecte. Pentru a vorbi pe scurt, soarele și luna în acest limbaj sunt utilizate pentru a indica două curente nervoase circulând de partea dreaptă și stângă a coloanei vertebrale, prin cele două *nadîs* sau trasee nervoase numite *Pîngalâ* și *Idâ.* Primul fiind cald, este asimilat cu radiația soarelui, cel de al doilea fiind rece, este asemănător strălucirii palide a lunii.

Toate sistemele Yoga sunt fondate pe ipoteza că, corpurile vii datorează existența lor acțiunii unei substanțe imateriale extrem de subtile, pătrunzând tot Universul și descrise sub numele de *Prâna.* Această substanță, cauză a tuturor fenomenelor organice, controlează organismul prin intermediul sistemului nervos și al creierului, și se manifestă ca energie vitală. *Prâna*, energia vitală în terminologia modernă, îmbracă diferite aspecte pentru a se achita de funcții diferite în corp, și circulă în organism în două unde distincte: una are acțiune încălzitoare și cealaltă are acțiune răcoritoare, clar perceptibile yoghinilor în stările de trezire spirituală. Experiența proprie îmi permite să afirm, fără nici o ezitare, că există sigur două feluri principale de curenți vitali în corp, care au – unii, efect răcoritor, și ceilalți efect de încălzire asupra organismului. *Idâ* și *Pîngalâ* există simultan în fiecare țesut și celulă a corpului. Ambele se scurg prin nervii cei mai importanți și minusculele lor ramificați, ca două curente distincte, cu toate că trecerea lor nu poate fi niciodată simțită într-o stare de conștiință normală, nervii fiind obișnuiți cu această circulație de la începutul vieții.

Din cauza naturii sale extrem de subtile, energia vitală a fost comparată cu respirația de vechile autorități în materie de Yoga, și se afirmă că aerul pe care-l respirăm este saturat de prâna, și curenții vitali circulă alternativ prin cele două nări în același timp cu aerul, în timpul inspirației și expirației.

După cum știm, aerul pe care-l respirăm este compus, în principal, din două gaze – oxigen și azot. Oxigenul este agentul principal al combustiei, arzând impuritățile din sânge prin acțiunea sa în plămâni, în timp ce azotul exercită un efect moderator asupra arderii.

Dat fiind faptul că vechii scriitori din domeniul *Kundalinî-Yoga* folosesc uneori același termen pentru *Prâna* și pentru Vayu, care este întrebuințat pentru a indica aerul pe care îl respirăm, există posibilitatea unei confuzii și riscă să se creadă că suflul și *Prâna* sunt identice. Nu este de loc cazul. Viața pe pământ, așa cum știm, nu este posibilă fără oxigen și este interesant de reținut că, corpul este un ingredient atât de aer cât și de apă, amândouă esențiale existenței terestre. Asta indică clar că asupra globului terestru energia vitală cosmică sau *Prâna-Shakti* folosește oxigenul ca principal vehicul al activității sale. Este posibil ca biochimia, în cursul investigațiilor sale, să ajungă în viitor să accepte instrumentalitatea oxigenului în toate fenomenele organice, ca principalul canal al activității forței vitale inteligente numită *Prâna*.

Pământul are propria sa aprovizionare de *Prâna*, pătrunzând fiecare atom și moleculă din toate elementele și componentele care constituie inima sa arzătoare, regiunile în fuziune, incandescente, de sub crusta sa, stratul dur al suprafeței cu munții, mările și atmosfera, până în zona cea mai marginală. Soarele, vastul rezervor de energie vitală, răspândește asupra pământului valuri continui de radiații pranice, făcând parte din radiația sa. Superstițiile asociate eclipselor au, poate, un element de adevăr, pentru că în astfel de ocazii emanațiile pranice al soarelui și lunii sunt parțial sau total întrerupte pentru un timp. Variațiile climatice și schimbările în proporție a vaporilor și a prafului prezent în atmosferă, care au un efect pronunțat asupra anumitor temperamente sensibile, sunt, poate, la fel de susceptibile să creeze modificări în șuvoiul de curenți pranici. Luna este alt important centru care furnizează *Prâna* pământului. Planetele și stelele apropiate și îndepărtate sunt, toate, rezerve inepuizabile de *Prâna*, dinamizând pământul cu unde de energie transmise prin radiațiile lor. Emanațiile pranice ale soarelui și ale lunii, ale planetelor și stelelor, nu sunt toate asemănătoare, dar fiecare are caracteristicile sale particulare, la fel cum lumina corpurilor celeste, când este analizată de pe pământ după ce traversează distanțe enorme, revelează variații spectrale particulare fiecărora. Este imposibil imaginației omului să vizualizeze, chiar vag, interacțiunile nenumăratelor unde de lumină emise de miliarde și miliarde de stele, intersectându-se și încrucișându-se într-un număr incalculabil de puncte, umplând prodigioasa întindere a spațiului, în fiecare loc, de la un capăt la altul. La fel, este absolut imposibil să se descrie sau să se imagineze lumea colosală de *Prâna* sau energie vitală, așa cum a fost descrisă de vizionari, întinsă nelimitat, traversată de curenți și de contracurenți, de unde încrucișându-se, iradiate de nenumărate planete și stele, cu zone de imobilitate și centri furtunoși, aspirări și vârtejuri, toate acestea palpitând de activitate pretutindeni, în timp ce lumea animată, scufundată în acest ocean minunat,

inteligent și subtil de activitate vitală, este precum spuma care apare la suprafața curenților oceanici în mișcare perpetuă.

Pentru a explica fenomenul vieții pe pământ nu există altă posibilitate decât de a admite existența unui medium vital, inteligent, care servindu-se de elemente și compuși ai lumi materiale, precum cărămizile și mortarul, acționează ca arhitect de structuri organice. Aceste structuri aduc evidența unei extraordinare inteligențe și a unei finalități; ele se constituie cu o îndemânare atât de surprinzătoare și sunt produse într-o asemenea abundență și diversitate de forme, încât înscriu în fals toate ipotezele de generație spontanee sau fortuită. Existența acestui medium nu poate fi probată empiric; ingeniozitatea și tehnicile umane nu au atins încă gradul de perfecțiune care ar permite tratarea experimentală, a acestor medii cu natura atât de fină. O imensă importanță a fost acordată radiațiilor pranice venite pe pământ de la soare și lună. În fapt câteva autorități vechi au atribuit originea facultății mentale umane lunii. Tot edificiul Yoga este bazat pe validitatea acestei asumări de *Prâna* ca substanță suprafizică cognoscibilă. Timp de mii de ani, generații succesive de yoghini au verificat aserțiunile precursorilor. Realitatea *Prânei* ca principal agent ce conduce la starea supraconștientă numită *Samadhi* nu a fost niciodată pusă în discuție de nici o școală de Yoga. Cei ce cred în tradiția Yoga trebuie în primul rând să creadă în existența *Prânei*. Dacă se ia în considerație faptul că pentru a atinge succesul în întreprinderi de tip yoghin trebuie nu numai să posezi daruri mentale și fizice ieșite din comun, dar și atributele morale ale sfinteniei: onestitate, castitate, rectitudine, etc., ar fi o pură încăpățânare ca să se discrediteze mărturiile numeroșilor vizionari faimoși, care au atestat în termeni fără echivoc propriile lor experiențe de stări supraconștiente, rezultate din manipularea sistematică de *Prâna*, pe care au învățat-o de la preceptorii lor.

După credințele religioase ale Indiei, din timpuri preistorice, existența *Prânei* ca vehicul pentru activitatea gândirii și transmiterii senzațiilor și impulsurilor în organismele vii, și ca substanță cosmică, – în mod normal imperceptibil, prezentă în toate formațiunile materiale care sunt plasate de cosmologii hinduși în cinci categorii: pământ, apă, aer, foc și eter – este un fapt stabilit, verificabil prin practica Yoga, dacă aceasta este întreprinsă de tipul de om adaptat, și după directive corecte. Conform acestor credințe, *Prâna* nu este materie, spirit, inteligență sau conștiință, ci mai curând face parte inseparabilă din energia cosmică sau *Shakti* care există în tot, și care este forța motrice de bază a fenomenelor cosmice, precum energia în materie și vitalitatea în organismele vii. Pe scurt, este vehiculul prin care inteligența cosmică dirijează activitatea, de o vastitate de neconceput, a acestei lumi prodigioase, prin care ea creează, menține și distruge giganticele forme globulare arzând constant în spațiu, astfel ca minusculii microbi, la fel de virulenți cât și benefici, să umple toate părțile pământului. Cu alte cuvinte, *Shakti*, când se aplică acest termen materiei anorganice este energie, și când se aplică planului organic este viață, ambele fiind aspecte diferite ale puterii cosmice creatoare, operând succesiv asupra planurilor organice și anorganice. Pentru comoditate și evitarea confuziei, termenul de *Prâna* sau *Prâna-Shakti* este aplicat tuturor formelor de energie animate și neanimate; în rezumat, aspectul creativ și activ al Realității.

Ocupându-ne de Kundalinî–Yoga ne-am referit la aceasta prin *Prâna* sau *Prâna-Shakti*, pe care am denumit-o uneori simplu *Shakti*, cu toate că, la drept vorbind, denumirea de *Shakti* este atribuită energiei cosmice creatoare din univers. Ştiinţa actuală conduce irezistibil la concluzia că energia este substanţa de bază a universului fizic. Îndoiala asupra existenţei vieţii ca agent vital nemuritor, independent de prelungirile sale corporale, este la fel de veche ca civilizaţia; ea este suscitată în principal de inexorabila natură a legilor fizice ce operează asupra corpului, de inevitabilitatea degradării şi a morţii, de natura de neînţeles a principiului vital, de imposibilitatea totală de a percepe independent de cadrul organic, de irevocabilitatea morţii ca sfârşit al organismului, şi mai presus de toate de absenţa completă a oricărei probe, demonstrabilă şi incontestabilă, de supravieţuire după moartea corporală. După yoghini, totuşi, existenţa energiei vieţii ca entitate nemuritoare devine subiectiv aparentă în starea supraconştientă de Samadhi, şi circulaţia sa prin nervi poate fi experimentată chiar înaintea acestei realizări, din momentul în care un anumit grad de succes este atins în meditaţie. Când aceasta se produce, o solicitare mai mare de acest tip de energie este încercată în timpul concentrării cerebrale, şi pentru a i se răspunde energia vitală sau *Prâna* existentă în alte părţi ale corpului se concentrează spre cap, uneori într-o asemenea măsură încât organe vitale ca inima, plămânii, sistemul digestiv încetează aproape să funcţioneze, pulsul şi respiraţia devin imperceptibile şi întregul corp pare rece şi fără viaţă. Cu combustibilul suplimentar, furnizat prin afluxul de energie vitală, activitatea cerebrală devine mai intensă, conştiinţa de suprafaţă se ridică deasupra senzaţiilor corporale, şi facultatea sa perceptivă este mult amplificată, ceea ce o face capabilă să ia cunoştinţă de existenţa suprafizică. În această stare, primul obiect de percepţie este *Prâna*, experimentată ca o substanţă strălucitoare şi imaterială, dotată cu sensibilitate şi într-o stare de vibraţie rapidă, rând pe rând înăuntrul şi în afara corpului, întinzându-se fără limite în toate direcţiile. În limbajul Yoga, *Prâna* este viaţă şi viaţa este *Prâna*. Viaţa este vitalitatea în sensul folosit aici, ea nu semnifică sufletul sau scânteia de divinitate din om. *Prâna* este doar energia vieţii, prin care divinitatea ajunge la existenţa regnului organic şi acţionează asupra structurilor organice, la fel cum ea creează şi acţionează în univers prin intermediul energiei fizice. *Prâna* nu este Realitatea, la fel cum lumina solară nu este Soarele, şi totuşi face esenţialmente parte din ea, asumându-şi diferite forme şi aparenţe, intrând în numeroase feluri de formaţiuni, făurind durabil unităţi elementare sau materiale pentru a crea structuri organice complicate în acelaşi fel în care energia fizică începe cu electronii, protonii şi atomii pentru a construi puternicul edificiu al universului; toată activitatea sa este guvernată de legi la fel de rigide şi de universale ca şi legile care conduc lumea fizică. După crearea atomilor, energia fizică se transformă în nenumărate feluri de molecule, rezultând existenţa nenumăraţilor compuşi, variind în forme, culoare şi gust, care, din nou prin combinaţie şi amestec diferit de temperatură şi presiune, creează diversitatea stupefiantă a Universului. *Prâna*, pornind din protoplasmă şi organisme unicelulare, aduce existenţei uimitoare a modurilor de viaţă o infinitate variată, excesiv de bogată în forme şi culori, creând categoriile, genurile, speciile, subspeciile şi grupele, folosind, pentru a crea această diversitate, materiile furnizate de lumea fizică, acţionând inteligent şi într-un plan definit, cu o

cunoaştere deplină a legilor şi proprietăţilor materiei astfel încât, de la multiplicitatea creaţiilor organice, *Prâna* să ajungă la fiinţă. Existând constant şi fundamental neschimbat, *Prâna* intră în nenumărate combinaţii, acţionând pe rând ca arhitect şi ca obiect produs. Ea există ca univers mai vast şi mai minunat decât este cosmosul perceput de simţurile noastre, cu propriile sfere şi planuri corespunzătoare sorilor şi pământurilor acestuia din urmă, cu propriile materiale, mişcarea şi inerţia sa, lumina şi obscuritatea, legile şi proprietăţile sale, existând paralel în universul pe care îl vedem, îmbinat în urzeala gândirii şi acţiunilor noastre, pătrunzând atomii şi moleculele materiei, emiţând o radiaţie ce se deplasează, precum vântul şi mareele, extraordinar de subtil şi agil, substanţa imaginaţiei şi viselor noastre, principiul vieţii şi al creaţiei, ţesută inextricabil în textura fiinţei noastre. Nu bănuim ce substanţă misterioasă animă celulele şi organele corpului viu, producând reacţii fizico-chimice potrivite, în timp ce proprietarii corpurilor, oricât ar fi de inteligenţi şi perspicace n-au nici o idee despre ceea ce se întâmplă în ei, neştiind nimic despre inteligenta care reglează maşina corporală, care o edifică la sânul său matern, care o salvează de boală, care o susţine când este în pericol, care îi vindecă rănile, care o supraveghează în timpul somnului, în stările de delir sau inconştienţă, care declanşează nevoile şi tendinţele ce transportă şi guvernează proprietarii corpurilor, aşa cum vântul clatină trestia. Lucru şi mai stupefiant încă: după ce se ocupă de tot şi execută tot, aspiră aerul din plămâni şi induce gândirea, natura miraculoasă şi, pentru inteligenţa umană, cu totul de neînţeles a acestui agent misterios, face ca acesta să dispară şi să existe totdeauna în spatele scenei, permiţând conştiinţei de suprafaţă, pe care el o susţine cum uleiul alimentează flacăra, să gândească şi să acţioneze ca stăpână, radical inconştientă de activitatea invizibilă, dar uimitor de eficace, a veritabilei stăpâne a casei: medium suprafizic, *Prâna-Shakti*, aspectul energiei cosmice manifestând viaţa.

Fondatorii Kundalinî-Yoga au pus principiul existenţei *Prâna* ca realitate concretă atât în aspectele individuale cât în cele cosmice; aceasta, fără nici o îndoială, urmare a experienţelor reuşite a mai multor generaţii de experţi. Ei au ajuns la această descoperire capitală: este posibil să dobândeşti un control voluntar al sistemului nervos în măsură să dirijeze valul de *prâna* până la creier, ceea ce are drept consecinţă naturală o intensificare a activităţii cerebrale. Acesta este finalul elaborat prin toate metodele de control corporal şi de disciplină mentală. Ei au reuşit admirabil pentru că, principalul exerciţiu, concentrarea, care este piatra unghiulară a întregului sistem Yoga, se armonizează cu metodele puse în operă de natură pentru accelerarea evoluţiei umane. Ei au constatat că, dobândind un anume grad de competenţă în stăpânirea spiritului şi în concentrare, puteau, în anumite cazuri favorabile, să aspire prin canalul spinei dorsale o radiaţie puternică de lumină strălucitoare, deplasându-se cu rapiditate, şi că era posibil s-o facă să urce la creier, în timp de câteva secunde la început, apoi prelungind durata acestei absorbţii graţie practicii, aceasta avea un efect absolut extraordinar asupra spiritului, făcându-l capabil să-şi ia zborul, transcendând toată experienţa aparţinând lumii materiale grosiere. Fondatorii Kundalinî-Yoga au numit acest canal *Suşumna*, şi cum jetul luminos era distinct simţit ridicându-se de la baza canalului spinal, considerau acest loc sediul Divinităţii. Divinitatea era reprezentată ca zăcând adormită sub forma unui şarpe, astupând cu

capul deschiderea canalului spinal. Sistemele de nervi din stânga şi din dreapta Suşumnei, ce contribuie la formarea undei scânteietoare, cedând o parte din energia vitală ce se deplasează în ele, au fost numite *Idâ* şi *Pîngalâ*.

Cu toate că, cunoştinţele accesibile ştiinţei moderne le-au găsit inconveniente, nu a trebuit mult timp, dat fiind nivelul înalt al stării de conştiinţă pentru a postula existenţa unei lumi subtile a vieţii, întrepătrunzându-se cu cosmosul material şi paralel lui.

În consecinţă, vechile scrieri despre *Hatha-Yoga* abundă în referinţe enigmatice la *Prâna-Shakti*, la energia vitală şi la sistemele de reţele conducătoare din corp, ceea ce constituie frecvent, pentru lectorii debutanţi, o sursă de neînţelegere şi confuzie.

Capitolul 8

Îmi dau prea bine seama că, pentru mine, este imposibil să fac cititorul mediu să înţeleagă exact şi clar ce vreau să spun prin expresia „expansiune şi contracţie a conştiinţei", pe care o întrebuinţez adesea pentru a indica fluctuaţiile condiţiei mele mentale. Totuşi, numai folosind această locuţiune am putut descrie, fie şi numai vag, o experienţă pur subiectivă, care i se întâmplă rar omului obişnuit. Atât cât ştiu, fenomenele bizare care au urmat trezirii Kundalinî n-au fost, până acum, niciodată destăinuite în detaliu, nici n-au făcut obiectul unei analize serioase. Subiectul rămâne învăluit în mister nu numai din cauza extremei sale raritâţi şi naturii uimitoare a manifestărilor, dar şi pentru că anumite caracteristici esenţiale ale transformării sunt strâns legate de viaţa intimă şi părţile genitale ale individului ce are astfel de experienţe. Destăinuirile făcute în această carte vor apărea posibil surprinzătoare şi chiar incredibile, pentru că această problemă este discutată deschis pentru prima oară, după secole de existenţă ascunsă.

Se poate urmări mai mult sau mai puţin, semnificaţia cuvintelor, fie ea cât de dificilă, descriind stări mentale comune tuturor, sau discutând probleme intelectuale şi sugestii abstracte, bazate pe experienţe şi cunoştinţe comune. Dar fenomenul pe care am încercat să-l explic în aceste pasaje este atât de puţin comun şi îndepărtat de obişnuit, încât există posibilitatea ca doar puţini din cei ce vor citi acest expozeu să fi auzit deja vorbindu-se de ceva atât de extraordinar. Maeştrii care au experimentat Kundalinî-Yoga, totdeauna extrem de rari, sunt aproape inexistenţi în zilele noastre, şi cazul unui tip de trezire spontană de Kundalinî operează brusc într-un anumit moment de viaţă, ajungând adesea la dezordini mentale care fac imposibilă naraţiunea coerentă a experienţei. În aceste condiţii nu este de mirare că nu s-au putut găsi nicăieri expuneri circumstanţiale despre această stranie experienţă.

Adaug totuşi că, în ciuda a toate acestea, experienţa nu este atât de singulară sau de neverificat cum pare la prima vedere. Dispunem de suficiente probe indicând că, din timpuri imemoriale, fără îndoială de la însăşi naşterea civilizaţiei sau chiar înainte, au existat cazuri, cu siguranţă extrem de rare, de trezire de Kundalinî, spontane sau provocate prin exerciţii adecvate. În unele cazuri, unde trezirea este îndreptată către o culminaţie fericită, simptomele erau în general

moderate şi desfăşurarea graduală, cum se întâmplă la mistici prin dispoziţie înnăscută. Caracteristicile esenţiale ale renaşterii spirituale, care în cazul meu fuseseră atât de uluitoare şi frapante, au putut, se înţelege, să scape atenţiei; sau, când au fost remarcate, au putut fi atribuite altor cauze, ca urmare a necunoaşterii cauzei adevărate. În vasta majoritate a cazurilor de aceeaşi categorie, unde trezirea era patologică, manifestările frenetice ale persoanei vizate, chiar când acestea erau întemeiate, aveau toate şansele să fie privite ca inepţii absurde ale unui creier delirant. În cazurile de trezire provocate prin eforturi voluntare, cum manifestările se produceau între pereţii mânăstirilor inaccesibile, în ermitaje solitare sau în şcolile Yoga pierdute în profunzimile pădurii, fenomenele extraordinare care însoţesc trezirea nu erau expuse observaţiilor critice; sau, când erau remarcate, erau tratate ca acompaniamentul supranatural necesar al aventurii, şi, în consecinţă, nu erau tratate ca ceva important de consemnat în scris şi comunicat, sau dimpotrivă, erau considerate ca ceva prea sacru pentru a fi divulgat, şi erau păstrate cu strictețe ca un secret de nepătruns, accesibil doar iniţiaţilor.

În consecinţă, cum avansez penibil, handicapat de dificultatea de a descrie, în această eră ştiinţifică a spiritului critic, un fenomen mental bizar, niciodată evocat în detaliu mai înainte, sunt obligat, din raţiuni de prudenţă, să trec sub tăcere multe aspecte ale experienţei, care ar fi trebuit să-şi găsească locul în această carte. Aceste aspecte sunt sigur că vor face parte din experienţa a numeroase persoane în viitor, experienţă ce va ajunge să aprindă accidental, ca în c zul meu, focul ofidian, fără a trece printr-o perioadă de antrenament, pregătitoare. Conformându-mă acestui principiu va fi suficient să spun, fără să intru în naraţiunea nenumăratelor evenimente, pe care le observam în mine însumi, ciudate şi neliniştitoare pentru majoritatea oamenilor, că în lunile următoare condiţia mentală continua să fie aceeaşi, cu excepţia unei notabile ameliorări în sănătatea mea corporală, şi că simţeam cum forţa şi vigoarea de altă dată îmi reveneau progresiv.

Birourile guvernamentale erau în general transferate de la Jamu la Şrinagar, capitala de vară a statului, din luna mai, dar cum eram în concediu şi mă simţeam incapabil să suport efectele jenante ale căldurii, datorită stării de slăbiciune a nervilor mei, am plecat în Caşmir la începutul lui aprilie. Schimbarea mi-a făcut bine. Valea era acoperită de flori şi aerul curat de primăvară încărcat de miresme avea asupra mea efect tonifiant. Nu era nici o schimbare în mişcarea constantă a curentului iradiant, nici în comportamentul intensificat de sfera luminoasă din capul meu. Dimpotrivă, activitatea lor era crescută. Dar forţa, echilibrul şi capacitatea de rezistenţă a spiritului meu, care păreau a fi reduse aproape la neant, mi-au revenit în parte şi m-am simţit capabil să acord un viu interes conversaţiilor. Ceea ce în ochii mei era şi mai preţios, sentimentul de dragoste profundă pentru familie, ce părea mort, s-a reanimat în inima mea. În intervalul a câtorva săptămâni de la venirea mea, eram capabil să fac lungi plimbări şi să mă ocup de problemele obişnuite, ce nu solicitau efort prea mare. Dar eram încă incapabil să citesc atent mult timp, şi continuam să am teamă de supranatural. Evitam cu încăpăţânare să mă gândesc la acest subiect, sau să vorbesc despre el.

Apetitul de altădată mi-a revenit şi puteam să mănânc tot ce aveam obiceiul să mănânc înainte, fără să mă tem ca una sau mai multe înghiţituri, în plus sau minus, să provoace un uragan în corpul meu. Puteam chiar prelungi intervalele dintre mese, dar nu prea mult timp, fără să-mi facă rău.

Când biroul meu s-a deschis la Şrinagar, dobândisem suficientă forţă şi rezistenţă pentru a fi sigur că puteam din nou să-mi reiau funcţiile oficiale, fără să risc să-mi agravez starea mentală, sau să mă fac de râs probând o lipsă de eficienţă în muncă, sau prezentând semne de anomalie în conduită. Când examinam documentele acumulate pe biroul meu, remarcam că memoria nu era schimbată, şi că oribila experienţă pe care o traversasem nu-mi afectase defavorabil facultăţile.

Totuşi, oboseam repede şi deveneam nervos şi agitat după numai câteva ore de studiu atent. După o perioadă lungă de muncă mentală, îmi dădeam întotdeauna seama închizând ochii şi ascultându-mi interiorul, că cercul luminos se lărgise şi că zgomotul din urechi era mai puternic ca de obicei. Asta-mi indica că încă nu eram capabil să-mi menţin o stare de atenţie susţinută pe o perioadă mai lungă, şi că trebuia să procedez cu precauţie pentru a evita o recrudescenţă a simptomelor anterioare. În consecinţă am decis să alternez perioadele de muncă cu cele de destindere, flecărind cu colegii, privind pe fereastră sau ieşind din birou în strada aglomerată, unde se găsea o mare varietate de obiecte care să-mi distragă atenţia. Nu ştiu prin ce şansă, chiar în această stare de spirit extrem de anormală, necesitând constant studierea unor noi experienţe pentru a se adapta circumstanţelor schimbătoare, am descoperit şi atins adesea procedeul potrivit pentru a face faţă situaţiilor neaşteptate şi spinoase ce apăreau în raporturile cotidiene. Dacă aş fi suflat un cuvânt celorlalţi despre anomalia mea şi manifestările bizare ce constituiau acum trăsătura obişnuită a existenţei mele, aş fi fost probabil etichetat ca lunatic şi tratat în consecinţă, provocând ironie şi nu compasiune. Dac-aş fi încercat să profit de evenimentul misterios şi să pretind că posed o cunoaştere a ocultului pe care în realitate nu o aveam, aş fi putut fi salutat ca un sfânt şi aş fi fost deranjat zi şi noapte de oameni în căutarea unor soluţii miraculoase pentru a scăpa de dificultăţi. Cu excepţia unor detalii neclare pe care le-am lăsat să-mi scape în faţa unuia dintre părinţi, la început, când eram complet prins de surpriza straniei maladii, şi cu excepţia iniţiativelor mele de a-mi dezvălui starea, cât puteam mai bine, câtorva experţi în yoga, cu scopul de a obţine de la ei păreri clarificatoare, am menţinut totdeauna o strictă tăcere asupra stării mele anormale. Nu făceam niciodată menţiuni în conversaţiile cu amicii intimi, cu toate că, chiar în momentele cele mai optimiste, teama de nebunie, asemenea sabiei lui Damocles, nu mă părăsea niciodată definitiv. Importanţa riscului într-o trezire bruscă şi puternică de Kundalinî poate fi estimată dacă se iau în considerare faptele următoare: în acelaşi timp, când se degajă o energie nouă, profunde schimbări structurale şi funcţionale încep să se producă în stofa delicată a sistemului nervos cu o asemenea violenţă şi rapiditate încât este suficient să dezechilibreze instantaneu creierul, dacă organismul în ansamblul său nu are capacitate de adaptare atât de mare pentru a susţine presiunea formidabilă, cum se întâmplă, în fapt, într-un mare procent de cazuri.

Printre pensionarii spitalelor psihiatrice trebuie să se afle multe persoane la care maladia este datorată activității premature sau a unei funcționări morbide de Kundalinî.

Cu restabilirea facultăților, spiritul îmi devenea din ce în ce mai clar, și am început să speculez asupra stării mele. Am citit tot ce mi-am putut procura referitor la problema Kundalinî și Yoga, dar nu am căzut pe nici o expunere a unei experiențe analoagă cu a mea. Curenții calzi și reci țâșnind, luminozitatea din cap, sunetele supranaturale din urechi și frica care te strânge, toate acestea erau bine menționate, dar nu exista nici un semn în mine de pătrundere a clarviziunii, existența spiritelor altora, de extaz, de comunicare cu spirite neîntrupate sau alte daruri psihice extraordinare, toate considerate din zorii timpurilor ca mărci distincte ale unei Kundalinî trezite[1].

Adesea, în tăcerea și obscuritatea camerei, mă surprindeam privind cu teroare figuri oribil desfigurate și forme chinuite curbându-se și încordându-se, desenând tot felul de figuri; apăreau și dispăreau rapid, în mediumuri strălucitoare, întorcându-se și învârtindu-se în mine și în jurul meu. Ele mă lăsau tremurând de teamă, incapabil să găsesc o explicație prezenței lor. Uneori, cu toate că în astfel de împrejurări, fie ele rare, puteam percepe în interiorul unei cețe luminoase o lumină mai strălucitoare, emanând dintr-o formă scânteietoare și eterată, cu o figură și siluetă abia distincte, dar cu toate astea o prezență emițând o radiație atât de blândă, încântătoare și liniștitoare, încât, în astfel de ocazii, spiritul meu deborda de fericire și o pace divină indescriptibilă umplea fiecare fibră a ființei mele. Curios, în fiecare din aceste ocazii, memoria viziunii mele originare, cea care îmi fusese acordată în prima zi a Trezirii, îmi revenea cu vivacitate, ca pentru a mă încuraja în tristețea mea, grație unei observări fugare a stării transcendente către care eram în mod dureros și inexorabil antrenat.

Nu puteam determina în acea vreme, dacă aceste viziuni ofereau reale sesizări ale existenței supranaturale, sau dacă erau simple ficțiuni ale imaginației mele surescitate și literalmente înflăcărate. Nu înțelegeam ce mă făcea perpetuu conștient de luminozitate, ca și cum propria mea substanță mentală intangibilă se metamorfozase într-o materie radiantă, și ca și cum, această metamorfoză a substanței spiritului era responsabilă de radiația imaginilor mentale. Continuam să mă ocup de afacerile mele oficiale și de treburile familiale și-mi recăpătam treptat forțele. După câteva săptămâni eram capabil să lucrez atent timp de ore, cu aparatul intelectual acum transformat, fără să încerc cel mai mic simptom jenant. Dar nu exista nici o schimbare perceptibilă în atitudine în general, și nici în eficiența muncii, și, cu excepția intervenției acelui factor misterios și de neînțeles din viața mea, eram același de odinioară. Progresiv, pe măsură ce rezistența la oboseală creștea și momentele de teamă se răreau, m-am împăcat cu aparenta mea anormalitate, care înceta să-mi mai rețină atenția în cursul zilei, și am devenit mai liber să mă ocup cu ceea ce îmi plăcea să fac. Nu mai eram de acum încolo conștient cu atâta acuitate ca altădată de mișcările curentului vital, nou-născut în coloana vertebrală și în alte trasee nervoase. De-a lungul timpului scurs, trecerea curentului prin filamentele nervoase diseminate devenea mai puțin perceptibilă, și adesea nu o mai remarcam deloc. Puteam acum să mă concentrez atent asupra oricărei munci timp de ore. Comparând recenta condiție mentală stabilă cu ceea ce fusese în stadiile inițiale, după criză, realizam că scăpasem la timp din ghearele nebuniei, și că nu datoram eliberarea nici unui efort din partea mea, ci dispoziției benigne a energiei însăși. În primele stadii, în special înaintea crizei, pentru anumite rațiuni puternic judicioase, curentul vital avusese aerul de a acționa într-un fel extravagant și orbesc, precum apele în umflare ale unui râu în revărsare, care, țâșnind printr-o spărtură a unui dig, se precipită furioase ici și colo, încercând să-și croiască o nouă albie. Ani mai târziu am întrevăzut ceea ce s-a întâmplat în realitate, și am intuit minunea ascunsă în corpul omenesc, nebănuită, așteptând, pentru a se pune dintr-odată în acțiune, să fie provocată adecvat de posesorul corpului, și să găsească împrejurările favorabile. Atunci, deschizându-și drumul, precum cursul apei umflate, printr-o noua derivație, ea trasează o nouă cale în sistemul nervos și în creier, pentru a dota individul norocos cu o putere mentală și spirituală incredibile.

[1] *Comunicarea cu spiritele celor morți nu a fost considerată în tradiția hindusă ca un dar psihic rezultat din Trezirea Kundalinî. Autorul, fără îndoială, a fost indus în eroare asupra acestei probleme de lecturile ocultiste sau teozofice (NT)*

Șase luni ale acelei veri petrecute în Caşmir au trecut fără să se producă nici un eveniment remarcabil și nici o schimbare notabilă în mine. Agitațiile provocate de strania mea indispoziție s-au calmat puțin câte puțin. Majoritatea oamenilor care mă cunoșteau atribuiau schimbarea bruscă a sănătății mele unor cauze nervoase. Dar un zvon circula în anumite medii, că deranjamentul meu mental curios era rezultatul anumitor practici Yoga, asociate strâns energiei numite Kundalinî. Urmare acestor zvonuri, curioșii veneau să mă vadă sub un pretext sau altul, încercând să obțină mai multă informație, și să se asigure, impulsionându-mă să etalez talente supranaturale, că depășisem cu adevărat frontiera ce separă umanul de divin. Ei nu erau de condamnat.

Majoritatea oamenilor par să creadă că nu există decât un pas de la conștiința umană la conștiința cosmică, un pas ce poate fi trecut dintr-o dată, sub asistența unui maestru sau cu ajutorul exercițiilor spirituale, atât de ușor și sigur cum ai trece de o poartă ce separă o cameră mică de una mai mare. Această idee înșelătoare este adesea sprijinită de maeștrii incompetenți, care exploatează credulitatea umană și pretind că posedă cunoștințe suficiente despre Yoga, pentru a fi capabili să determine rezultate autentice la discipolii lor. Ei înșiși nu-și dau seama că Yoga este o știință care se atinge prin etape progresive, și că această știință este căzută în desuetudine în timpul ultimelor secole. Cu excepția recitării papagalicești a câtorva texte ale vechilor maeștrii, ei nu știu nimic mai mult despre acest subiect decât știu cei pe care pretind că-i învață.

În vremurile trecute gravitatea și dificultatea acestei misiuni erau deplin recunoscute, iar novicii care se dedicau acestor practici aveau o mare grijă să se debaraseze de toate responsabilitățile lumești și să cultive o atitudine de spirit

stoică, cu scopul de a fi pregătiți să facă față tuturor eventualităților, fără a se încovoia și ceda sub efort. Deveneam surd, menținând o rezervă pe care am păstrat-o până astăzi, de îndată ce tentativele, vizând obținerea mai multor informații asupra experienței mele, erau determinate de rațiuni frivole. Cum oamenii nu reușeau să-și satisfacă curiozitatea și nu descopereau nici o schimbare remarcabilă în mine, istoria aventurii mele spirituale era tratată ca un mit, și în ochii unora devenisem chiar obiect de batjocură, pentru că mă expusesem unui risc fizic atât de mare pentru a obține grația divină.

La sfârșitul verii eram aproape tot atât de puternic ca odinioară. Cu excepția curenților luminoși și radiației din cap, nu reperam nici o schimbare în mine însumi, și nu mă mai simțeam rău, dacă n-ar fi existat anumite momente, în general după-amiaza, când trecerea curentului devenea perceptibilă într-atât încât să devină deranjantă, acompaniată de o ușoară durere de cap. De obicei, în aceste momente încercam o anumită dificultate în abordarea oricărei activități, și treceam adesea aceste intervale flecărind sau făcând câțiva pași în aer liber.

Uneori, în astfel de ocazii, remarcam o mai mare presiune asupra centrilor nervoși din regiunea cardiacă și hepatică, în special în cea din urmă, ca și când un aflux de radiație erupea în organ pentru a-i crește activitatea. Nu exista nici un alt semn remarcabil sau insolit în mine. Dormeam bine, aveam poftă de mâncare și, cu scopul de a depăși efectele inactivității forțate ale corpului de mai multe luni, făceam câteva exerciții cu care eram obișnuit din copilărie, evitând eforturile excesive și epuizante. Totuși, după orele petrecute la birou nu simțeam nici o înclinație către lectură, seara, așa cum, în trecut, acest obicei mi-era atât de drag, și nu doream să fac nici o muncă mentală. Consideram aceste dispoziții ca pe o indicație venind din interior, că nu trebuia să cer un efort mai mare creierului, și mă retrăgeam ca de obicei în camera mea, puțin după cină, pentru a mă destinde și dormi.

Către finele lui octombrie 1939 mă pregăteam pentru plecarea la Jamu în același timp cu tot personalul din biroul meu. Mă simțeam atât de în formă pentru călătoria și sejurul care-i urma timp de șase luni, singur acolo, încât, luând în considerare sănătatea sa, mi-am lăsat soția, unica mea companie nedefectabilă în toate vicisitudinile mele, în Caşmir, sigur că eram capabil să mă ocup de mine însumi. Nu-mi dădeam seama, în acel moment, că-mi asumam un risc grav neluând-o cu mine, pentru că mă îndepărtam de căminul meu. Fără să-mi dau seama, forța vijelioasă eliberată în corp era încă activă; și cu toate că simțeam cu claritate mișcările sale, presiunea asupra organelor vitale nu era mai puțin puternică ca altădată.

Gândirea, care era în stare anormală în interior, nu era totuși niciodată complet absentă din spiritul meu, pentru că luminozitatea interioară mi-o amintea constant. Dar cum timpul trecea și starea mi se stabilizase, ea pierduse, pentru mine, o mare parte a ciudățeniei și singularității sale, și devenise, dacă se poate spune astfel, parte integrantă din ființa mea, din starea mea obișnuită și normală.

Capitolul 9

Este necesar să întârzii asupra acestei faze extrem de importante a experienței mele, văzând imensa deschidere a proceselor de regenerare și transformare ce operau în corp în timpul somnului, care trebuiau să ajungă în final la formarea unor dotări psihice, pe care nu le posedasem niciodată până la patruzeci și șase de ani.

Nu numai vechile tratate despre Yoga, ci și numeroase alte texte tradiționale ale Indiei conțin referințe asupra puterii miraculoase a Shakti, energia cosmica feminină, care operează transformări asupra adoratorilor săi. Faimoasa mantră Gayatrî, pe care orice brahman trebuie să o recite zilnic după abluțiunile matinale, este o invocare a Kundalinî, rugând-o să-i acorde depășirea posibilităților aparente. Cordonul sacru purtat de hinduși – „de două ori născut" – care constă, în general, din trei până la șase fire distincte, îmbinate într-un nod, simbolizează cele trei canale binecunoscute ale energiei vitale, Idâ, Pingala și Suşumnâ, trecând respectiv de fiecare parte, și prin centrul coloanei vertebrale. Smocul de păr din creștetul capului, purtat în general de bărbați, indică localizarea centrului conștiinței, în mod obișnuit inoperant, care se deschide ca un lotus înflorit atunci când este stropit de curentul ambroziac ce se ridică prin Suşumnâ, și care funcționează ca sediu al percepțiilor suprasenzoriale, al șaselea simț sau al treilea ochi, la cei ce sunt în mod divin favorizați de Kundalinî.

Mențiunile evidente ale faptelor sale creatoare și transformatoare, conținute în imnurile compuse spre lauda zeiței de înțelepți renumiți și mari maeștrii spirituali, ei înșiși veneraţi aproape ca zei, și în majoritatea cazurilor, dacă se dă crezare propriilor lor mărturisiri, ei înșiși beneficiarii grației zeiței, nu pot fi luate în glumă și eludate ca simple efuziuni poetice, goale de orice fundament efectiv. Dacă se ține seama, de asemenea, de faptul că rezultatele atinse de către maeștri constituiau subiecte de experimentare și verificare pentru discipoli, și că aceștia trebuiau în mod necesar să aprecieze veridicitatea lor, afirmațiile acestor maeștri nu pot fi tratate ca simple metafore destinate să facă să se înțeleagă orice altă semnificație, sau ca exagerări grosiere a câtorva reușite scabroase. În tot cazul, aceasta este viziunea acceptării universale a acestor vechi credințe în India, pe care toate sistemele Yoga și impresionantul edificiu al religiei vedice au fost clădite. Aceste fundamente sunt atât de solide și profunde încât fac parte integrantă din toate actele religioase și toate ceremoniile hinduse.

În consonanţă cu principiile sale de bază, adoratorul obişnuit al Kâlî, Durgâ, Şiva sau Vişnu, când se prosternează în faţa imaginii divinităţii, cu ochii plini de lacrimi şi buzele tremurând de emoţie, imploră binefacerea nu numai pentru favorurile lumeşti ci şi pentru calităţile suprafizice care l-ar face capabil să vadă dincolo de voalul aparenţelor iluzorii.

Dacă se poate pune bază pe dosarul istoriei, ce se întinde pe mai bine de treizeci de secole, reprezentat de Vedas şi alte texte spirituale, şi dacă se poate acorda credit mărturiilor unei mase de investigatori inteligenţi şi observatori perspicace, vechea societate indo-ariană abundă în numeroase cazuri autentice de transfigurare prin mijloace de efort spiritual şi yoghine, ajungându-se la o metamorfoză completă a personalităţii. Indivizi obişnuiţi erau transformaţi în vizionari cu realizări extraordinare, prin atingerea unei puteri invizibile, care era recunoscută şi abordată prin ceremonialul adecvat. În fapt, unul dintre principiile de bază ale religiei hinduse, şi cheia de boltă a ştiinţei Yoga, este credinţa energic afirmată prin aproape toate textele sacre, că printr-un efort corect dirijat este posibil, pentru om, să completeze ciclul evolutiv al existenţei umane într-o singură viaţă, şi să înflorească ca o fiinţă transfigurată, un adept în armonie cu realitatea infinit transcendentă a lumii fenomenelor, eliberat pentru totdeauna de lanţul nedefinit al naşterilor şi morţilor. Într-o mulţime de cazuri, transformarea spontană ce se produce brusc, sau lent gradată la misticii şi sfinţii vechi şi actuali, atât în occident cât şi în orient, coroborată cu probe irecuzabile, pune ştiinţa modernă în faţa unei enigme la fel de insolubile acum ca şi în epoca medievală; există, de asemenea, cazuri autentice în care o transformare reală a personalităţii se produce ca rezultat al practicării disciplinei Yoga sau oricărei alte forme de efort spiritual, întreprins deliberat, cu conunuitate, un timp definit. Aceste discipline au ajuns în final la dezvoltarea bruscă sau lentă a facultăţilor psihice anormale şi calităţilor mentale inobservabile anterior. Care este misterul din spatele acestui fenomen, adesea repetat şi general acceptat? Ce forţă spirituală, psihică sau fizică, este pusă în mişcare automat sau printr-un efort voluntar şi, lucrând misterios după propriile sale legi insondabile, aduce o schimbare radicală în organism, reformându-l după un model distinct, posedând anumite caracteristici definite ce diferenţiază misticii şi vizionarii din toate timpurile şi toate ţările?

Nu numai în India, dar în aproape toate ţările profesând o religie revelată, credinţa în eficacitatea rugăciunii, adoraţia şi alte practici religioase practicate pentru a induce o condiţie mentală favorabilă coborârii graţiei divine, a fost răspândită din timpuri imemoriale, şi transformarea care se operează, consecinţă a unor astfel de practici, este, prin urmare, în mod natural atribuită mijlocirii divine. Trebuie totuşi menţinut prezent în spirit faptul că un recurs necugetat şi pripit la agenţi supranaturali, pentru a-ţi da seama de nu ştiu ce fenomen obscur, inexplicabil prin intelect, a fost o trăsătură marcantă la om din primele stadii ale dezvoltării sale în calitate de fiinţă raţională, şi este încă la fel de comună în zilele noastre, în straturile inferioare ale întregii societăţi, precum era în timpurile preistorice. Acest obicei are încă loc în omenire, cu toate că aria de aplicaţii a fost restrânsă din cauza explicaţiilor furnizate de ştiinţă fenomenelor din natură, neînţelese altădată.

A face să intervină divinitatea, pentru a explica un fenomen izolat, atunci când suveranitatea sa completă asupra întregului univers şi poziţia sa de cauză primordială a întregii existenţe sunt recunoscute, este o inconsecvenţă de care minţile aşezate şi mature nu ar trebui să se simtă vinovate. Din perspectiva acestei recunoaşteri, nici o frunză nu poate foşni, nici un atom să se mişte, nici o picătură de ploaie să cadă, nici o creatură să respire fără providenţă divină. Incoerenţa consistă în furnizarea explicaţiilor raţionale pentru unele dintre probleme, şi invocarea prezenţei unui agent supranatural pentru a explica restul. În marele detriment al omenirii, aşa a fost întotdeauna: unele probleme au fost considerate ca procese temporale, altele ca procese spirituale. Trebuie să admitem că există o diferenţă radicală între materie şi spirit, că amândouă se opun diametral una alteia, şi că, în consecinţă, ceea ce este adevărul uneia să nu fie şi al celeilalte în mod necesar. Aceasta poate furniza raţiuni valide pentru a folosi metode de abordare diferite problemelor ridicate de fiecare, şi nu pentru a nega uneia ceea ce acordăm celeilalte, când ambele îşi datorează originea aceleiaşi cauze eterne. Existenţa de talente intelectuale extraordinare la unii, când alţii sunt mai puţin dotaţi, prezenţa calităţilor spirituale şi parapsihice la unii şi absenţa acestora la cea mai mare parte nu pot fi, deci, atribuite unei intervenţii divine. Nu pot exista favoriţi răsfăţaţi în ierarhia dreaptă a regatului cerurilor. Dar la fel ca în cazurile fenomenelor materiale, excepţiile de la regulă, atunci când pot fi repetat observate, ar acţiona ca un ac, înţepând intelectul şi stimulându-l în investigarea problemelor prezentate, pe de o parte, prin extraordinarele realizări ale oamenilor de geniu, şi pe de altă parte prin faptele deosebite, deconcertante, ale oamenilor dotaţi cu viziuni spirituale.

Luând în considerare lucrurile sub acest unghi, primul efort al oricărui investigator ar trebui să vizeze de la început determinarea gradului de relaţie între corp şi spirit, pentru a evalua dacă condiţiile şi acţiunile primului afectează invariabil pe cel de al doilea şi invers, sau dacă fiecare funcţionează complet sau parţial ca o unitate independentă. Ajunge o clipă de reflecţie pentru a convinge pe cei mai limitaţi observatori că spiritul şi corpul sunt indisolubil legate unul de celălalt de la naştere până la moarte, fiecare exercitând o imensă influenţă asupra celuilalt, în fiecare clipă a existenţei lor unite. Aici este punctul în care mulţi examinatori înverşunaţi ai naturii umane sunt într-un viu dezacord asupra problemei de a şti dacă spiritul este produsul transformărilor biochimice ale corpului, sau dacă corpul este rezultatul operaţiunilor ideatice ale spiritului. Profunzimea cunoştinţelor şi acuitatea intelectuală desfăşurate pe amândouă câmpurile sunt consternante, dar nici unul nu a fost capabil să-l câştige şi aducă complet pe celălalt să adere la vederile sale. Pentru nevoile argumentului nostru este suficient să ştim că spiritul şi corpul sunt mutual dependente şi solidare până într-un punct în care ele se confundă: nici o pupilă nu clipeşte, nici un muşchi nu se mişcă, nici o arteră nu palpită fără ca spiritul să ştie, şi, de asemenea, nici o amintire nu apare, nici un gând nu se manifestă, nici o idee nu răsare fără să producă o reacţie în corp. Efectul asupra spiritului al bolilor, schimbărilor organice din ţesuturi, oboseala, regimurile alimentare, medicamentele, drogurile, narcoticele, şi efectele asupra corpului ale plăcerilor, suferinţelor, necazurilor, durerilor, emoţiilor, pasiunilor, fricii, anxietăţii, sunt prea cunoscute pentru a avea nevoie să fie menţionate. Relaţia strânsă

dintre cele două poate fi pe drept cuvânt comparată aceleia ce există între o oglindă şi un obiect care se reflectă în ea. Cea mai mică schimbare a obiectului se reflectă instantaneu în oglindă şi invers, orice schimb în reflecţie vădeşte o schimbare corespondentă în obiect, simultan.

În toate aspectele temporale care afectează un individ în fiecare moment al existenţei sale, corelaţia şi interdependenţa corpului, de natură grosieră, şi spiritului, de natură eterată, sunt recunoscute şi acceptate fără contestare, dar, curios, când este vorba de probleme spirituale, această regulă absolut invariabilă, care determină relaţia celor două în lumea fizică, este, inexplicabil, pierdută din vedere. Chiar savanţi eminenţi, când discută probleme psihice de cel mai extraordinar tip, raţionează ca şi cum cadrul corporal, care se supune fidel legilor ce guvernează această lungă călătorie, pe care o realizează împreună corpul şi spiritul pe plan fizic, dispare cu totul din scenă în momentul în care se intră în domeniul spiritual. Chiar ţinând seamă, fără să negăm nimic din miracolele săvârşite de sfinţi, mistici şi profeţi cunoscuţi, biografiile lor probează incontestabil că legile biologice inviolabile erau tot atât de aplicabile în cazurile lor, precum în cazul altor fiinţe umane, şi că ei erau supuşi foamei, setei, oboselii, tot atât de uşor victime al bolii, supuşi senectuţii şi morţii ca şi contemporanii lor.

Nici unul dintre ei nu a trăit un timp remarcabil mai lung decât acela atribuit normal muritorilor, să spunem câţiva zeci de ani, şi nici unul nu a demonstrat concludent victoria spiritului asupra cărnii, nici unul nu a învins complet foamea, setea şi somnul şi nu a schimbat radical predispoziţia corpului la îmbătrânire, îmbolnăvire şi dispariţie. Cea mai mare parte dintre ei sunt exemple unice de curaj şi perseverenţă incomparabile în vitregia sorţii, de caractere extraordinare, de adeziuni de neclintit la adevăr şi alte virtuţi admirabile, dar în măsura în care acest aspect al existenţei lor este luat în consideraţie, istoria tuturor naţiunilor conţine numeroase paralele în alte sfere ale efortului uman. În politică şi în război, în artă şi literatură, în filosofie şi ştiinţă, în invenţie şi explorare, în călătorii şi aventuri şi chiar în tâlhărie şi piraterie, bărbaţi şi femei au făcut dovada, într-un fel aproape fără pereche, de unele sau mai multe calităţi excepţionale care caracterizează oamenii de geniu, vizionarii, şi asta fără ca niciodată să încerce să atribuie capacităţile lor remarcabile cauzelor supranaturale sau favorurilor divine.

Se pot cita uşor numeroase exemple de dominaţie a spiritului, împrumutate din orice ţară, în orice epocă a istoriei, în ciuda slăbiciunii şi fragilităţii cărnii. Astfel de exemple se întâlnesc cotidian, în special în straturile cele mai umile ale societăţii.

În consecinţă, ar fi înşelător să afirmăm că ele sunt trăsături aparţinând exclusiv domeniului spiritual, în sensul care îi este atribuit în mod obişnuit acestui termen, sau faptul că ele se produc, modifică sau anulează operarea legilor biologice, de altfel inviolabile, şi care determină relaţia între corp şi spirit. Când doar trecerea unui gând, sau influenţa momentană a unei pasiuni produc asupra corpului o reacţie perceptibilă, sau generează un efect sensibil asupra unui organ anume, este de neconceput ca stările de spirit extraordinare şi anormale, asociate cu fenomenele spirituale cum sunt percepţia prezenţelor, auzirea vocilor supraterestre, contemplarea viziunilor provocând extaz sau provocând spaimă, proiecţii la

distanţă şi extaz, sau oricare altă formă de activitate psihică, să nu aibă o reacţie fiziologică corespondentă asupra corpului. S-a observat adesea că în momentul manifestărilor psihice sau a fenomenelor fizice se produc, la mistici sau mediumuri, semne de leşin, insensibilitate completă sau parţială, mişcări convulsive şi alte simptome de tulburări organice. Acest fapt, el singur, ar trebui să furnizeze o raţiune suficientă pentru a pune în discuţie atitudinea acelora care acceptă existenţa fenomenului ca o activitate perfect legitimă a spiritului singur, dincolo de puterea legilor organice, şi care, cu atâta uşurinţă, neagă că se întâmplă lucruri de acest fel. A devenit o obişnuinţă răspândită ca atunci când este vorba de manifestări extraordinare ale spiritului să nu se ţină seama de corp, şi să se trateze astfel de fenomene ca incidente imprevizibile şi bizare, nesupuse legilor biologice obişnuite.

Probabil există o neînţelegere fundamentală, datorată unei false interpretări a doctrinelor religioase, sau provenite din superstiţii: ea constă în a atribui facultăţii cognitive din om, un statut complet independent şi complet separat de corp, sub raportul activităţii supra-senzoriale şi supra-fizice. Aceasta este consecinţa unor astfel de presupuneri prin care, foarte adesea, chiar erudiţii acordă sprijin dogmelor care atribuie spiritului uman puteri nelimitate până la a-l crede capabil să înţeleagă Realitatea ultimă, dincolo de universul vizibil, şi capabil să atribuie acestei realităţi vehicule potrivite pentru încarnarea sa sub formă umană. Dacă se încearcă să se reprezinte expansiunea prodigioasă a universului, concepţia Creatorului uluieşte într-atât imaginaţia încât ea depăşeşte cu mult capacitatea spiritului uman. Chiar conştiinţa evoluată a unui om capabil să intre în extaz, cu toate că ea însăşi este o substanţă universală indestructibilă, ce transcende intelectul uman prin simţuri, este absolut incapabilă să perceapă natura reală a propriei sale surse nelimitate. În consecinţă, chiar şi în cea mai înaltă condiţie de zbor supraconştient, tot ceea ce misticii renumiţi au fost capabili să spună este prea fragmentar şi prea vag pentru a justifica concluzia că ceea ce ei au perceput pe căi suprasenzoriale este Realitatea în ea însăşi, şi nu numai doar o propagare superficială, strălucitoare, a unui soare conştient, extrem de îndepărtat şi inimaginabil, a cărui proximitate mai mare ar însemna distrugerea instantanee a şubredului instrument receptiv care este corpul uman, incapabil să suporte, în stadiul prezent de evoluţie, nimic altceva decât cea mai infimă măsură de energie vitală care curge şiroaie peste tot în univers, în abundenţă incalculabilă, emanând din această sursa inepuizabilă. Pentru a vorbi mai clar, starea transcendentă nu poate fi nimic mai mult decât o vedere fugitivă de ansamblu a unui minuscul fragment al lumii supraconştiente, iluminată de razele unui soare formidabil şi de neconceput, în acelaşi fel în care noi, cu viziunea normală, nu vedem decât o mică parte din universul fizic gigantic care ne înconjoară. Din moment ce corpul este vehiculul, şi spiritul este produsul radiaţiilor care se infiltrează trecând prin el, animând nenumăratele celule ca un curent electric viu, aducând delicatei materii cerebrale un grad mai înalt de sensibilitate şi activitate vitală decât oricărei alte regiuni, întreaga maşină nu se poate manifesta decât ca un câmp de conştiinţă limitat, depinzând de capacităţile cerebrale, şi eficienţa organelor şi elementelor variate care o compun.

Din cauza riguroasei restricţii impuse aparatului senzorial şi limitelor extrem de strânse ale orbitei mentale, omul de mijloc nu a intrat niciodată în viaţa sa în contact cu o stare de conştiinţă net superioară sieşi, şi este incapabil să-şi formeze o idee, chiar vagă, despre această Energie conştientă, nepieritoare, imaterială şi de volum infinit, energie a cărei mobilitate şi putere de pătrundere sunt atât de infinite, încât ea este capabilă să acţioneze simultan în milioane şi milioane de fiinţe vii de pe pământ, fără a ne spune nimic despre creaţia de neconceput de vastă din alte părţi ale universului, şi despre invizibila activitate căreia omul îi datorează viaţa. Principalul obstacol în tentativa de vizualizare a unui plan de conştiinţă mai înalt este capacitatea, în mod normal limitată a creierului uman, care în fiecare individ nu este în stare să utilizeze decât o cantitate specifică de energie vitală pentru activitatea corpului şi a spiritului. Nu există metodă cunoscută graţie căreia creierul unui om normal să fie capabil să depăşească frontierele care i-au fost fixate de natură, cu toate că, capacităţile cerebrale pot fi ameliorate şi rafinate prin studiu şi aduse la posibilitatea însuşirii mai multor informaţii, şi asimilării mai multor fapte. Dar cu excepţia câtorva indivizi dotaţi, care sunt formaţi într-un fel uşor diferit, nu se poate face în aşa fel încât aceste capacităţi cerebrale să depăşească limitele stării de conştiinţă nativă şi să treacă într-o sferă superioară, unde ar fi capabile să perceapă ceea ce acum le este imperceptibil, să ştie ceea ce era necunoscut înaintea unei astfel de treceri.

Întrebarea este de a şti dacă această trecere dintr-o sferă a conştiinţei în alta poate fi efectuată, şi dacă au existat exemple autentice în timpurile recente. Răspunsul pentru prima parte a acestei întrebări este un *da* categoric. Toată panoplia fiecărui sistem de Yoga, fiecărui cult ermetic, fiecărei doctrine religioase, ezoterice este destinată atingerii acestui scop.

Singurul defect – pretenţia de a ajunge la acest final aparent absurd şi prea fantastic pentru un spirit ştiinţific, este că procesele biologice prin care schimbarea poate să se producă nu au fost explicate, nici măcar nu s-au gândit la asta din cauza falsei impresii, la care noi am făcut deja aluzie, că spiritul uman poate să ajungă în suprasenzorial fără ca trupul să sufere vreo transformare. Aproape toate metodele utilizate din timpuri imemoriale pentru a obţine experienţe vizionare, sau percepţii extrasenzoriale – concentrare, exerciţii de respiraţie, atitudinile (postùrile), rugăciunea, postul, asceza etc. afectează pe rând suportul corporal şi spiritul. Nu este nimic altceva decât bun simţ în presupunerea că orice schimbare provocată prin aceste mijloace în domeniul activităţii mentale trebuie să fie precedată de transformări în chimia corpului.

Vechile autorităţi în materie de Yoga, fiind conştiente de rolul important jucat de către organismul fizic în dezvoltarea de moduri suprasenzoriale de cunoaştere, şi fiind pe deplin competenţi în metode de canalizare a energiilor în această direcţie, erau mult mai interesate de aspectul spiritual al acestei ştiinţe decât de aspectul fizic. Ele acordau puţină importanţă schimbărilor biologice produse în corp, în comparaţie cu transformările capitale care rezultau în domeniul spiritului. Nivelul general de cunoştinţe în epocile şi tendinţele de atunci înlăturau posibilitatea unei astfel de investigaţii. Chiar adepţii Kundalinî-Yoga începându-şi practica

prin purificarea organelor interne, au reuşit să dea suportului corporal statutul pe care-l merită, de unică cale, ducând spre succes într-o întreprindere yoghină, conducând la transcendenţă.

Prin natura lor, exerciţiile şi disciplina îmbinate, evidenţiază observatorilor mai puţin informaţi că axa pe care sistemul întreg pivotează este organismul viu, pentru a-l aduce la gradul dorit de aptitudini, căruia iniţiaţii îi consacrau ani preţioşi din viaţa lor, pentru a dobândi capacitatea de menţinere a postùrilor dificile, arta de curăţare a colonului, a stomacului, a foselor nazale, gâtului, tehnica permiţând-le să-şi menţină respiraţia până la asfixiere şi alte practici extrem de dificile şi periculoase.

În lumina faptelor expuse în acest volum, nu este greu de înţeles că toate practicile denotă nu numai un efort susţinut pentru purificarea şi adaptarea organismului în scopul adoptării unei stări de percepţie mai înalte, dar constituie şi o pregătire foarte anevoioasă, un antrenament prealabil al corpul pentru a-i permite să suporte, fără riscuri, un eventual şoc sau o presiune excesivă; în acest caz, datorată declanşării ciclonului energetic care se dezlănţuie pentru a efectua schimbări organice draconice, întinzându-se de-a lungul anilor şi aducând fie moartea, fie nemurirea, când nu întâlneşte în final decât amara frustrare a unei vieţi petrecute în eforturi şi abnegaţie continui care se termină în van.

În tot cazul, este evident că toate exerciţiile aveau ca finalitate manipularea unui sistem organic de comandă cât se poate de precis, capabil să îndeplinească, prin mijloace misterioase prea puţin înţelese până în zilele noastre, la fel ca odinioară, realizarea atât de insistent căutată.

Capitolul 10

Am revenit în Jamu într-o stare de spirit optimistă, redobândindu-mi aproape sănătatea fizică şi morală. Teama de supranatural şi antipatia faţă de religie, constant prezente în mine în primele câteva luni, dispăruseră complet. Multă vreme nu mi-am putut explica acest brusc reviriment a ceea ce fusese un sentiment profund, şi chiar în zilele de acută tulburare eram surprins de această schimbare. Şi nu numai pentru că dorinţa irepresibilă de experienţă religioasă mă costase o încercare teribilă, pentru care încercam teamă şi aversiune, dar se părea să se fi produs o modificare inexplicabilă în chiar profunzimile personalităţii mele, şi era dificil să descopăr raţiunea acestei schimbări. Fervent şi plin de respect faţă de Dumnezeu până la perioada de dezechilibru, pierdusem orice sentiment de dragoste şi veneraţie pentru divin, tot respectul pentru sacru, tot interesul pentru Scrierile sfinte şi taina căsătoriei. Numai ideea de supranatural îmi devenise odioasă şi nu permiteam gândirii mele să se fixeze, fie şi pentru un moment, asupra a ceva. Din credinciosul ce eram, mă transformasem într-un inamic inveterat al credinţei şi încercam un resentiment exasperat cu privire la cei care vroiau să meargă în lăcaşuri de cult sau să depindă de ele. Eram complet metamorfozat, total lipsit de orice sentiment religios, transformat într-un ateu grosier, într-un eretic violent, chiar antiteza omului religios sau spiritual.

În stadiile iniţiale când eram angajat cu disperare într-o cursă strânsă contra morţii, pe de o parte, şi a nebuniei de cealaltă parte, nu aveam nici timpul, nici dispoziţia să mă gândesc serios la această bruscă dispariţie a unui impuls puternic care-mi dominase gândurile de la o vârstă tânără. De când spiritul mi se calmase, mă miram din ce în ce mai mult de această transformare cu totul neaşteptată. Când sănătatea mea generală a fost restabilită şi i-a revenit sentimentul dragostei, repugnanţa pentru supranatural persista. Mă simţeam gol de orice aspiraţie religioasă, ca şi cum toată devoţiunea fusese măturată, şi am devenit neliniştit la ideea că nu era, poate, Kundalinî, considerată ca fântână inepuizabilă de dragoste divină şi sursă eternă de spiritualitate, cea care era activă în mine, ci o obscură forţă a răului care m-a antrenat spre abisul necredinţei şi impietăţii. În astfel de momente cuvintele sadhus-lui brahman pe care-l consultasem în cursul iernii precedente, când eram în culmea disperării, îmi reveneau mereu ca o prevestire sinistră. El îşi dăduse verdictul lent, accentuând fiecare cuvânt, ca pentru a-l grava în spiritul meu pradă unei agitaţii teribile: simptomele pe care le menţionasem nu puteau în nici un caz să fi atribuite energiei Kundalinî, ocean de beatitudine, pentru că aceasta nu putea fi niciodată asociată cu orice ar putea fi dureros sau dezechilibrat. Boala mea era, după toate probabilităţile, datorată influenţei dăunătoare a vreunui spirit al răului. Fusesem îngrozit de aceste cuvinte proferate cu o certitudine absolută în prezenţa unui om care lupta disperat contra nebuniei, acele cuvinte care semnificau stingerea tuturor scânteilor de speranţă existente în mine. Ele îmi reveneau adesea, în momentele cele mai sumbre, ca pentru a pune capacul pe ultima lumină de raţiune ce se zbătea pentru supravieţuire. Când sănătatea spiritului meu a fost restabilită, dar pe care această caracteristică puternic acuzată, curios, o deranja încă, această idee revenea necontenit să mă tulbure cu o forţă zdrobitoare, deoarece nu ajungeam să găsesc nici o explicaţie satisfăcătoare, care să justifice schimbarea mea.

Puţin timp înainte de a veni în Jamu, începusem să simt vag slabe mişcări ale unui impuls aparent mort. Aceasta se întâmpla în mod obişnuit în primele ore ale dimineţii, imediat ce mă trezeam, ca şi când starea relaxată a creierului după un somn reparator oferea ocazia favorabilă tendinţei dispărute să-şi facă o apariţie indecisă timp de o clipă. În acele momente, gândirea mea întârzia, în general, asupra istoriei vieţii unor mistici, ale căror cuvinte exersaseră odinioară o puternică atracţie asupra mea. Le uitasem complet în timpul lunilor precedente, şi când mi le-am amintit accidental, amintirea lor nu reuşea să evoce în mine nici cel mai mic sentiment. În general îmi deturnam atenţia către alte lucruri pentru a evita să mă gândesc la ei.

Acum îmi reveniseră în memorie, ca altă dată, pentru o clipă, dar farmecul era amestecat cu o anumită amărăciune, pentru că ei nu-mi spuseseră nimic clar cu privire la încercările pe care ei înşişi le traversaseră, şi care trebuie să fie lozul comun a celor ce caută să atingă acest scop, deschis tuturor. Dar dacă ei suferiseră cât mine sau numai o fracţiune din aceasta, şi dacă s-au scufundat în tribulaţiile lor pentru a compune versurile inspiratoare care îmi captivaseră inima de la prima audiţie, cu siguranţă erau demni de cel mai profund omagiu, superiori unui om ca mine, zdruncinat şi vlăguit de aceleaşi încercări.

Câteva săptămâni după sosirea mea în Jamu am remarcat că prăpastia se umplea rapid, şi că ideile, sentimentele şi amintirile religioase se înviorau, toate, rapid. Încercam din nou aceeaşi profundă sete de experienţă religioasă şi acelaşi sentiment pasionat pentru supranatural şi mistic. Puteam din nou să mă retrag, pentru a visa la problemele încă fără răspuns ale fiinţei umane, şi la enigma proprie-mi existenţe. Puteam asculta cântece religioase şi poeme mistice cu o încântare neobosită, fără cel mai mic semn de perturbare şi fără nici un simptom de teroare obsedantă. Când s-a întâmplat aceasta, ameninţarea unui spirit malefic, suspendată continuu deasupra mea, care m-ar fi condus la degradare şi distrugere, a dispărut şi inima îmi creştea de recunoştinţă în faţa puterii misterioase ce acţiona în mine. Doar acum începeam cu adevărat să mă recunosc eu însumi în fiinţa care, cam cu un an înainte, era aşezată cu picioarele încrucişate în meditaţie, decisă să invoce suprasensibilul, incapabilă să prevadă, în ignoranţa sa, că fundamentul corporal al unui om mediu de astăzi, emasculat de o civilizaţie pervertită şi moleşit

de ambiţii şi dorinţe necontrolate, nu este suficient de fortificat pentru a suporta splendoarea viziunii puternice, fără o lungă perioadă preparatorie de formare, austeritate şi disciplină.

Încet, se făcea ziuă în mine, înţelegeam că supliciul pe care-l îndurasem de la început era provocat de degajarea neaşteptată a unei puternice energii vitale care, neurmând calea ce trebuia, dar trecând prin *Pîngalâ* ca o rafală arzătoare, dezlănţuită în celulele nervoase şi cerebrale, ar fi condus fără îndoială, la moarte, dacă n-ar fi existat miraculoasa intervenţie de ultim moment. Prin urmare, suferinţele mele erau probabil datorate, în primul rând, daunelor deja suferite de sistemul meu nervos, şi în al doilea rând faptului că nu fusesem iniţiat în acest mister şi, în fine, îndeosebi condiţiei mele fizice, care, cu toate că era superioară unei musculaturi medii, nu era suficient dezvoltată în interior pentru a suporta nepedepsită iureşul brusc al unei energii vitale, mult mai dinamice şi mai puternice decât aceea cu care corpul omenesc normal este obişnuit. Trecusem prin suficiente experienţe pentru a fi în stare să înţeleg că această puternică forţă vitală, o dată eliberată, chiar accidental, nu poate fi reţinută, şi antrenează individul către grade de conştiinţă mai înalte şi mai pătrunzătoare, pentru care ea este unicul instrument.

Trezirea Kundalinî mi se părea că implică intervenţia a unei forme de energie nervoase mult mai înalte, în corpul uman, graţie prefacerii continue a seminţei, ajungând, în final, la strălucitoarea conştiinţă transcendentă, care, plecând de la această deschidere, străluceşte pentru totdeauna în spiritul transfigurat al iniţiaţilor încununaţi de succes.

Speculam astfel, fără să fiu sigur de justeţea presupunerilor mele. Trăisem o experienţă singulară, dar cum puteam fi sigur că nu eram victima unei stări patologice, specifică numai mie? Cum puteam fi sigur că nu sufeream de un rău halucinatoriu continuu, sub acest raport particular, fiind normal din celelalte puncte de vedere? Era asta o psihoză halucinatorie, rezultând într-un fel neprevăzut în cazul meu dintr-o concentrare prelungită şi a unui prea mare interes acordat ocultului? Dacă-aş fi avut la îndemână relatarea unei experienţe asemănătoare, chiar de departe, celei trăite de mine, sau dacă aş fi avut un maestru competent să mă ghideze, îndoielile mele ar fi fost rezolvate pe loc, toată viaţa mea ar fi luat o direcţie diferită, şi aş fi fost scutit de o perioadă de agonie lungă şi atroce, aşa cum fusese aceea din care tocmai ieşisem.

Cum nu ajungeam să descopăr dezvoltarea unui talent extraordinar sau a unei facultăţi supranaturale în mine, continuam să fiu chinuit de îndoieli grave asupra naturii reale a anomaliei a cărei victimă eram. Radiaţia continuu prezentă, scăldându-mi capul în lumină şi răspândindu-se prin nenumărate trasee nervoase în corp, scurgându-se ici-şi-colo în cel mai minunat şi uneori surprinzător fel, avea puţine lucruri în comun cu viziunile de lumină descrise de yoghini şi mistici. În afară de spectacolul cercului luminos ce-mi înconjura capul, care era acum prezent, şi cu excepţia expansiunii conştiinţei mele, nu simţeam şi nu vedeam nimic extraordinar, care să mă apropie de zona supranaturalului şi, practic, în toate privinţele eram acelaşi om care fusesem din totdeauna. Singura diferenţă era că acum vedeam lumea reflectată într-o oglindă mentală mai mare. Îmi este foarte dificil să explic

adecvat această schimbare din aparatul meu cognitiv. Tot ce pot să spun este că se părea că o imagine mărită a lumii se forma acum în spiritul, nu mărită în sensul îngroşării, ca la microscop, ci ca şi când imaginea lumii era acum prezentată pe o suprafaţă conştientă mai mare ca odinioară. Cu alte cuvinte, eul conştient părea că dobândise proporţii, clar, mai întinse.

Aproape de la început fusesem conştient de această transformare enigmatică. Dar la acea epocă nu eram în stare să-i acord o atenţie serioasă, şi o consideram ca mergând de la sine, şi că schimbarea era provocată de vaporii luminoşi ce circulau în creierul meu. Cum deja am explicat, dimensiunile cetei luminoase din cap variau constant, provocând o dilatare şi restrângere a conştiinţei. Aceste modificări rapide în oglinda perceptivă, escortate de un sentiment de spaimă mortală totdeauna prezent, fusese prima trăsătură intens angoasantă şi total derutantă a bizarei mele experienţe. Cum timpul trecea, expansiunea devenea din ce în ce mai manifestă, cu contracţii din ce în ce mai puţin frecvente, dar chiar în starea cea mai comprimată de percepţie conştiinţa mea era mai întinsă decât odinioară. Nu m-am putut împiedeca să nu remarc această uluitoare schimbare, pentru că se produsese brusc, transportându-mă dintr-o stare de conştiinţă în alta, de la trezire până a doua zi. Dacă s-ar fi produs progresiv, respectând o tranziţie, şi fără ceilalţi factori care să o însoţească, cum erau curenţii iradianţi din coloana vertebrală şi senzaţiile extraordinare care făceau întregul fenomen atât de deconcertant şi extravagant, aş fi putut foarte bine să nu remarc deloc expansiunea conştiinţei, aşa cum nu se remarcă schimbările infime care se produc în fiecare zi pe propria figură, şi care te frapează imediat la un prieten pe care-l revezi după o lungă absenţă. Cum transformarea stării de conştiinţă este particularitatea cea mai importantă a experienţei mele, cea asupra căreia doresc să atrag atenţia, din cauza distanţei incalculabile la care pot ajunge rezultatele sale, este necesar să stăruiesc mai mult asupra acestei modificări extraordinare, pe care am considerat-o o anomalie sau iluzie o lungă perioadă de timp. Starea de conştiinţă ridicată şi amplificată, însoţită de o nespusă fericire de ordin supraterestru, pe care o încercasem încă de la primele manifestări ale şarpelui de foc, era un fenomen interior de natură subiectivă, indicând o expansiune a câmpului de conştiinţă sau de – eu cunoscător – fără formă, invizibil şi infinit subtil. Acesta era observatorul din corp, totdeauna dincolo de orice examen, imposibil de definit sau descris. Plecând de la unitatea de conştiinţă originară, dominată de ego, şi cu care eram obişnuit din copilărie, m-am dilatat dintr-odată într-un strălucitor cerc de conştiinţă care se lărgea din ce în ce mai mult, până la maximum: „eul“ rămăsese ceea ce el era, dar în loc să fie o unitate restrânsă, limitativă, era acum înconjurat de o sferă de conştiinţă luminoasă de dimensiuni vaste. În lipsa unei comparaţii mai bune aş spune că minuscula lumină care era conştiinţa în mine, devenise un lac vast de lumină iradiantă.

Eul tot fiind scufundat în acest lac, avea în acelaşi timp pe deplin cunoştinţă de volumul beatific strălucitor existent jur-împrejur, atât aproape cât şi departe. Pentru a vorbi mai precis, exista conştiinţa lui „eu“ în acelaşi timp cu un câmp de conştiinţă de vastă expansiune, existând simultan, distincte şi totuşi făcând un întreg.

Acest remarcabil fenomen imprimat, de neşters în memoria mea, tot atât de viu când îl evoc azi ca în momentul în care s-a produs, nu s-a mai repetat, în toată splendoarea sa originară, decât mult timp după. În timpul săptămânilor şi lunilor apăsătoare care au urmat, nu exista absolut nici o asemănare între experienţa mea iniţială şi condiţiile mentale subiacente, extrem de tulburi, dacă nu ar fi fost faptul că eram dureros conştient că se produsese, într-un fel sau altul, o expansiune în ceea ce constituia originar coordonatele conştiinţei mele, şi aceasta fusese supusă unor contracţii parţiale.

În momentul sosirii în Jamu, mi-am regăsit echilibrul mental şi după puţin timp am revenit la normal, cu toate trăsăturile individuale şi particularităţile mele. Dar incontestabila modificare din facultatea cognitivă, pe care o remarcasem de ceva vreme, şi care-mi era mereu amintită ori de câte ori contemplam un obiect exterior sau o imagine mentală, nu a suferit nici o schimbare. Singurul fapt nou era că, pe măsură ce timpul trecea, cercul luminos din cap devenea din ce în ce mai mare, treptat, imperceptibil, cu o creştere corespondentă extinderii conştiinţei.

Nu se putea pune la îndoială că priveam acum universul cu ajutorul unei suprafeţe mentale notabil amplificată, şi că, în consecinţă, imaginea lumii pe care o observam era reflectată de o suprafaţă mai mare decât cea furnizată de spiritul meu pe durata anilor, din timpul copilăriei până în momentul viziunii extatice. Întinderea sferei conştiinţei se amplificase incontestabil, pentru că nu puteam să mă înşel asupra unui fapt pe care îl constatasem permanent de la starea de trezire. Fenomenul era atât de straniu şi puţin comun încât eram convins că era inutil să caut un exemplu de caz analog, chiar dacă transformarea insolită era datorată acţiunii unei Kundalinî trezite, şi nu era o anomalie unică ce mă afectase doar pe mine. Înţelegând inutilitatea destăinuirii şi altora a acestei evoluţii, ieşită din comun şi nemaiauzită, am păstrat-o strict secretă şi n-am spus nimic nici măcar celor de care eram intim legat. Cum starea mea fizică şi mentală nu mai producea nici un rău în nici o privinţă, cu excepţia faptului că prezenta această inexplicabilă particularitate, treptat, a încetat să mă mai preocupe.

Aşa cum am explicat în capitolul precedent, în stadiile iniţiale ale experienţei, s-ar putea spune că priveam lumea printr-o ceaţă mentală, sau pentru a fi mai clar, ca şi cum un strat subţire de praf extrem de fin era suspendat între mine şi obiectele percepute. Aceasta nu era un defect optic, pentru că vederea era la fel de pătrunzătoare ca întotdeauna şi ceaţa părea să acopere nu numai obiectele simţurilor, ci şi organele de percepţie. Praful era peste oglinda conştientă ce reflecta imaginea obiectelor. S-ar fi spus că obiectele observate erau văzute printr-un mediu albicios, ca şi cum un strat uniform şi extrem de fin de pudră cretoasă era depus pe ele, fără a le tulbura conturul, nici denatura culoarea normală, specifică fiecăruia. Acest strat era suspendat între mine şi cer, ramurile şi frunzele arborilor, casele, străzile pavate, îmbrăcămintea şi figurile oamenilor, împrumutându-le tuturor o aparenţă cretoasă. Era exact ca şi cum centrul de conştiinţă din mine, care interpreta impresiile senzoriale, opera acum printr-un mediu alb, care avea nevoie să fie mult mai rafinat şi purificat pentru a deveni transparent. Cum în legătură cu

fenomenul de amplificare al imaginilor vizuale eram complet derutat, nu ştiam ce raţiuni satisfăcătoare le atribuiau aparenţa albicioasă obiectelor observate. Toate schimbările de timp, loc sau condiţii atmosferice nu aveau absolut nici un efect asupra acestei transformări. Ea era tot atât de evidentă la lumina lămpii cât şi a soarelui, era la fel de sensibilă în lumina clară a dimineţii cât şi la crepuscul.

Ca manifestare, schimbarea era interioară şi nu era afectată de variaţiile influenţelor exterioare. Mut de uimire, am continuat să-mi petrec zilele şi nopţile în Jamu, ocupându-mă cu treburile curente şi aplecat asupra muncii ca toţi ceilalţi.

Singura raţiune plauzibilă a acestei schimbări în facultatea cognitivă, pe care o puteam întrevedea, era aceasta: principiul care animă corpul şi se află în el, făcea acum să funcţioneze acest mecanism prin intermedierea unui mediu vital modificat. Acesta conducea la o modificare în calitatea şi comportamentul curenţilor nervoşi ce comandau funcţiile organelor, ca şi la calitatea impresiilor senzoriale şi în interpretarea lor, prin spiritul observat. Dar tot ce se întâmplase şi tot ce încă se întâmpla era atât de lipsit de precedent şi incredibil, încât mă simţeam mult mai în largul meu să tratez toate acestea ca anomalii, decât să le consider ca o creştere naturală, guvernată de legi biologice, ceea ce, în final, avea să se adeverească a fi. În acest fel, pradă îndoielilor şi neliniştii, continuam să-mi petrec timpul cu diverse activităţi, până-ntr-o zi însorită, când eram în drum spre birou. Am privit din întâmplare faţada palatului Rajgarh, în care erau instalate birourile guvernamentale, şi îmi plimbam privirea pe cer, pe acoperiş şi pe partea superioară a clădirilor. Priveam, la început în tăcere, neglijent, apoi izbit de ceva straniu în înfăţişarea lor, mai atent, incapabil să-mi desprind privirea şi în final ţintuit pe loc, fixam cu stupoare acest spectacol, incapabil să-mi cred ochilor. Priveam o scenă care-mi era familiară, pe de o parte, înaintea experienţei mele majore, pe de altă parte, în perioada ultimelor luni, dar ceea ce vedeam acum era atât de extraordinar încât eram încremenit de surpriză. Contemplam o scenă ce nu aparţinea acestei lumi, ci unui tărâm feeric: faţada clădirii vechi, degradată de timp, fără ornamente şi banală, şi bolta cerului deasupra sa scăldându-se în lumina vie a soarelui, erau amândouă iluminate de o sclipitoare strălucire argintie, care le conferă o frumuseţe şi un fast glorios şi crea un efect minunat, imposibil de descris, de umbre şi lumină. Uluit, încântat, mi-am întors privirea spre alte direcţii pentru a fi din nou fascinat de reflexul argintat ce transfigura toate lucrurile. Cu siguranţă, eram martorul unei faze noi a transformării mele. Lumina, pe care o observam din toate părţile şi pe toate obiectele, nu emana din ele, ci trebuia să fie, fără nici o îndoială, proiecţia propriei mele luminozităţi interioare.

Capitolul 11

Absorbit în contemplarea viziunii încântătoare, încetasem să-mi dau seama de ceea ce mă înconjura, uitând că rămăsesem imobil ca o statuie în mijlocul unei străzi aglomerate, unde se scurgea în acel moment al dimineții o mulțime de salariați în drum spre Secretariat. Revenindu-mi ca cineva trezit brusc dintr-o viziune minunată, mi-am aruncat ochii în jur, luându-mi cu greu privirea de la scena încântătoare. Nenumărați ochi din mulțimea ce se scurgea rapid de pretutindeni mă descopereau surprinși, neexplicându-și oprirea bruscă și imobilitatea mea. Reluându-mi gândurile, am mers fără grabă în direcția biroului, păstrând în câmpul meu vizual clădirea și partea de cer ce atârna deasupra mea. Eram luat prin surprindere de un astfel de eveniment, și nu-mi venea să cred că ceea ce vedeam era real și nu o viziune trezită de imaginația mea supra-activă, prin aureola a cărei prezență, permanent perceptibilă în jurul capului, mă intriga necontenit. Am privit atent și voluntar în jurul meu de mai multe ori, frecându-mi ochii ca să mă asigur că nu visam. Nu, eram chiar în centrul curții pătrate a secretariatului, înaintând lent prin mijlocul mulțimii agitate, care se mingea în toate direcțiile. Eram exact ca ei în toate privințele, doar că priveam lumea într-o viziune diferită.

Intrând în încăpere, în loc să mă așez la birou, am ieșit pe veranda din spate, unde aveam obiceiul să petrec un moment în fiecare zi pentru a respira un aer proaspăt, contemplând frumoasa panoramă ce se așternea în față. Era un rând de case înaintea mea, mărginit de un povârniș împădurit ce cobora perpendicular pe malul râului Tawi. În mijlocul albiei largi a acestuia, acoperită de pietricele strălucind în soare, curgea un fir subțire de apă, iar la liziera celuilalt mal se ridica o altă colină, cu o mică fortăreață medievală situată în vârf. Privisem același peisaj aproape în fiecare zi iarna, mai mulți ani, și imaginea îmi era vie în memorie. În timpul lunilor din urmă, când îl scrutam, găseam că și acesta avea proporții mai vaste, și că avea aceeași aparență cretoasă pe care o remarcasem la toate celelalte obiecte. În acea zi memorabilă, când ochii mei măturau spațiul deasupra albiei râului până la colina învecinată, și de acolo până la cer, încercând să înglobez toată panorama într-o singură privire, pentru a face o comparație între ceea ce vedeam în mod obișnuit și ceea ce observam acum, am fost stupefiat de remarcabila transformare. Dimensiunile amplificate ale imaginii și aparența ușor albicioasă a obiectelor era prezentă, dar bruma prăfoasă dispăruse, și în locul ei observam fascinat o armonie de culori și nuanțe extrem de variate, scânteind argintiu, care conferea scenei o frumusețe indescriptibilă.

Cu respirația tăiată de entuziasm, mi-am întors privirea în toate direcțiile, examinând fiecare obiect atent, neliniștit, să descopăr dacă transformarea era sensibilă în toate lucrurile, sau dacă era o iluzie provocată de vremea clară și însorită a acelei zile. Nu mă mai săturam privind, lăsând privirea să întârzie îndelung asupra fiecărui loc, mai convins după fiecare examen insistent că, departe de a fi victima unei iluzii optice, ceea ce vedeam era un peisaj real, colorat, clipind într-o lumină lăptoasă, pe care nu-l observasem înainte niciodată. Un val de emoție, prea profundă pentru a fi exprimată, îmi inunda toată ființa și lacrimile mi-au apărut în ochi fără să le pot opri, la gândul perspectivei imense ce mă aștepta. Dar chiar și în această stare, privind printre lacrimi, puteam percepe radiații tremurătoare de lumină argintie dansând în fața ochilor, punând în valoare frumusețea strălucitoare a scenei. Nu era greu de înțeles că, fără să fiu conștient, o schimbare se produsese în centrul cognitiv, de-acum înainte luminiscent în creier, și claritatea fascinantă pe care o observam, îmbrăcând fiecare obiect, nu era o himeră a imaginației, și cu atât mai puțin un atribut efectiv al obiectelor, ci trebuia să fie o proiecție a propriei mele luminozități interioare.

Zilele și săptămânile au trecut fără să se modifice forma luminoasă a percepției mele vizuale. O vie strălucire argintie în jurul fiecărui obiect, pe toată dimensiunea câmpului vizual, a devenit o trăsătură permanentă a percepției mele. De câte ori îmi aruncam privirea, bolta azurie a cerului avea o culoare și strălucire de o puritate imposibil de descris. Dacă aș fi avut din fragedă copilărie același fel de viziune, fără îndoială nu aș fi considerat nimic de mirare și aș fi luat-o ca pe un dar natural, obișnuit, al fiecărui om normal, dar schimbarea stării anterioare în cea prezentă era atât de evidentă și remarcabilă, și atât de fascinantă, că nu-mi puteam stăpâni emoția și uluirea.

Supunându-mă unui examen sever, pentru a decela modificarea percepțiilor mele senzoriale, mi-am dat seama că se produsese o amplificare și o rafinare a senzațiilor auditive astfel: sunetele pe care le auzeam prezentau acum o atracție stranie, și o claritate ce dădea muzicii și cântecelor un farmec sporit, iar zgomotelor și țipetelor o duritate mai puțin supărătoare. Această schimbare, totuși, nu era atât de izbitoare cum avea să fie schimbarea impresiilor vizuale cu mulți ani mai târziu. Simțul olfactiv, gustativ și tactil manifestau, de asemenea, o sensibilitate și finețe speciale, clar perceptibile, dar într-un grad ce nu se putea compara celui dobândit de facultatea mea vizuală. Fenomenul era observabil și în obscuritate. În timpul nopții lămpile aveau o strălucire nouă, și obiectele se luminau și aveau un nimb de raze special, nu pe de-a întregul împrumutat de la lămpi. La sfârșitul câtorva săptămâni, transformarea a încetat să mai provoace uimire sau exaltare și, progresiv, am început s-o privesc ca pe un aspect inseparabil de mine însumi, o caracteristică normală a ființei mele. Totuși, oriunde mergeam și orice făceam, eram conștient de această luminozitate interioară și de strălucirea obiectivă a exteriorului. Eram în curs de mutație. Vechiul Eu ceda locul unei noi personalități, dotată cu un aparat perceptiv mai strălucitor, mai rafinat și mai artistic, ce se formase plecând de la sistemul anterior, printr-un ciudat proces de regenerare celulară și organică.

Către jumătatea lui aprilie a acelui an, înainte de a pleca la Şrinagar, am mers la Hardwar cu resturile sacre ale defunctei mele mame[1], pe care o pierdusem, spre marea mea durere, în cursul anului ce a precedat experienţa transformatoare. Fusesem la Hardwar altă dată, pentru o misiune asemănătoare, după moartea tatălui meu. Cu această ocazie, pe durata întregii călătorii cu trenul şi a sejurului la Hardwar, minunata schimbare era mereu prezentă.

Am călătorit pe acelaşi itinerar, am văzut aceleaşi gări, aceleaşi oraşe şi peisaje până în momentul când am ajuns la destinaţie. Acolo, de asemenea, erau aceleaşi străzi pitoreşti, aceleaşi case bătrâneşti, acelaşi Gange cu un curs rapid de culoarea safirului, aceleaşi amplasamente pentru scăldat şi aceleaşi adăposturi înţesate de pelerini. Toate erau la fel cum le văzusem data precedentă, dar cât de diferită era imaginea pe care o percepeam de această dată! Fiecare obiect, acum, făcea parte dintr-un câmp vizual amplificat, în contrast izbitor cu cel ce-l avusesem anterior, şi tot ansamblul era iluminat de o scânteiere asemenea aceleia a zăpezii proaspăt căzute, pe care soarele o face să strălucească. După ce am îndeplinit ritualurile funerare m-am întors în Jamu, uşurat de schimbare, mai convins de realitatea transformării ce se opera în mine. Puţin mai târziu am plecat la Şrinagar în acelaşi timp cu transferarea biroului meu, ca în fiecare an.

Anii s-au scurs. Sănătatea şi vitalitatea erau restabilite. Puteam să citesc un timp îndelungat fără să obosesc, şi să mă dedic chiar unor ocupaţii preferate, eşecurile solicitând o atenţie susţinută, timp de ore. Regimul alimentar era normal, singura particularitate ce putea să-mi amintească experienţa era o cană de lapte cu o bucată de pâine, dimineaţa şi după amiaza. Nu puteam, totuşi, să suport nepedepsit un post, dar dacă nu era prea sever, nu eram prea serios afectat.

În ciuda tuturor acestor semne de normalitate, mi-era uşor să constat că acum, mental, nu mai eram acelaşi. Splendoarea exterioară şi interioară devenea din ce în ce mai vizibilă, pe măsură ce timpul trecea. Cu viziunea interioară puteam să percep distinct fluxul curenţilor luminoşi de energie vitală, trecând prin reţeaua de canale nervoase ale corpului. O flamă vie de culoare argintie, având o delicată nuanţă aurie, era clar perceptibilă în interiorul creierului, traversând vertical fruntea. Imaginile mentale aveau o strălucire vie, şi fiecare obiect evocat de memorie, poseda o radiaţie asemănătoare obiectelor concrete.

Felul meu de a reacţiona la infecţii şi boli nu era, de asemenea, obişnuit. În fiecare afecţiune, simptomele caracteristice ale răului, deşi prezente, erau clar mai blânde şi erau rar, dacă nu niciodată, însoţite de o creştere simultană a temperaturii corpului, aşa cum se întâmplă normal într-o boală. Această particularitate este prezentă în mine acum ca şi în acea perioadă. Singura explicaţie la care puteam să mă gândesc este că: organismul, al cărui sistem nervos este foarte susceptibil, nu permite afluxului de sânge să ajungă la creier, ca măsură de securitate, pentru a evita orice neajuns care ar putea afecta materia cerebrală, acum excepţional de sensibilă. Organismul adopta alte măsuri pentru a elibera corpul de infecţie. În caz de boală sau post, nu puteam suporta medicamente şi recurgeam întotdeauna la remedii dietetice pentru a mă vindeca.

[1] *Acesta este un obicei hindus pios, de a merge în pelerinaj la un râu sacru, în special Gangele, pentru a arunca cenuşa, păstrată într-o urnă, a părinţilor incineraţii.*

Am vorbit mult despre funcţionarea aparatului mental în orele de veghe, dar n-am spus nimic despre starea sa în timpul somnului. Prima dată când mi-am dat seama de o modificare a conştiinţei în somn a fost într-o noapte din februarie 1938, când treceam prin perioada critică, savurând somnul după mai multe săptămâni de insomnie, însoţite de o stare mentală nebunească. Am căzut adormit în acea noapte, învelit într-o mantie de lumină, perceptibilă şi ea în visele mele. Începând din acea zi, vise extraordinar de intense şi precise deveniseră obişnuite. Luminozitatea vie din cap, totdeauna prezentă în stare de veghe, persista fără diminuare în timpul somnului. Foarte curând era clar manifestă şi mai activă în timpul nopţii decât ziua. Cum puneam capul pe pernă şi închideam ochii pentru a invita somnul, primul lucru ce-mi atrăgea atenţia era acea strălucire din cap: distingându-se clar în obscuritate, nu era staţionară şi regulată, ci se dilata şi răsfrângea ca un vârtej sau o masă lichidă care se roteşte în soare. La început, şi de-a lungul a numeroase luni, impresia pe care o aveam era aceea a unui piston ce funcţiona la baza canalului spinal, proiectând în sus, jet după jet, un fluid strălucitor, impalpabil dar distinct vizibil, cu asemenea forţă încât simţeam corpul cutremurându-se la impactul curentului, în asemenea măsură încât uneori patul trosnea sub mine.

Visele erau minunate şi se derulau totdeauna pe un arier-plan strălucitor, prin vasta difuziune de incandescenţă interioară, ce dădea imaginilor de vis o fosforescenţă stranie. În fiecare noapte, în timpul somnului, eram transportat într-o ţară de poveşti, sau înfăşurat în lumină, alunecam din loc în loc, uşor ca o pană. Scene de un fast nespus se derulau una după alta în faţa ochilor mei. Evenimentele erau de genul obişnuit, comun în vise. Le lipsea adesea coerenţa şi continuitatea, dar chiar şi stranii, imaginare şi fantastice, ele posedau un stil vizionar şi abundau în peisaje de o vastitate şi somptuozitate ce se întâlneşte rar într-o viaţă obişnuită. În vise încercam, în general, un sentiment de siguranţă şi mulţumire, pe care nimic deranjant sau dizarmonic nu venea să-l tulbure, şi totul era topit într-o atmosferă de pace şi fericire ce conferea naturii viselor un caracter atât de unic şi atrăgător, încât nu ratam niciodată acele zece ore de somn, şi când eram tulburat sau înspăimântat în timpul zilei, căutam totdeauna un sanctuar de somn pentru a mă elibera de griji şi teamă. Nu avusesem niciodată vise atât de vii odinioară. Ele se modelau natural pe tipul noii mele personalităţi, şi erau ţesute cu aceeaşi substanţă luminoasă care forma textura gândurilor şi reveriilor mele diurne. Nu exista umbră de îndoială că lumina nu numai că umplea conştiinţa periferică, dar pătrunsese profund până în sinuozităţile subconştientului. La sfârşitul unui anume timp, o idee a început să prindă rădăcini în spiritul meu: activitatea, intensificată a curentului luminos din timpul somnului era o indicare a faptului că, într-un fel de neînţeles, oportunitatea furnizată de starea pasivă a centrilor cerebrali era folosită pentru a-i imuniza, la fel ca structurile nervoase complexe sub acţiunea forţei dinamice care se degaja recent, în locul energiei vitale de odinioară.

Timp de mulţi ani am fost incapabil să ghicesc ce se întâmpla cu mine. Descoperisem câteva vagi afirmaţii din anumite texte vechi despre Kundalinî-Yoga, care făceau aluzie la puterea transformatoare a energiei divine. Dar aceste menţiuni erau atât de obscure şi lipsite de explicaţii detaliate, încât nu puteam înţelege cum organismul uman, cu legatul său imuabil a nenumăraţi factori ereditari, întinzându-se pe o perioadă de mai multe milioane de ani (durată în timpul căreia el se modelase

pe un tip definit, posedând anumite capacităţi cerebrale şi intelectuale strict circumscrise), putea fi reclădit din interior, conform cu un tip superior de activitate cerebrală, permiţând-i să depăşească limitele pe care natura i le atribuise la naştere. Dacă se iau în consideraţie schimbările organice implicate printr-un proces de acest gen, afectând simultan toate elementele constitutive ale corpului, şi ţesuturile extrem de delicate ale creierului şi sistemului nervos, opera de transformare, considerată în anvergura sa veritabilă, îşi asumă proporţii atât de colosale, încât ele par să depăşească limitele posibilului. Dar ceva complet inexplicabil trăgea sforile în metabolismul meu, în particular în timpul lungilor perioade consacrate somnului, când voinţa inactivă era incapabilă să interfereze, sub nici o formă, în fenomenele anabolice şi catabolice ale corpului. Înţelesesem imediat după faza critică, că tot organismul meu era în curs de a funcţiona după un plan modificat, fiind împins la un grad mai înalt de activitate metabolică, sub constrângerea energiei vitale strălucitoare ce curgea prin nervi. Era imposibil să te înşeli asupra acceleraţie pulsului şi asupra unei mai mari activităţi a inimii, în timpul primei părţi a nopţii, precum şi asupra bruştei şi incontestabilei schimbări în funcţiile digestive şi excretorii. Nu puteam refuza să cred mărturia propriilor simţuri timp de luni şi ani, nici atestările aduse de cei ce mă înconjurau şi aveau grijă de mine, nici să pun la îndoială proba pe care mi-o furnizau simţurile mele acum, dat fiind că activitatea metabolică, aparent anormală, care a început de mai mult de douăzeci şi cinci de ani, a continuat în acelaşi ritm până în prezent, şi după toate probabilităţile, va continua până la sfârşit. Nu este necesar să-mi aliniez probele în sprijinul mărturisirilor uimitoare pe care le-am făcut. Aceasta ar face ca lucrarea să fie prea încurcată şi tehnică.

Dar orice observator exersat, care are cât de puţine cunoştinţe în psihologie, se poate convinge de aceste fapte într-o singură zi, după ce-ar aprinde focul sacru în el însuşi.

Cadrul acestei cărţi nu-mi permite să descriu detaliat reacţiile şi transformările fiziologice care se produceau constant, şi schimbările al căror martor zilnic eram, şi care m-au condus la o convingere dincolo de orice posibilitate de îndoială, că trupul era pe punctul să fie supus simultan unui proces de purificare şi întinerire, cu un scop definit, care scăpa înţelegerii. Altfel, nu putea exista nici o altă explicaţie rezonabilă activităţii febrile şi uneori excesive, care continua zi şi noapte în interiorul meu, dacă nu chiar organismul în ansamblul său reacţiona la noua situaţie creată, printr-o activitate modificată a organelor vitale, aşa cum se produce în toate condiţiile patologice în care el se adaptează schimbărilor din mediul interior. Fără îndoială, dezordinile din corp erau provocate de trecerea rapidă a energiei vitale luminoase din celulă în celulă. Sub efectul unui curent mai puternic decât acela pentru care aceasta a fost concepută, orice maşină fabricată de mâna omului, cu toate că n-ar putea avea decât o centimă din sensibilitatea şi complexitatea corpului uman, s-ar distruge sau ar dispărea imediat; dar graţie anumitor calităţi inerente dezvoltării, ca mijloc de evoluţie, brusca eliberare a puterii şarpelui, nu este urmată de rezultate fatale, în cazuri favorabile, cu condiţia ca sângele să fie curat şi organele în stare bună, din cauza măsurilor de securitate deja prevăzute de natură, pentru a para o situaţie de acest gen, la indivizi pregătiţi pentru o asemenea experienţă. Chiar şi în astfel de cazuri este esenţial ca energia să fie în dispoziţii

binevoitoare şi ca subiectul să-şi ia toate precauţiile necesare pentru a menţine forţa organismului şi echilibrul spiritului în perioada de încercare, indescriptibil de severă.

În ce măsură eram dotat cu o constituţie adecvată pentru a traversa marea încercare nu pot să judec, dar fiind total ignorant în privinţa acestei ştiinţe, surprins fără a fi trecut printr-un regim preliminar necesar în disciplina fizică şi mentală, am fost pradă uşoară vitregiei sorţii şi am primit o ploaie de lovituri timp de mai mulţi ani, în parte din cauza ignoranţei, a lipsei mele de energie adecvată, şi în parte din cauza extremei rapidităţi a vitezei extraordinare de transformare.

După perioada de încercare cea mai dezagreabilă, am găsit în somn supremul medicament pentru suferinţele fizice şi mentale din timpul zilei. Existau indicii incontestabile în privinţa unei activităţi anormale în regiunea Kundalinî, din momentul în care mergeam la culcare şi până a doua zi dimineaţă. Era evident că prin procese misterioase, preţioasa secreţie a glandelor seminale era aspirată în canalul spinal şi prin nervii intermediari, era transmutată într-o esenţă subtilă, după aceea distribuită în creier şi organele vitale. Această esenţă se lansa prin filamentele nervoase şi coloana vertebrală pentru a le atinge. Această absorbţie era realizată cu asemenea vigoare, încât era clar sensibilă şi uneori, în stadiile iniţiale, ea se făcea cu atare violenţă încât provoca o durere veritabilă în aceste părţi delicate. În aceste momente, efervescenţa generată în corp era asemănătoare efortului frenetic al ultimului minut pentru a da ajutor unei vieţi în pericol iminent de moarte, şi eu, martor mut şi neputincios al acestui spectacol, nu puteam să evit petrecerea unor întregi ore de angoasă, gândindu-mă la această manifestare anormală. Era lesne să-ţi dai seama că scopul acestei activităţi, nouă şi neaşteptată, era de a devia esenţa seminală către cap şi celelalte organe vitale, după sublimare, aparent pentru a face faţă unei situaţii neprevăzute, provocate de o dezordine bruscă dintr-un organ, sau printr-o dizarmonie generală, defavorabilă noii transformări.

Cu capacitatea de observaţie ce-mi rămăsese chiar în starea de nebunie iniţială, nu puteam să nu observ o modificare atât de izbitoare în regiunea sexuală, care funcţionase perfect normal până atunci. Nu puteam nici să nu remarc agitaţia care copleşea această zonă, până acum liniştită, intrând într-o stare de activitate febrilă şi de mişcare neîncetată, ca şi cum era forţată de un mecanism invizibil dar efectiv, care nu fusese niciodată activ odinioară, să producă lichidul spermatic în supra-abundenţă şi neîncetat, cu scopul de a satisface cererea continuă a lobilor cerebrali şi a sistemului nervos. După ce observasem timp de câteva zile acest fenomen organic indubitabil, o idee se lumină în mine, că deschisesem fără să vreau, prin efracţie, un centru încă imperfect dezvoltat din creier, prin practica prelungită a concentrării, şi că activitatea anormală şi aparent haotică a curenţilor vitali pe care-i resimţeam clar, era efortul natural al organismului pentru a stăpâni astfel situaţia creată. Era clar că în această stare de urgenţă, organismul profita de sursa de energie vitală cea mai bogată şi puternică care exista în el, esenţa vitală totdeauna disponibilă în regiunea comandată de Kundalinî.

Eu nu fac decât o simplă constatare afirmând că, de-a lungul anilor, am fost ca cineva legat de o bârnă purtată de un torent înnebunitor, scăpând miraculos de nenumărate şi nenumărate ori şocului de frecare a numeroase blocuri de piatră care învălmăşeau din toate părţile apele învolburate şi scăpând de fiecare dată cu exactitate într-un punct determinat, proiectat şi purtat de colo-colo, ca şi când aş fi

fost ghidat de o mână extrem de rapidă şi dibace, sigură în toate mişcările. Adesea noaptea, pe parcursul anilor, stând întins în aşteptarea somnului, simţeam puternica energie de viaţă nouă năpustindu-se ca o furtună în regiunea abdominală şi toracică, la fel ca şi în creier, cu un vuiet în urechi, o aversă scânteietoare în creier şi cu o mişcare febrilă în regiunea sexuală şi în proximitatea acesteia, toate în jurul coloanei vertebrale, pe rând, în faţa şi în spatele acesteia. Se părea că era făcut un efort extensiv, pentru a para circumstanţele neprevăzute provocate de o otravă sau obstrucţie în organism, ce ameninţa sistemul cerbero-spinal, dată fiind starea sa sensibilă şi extrem de delicată.

În astfel de momente simţeam instinctiv că o luptă pentru viaţă se derulează, la care eu, proprietarul corpului, nu puteam participa. Eram constrâns să rămân întins, liniştit, şi să privesc ca spectator strania dramă desfăşurată în propria mea carne. Nimic nu poate să exprime mai bine, grafic, starea aceasta decât reprezentarea lui Shiva şi Shakti, pictată de artiştii de odinioară, în care primul este arătat întins, neputincios, pe spate, în timp ce, cea din urmă, cu o îndrăzneală neliniştitoare, dansează sprintenă peste corpul apatic al zeului. Observatorul conştient din mine, aşa-zisul posesor al vehiculului carnal, acum subjugat şi retras în plan secund, se găsea la mila absolută, literalmente sub picioarele unei puteri care inspira o teroare sacră, indiferentă la ceea ce el putea să gândească şi să simtă, şi care continua impasibilă să dispună de corp după bunul plac, fără ca măcar să-i acorde dreptul să ştie ce anume făcuse pentru a merita o astfel de umilinţă. Aveam toată dreptatea să cred că această reprezentaţie fusese concepută pentru a descrie o condiţie asemănătoare celei ale mele, a unui iniţiat care trecuse el însuşi prin aceeaşi ordalie.

Totala neputinţă a credinciosului şi întreaga sa dependenţă de mila şi graţia energiei vitale cosmice Shakti, când Kundalinî este trezită, este tema constantă a imnurilor adresate zeiţei de către yoghinii eminenţi de odinioară. În calitate de stăpână supremă a corpului, ea şi numai ea este considerată aptă să confere favoare atât de dorită, şi dificil de obţinut, a cunoaşterii transcendente şi puterii psihice supraomeneşti, discipolilor sinceri, care o adoră cu adevărată devoţiune, consacrându-i acesteia toate gândurile şi acţiunile lor, şi care se abandonează voinţei sale. Toate aceste texte conferă energiei Kundalinî poziţia supremă de regină şi arhitect al organismului viu, având puterea să-l modeleze, să-l transforme sau să-l distrugă, după plac. Dar cum ajunge Ea să îndeplinească aceasta, prin căi compatibile cu legile biologice ce guvernează lumea organică, nimeni n-a încercat să elucideze în termeni expliciţi. Cu siguranţă, aceasta nu poate fi executată instantaneu, printr-o lovitură de baghetă magică, reducând la neant legea cauzalităţii în acest domeniu special.

După părerea mea este mai raţional să presupui că, în cazul în care se produce aparent o transformare spirituală bruscă, schimbările graduale în celulele şi ţesuturile corpului ar trebui să aibă loc pe o perioadă atât de lungă, poate chiar din faza embrionară, sau din cea mai fragedă copilărie, fără ca indivizii să-şi dea seama de ceea ce se întâmplă în interiorul lor.

Capitolul 12

Reacţiile fiziologice, pe care corpul meu le manifesta evident şi indiscutabil în fiecare zi, îmi ofereau o raţiune suficientă să presupun că un fel de transformare se petrecea în mine, dar nu puteam spune în ce scop. Tot ce-mi puteam imagina era că, gradual, eram adus la o condiţie a creierului şi sistemului nervos care făcea posibil să ating ocazional starea de conştiinţă amplificată, specifică yoghinilor şi misticilor în stările lor de extaz. Aceasta însemna că aveam o conştiinţă lărgită, începând cu momentul primei experienţe de Kundalinî, care-mi provocase atâtea surprize şi torturi, şi care era constant amintită de fiecare dată când gândurile se concentrau asupra mea, dar extensia pe care o aveam acum era de un ordin superior, şi implica o completă negare a legăturilor care supuneau spiritul corpului, lăsându-l liber să-şi ia zborul către culmi supra-fizice şi să revină refortificat la starea normală.

Aceasta era ideea mea despre experienţa supra-senzorială, spicuită din vechile texte, din vieţile oamenilor spirituali şi din propriile lor relatări ale stărilor extatice. Lăsând la o parte viziunea beatifică a personalităţii în expansiune, pe care o obţinusem de două ori la rând încă de la început, nu exista nici o comparaţie între eul meu de netăgăduit mai extins şi luminos, dar tot atât de strâns legat de corp şi pământ, la fel de afectat de nevoile fizice, la fel de afectat de dorinţă şi pasiune, căldură şi frig, plăcere şi durere ca omul comun, şi conştiinţa exaltată, debordând de fericire, eliberată de toate temerile, nealterată de durere şi indiferentă la moarte, a misticului.

Pe plan mental eram aceeaşi persoană de odinioară: un om ieşit din ţărâna comună, intelectual şi moral inferior oamenilor de spiritualitate pe care i-am cunoscut prin lecturile mele.

Nu ratam nici o ocazie să-mi studiez simptomele cu un ochi critic şi în mod minuţios. Nu exista altă schimbare în afara inexplicabilei modificări a curenţilor nervoşi şi strălucirea constant prezentă în interior şi exterior. Caracterul luminos al percepţiilor vizuale, care reprezenta ultimul stadiu al straniei mele transformări, a avut asupră-mi un efect reconfortant şi exaltant. Aceasta era cu adevărat ceva ce dădea aventurii mele insolite o notă de sublim. Nu mai exista nici o îndoială acum că suferisem o mutaţie, şi chiar dacă nu am fost în nici o privinţă ridicat deasupra comunului, aveam cel puţin consolarea că, asupra acestui punct particular, eram mai aproape de ierarhia fiinţelor sanctificate decât de oamenii de calibru comun, cărora le eram asemănător sub toate celelalte raporturi. În acelaşi timp, nu puteam

închide ochii asupra faptului strigător la cer că suferinţele pe care le suportasem erau disproporţionate în raport cu rezultatele atinse. Insuficienţele acestora din urmă nu aveau explicaţie, doar dacă acceptam fie că dezvoltasem o anomalie, fie că tentativa interioară de purificare şi transformare, ce începuse cu trezirea, eşuase în cazul meu, şi, în consecinţă, poate ca urmare a deficienţelor inerente fizice sau mentale, deţineam poziţia de neinvidiat de „candidat respins" *yogha-bhrachta*[1], cum ar fi cineva care a fost pus la încercare şi pe urmă a fost abandonat ca inapt pentru starea supremă Yoga.

Cum anii treceau şi nu observam alt indiciu de deschidere spirituală sau de creştere a unei personalităţi superioare, dotată cu calităţi intelectuale şi morale mai înalte, caracterizând preafericiţii la care Kundalinî aprinde focul sacru, eram din ce în ce condus la concluzia descurajantă că nu eram dotat cu atributele mentale şi fizice esenţiale. Dar cum nu exista diminuare în activitatea forţei radiante, nu încetam să sper că, poate, tentativa nu eşuase complet şi că într-o zi, imprevizibil, aş putea să fiu favorizat de Shakti, dacă nu deplin, cel puţin într-o măsură apreciabilă.

Fizic îmi regăseam forma de odinioară, robust şi rezistent, capabil să îndur foamea, rigorile iernii, căldura verii, deranjamentele şi inconfortul. Singurul lucru pe care nu-l suportam bine era absenţa somnului. Aceasta îmi dădea o stare de spirit nebuloasă şi deprimantă, care dura mai multe zile şi nu dispărea până când lipsa nu era suplinită de o perioadă mai mare de repaos în timpul zilei sau nopţii, care urma nopţii fără somn. Aveam impresia că, în astfel de ocazii, creierul era privat de doza sa obişnuită de energie care îl făcea să-şi menţină dimensiunile amplificate, pe care şi le asumase progresiv în cursul anilor.

Dar nu exista nici o diminuare în activitatea curenţilor vitali scânteietori, în timpul somnului.

Visele mele, care aveau un farmec necunoscut şi straniu, erau atât de extraordinar de vii şi scăldate în lumină, încât în starea onirică trăiam literalmente într-o lume strălucitoare, unde fiecare scenă şi fiecare obiect erau luminate de o strălucire vie, pe un fond minunat sclipitor; totul constituia un tablou de o asemenea splendoare şi o frumuseţe atât de sublimă încât, fără cea mai mică exagerare, aveam sentimentul că în fiecare noapte, în somn, rătăceam în imperii, parcurgând tărâmurile încântătoare ale vieţii celeste. Ultimul lucru pe care mi-l aminteam trezindu-mă brusc era, în general, un peisaj sau o siluetă, învăluite într-o somptuoasă strălucire, contrastând atât de puternic cu posomorâta penumbră înconjurătoare pe care o descopeream, încât s-ar fi zis că o sferă celestă, strălucind magnific, dispăruse brusc, abandonându-mă sorţii din tenebre. Impresiile vii pe care mi le lăsa un vis fericit, clar înregistrat în memorie, subzistau toată ziua următoare, asemenea unei amintiri dulci a ceea ce părea o existenţă supra-terestră de câteva ore, înainte de a se prelungi prin impresiile unei alte viziuni de vis din noaptea următoare, tot atât de suavă şi vie ca aceea a nopţii precedente. Splendidul efect de

[1] *Literal – cineva care a căzut din Yogha, care a fost dezorientat, care a greşit, a cărui practică yoga a fost întreruptă. Conform Bhagavad-Gîta, VI – 37-44, sau Zeul Khrishna ne învaţă că chiar aceeaşi poziţie de „ratat în Yoga" este privilegiată. N. tr. fr.*

lumină prezent în visele mele era perceptibil, chiar dacă într-o măsură mai mică, în stare de veghe, de asemenea, dar sentimentul de exaltare prezent în somn era cu totul absent ziua.

Încercam clar o eclipsă a personalităţii, o coborâre dintr-un plan superior într-un plan inferior, în timpul scurtului interval care separa starea de vis de cea de veghe, şi puteam remarca limpede o restrângere a eului, ca şi cum eram forţat să mă contractez dintr-o stare de expansiune vastă într-o izolare îngustă.

Existau probe incontestabile că această transformare temporară a personalităţii, manifestată în timpul visului, era produsă de procese fiziologice care afectau întregul organism şi provocau o mare presiune asupra fiecărei părţi a corpului. În timpul somnului, ritmul pulsului era sensibil mai rapid decât în timpul zilei. Verificam acest fapt frecvent, luându-mi pulsul imediat ce mă trezeam, la orice oră din noapte.

În numeroase ocazii îl găseam atât de rapid încât mă nelinişteam. Bătăile ample şi rapide indicau clar un metabolism indiscutabil intensificat, o circulaţie sanguină accelerată, formări şi transformări în ţesuturile celulare, toate afectate de curentul vital care se rostogolea ca un uragan în tot organismul, în scopul evident de a-l remodela pentru a-l face apt să funcţioneze la un nivel mai înalt.

Lipsa cunoştinţelor adecvate de fiziologie făcea dificil pentru adepţii vechi să coreleze efectele psihice cu reacţiile fiziologice provocate de activitatea energiei Kundalinî.

Sufeream de acelaşi dezavantaj dar, dat fiind că o cunoaştere superficială a fiecărei ramuri a ştiinţei este uşor accesibilă în epoca noastră de cercetare şi popularizare, şi având timp din belşug ca să-mi studiez starea, zilnic, pe parcursul a numeroşi ani, observam cu spirit critic efectele bruştei modificări a echilibrului şi încercam să fac deducţii, înainte ca acestea să-mi servească drept ipoteze de lucru. Am ajuns la concluzia fermă că această extraordinară activitate a sistemului nervos şi creierului este prezentă în grade variate, în toate cazurile de evoluţie spirituală şi psihică supranormală: într-o măsură restrânsă la genii, sub o formă mai mică la oamenii cu un nivel intelectual excepţional, şi într-o manieră morbidă când ea operează violent şi brusc printr-un traseu nervos eronat, în numeroase cazuri de nebunie, nevroze şi alte afecţiuni mentale şi nervoase, obscure şi dificil de tratat.

Kundalinî, aşa cum este cunoscută şi descrisă de vechile autorităţi, implică manifestarea, uneori spontană, mai rar prin intermediul exerciţiilor psiho-fiziologice speciale, a puterilor mentale şi spirituale, asociate cu experienţa religioasă şi supranaturală. Fără cea mai mică îndoială, mişcarea rapidă, neîncetată, uşor perceptibilă la baza coloanei mele vertebrale, care afecta nervii ce căptuşesc întreaga zonă, era un indiciu al faptului că, dirijat printr-un mecanism invizibil, un organ ascuns începe să funcţioneze dintr-odată în acea regiune care până acum nu avea nici o semnificaţie. Acest organ transforma lichidul reproducător într-o esenţă vitală luminoasă de o mare putere care, lansându-se prin fibrele nervoase şi tubul spinal, alimenta creierul şi organele cu o substanţă întineritoare, imposibil de elaborat altfel. Mult timp am fost victima iluziei că luminozitatea din capul meu şi puternicii curenţi nervoşi ce acţionau în corp, erau generaţi de sperma transmutată, dar după mai mult timp am fost constrâns să-mi schimb opinia.

Activitatea din regiunea organelor reproducătoare nu era singura schimbare care se produsese. O schimbare simultană în creier şi alţi centrii nervoşi avea loc şi regla consumul şi debitul energiei născute, prin noul mecanism. După criză, curenţii luminoşi nu se deplasau într-un mod dezordonat, ci într-un scop definit, care transpărea cu evidenţă din faptul că întreg organismul depăşea rezistenţa iniţială a părţilor sale inferioare şi recalcitrante, şi începea să se adapteze gradual la noua transformare.

Fundamentat pe aceste fapte şi altele încă, am ajuns, puţin câte puţin, la concluzia că va reveni altor investigatori să confirme sau să infirme că, în virtutea acestor procese evolutive acţionând în corpul uman, un centru de conştiinţă puternic, superior, este dezvoltat de natură în creierul uman, în regiunea corespondentă creştetului capului, constituită din ţesuturi cerebrale excepţional de sensibile. Localizarea centrului îi permite să comande toate părţile creierului şi întreg sistemul nervos cu conexiune directă ataşată organelor reproducătoare, prin canalul spinal. La omul normal, acest centru în stare de embrion îşi extrage seva care-l susţine din alimentul nervos concentrat, prezent în sămânţă, dar o face într-o măsură extrem de limitată, cu scopul să nu afecteze funcţiile reproducătoare normale ale părţilor genitale.

Când este complet elaborat, la indivizi evoluaţi, acest centru este destinat să funcţioneze în locul centrului de conştiinţă obişnuit, şi utilizează pentru activitatea sa un carburant vital mai puternic, extras prin fibrele nervoase ale ţesuturilor corpului în cantităţi infime, adunate şi transportate prin coloana vertebrală până la creier. Când, din întâmplare, acest centru începe să funcţioneze prematur, înainte ca legăturile şi conexiunile nervoase să fi fost pe deplin restabilite, şi delicatele celule cerebrale să fie obişnuite cu şuvoiul de curent puternic, rezultatul riscă să fie dezastruos. Ţesuturile fragile ale corpului, în acest caz, riscă să fie deteriorate ireparabil, generând boli stranii, nebunie şi moarte.

Într-o situaţie periculoasă de acest fel, singurul remediu care se oferă naturii, pentru a evita o catastrofă, este să folosească liber ambrozia conţinută în sămânţa umană, şi s-o transporte urgent, sub formă sublimată, la creier, la reţeaua nervoasă şi la principalele organe, cu scopul de a aproviziona celulele deteriorate şi muribunde cu alimentul regenerator şi cel mai puternic remediu din corp, pentru a împiedica distrugerea lor. Întregul organism începe să funcţioneze într-un mod înspăimântător, înfricoşând inima cea mai curajoasă. Balansând între vechiul şi noul centru de conştiinţă, încă needificat, subiectul prins pe neaşteptate de turnura evenimentelor atât de deconcertantă, se vede pierzându-şi stăpânirea gândurilor şi acţiunilor sale. El se află confruntat cu un spirit rebel, simţuri dereglate şi organele lucrând într-un fel inexplicabil, străin cu totul voinţei sale, ca şi cum lumea, brusc întoarsă, l-ar împinge, la fel de bizar şi extravagant ca visul cel mai fantastic, către o existenţă oscilantă. Pentru această raţiune, vechii maeştri de Kundalinî, avizaţi de o experienţă milenară, insistau asupra necesităţii unei constituţii excepţional de robuste şi răbdătoare, unui control al poftelor şi dorinţelor, unui control voluntar, dobândit prin antrenament asupra organelor şi funcţiilor vitale: depăşind aceste aptitudini, deasupra tuturor, ei considerau posedarea unei voinţe inflexibile ca esenţiala clarificare impusă celor ce se oferă supremei întreprinderi de trezire a Shakti.

O condiţie fizică şi mentală excelentă, greu de atins în mediul defavorabil al civilizaţiei moderne, este absolut necesară, într-o întreprindere de această natură, pentru a împiedica creierul să cedeze complet presiunii insuportabile. Nu este surprinzător, în consecinţă, că oricine se angaja cu hotărâre în misiunea îndrăzneaţă a trezirii Kundalinî înaintea orei sale, era aclamat ca Vâra, „un erou", şi practica era numită Vîrasadhanâ, „o întreprindere eroică", de curajoşii asceţi indiferenţi la suferinţă fizică şi moarte. Nu trebuie să creadă nici un moment că modificarea alarmantă a proceselor mentale şi a sistemului nervos, ce tind să producă un efect anarhic şi stupefiant asupra celor mai îndrăzneţi aspiranţi nu persistă decât pe o scurtă durată, şi sunt urmate, fără întârziere, de o revenire la normal, însoţită de stăpânirea puterilor nou apărute. După trezire, cel ce experimentează trăieşte continuu la mila Kundalinî, transportat într-un nou mod de existenţă, introdus într-o nouă lume atât de îndepărtată de aceasta, cum este realitatea îndepărtată de vis. Starea hipersensibilă şi periculos de vulnerabilă a nervilor şi creierului, produsă prin efortul neîncetat al minunatei puteri invizibile pentru a le restructura, în vederea obţinerii unei capacităţi de cunoaştere din ce în ce mai înalte, posibilitatea lezării şi deteriorării ţesuturilor extrem de sensibile, procesul de restructurare şi înnoire prin administrarea de tonice şi reconstituante nervoase prezente în organism, şi enormul efort cerut organelor reproducătoare surmenate, toate aceste fenomene continuă fără încetare ani de zile. Singura schimbare este că, o dată cu trecerea timpului, individul se obişnuieşte cu jocul de forţe şi este capabil să-şi regleze trebuinţele în funcţie de exigenţele organismului său, bizuindu-se pe experienţa dobândită. Perioada somnului, când corpul este în repaus şi spiritul relativ liniştit, furnizează cea mai bună ocazie, permiţând procesului de remodelare să se accelereze, utilizând surplusul de energie, risipit în timpul zilei, în activitatea voluntară fizică şi mentală pentru finalităţi reconstructive. Somnul aduce un mai mare flux de energie vitală strălucitoare în creier, cu amplificare corespunzătoare personalităţii de vis şi altor conţinuturi onirice. Toată materia creierului este revigorată printr-un şuvoi de esenţă subtilă, abundent furnizată de organele reproducătoare: aceasta permite ţesuturilor delicate să-şi menţină activitatea la diapazonul la care au fost ridicate de curentul vital puternic, curgând în cavitatea cefalică, conform nevoilor centrului de conştiinţă superior, nou deschis. Mecanismul de autoreglare al corpului, încercând cu disperare să se adapteze la brusca transformare, nu scapă nici o ocazie să opereze schimbările necesare în organism. El acţionează în aşa fel încât, în toate ocaziile favorabile, în pofida rezistenţei ego-ului, în special în starea de veghe: pentru că, conştiinţa individuală, acţionând în timpul zilei şi visând în timpul nopţii, proiectată când sus, când jos, ca un dop de plută pe suprafaţa unei mări tulburate, rămâne neştiutoare de minunile realizate în interiorul învelişului său perisabil. Astfel, visele mele aveau o importanţă specială şi din momentul Trezirii până în prezent au rămas un aspect al existenţei mele, nu mai puţin activ şi remarcabil decât orele aferente timpului de veghe.

Capitolul 13

Trezirea Kundalini, chiar dacă este însoțită de manifestări psihice de natură extraordinară, prezentând o aparență anormală, este un fenomen biologic natural, de un tip puțin comun, care se poate manifesta în orice corp omenesc cu o sănătate bună, când este atinsă o anumită stare de perfecțiune în evoluție.

Singura particularitate ce o face asemănătoare bizarului și misteriosului, este procesul biologic care, o dată pus în mișcare, conduce la apariția unei personalități superioare și cu atribute atât de impresionante, aproape supraomenești, încât întregul fenomen pare să fie mai curând acțiunea unui agent supranatural, decât o realizare a operării legilor biologice naturale, încă necunoscute. Cei ce au o cunoaștere aprofundată a regnului natural, pot cita numeroase exemple surprinzătoare de comportament instinctiv, atât de extraordinar la anumite forme inferioare de viață, încât aceste exemple pot fi îndreptățit calificate ca minuni și chiar mistere; dar când daruri asemănătoare, de natură impresionantă, manifestată prin acțiunea legilor biologice încă obscure, sunt conștient exersate de o ființă umană ce are un creier și un sistem nervos mult mai elaborate, fenomenul este privit cu suspiciune de aceiași observatori care le acceptă fără probleme când este vorba de forme inferioare de viață. Tăgăduind că trupul uman este capabil să facă proba unei activități organice care să poată susține o conștiință de un tip suprasenzorial, sau să conducă la o astfel de conștiință, aceasta implică o dezmințire a anumitor concepții fundamentale ale religiei, a spuselor inspirate ale profeților și a tuturor felurilor de fenomene spirituale. Dacă organismul uman este incapabil să dezvolte o activitate cerebrală și nervoasă, exprimând o formă mai înaltă de conștiință decât aceea comună tuturor oamenilor, în acest caz, acesta este la fel de incapabil să manifeste facultăți mentale depășind obișnuitul, sau atribute spirituale supranormale, pentru simpla rațiune că în toate formele de viață de pe pământ există o relație invariabilă între organism și nivelul de conștiință; și pentru că ar fi neștiințific să presupunem, fără dovezi demonstrabile, că dintre toate creaturile vii, omul singur formează o excepție de la această regulă, suntem obligați să admitem că o dezvoltare extraordinară a spiritului omenesc, radical diferit sau remarcabil superior câmpului său normal de exprimare, trebuie să fie în mod necesar însoțită de schimbări corespunzătoare sau de o dezvoltare paralelă a echipamentului biologic. Prima problemă pertinentă este: cum pot să aibă loc această modificare și dezvoltare, dat fiind că, pentru ca o astfel de activitate să se producă efectiv trebuie ca ea să fi existat ca proces evolutiv pe parcursul a milioane de ani? Or, corpul uman, și în particular

craniul nu aduce nici o probă convingătoare a acestui fapt, pentru că el nu a prezentat nici o variație marcată pe durata a mii de ani, nu au existat variații suficient de izbitoare pentru a furniza o probă concludentă a unei schimbări radicale în creier, sediul exprimării mentale. Dar dacă se răspunde că modificarea care s-a produs nu constă în dimensiunea și forma creierului sau a oricărui organ vital, sau a organismului în ansamblu, ci în combinarea calității și compoziției de constituente ale corpului în relație cu elementul de viață extrem de subtil prezent în fiecare celulă și parte a organismului, atunci obiecția ridicată prin această problemă încetează să mai aibă greutate. Respingerea evidentă a recunoașterii validității experienței spirituale și realității fenomenelor parapsihice de numeroase spirite, dealtfel foarte inteligente, este datorată în principal incapacității științei empirice de a sesiza sau analiza veritabila natură a principiului de viață ce animă celula, unitate ultimă a tuturor structurilor organice. În stadiul actual al cunoștințelor noastre, activarea Kundalinî furnizează singura metodă posibilă pentru studierea comportamentului extraordinar și a posibilităților elementului-viață și mediumului biochimic subtil, prin mijlocirea căruia acesta din urmă manipulează organismul și este capabil să crească sau să reducă eficacitatea și puterea sa, ajungând la o diversitate uimitoare în pătrunderea intelectuală și clarviziunea spirituală la persoane ce au aproximativ aceleași dimensiuni ale capului, același volum și greutate ale creierului.

Este o mare eroare să se considere omul ca un produs finit, asupra căruia au fost ermetic puse peceți și că îi este interzis să treacă dincolo de limitele impuse prin constituția sa mentală. Există o continuitate între om și cea mai inteligentă dintre maimuțele antropoide cu care acesta împărtășea obiceiurile, se afirmă, de numai câteva mii de secole: după această ipoteză omul ar fi evoluat inexplicabil, depășind frontierele mentale atinse de alți membri ai acestei familii. Cauza acestei deviații ar trebui să-și găsească originea în mediul interior, pentru că influențele exterioare nu au un efect ce ar putea modifica radical un comportament mental pecetluit de natură. După credințele populare din India, Kundalinî are minunate atribute. Ea este Parâ-Sahkti, Energia Supremă, care în calitate de Mâyâ, puterea de iluzie, atrage Djîva[1] încarnat în lațul aparențelor tranzitorii, unde este legat fără scăpare în ciclul veșnic al vieții și al morții. Ea este încântătoarea a cărei seducție îl atrage în patul plăcerilor, urmată de zămislire și durere, Ea este, de asemenea, mamă înțelegătoare ce trezește în el setea de cunoaștere și dorința experienței suprasensibile, cea care, în final, îi conferă viziunea spirituală, orientându-l spre realizarea propriei sale naturi divine. Sunt povestite istorisiri stupefiante despre felul în care genii literare celebre în India, ale căror nume sunt pe buzele tuturor, au devenit beneficiarii norocoși ai grației Sale, și din oamenii comuni ce erau s-au ridicat, aproape de la o zi la alta, la culmi literare sau poetice incomparabile. Ei se trezeau poeți, dramaturgi sau filosofi realizați fără ajutorul vreunui maestru, fără vreo formare și uneori fără nici un rudiment de educație. Există povestiri incredibile și nemaiauzite despre daruri psihice minunate cu care Ea copleșea adoratorii, în mod excepțional favorizați: de la prima sa apariție într-o viziune investea acești novici cu puteri miraculoase care-i făceau capabili să sfideze, după voință, anumite legi ale naturii, în mod normal inviolabile.

[1] *Djîva sau Djîvâtaman: ființă vie, sine încarnat. N.tr.fr.*

Era în zadar, nu ajungeam să descopăr în mine cel mai mic semn de manifestare prodigioasă de acest gen, şi cum anii treceau fără să aducă o minimă schimbare dotărilor mele mentale şi spirituale, dacă n-ar fi fost acea luminozitate şi lărgire a conştiinţei mele, începusem să mă gândesc că episodul era închis şi că acele particularităţi din funcţia mea mentală erau, probabil, tot ceea ce-mi era destinat să întrevăd din suprasensibil, în această viaţă. Nu eram nici bucuros, nici descurajat de acest gând. Redutabila experienţă pe care o traversasem şi teroarea ce mă asaltase implacabil timp de luni de zile, pedepsise şi cuminţise ardoarea iniţială de experienţă supranaturală. Linia de demarcaţie între natural şi supranatural nu era, gândeam eu, de trecut pentru primul venit: şi cum evenimentele ulterioare mi-au arătat clar, această strâmtă zonă intermediară este atât de bine protejată că cel mai rău dintre oameni face sigur un pas greşit şi cade într-o capcană sau alta, numai să fie ghidat în fiecare etapă de o inteligenţă iluminatoare de un nivel superior, care încetează să strălucească la cea mai mică urmă de impuritate din inimă.

Existenţa unui maestru interior, cu o inteligenţă superioară, a fost recunoscută deschis de marii înţelepţi ai întregii omeniri atât în trecut cât şi acum: acest ghid interior nu este altceva decât personalitatea mistică născută din Kundalinî, imperceptibil activă în ei din timpul copilăriei.

După incidentele povestite în capitolele precedente am trăit o viaţă aproape normală mai mulţi ani, asemănătoare altora în toate privinţele, cu excepţia efervescenţelor observate în timpul orelor de somn. Importanţa creşterii activităţii metabolice, conducând la menţinerea un ritm cardiac mai rapid, urmat de oboseală dimineaţa, şi a viselor de natură dinamică, sugera ca un fapt posibil, că organismul fusese supus unui fel de presiune interioară care tindea să accelereze funcţiile organice dincolo de limitele normale. În numeroase ocazii am fost frapat de asemănarea care exista, în cursul acestei perioade, între mine şi un copil care creşte inconştient de marile schimbări ce se produc în fiecare parte a trupului său mic, care tinde să conducă această schimbare prin grade imperceptibile din ce în ce mai aproape de proporţiile masive ale adultului. Semănam cu totul unui copil, prin frecvenţa meselor şi digestia mai rapidă a hranei, prin eliminarea mai promptă şi mai completă, prin perioade mai lungi de repaus şi somn şi prin anomalia rapidităţii pulsului, fără să existe febră sau alte simptome de boală. Era evident că, sub acţiunea energiei nervoase transformate, corpul meu funcţiona într-un fel modificat în anumite privinţe, că era supus unei mai mari activităţi, probabil în vederea unui proiect îndepărtat, pe care nu-l puteam ghici în acea vreme. Aparent corpul meu devenise ţinta forţelor vii, invizibile, de o inteligenţă superioară, care profitând de surplusul de energie furnizat prin consumul considerabil crescut şi de cea mai bună asimilare a hranei, de obiceiurile temperate şi de lungile şi frecventele mele perioade de strictă abstinenţă, lucrau pentru a-mi modela mediul interior, ciocănind celulele şi organele pentru a le face să capete forma dorită, sau gradul cerut de activitate funcţională, cu scopul de a adapta întregul mod de operare a unei energii vitale mai puternice.

Coerenţa simptomelor şi regularitatea mecanică a funcţionării corpului sub acţiunea noului curent vital manifesta cu evidenţă că, chiar în comportamentul său modificat, organismul urma un anumit ritm clar marcat, ceea ce este caracteristica esenţială a vieţii sub orice formă. Acesta era un important motiv de consolare pentru un om ca mine, care în fiecare noapte era martorul unei activităţi stranii şi de neînţeles, ce se derula în el: efectiv, aceasta tindea să aducă proba că tot ceea ce se urzea avea loc în conformitate cu anumite legi biologice, şi că trupul reacţiona într-un mod ordonat şi sistematic. Dacă o condiţie contra naturii, haotică, mi-ar fi acaparat organismul, lucrurile nu s-ar mai fi întâmplat aşa.

La început nu am dat importanţă modului de operare a noii energii vitale care s-a manifestat printr-o bruscă tulburare a sistemului nervos, însoţită de anomalii şi de comportamente dezordonate ale curenţilor vitali. Descrierile conţinute de vechile tratate ezoterice asupra Kundalinî, reprezentând-o pe zeiţă ca un şuvoi de energie strălucitoare de efecte ambroziace, care sunt făcute să ţâşnească prin puterea concentrării şi a prânâ-yâma, şi care conduce progresiv la sediul său din creştetul capului: acolo este locul în care ea gustă beatitudinea inefabilă a îmbrăţişării soţului ei divin, zeul Shiva, ce sălăşluieşte în conştiinţa yoghinului. În cursul ascensiunii sale de la sediul situat la baza coloanei vertebrale până la coroana craniului, ea stropeşte cu nectar, se spune, şase «Lotuşi» care înfloresc în şase importante îmbinări de nervi de-a lungul axei cerebro-spinale, guvernând organele senzoriale şi vitale: aceşti lotuşi se deschid unul după altul la apropierea sa, până când ajunge la lotusul cu o mie de petale din creştetul capului, unde se contopeşte într-o uniune extatică cu soţul său celest. Eliberată atunci de lanţurile ce o leagă de pământ, conştiinţa încarnată îşi ia zborul spre culmile sublime ale realizării Sinelui, trezită pentru prima oară după eternităţi de aservire a propriei sale naturi inexprimabile şi nemuritoare. În momentul descinderii sale, Kundalinî trece din nou prin aceiaşi lotuşi care se înclină şi-şi închid petalele după trecerea ei: în sfârşit, ea îşi asumă din nou starea sa originală, aţipită la baza coloanei vertebrale. În cursa sa descendentă, antrenează conştiinţa temporar eliberată, adăugând legătură după legătură, cătuşelor ce o ţintuiesc neînduplecat de carne, substanţa eternă şi vidă de orice atribut, până când înlănţuirea ajunge la ultima etapă: când această etapă este atinsă, yoghinul scufundat în starea de beatitudine se trezeşte din nou în lume ca spirit încarnat, dominat de simţuri, păstrând o amintire scurtă şi frapantă a zborului său spre infinit.

Textele de Hatha-Yogha conţin descrieri grafice ale acestor lotuşi, descriu localizarea exactă, numărul de petale al fiecăruia, numele şi forma divinităţii care îi dirijează, literele din alfabetul sanscrit care le sunt asociate ş.a.m.d.

Este indicat cu autoritate discipolilor, să mediteze asupra acestor lotuşi sub această formă, practicând prânâyâma, începând de la cea mai de jos, muladhâra-chakra, în apropierea sediului zeiţei. Centrii nervoşi pe care îi indică aceşti lotuş sunt numiţi chakras. Cinci dintre ei sunt consideraţi ca centri de energie vitală distingându-se prin fascicule dense de nervi, situate în diferite puncte de-a lungu coloanei vertebrale, şi câţiva scriitori moderni îi identifică cu diferite plexuri. A şasea se spune că este localizată în creier în locul corespunzător punctului d îmbinare a sprâncenelor, la rădăcina nasului, şi a şaptea este în creier. Biologic, u

organism uman sănătos, prevăzut cu un creier inteligent, ar trebui să furnizeze stadiului prezent de evoluţie, un receptacul potrivit pentru manifestarea unei conştiinţe mai înalte decât cea cu care este dotat în mod normal omul în prezent. Creierul, sistemul nervos şi organele vitale ar trebui să fi atins gradul de perfecţiune conform nivelului de evoluţie cerut, care ar permite unei personalităţi de ordin mai înalt să intre în scenă fără şocuri nervoase şi să dobândească comenzile corpului. Dar strălucirile vitale, supuse incorect tiraniilor civilizaţiei, au făcut ravagii în această maşină atât de complicată, împiedicând creşterea organelor, uzând sensibilitatea nervilor şi supraîncărcând organismul cu otrăvuri nervoase, prea subtile pentru a fi eliminate prin administrarea medicamentelor sau altor agenţi terapeutici. Aceasta este principala raţiune pentru care organismul uman de astăzi, în loc să activeze procesele, prezintă o rezistenţă faţă de cea mai puternică formă de energie, destinată să-l investească, atunci când această invadare constituie un preliminariu esenţial fondării unei personalităţi de cel mai înalt nivel. Această purificare şi restructurare a corpului pentru a-l face apt transferului de putere nu poate fi efectuată prin nici un mijloc cunoscut de ştiinţă.

Toate sistemele Yogha vizează atingerea acestui scop, depăşind toate insuficienţele şi imperfecţiunile. Kundalinî este mecanismul şi forţa motrice graţie cărora se realizează această remaniere biologică în modul cel mai eficace, cu condiţia ca organismul să nu fie prea deteriorat, fie printr-un mod de viaţă defectuos, fie printr-o ereditate degenerescentă.

Trezirea Kundalinî fiind un fenomen biologic, rar dar natural, este inutil să intrăm într-o discuţie asupra realităţii lotuşilor şi asupra importanţei pe care le-o acordau vechile autorităţi în materie de Yogha.

Personal nu am întâlnit nici un fenomen asemănător în tot cursul lungii mele aventuri, nici o umbră de lotus în nici o parte a sistemului cerebro-spinal. În aceste zile ale ştiinţei şi cercetării, asumarea existenţei lor ar fi o insultă adusă inteligenţei. Existenţa lotuşilor era sugerată grafic discipolilor cu abundenţă de detalii şi precizarea culorilor, probabil ca un ajutor pentru concentrare şi pentru a indica localizarea centrilor nervoşi şi cerebrali, mai sensibili şi mai uşor de influenţat. Era poate un simbol de castitate: floarea de lotus, care nu se murdăreşte şi nu se îndoaie în apa în care creşte, a servit totdeauna ca emblemă a purităţii. Negând existenţa lotuşilor şi a altor accesorii asociate acestora, nu intenţionez să subestimez sau să ridiculizez sub nici o formă munca colosală îndeplinită de vechii maeştri, ale căror realizări în acest domeniu periculos şi inaccesibil au fost minunate. Ideea de chakras şi a lotuşilor le-a fost sugerată vechilor preceptori prin asemănarea singulară pe care o prezintă în starea de veghe centrii nervoşi luminoşi, cu un disc scânteietor ce se învârte, sau cu o floare de lotus înflorită, sclipind sub razele soarelui. Cercul de claritate strălucitoare din jurul capului se nuanţa în anumite momente în culori de curcubeu, şi susţinut de un fin fir de lumină se ridică prin conducta spinală, şi se aseamănă cu un lotus înflorit, cu tija sa fină prelungindu-se în apa ce-i furnizează elementele nutritive aspirate de firele nenumărate ale rădăcinii sale, exact cum tija vie care este suşumnă duce esenţa organică subtilă din toate părţile corpului, prin mijlocirea nenumăratelor filamente nervoase, pentru a alimenta flacăra aprinsă de Kundalinî. Acest nimb din jurul capului

seamănă, ca efect, unui lotus magnific de o strălucire extraordinară, şi i se atribuie o mie de petale, vizând semnificaţia vastelor sale dimensiuni. În absenţa cunoştinţelor fiziologice adecvate, vechii savanţi nu puteau să găsească, probabil, o metodă mai bună, nu numai pentru a indica poziţia fasciculelor nervoase ce reprezintă sedii ale unor intense activităţi din momentul Trezirii, dar şi de a pregăti discipolii neiniţiaţi pentru iluminarea bruscă care îi aşteaptă, şi care are aparenţa unui lotus de lumină. Am încercat să clarific acest punct pentru că cititorii mai puţin familiarizaţi cu scrierile despre Kundalinî vor fi probabil frapaţi de absenţa singulară a oricăror referinţe, în această lucrare, la chakras şi lotuşi, pe care alte cărţi le tratează cu atâta încărcare încât o întreagă literatură s-a format pe această temă, diminuând valoarea ştiinţifică a fenomenului real.

Eu nu am practicat niciodată yogha după metodele tantrice, printre care prânâyâma, meditaţia asupra chakrelor, şi postúrile sunt elemente esenţiale. Dacă aş fi făcut-o cu ferma credinţă în existenţa lotuşilor, aş fi putut lua drept lotuşi formaţiunile luminoase şi discurile de lumină strălucind în diferitele joncţiuni nervoase de-a lungul coloanei vertebrale, şi în starea inflamată a imaginaţiei mele aş fi ajuns să percep literele şi divinităţile sub forme precise sugerate de imaginile deja prezente în spiritul meu.

Prin graţia energiei divine eram destinat să fiu martorul unui altfel de fenomen, un fenomen unic, care s-a repetat fără îndoială de nenumărate ori în trecut, dar, după toate probabilităţile, a fost rar studiat în detaliu şi cu sârguinţă, şi neconsemnat, cu excepţia unor cuvinte neinteligibile şi a metaforelor. Oricât de uimitor ar părea, sunt convins că proiectul acestei mari suferinţe a pus în relief, acele aspecte ale experienţei care m-au făcut capabil să stăpânesc chiar imperfect procesele biologice responsabile de fenomen.

În principal, acestei cauze îi datorez posibilitatea de a mărturisi anumite fapte, până acum inexplicabile, şi am speranţa că această nedefinită pistă, trecând în zigzag prin jungla deasă a superstiţiei şi ritualului, va conduce curând, graţie muncii cercetătorilor competenţi, la descoperiri surprinzătoare şi la o mare deschidere.

Eram destinat să asist la transformarea mea, care nu se compara în nici un fel marilor transfigurări din trecut, şi deloc asemănătoare în privinţa rezultatelor minunatelor împliniri ale geniilor; dar oricât de simplă în natura sa şi obişnuită în efecte, o transformare este însoţită de mari suferinţe fizice şi mentale. Dar aceea căreia îi fusesem şi încă îi sunt martor în mine, este atât de opusă atâtor noţiuni ştiinţifice primite, în dezacord cu numeroase dogme religioase consacrate în timp, potrivnică atâtor axiome universal acceptate ale civilizaţiei, încât ceea ce eu am experimentat va fi probat empiric şi se va produce o schimbare revoluţionară de mare anvergură în fiecare sferă a activităţii umane. Ceea ce m-a făcut să fiu conştient, fără nici o umbră de îndoială, este faptul că în corpul omenesc există un mecanism extrem de subtil şi complex, localizat în regiunea sexuală: acest mecanism, activ la omul normal într-o măsură restrânsă, tinde să facă să se dezvolte corpul în cursul succesiunii de generaţii, sub rezerva vicisitudinilor impuse de viaţă având ca scop îndepărtat exprimarea unei personalităţi de un ordin mai înalt. Când

acest mecanism este pus în mişcare şi deschis unei rapidităţi activate, reacţionează puternic asupra organismului şi efectuează, într-un interval de timp determinat, o minunată transformare a sistemului nervos şi cerebral, ajungându-se la manifestarea unui tip superior de conştiinţă, destinat să ajungă zestrea comună a omului într-un viitor apropiat, cu condiţia să nu intervină alţi factori adverşi.

Acest mecanism cunoscut sub numele de Kundalinî este cauza reală a oricărui fenomen psihic şi spiritual, este baza biologică de evoluţie şi dezvoltare a personalităţii, originea ascunsă a tuturor doctrinelor ezoterice şi secrete, cheia misterului nerezolvat al creaţiei, sursa inepuizabilă a filozofiei, artei, ştiinţei şi fântâna din care ţâşnesc toate religiile trecute, prezente şi viitoare.

Capitolul 14

Şansa m-a favorizat să am părinţi şi prieteni a căror afecţiune, loialitate şi asistenţă au contribuit la netezirea şi uşurarea drumului primejdios pe care îl urmam. Cele două surori, soţii lor, tatăl şi fratele mamei mele ca şi prietenii, puţin dar sinceri, m-au înconjurat cu o afecţiune reală. Deşi mama era moartă de mai bine de un an şi jumătate înaintea experienţei mele, educaţia excelentă pe care mi-a dat-o, cât şi devoţiunea soţiei mi-au salvat viaţa. Printre toţi binefăcătorii mei, cele două femei se distingeau ca doi îngeri salvatori şi n-am nici o speranţă să mă pot achita în această lume de datoria şi recunoştinţa, pentru dragostea fără limite şi serviciile inestimabile, pe care mi le-au făcut. Aceasta a fost cea mai mare şansă, să am o mamă a cărei duioşie, noblete a caracterului, simţ al datoriei şi puritate erau exemplare, a cărei dragoste, fără limite, a influenţat decisiv copilăria şi tinereţea mea, şi a exercitat cea mai benefică influenţă asupra întregii mele vieţi.

Când mă întorc acum către anii care au urmat Trezirii, pot afirma fără ezitare că, dacă nu aş fi avut constituţia robustă pe care mi-au transmis-o părinţii şi anumite trăsături de caracter pozitive, moştenite sau învăţate de la ei, nu aş fi putut supravieţui încercării şi nici să trăiesc pentru a o povesti.

Cu toate că de-a lungul vieţii mele alterate nu am respirat niciodată liber, ca un om sigur pe sine şi pe ceea ce trebuie să facă, şi cu toate că nu am fost nici un moment eliberat de îndoieli privind starea mea, am adoptat o atitudine de calmă resemnare în faţa inevitabilului, şi de indiferenţă faţă de moarte, rezultată în parte din influenţă parentală şi în parte cultivată de mine pentru a-mi păstra spiritul neafectat, chiar în situaţii grave. Adesea, aceste situaţii erau provocate de propria-mi neglijenţă, de condiţiile care reglau existenţa mea specială, inevitabile, date fiind vicisitudinile vieţii, uneori provocate de asaltul bolilor comune, pentru care trebuia să descopăr, prin încercări, tratamente potrivite reacţiilor modificate ale corpului meu.

Om obişnuit pe un umil drum de viaţă, încărcat de responsabilităţi, cum am fost şi m-am considerat întotdeauna, n-am permis niciodată nici unei false păreri despre mine să prindă rădăcini în spirit, după noul curs al evenimentelor.

De altfel, neputinţa absolută în faţa puterilor ce se manifestau a avut ca efect să aducă la umilinţă şi restul de orgoliu pe care-l mai posedam. Mă ocupam de toate problemele în acelaşi fel în care făcusem înaintea schimbării. Singurul lucru ce-mi amintea tulburarea interioară era rigida regularitate a regimului şi aderarea la anumite tipuri de conduită austeră, pe care experienţa m-a învăţat să le

adopt, cu scopul de a minimaliza rezistența la activitatea formidabilei energii din mine. Exterior trăiam o viață strict normală, nepermițând nimănui, cu excepția devotatei mele soții, să-și facă idee despre ceea ce se urzea misterios în mine.

În fiecare an mergeam în Jamu iarna, o dată cu transferul birourilor acolo, și în Caşmir vara, și astfel scăpam de rigorile frigului și căldurii, care s-ar fi putut dovedi nocive creșterii țesuturilor hipersensibile, în desfășurare în organismul meu. De-a lungul câtorva ani, corpul meu a atins un grad suficient de robustețe și forță pentru a suporta efectele posturilor, inconfortul călătoriilor, rigorile climatului, iregularitățile regimului, oboselile excesive, grijile și circumstanțele adverse, care sunt o inevitabilă consecință a luptei pentru existență. Am redevenit aproape același om de odinioară, devenit înțelept prin experiență, cu mult mai puțin ego și cu mai multă credință în Arbitrul invizibil al destinelor omenești. Singurul lucru de care îmi dădeam seama era expansiunea progresivă a câmpului conștiinței, și strălucirea intensificată lent a obiectelor oferite percepției mele interioare și exterioare, ceea ce, cu trecerea timpului, m-a făcut să simt irezistibil că, deși exterior făceam corp comun cu masa agitat activă a umanității, interior eram o ființă diferită, trăind într-o existență luminoasă de culori strălucitoare pe care ceilalți nu o bănuiau. Dacă menționez detalii aparent minore, sunt împins de considerația că nu trebuie să omit nici un fapt.

Transformarea personalității este un mare risc, și solicită o atenție deschisă fiecărui aspect al conduitei și un vigilent control al activității. Dacă tot ceea ce am relatat ar fi fost cunoscut cu câteva secole mai devreme, această cunoaștere sistematizată corect și aplicată ar fi putut ajuta medicii să salveze multe persoane din ghearele nebuniei. Aceasta a fost marea neșansă, să nu se fi înțeles pe durata multor ani ceea ce am învățat acum, după luptele îndârjite, reiterate.

Pereche cu suferința, totuși am gustat momente de fericire incomparabilă, momente supreme care compensau cu larghețe lungile perioade de durere și angoase, cum ar fi trezirea instantanee la realitate, prin contrast cu oribila agonie suferită într-un coșmar prelungit.

Cam după trei ani de la incidentele relatate în capitolele precedente, am început să simt dorința imperativă a unei alimentații mai hrănitoare și mai substanțială decât cea cu care mă obișnuisem din momentul Trezirii. Această dorință se manifesta mai mult iarna, când eram în Jamu, decât în lunile de vară petrecute în Caşmir. Erau anii celui de al doilea război mondial, și prețul alimentelor crescuse enorm. Incapabil să acord o explicație acestei bruște exagerări a unui apetit altădată normal, mi-am controlat această înclinație, pentru că am considerat neconvenabil să cedez unei plăceri care semăna puțin cu lăcomia, dar și pentru că mijloacele noastre, extrem de limitate, nu ne permiteau această cheltuială suplimentară. În ciuda slabelor noastre resurse, regimul era suficient de hrănitor și echilibrat, și includea anumite varietăți de alimente ne-vegetariene, împotriva cărora comunitatea brahmană din Caşmir nu avea obiecții. Dar această nevoie interioară nu era fără fundament, și a trebuit să plătesc amar pentru nemărginita mea rezistență față de un impuls destinat să accelereze procesul ce-și urma cursul cu o forță mai mare

ca niciodată. Puțin după mutarea noastră în Jamu, în noiembrie 1943, am primit o invitație de la părinți, stabiliți în Multan, insistând să petrec câteva zile cu ei. Cum asta îmi oferea posibilitatea să-mi întâlnesc verii pe care nu-i mai văzusem de ani, am decis să accept invitația și să merg în timpul vacanței de Crăciun, și chiar să prelungesc acest sejur de câteva zile, atât de necesar. În acel an, simțindu-mă puternic și în formă, îmi lăsasem soția la Shrinagar și venisem singur în Jamu, unde locuiam cu fratele ei, inginerul municipal al acestui oraș. El închiriase o casă într-un loc deschis din vecinătatea orașului, și aveam o cameră personală. Cum toate nevoile mele simple erau pe deplin satisfăcute, mă simțeam ca acasă, fericit de schimbare, și fără nici o îndoială că buna dispoziție ar putea să dispară, în oroarea altei încercări teribile.

Eram fericit să fiu în posesia unei sănătăți normale, cu un surplus de energie care solicita un surplus de exprimare. La începutul lunii noiembrie am început să fac exerciții fizice ușoare. Începeam la primele raze gri ale zorilor și mă opream când soarele se apropia de orizont, după aceea făceam un duș rece și mă retrăgeam în cameră pentru a mă odihni și studia până la ora de deschidere a biroului. Nu știu cum s-a făcut, dar numai după câteva săptămâni de practicare a acestui program nevoia de a face exerciții a dispărut parțial, cedând locul unei puternice și aproape irezistibile dorințe de meditație. Ardoarea sănătății strălucitoare, rezultată din antrenamentul regulat mă făcea temerar, încercând o ieșire pentru a da cea mai bună întrebuințare formei mele fizice superbe. Mă simțeam înclinat să cedez acestui impuls și să-mi încerc din nou șansa, împins de gândul că imunitatea și experiența dobândită, ar fi putut să-mi permită, evitarea pățaniei din cauza căreia suferisem anterior. Scăpasem teafăr printr-o minune, și am petrecut ani de incertitudini și suspans, înainte de a mă găsi din nou pe un teren ferm. Ce imbecil eram! – îmi spuneam mie însumi, să nu fi tras nici un fel de învățătură din lecția anterioară, extrem de amară, și să vreau să mă expun din nou aceleiași bătălii înspăimântătoare, când rănile vechi erau încă proaspete! În ciuda acestor sobre reflexii, în ciuda mea însumi, în ciuda suferințelor pe care le îndurasem, am reînceput să meditez.

Începând cu primele ore ale zorilor mă pierdeam în contemplarea minunii strălucitoare interioare, până când soarele se ridica deasupra orizontului iluminând din plin camera, indicând apropierea orei de birou. Începusem să practic în prima săptămână din decembrie. Pe durata multor zile am încercat un sentiment de putere imposibil de descris. Acesta persista întreaga zi și se perpetua în vise până la practica de a doua zi dimineața, care îl reînnoia pentru încă o zi.

Uluit de rezultatul eforturilor mele, am crescut durata meditației, începând mai devreme. Eram subjugat de uimirea și gloria viziunii care, încântându-mi simțurile și antrenându-le departe de această aspră lume, compusă din bucurie și durere inextricabil amestecate, le transpunea pe un plan suprasensibil: acolo, mângâiat de valuri strălucitoare, de încântare inexprimabilă, mă găseam scufundat în oceanul infinit al ființei necondiționate. Era cu adevărat o minunată experiență, și simțeam literalmente cum mi se făcea părul măciucă când viziunea fabuloasă îmbrăca cel mai majestuos aspect. Se părea de fiecare dată în astfel de ocazii că ființa mea, sau sinele cognitiv invizibil din mine, abandonând securitatea ancorării

sale carnale, era purtată afară din corp, prin mareea puternică a unei conştiinţe strălucitoare, către o existenţă de o asemenea imensitate şi putere, încât făcea, prin comparaţie, să pară tern şi diluat tot ce exista pe pământ, sau tot ce eu puteam concepe: o existenţă ce nu tulbura cea mai mică idee de dependenţă sau limitare, în care mă găseam topit într-un extraordinar univers imaterial, de o întinde atât de stupefiantă, de o natură atât de minunată şi sublimă, încât elementul uman, existent în mine chiar în cel mai înalt grad de experienţă, rămânea confuz şi tremura înfiorat, contemplând miraculosul spectacol înfăţişat ochiului interior.

Exultam, atât de glorioasă era acum posibilitatea deschiderii mele, nu mai exista nici un fel de îndoială că eram deţinătorul fabulos de norocos al unei Kundalinî trezite. Şi numai acum puteam înţelege de ce în timpurile străvechi, succesul în acest demers era considerat ca cea mai mare realizare posibilă pentru om, şi de ce adepţii acestei căi nu considerau nici un sacrificiu prea costisitor, şi nici un efort prea mare, pentru preţul suprem care se putea atinge în final. Da, înţelegeam acum de ce yoghinii realizaţi erau trataţi cu cel mai mare respect în India, şi de ce adepţii care trăiseră odinioară, inspirau şi acum o admiraţie şi un respect pe care nu le împărţeau cu nici o clasă de oameni, nici chiar cu cei mai puternici suverani şi împăraţi. Nu exista, cu siguranţă, nici o onoare mai remarcabilă sau şansă mai de preţ decât cele care, fără să le fi cerut, mi-au fost conferite.

Dar iată că şansa mea a fost de scurtă durată. După numai cincisprezece zile mi-am dat seama că efervescenţa provocată de propriul spirit prin această experienţă era atât de mare încât abia puteam dormi, atât eram de surescitat, şi mă trezeam cu ore înaintea momentului de meditaţie, nerăbdător să provoc din nou starea beatifică cât mai curând posibil. Impresiile din ultimele trei zile ale acestei perioade extraordinare de incursiune în domeniul, în mod normal interzis, al supra-sensibilului sunt imprimate de neşters în memoria mea. Înainte de a mă pierde total în contemplarea unui vid nelimitat, luminos şi conştient, simţeam distinct o senzaţie de fericire incomparabilă prin toţi nervii, deplasându-se din vârful degetelor picioarelor, din alte părţi ale trunchiului şi membrelor către coloana vertebrală, sau concentrată şi intensificată, urca cu intensitate, ca în final să-mi inunde regiunea superioară a creierului cu un torent extatic şi însufleţitor, ca o rară secreţie nervoasă strălucitoare. În absenţa unei denominări potrivite, am numit-o „nectar", nume care era dat de vechi experţi. Toate textele de autoritate despre Kundalinî-Yoga sunt de acord cu atestarea realităţii curentului ambroziac care irigă cel de-al şaptelea centru din creier, în momentul uniunii dintre Shakti şi Shiva, principiu supra conştient, subiacent sinelui încarnat: aceste texte spun că şuvoiul de nectar în acest centru sau într-unul din centrele inferioare de-a lungul axei vertebrale este totdeauna însoţit de o încântare extatică, de o bucurie infinită, imposibil de descris, depăşind de mii de ori în intensitate cea mai voluptuoasă senzaţie corporală – orgasmul, care marchează punctul culminant al unirii sexuale.

În ultima zi a acestei experienţe unice am fost treaz toată noaptea. Spiritul era într-o stare de surescitare şi efervescenţă provocată de bucuria şi entuziasmul inspirate de acea lovitură a şansei, neprevăzută şi incredibilă. Mi-am îmbătat ochiul mental în contemplarea acestei frumuseţi şi grandori care se ridica din suflet, şi care devenise pentru mine o realitate. Târziu m-am dus la piaţă pentru cumpărături.

Am revenit acasă într-o stare de epuizare neobişnuită care mă surprindea. Nu luasem micul dejun în acea zi, şi am atribuit acea slăbiciune faptului că aveam stomacul gol. Ziua următoare, pe 25 decembrie, trebuia să plec cu trenul la Multan, pentru a mă întâlni cu verii mei. M-am ocupat până seara cu pregătirile acestei călătorii şi după cină, la ora obişnuită, m-am retras pentru a mă culca mai devreme. Nu eram întins decât de câteva minute când mi-a venit intuiţia, ca un şoc inexorabil, că am comis din nou o greşeală de neiertat. Capul mi se învârtea, urechile îmi vâjâiau cu un sunet strident şi discordant, şi în loc de lumina strălucitoare prezentă, în cap mi se ridica o largă coloană de foc, străpungându-l cu limbile bifurcate în toate direcţiile.

Observam terifiantul spectacol tremurând de frică. Înţelesesem prea târziu ceea ce se întâmplase. Da, exagerasem în practicarea meditaţiei şi surmenasem sistemul nervos deja supra-activat, aducându-l la o limită periculoasă.

Nu este nevoie să recapitulez toate incidentele şi să mă opresc asupra detaliilor torturii de care sufeream din nou, de această dată timp de trei luni. Este suficient să spun că după ce petrecusem o noapte teribil de agitată, m-am simţit incapabil să întreprind lunga călătorie la Multon, dimineaţa, şi am fost obligat să abandonez proiectul.

Am renunţat la meditaţie şi m-am consacrat din nou îngrijirilor pentru a reglementa regimul, cum o făcusem ultima oară. În câteva zile am remarcat o uşoară relaxare a tensiunii cerebrale, insomnia s-a înrăutăţit şi am devenit din zi în zi mai slab.

Alarmat de această stare, cumnatul meu şi-a exprimat intenţia să scrie soţiei mele să vină în Jamu. Era la mijlocul lui ianuarie şi drumurile de munte care legau Shrinagarul de Jamu, măturate de vânt, erau acoperite de zăpadă, făcând călătoria extrem de anevoioasă şi chiar periculoasă. Neliniştit ca soţia mea să facă o astfel de deplasare dificilă şi pentru a evita şocul vestii, l-am făcut să-şi schimbe părerea, sperând ca tulburările mele să înceteze, după câtva timp.

Într-o zi, dându-mi seama că eram incapabil să mă ridic din pat fără ajutor, şi pierzând speranţa de supravieţuire, am cedat imboldurilor cumnatului meu şi l-am lăsat să trimită o telegramă soţiei. Ea a sosit în grabă, pe jumătate moartă de nelinişte, însoţită de tatăl său şi de cel mai mic fiu al meu.

Zi şi noapte, fără să se odihnească o oră, mă veghea ocupându-se de toate nevoile mele, încercând să îmblânzească prin prezenţa sa agonia interioară de care sufeream, pe care nu şi-o putea imagina în toată oroarea ei, dar pe care o observa de fiecare dată uşor în semnele exterioare.

Socrul meu, a cărui afecţiune paternă faţă de mine, şi solicitudine, îl împinsese să întreprindă o călătorie anevoioasă până la Jamu, în ciuda vârstei, era peste măsură de îndurerat şi neliniştit la vederea condiţiei mele precare: reţinut de un sentiment de teroare sacră pe care toţi cei ce mă înconjurau în acel moment o resimţeau, nu a făcut nici o tentativă să dea vreo părere sau să facă vreo sugestie.

Speriaţi de gravitatea stării mele, şi incapabili să se gândească la ceva, în cele din urmă, ca ultimă soluţie, fără ştirea mea, au decis să expună cazul sadushilor şi fakirilor, experţi. Dar toţi cei aduşi să mă trateze îşi exprimau incapacitatea de a putea face ceva.

Unul dintre ei, un inițiat onorat, către care mii de credincioși curgeau în fiecare zi, ceea ce îl făcea mai venerabil, atunci în vizită în Jamu, după ce m-a ascultat atent, a dat din cap și a spus că nu a auzit vorbindu-se de ceva asemănător în toată viața sa, și că trebuia să caut îndrumări spirituale de la maestrul care prescrisese practica responsabilă de tulburările mele.

Devenind din ce în ce mai disperați pe măsură ce starea mea se înrăutățea, au chemat în final un sadhus din Caşmir care locuia în Lahore în acea vreme, și l-au convins să vină în Jamu să mă vadă.

A rămas câteva zile cu noi să studieze atent condiția mea. Devenisem acum extrem de slăbit, aproape extenuat, cu picioarele descărnate și brațele slabe, un schelet cu ochi scânteietori, ce făceau pe soția mea să tresară de fiecare dată când mă privea.

Timp de o lună n-am mâncat nimic, trăind numai cu o jumătate de ceaşcă de orez fiert în apă și o ceaşcă de lapte de două sau trei ori pe zi. Starea viciată a nervilor, produsă de acute tulburări digestive, s-a tradus într-o spaimă incontrolabilă de mâncare, din cauza amenințărilor constante a teribilelor consecințe. Aș fi preferat să nu mănânc nimic, dar știind că un stomac rămas complet gol ar fi însemnat moartea, îmi foloseam toată forța de voință pentru a executa această îndatorire extrem de neplăcută, în ciuda greșurilor și a spasmelor stomacului.

Incapabil să înțeleagă cauza repulsiei mele, savantul sadhus, punând dezgustul pentru hrană pe seama unei toane, mi-a cerut să mănânc în prezența sa, ordonând să-mi fie servită întreaga cantitate de hrană, pe care aveam obiceiul s-o consum. Cum el a insistat, am înghițit câteva înghițituri în plus față de ingestia obișnuită, făcându-le să alunece cu câteva înghițituri de apă, pentru a forța rezistența gâtului. De-abia am făcut asta că o durere bruscă, insuportabilă, mi-a pătruns în abdomen și în regiunea din jurul plexului sacral, și a atins o asemenea intensitate încât am căzut, încolăcindu-mă și contorsionându-mă, aruncând o privire grea de reproșuri sadhushului, pentru că îmi provocase un astfel de supliciu prin sfatul său deplasat. Palid de umilință, el s-a ridicat în grabă și a părăsit încăperea. În aceeași seară, a fost ținta unui acces de greață care l-a ținut în picioare toată noaptea, și a părăsit casa dis-de-dimineață, atribuind propria sa boală teribilei puteri care mă poseda. Mi-am revenit din această durere după câteva ore fără nici un efect secundar serios, dar incidentul indica imposibilitatea de a se face ceva pentru a-mi ameliora situația, cu totul dincolo de resortul ajutorului uman, și aceasta a agravat imens grija pe care și-o făcea soția mea.

Câteva zile după acest episod, fiul meu a venit întâmplător în camera mea cu o farfurioară cu mâncare în mâinile lui mici și grăsuțe. Era în jurul prânzului. Ca de obicei, mâncasem câteva linguri de orez, masa mea principală de zi, cu o oră înainte. Băiețelul s-a așezat pe vine în fața mea și a început să mănânce, lingându-și buzele și delectându-se cu fiecare înghițitură, cum fac copiii. Contrar altor dăți, vederea hranei nu mi-a provocat repulsie și, în timp ce priveam copilul mâncând cu poftă, am simțit vagi tresăriri de foame, pentru prima oară după săptămâni. În loc de amăreala obișnuită din gură, am remarca revenirea simțului gustului. Aș fi putut mânca cu poftă câteva guri în acel moment, dar frica teribilelor consecințe ce urmau după cea mai mică eroare de dietă, în starea mea critică, m-a reținut, și nu

am reușit să-mi adun suficientă forță pentru a-mi asuma riscul de a cere ceva de mâncare. După numai câteva minute acest impuls a dispărut, și starea haotică anterioară a ieșit din nou la suprafață. Intrigat de acest eveniment, care nu putea să nu mă uimească, în ciuda stării mele rătăcite, îmi storceam creierul să găsesc o explicație satisfăcătoare, a ceea ce era aparent un incident nesemnificativ, dar imprimat în ochii mei ca extrem de important. S-ar fi putut, mă întrebam, ca intervalele pe care le fixasem între mese să fi fost prea lungi, în starea de debilitate actuală? Ziua următoare am acordat atenție specială orarului, luând câteva înghițituri de hrană cu o ceaşcă de lapte din trei în trei ore, de fiecare dată în silă și cu inima strânsă de teamă. Am reușit să-mi aduc planul la bun sfârșit, fără să remarc consecințe adverse, dar nici o ameliorare sensibilă. Am continuat în acest fel câteva zile, dar starea creierului se deteriora și mișcările convulsive ale membrelor, însoțite de senzații intens dureroase de-a lungul căilor nervoase, în special în spate și abdomen, denotau tulburări serioase ale sistemului nervos. Mă simțeam prăbușit și chiar voința de a trăi, care mă susținuse până atunci, părea gata să abandoneze lupta fără speranță, lăsând corpul în derivă către destinul său fatal.

După câteva zile am observat cu groază că intram uneori într-un ușor delir. Îmi mai rămăsese încă puțină minte pentru a înțelege că, dacă această stare se înrăutățea, eram condamnat. Încercasem toate expedientele, îmi angajasem toată inteligența și îmi epuizasem toate resursele, dar eșuasem lamentabil în găsirea unei soluții. În sfârșit, pierzând orice speranță de vindecare și gândind ce-i mai rău, am ajuns la o depresie mentală completă și mă pregăteam de moarte, hotărând să pun capăt vieții înainte ca delirul și nebunia să facă acest lucru imposibil.

Copleșit de oroarea ce mă înconjura din toate părțile, aproape pierdusem capacitatea de a gândi rațional sau de a-mi folosi voința pentru a rezista acestui impuls crud. Înainte de a mă culca în acea noapte mi-am îmbrățișat soția cu brațele slăbite, aproape paralizate. Remarcasem cu angoasă de mult timp cum figura sa tristă cu trăsături trase, și cu lacrimi fierbinți i-am încredințat-o lui Dumnezeu, plin de durere la ideea inevitabilei separări care ne aștepta și care nu-mi lăsa nici o șansă să pot plăti, la rândul meu, printr-o dragoste înmiită loialitatea fără egal și sacrificiile sale de nemăsurat.

Am cerut să-mi văd cei doi fii strigându-i pe nume, i-am îmbrățișat cu duioșie strângându-i la piept și încredințându-i, de asemenea, grijii Sale pentru eternitate. Cu strângere de inimă mi-am amintit că nu o puteam vedea pentru ultima oară pe iubita mea fiică, care rămăsese în Shrinagar pentru a avea grijă de casă. Încredințând-o, de asemenea, mâinilor lui Dumnezeu și contemplând pentru ultima oară imaginea sa din minte, mi-am reluat respirația și, întins pe pat, cu corpul îndurerat, am închis ochii, incapabil să-mi înăbuș hohotele de plâns care-mi scuturau pieptul. Mi-am acordat un anumit răgaz pentru a mă calma, după ceea ce credeam că era ultimul rămas bun de la soția și copii mei, înaintea unei morți inevitabile. Apoi am început să mă gândesc serios la hotărârea mea. Era nesăbuit să mă aștept să am un sfârșit liniștit dacă lăsam boala să-și urmeze cursul, îmi spuneam. Moartea va fi precedată cu siguranță de nebunie furioasă, pe care trebuia să o evit cu orice preț. Tot gândindu-mă așa, treceam în revistă diferite metode disponibile pentru a pune capăt vieții, încercând să găsesc una, oricare ar fi fost aceea, care să

fie uşoară şi mai puţin dureroasă, posibil de pus în practică de cineva extrem de slăbit. Cântăream toate posibilităţile, intrând din timp în timp în stare de delir, şi în tot acest timp mă suceam şi răsuceam în pat, pradă unei insomnii de neînlăturat. Orele treceau şi mintea mea agitată nu părea să ajungă la o decizie, trecând de la o înlănţuire de gânduri ceţoase la alta, fără să am energia să termin vreuna. Nu mi-am putut explica cum s-a făcut că, în primele momente ale zorilor, am căzut într-o somnolenţă, prima după săptămâni, şi după un scurt interval am avut un vis frapant, în care mă vedeam aşezat la masă cu o farfurie pe jumătate plină înainte, conţinând orez fiert, şi o mâncare pe bază de carne, populară în Caşmir, pe care o mâncam cu poftă. M-am trezit pe moment, luminozitatea percepută în vis persista şi în timpul stării de veghe un anumit timp. Dintr-odată, o idee mi-a venit în minte, într-o stare aproape de delir: am chemat soţia lângă mine cu vocea slabă, şi i-am cerut să-mi aducă hrană la fiecare două ore în ziua aceea, începând foarte devreme, şi să includă la fiecare masă mai mult lapte, câteva grame de carne bine fiartă şi uşor digerabilă. Urmând strict instrucţiunile murmurate, soţia mi-a pregătit şi servit aceste alimente la orele specificate cu o punctualitate absolută. Mâncam mecanic, braţele îmi tremurau încercând să duc mâncarea la gură, ceea ce indica clar o stare apropiată de delir. Am avut şi alte dificultăţi în mestecarea şi înghiţirea hranei, dar mă ajutam cu lapte. După ce am terminat şi ultima masă la ora nouă seara, am simţit o uşoară ameliorare. Tensiunea se diminuase, cedând locul unei senzaţii de epuizare extremă, urmată curând de un val liniştitor de toropeală. În final am simţit, transportat de bucuria ce-mi smulgea lacrimi, binefăcătorul somn descinzând asupra mea. Am dormit profund până a doua zi de dimineaţă, înfăşurat într-o mantie luminoasă, ca de obicei în visele mele.

Capitolul 15

Ziua următoare am redus intervalele între mese la o oră, şi la sfârşitul unei săptămâni le-am stabilit la o oră şi jumătate; am adăugat atunci regimului meu fructe şi puţin lapte prins. Progresiv, semnele de delir au dispărut şi insomnia a fost înlocuită de o excesivă nevoie de somn. M-am supus acestei benefice influenţe adormitoare şi nu mă trezeam decât la orele de masă, supunându-mă atingerii blânde şi precaute a soţiei, care-şi petrecea ziua în bucătărie, pregătind masă după masă şi servindu-mi felurile calde şi gustoase cu o dragoste şi grijă pe care numai o soţie devotată le putea dovedi. Graţie îngrijirilor cu care mă înconjura, graţie punctualităţii riguroase şi hranei pe care mi-o servea, am început să mă restabilesc, şi în intervalul a două săptămâni am fost capabil să mă deplasez dintr-o cameră într-alta. După această perioadă am prelungit intervalul la două ore, reducând astfel, într-o anume măsură, cantitatea de hrană ingerată pe zi.

Refăcut prin somn, spiritul mi-a devenit mai clar, scăpând gradat de oroare. Cu toate că radiaţia vitală era colosală, am început să încerc un sentiment de încredere în mine şi să sper că dacă nici un eveniment nefericit nu se producea, aş putea traversa criza fără piedici. Ca şi cum aş fi fost ghidat de un simţ al gustului nou format, selecţionam ingredientele fiecărei mese, respingând un aliment şi crescând proporţia altuia, alegând combinaţia de acizi şi baze, de zaharuri şi săruri, de fructe şi legume, cea mai aptă să ajute stomacul să digere cantitatea de hrană crescută sub efectul stimulant al curentului luminos, mult prea puternic, fără să sufere nici o reacţie indezirabilă. Experienţa prin care treceam acum era mai siderantă şi singulară decât tot ce încercasem până atunci, şi eram complet derutat de noua direcţie pe care o lua organismul meu, funcţionând atât de bizar. Nici un om cu o judecată de bun simţ n-ar putea crede ca o astfel de performanţă a organelor digestive să fie posibilă dintr-odată, transformându-mă dintr-un mâncător moderat într-un consumator vorace: stomacul funcţiona sub incitarea unor vapori fierbinţi, absorbea incredibile volume fără ca aceasta să producă cea mai mică consecinţă defavorabilă, ca şi cum nişte flăcări îi lingeau pereţii. Întâlnisem, povestindu-se în lecturile mele, menţiuni despre yoghini despre care se spunea că dispuneau de capacităţi digestive incredibile, că puteau consuma grămezi de hrană fără să sufere efecte adverse, graţie acţiunii energiei luminoase, dar nu dădusem niciodată crezare unor astfel de istorii. Pentru că refuzam să cred, acum eram propriul meu martor copleşit de uimire, uluit de puterile şi posibilităţile ce zac ascunse în corpul omenesc. Nu eram atât de alarmat de voracitatea apetitului, cât eram de stupefiat c

capacităţile stomacului meu. După evaluarea cea mai modestă, consumam cel puţin de patru ori cantitatea de hrană pe care aveam obiceiul s-o consum înaintea acestei aventuri. În timpul primei săptămâni masa devorată a reprezentat de şase ori cantitatea normală. Eram înspăimântător. Hrana dispărea în stomacul meu ca şi cum s-ar fi evaporat, fără îndoială absorbită de celulele corpului. Dacă ora de masă nu era respectată, intervenea o bruscă încetare a dorinţei de a mânca şi de pierderea simţului gustului, agravate uneori de o senzaţie de greaţă şi dezgust extrem pentru orice fel de aliment. Experienţa m-a învăţat că astfel de simptom indică o stare de intoxicare a sistemului nervos, rezultatul inevitabil al Trezirii în etapele iniţiale; pentru aceasta nu exista un antidot cunoscut, cu excepţia unei alimentaţii potrivite, în ciuda aversiunii, luată ţinând seama de indicaţiile furnizate, de obişnuinţele şi condiţiile organismului. Trebuie să se aibă în vedere utilizarea unei hrane de calitate, uşor digerabilă, şi să fie folosite alimente naturale, într-o atare cantitate încât să fie uşor tolerată de organism, la intervale regulate, în mod normal, nu la un interval mai mare de trei ore. Este esenţial, în toate cazurile normale, să se poată dispune de un regim alimentar hrănitor şi, în consecinţă, trebuie avută cea mai mare grijă ca organismul să se poată debarasa de impurităţi. Pentru moment suntem într-o obscuritate completă privind natura esenţei organice subtile din corp, care serveşte la alimentarea celulelor nervoase şi mentale ce se consumă continuu.

În etapele iniţiale ale Trezirii, şi până când organismul se obişnuieşte cu trecerea curentului luminos, singurul şi unicul mijloc de salvare a vieţii şi sănătăţii spiritului este adoptarea unui regim alimentar constând într-o suficientă cantitate de hrană, o combinaţie potrivită a ingredientelor, şi intervale între mese stabilite corect. Toată ştiinţa Kundalinî este fondată esenţialmente pe presupunerea că este posibil să se pună în acţiune o formidabilă putere latentă din corpul uman, în vederea eliberării spiritului încarnat de sub dominaţia simţurilor şi să-l facă capabil să se ridice, fără piedici, la starea sa celestă primordială. Ideea de a activa o forţă vitală latentă în corp, dacă este examinată în lumina cunoştinţelor moderne, nu poate semnifica decât dezvoltarea sau producerea unui nou tip de vitalitate sau energie vitală: asta implică clar o restructurare a sistemului nervos, imposibilă fără o evoluţie biologică. În stadiile iniţiale şi următoare, iniţiaţii se hrăneau conform nevoilor şi hrana era adaptată constituţiilor lor, în cantităţi surprinzătoare, ca ofrandă adusă Puterii lor interioare. Aversiunea pentru hrană este o trăsătură frecventă în cazurile de trezire bruscă a Kundalinî.

Degajarea bruscă a unei energii şi irumperea sa ciclonică prin nervi provoacă tulburări acute în sistemele digestiv şi excretor. Pentru această raţiune, prezenţa constantă a unui maestru care să ghideze discipolul, în această perioadă critică, a fost totdeauna, considerată ca esenţială, şi nu s-a întâmplat rar ca maestrul să recurgă la alimentaţia forţată a discipolului pentru a-i salva viaţa, pentru că, tulburat de fenomenele fantastice ce se manifestă în el, acesta pierde controlul asupră-şi şi devine incapabil să adune suficientă voinţă pentru a se alimenta, în pofida greţii şi a haosului din el. Pentru a evita dezastrul în stările grave, şi pentru a para comportamentul imprevizibil al organelor digestive şi excretorii după Trezire, discipolii Hatha-Yoga trebuie să consacre numeroşi ani din viaţă pentru a dobândi capacitatea golirii stomacului şi colonului după voinţă, cu scopul de a face faţă situaţiilor de urgenţă ce se ivesc, mai devreme sau mai târziu.

Dacă nu aceasta este finalitatea, nu se poate descoperi nici o altă semnificaţie sau utilitate care să explice valoarea gimnasticii şi eficienţa, ca demonstraţie de formă bună, din sistemul dificil al disciplinei fizice şi controlului corporal prescris de către toţi propagatorii acestei forme de yoga, ca un preliminariu indispensabil al oricărui iniţiat în practicile ezoterice avansate prin această cale. Cei ce aspiră să fie discipoli trebuie, în mod necesar, să obţină stăpânirea tuturor exerciţiilor preliminare şi metodelor de control corporal, înainte de a se îmbarca în aventura supremă dar periculoasă a Trezirii Şarpelui.

Am făcut călătoria până la Şrinagar la începutul lui aprilie 1944. Graţie eforturilor conjugate ale soţiei şi tatălui meu, şi grijii de a-mi procura toate proviziile necesare pentru această călătorie de două zile prin munţi, am ajuns la Şrinagar fără întârziere, în ciuda stării mele de slăbiciune.

Acolo, înconjurat de părinţi şi amici, şi îngrijit cu atenţie asiduă de soţie şi fiică, am făcut progrese rapide şi am recăpătat suficientă forţă, în câteva luni, pentru a fi capabil să-mi reiau serviciul. La sfârşitul anului am devenit robust şi puternic, capabil să suport eforturi şi oboseală, surmenajul şi presiunea activităţilor urgente, dar nu puteam depăşi susceptibilitatea organismului meu la tulburări intestinale, în cazul unei întârzieri neobişnuite sau iregularităţi ale regimului alimentar. Am revenit la vechiul meu obicei de a lua două mese pe zi, cu o ceaşcă de lapte şi o bucată de pâine dimineaţa şi după-amiaza. La sfârşitul unui an, pofta de mâncare a revenit la normal, cantitatea de hrană moderată, cu o mică doză de carne ca ingredient necesar.

Aparenţa strălucitoare a obiectelor exterioare, la fel ca a formelor mentale, şi luminozitatea imaginilor din vis se intensificase, în timpul celei mai rele perioade din ultima mea criză: ele câştigaseră în strălucire în aşa măsură încât, atunci când contemplam un peisaj luminat de soare, aveam impresia că priveam o scenă paradisiacă, aparţinând unui Elysee îndepărtat de pământ şi inundat de raze unduitoare de argint în fuziune.

Această particularitate surprinzătoare a conştiinţei mele, pur subiectivă, bineînţeles, a fost constantă şi doar cu trecerea timpului ea a câştigat în transparenţă, în strălucire şi în puterea de pătrundere, şi continuă să mă îmbrace şi să învăluie tot ce observ într-o claritate indescriptibilă.

Anii s-au scurs, fără să aducă în mine nici o nouă transformare vizibilă. Tot ceea ce se întâmpla, se elabora în interior şi scăpa cunoaşterii şi deschiderii viziunii mele. Nu descopeream nici o schimbare în mine, cu excepţia mării de lumină în care trăiam permanent, şi cum ultima teribilă încercare îmi servise ca avertisment sever, şi mă determinase să renunţ să evoc supranaturalul, m-am dedicat în întregime afacerilor personale, încercând să trăiesc o viaţă normală.

În 1946, împreună cu câţiva amici şi colegi, am lansat o mişcare de reforme economice în toate ceremoniile sociale obligatorii pentru comunitatea noastră. Devenisem intens sensibilizat de strivitoarea greutate a mizeriei şi a infamiei, pe care membrii unei familii cu salarii foarte mici, trebuiau să o ducă toată viaţa, aproape până să moară, pentru plăcerea tranzitorie de a întrece vecinii lor în

fast şi ostentaţie, în somptuozitatea unei sărbători, în bogăţia unei dote sau în alte supracheltuieli asemănătoare ale ritualului social. Voiam să creez condiţiile care făceau posibil ca un om, cu mijloace modeste, să scape de stâlpul infamiei care îl aştepta, fără rănirea amorului său propriu şi fără prejudicii pentru poziţia sa în societate.

Am făcut o tentativă în care ne-am atras mai mulţi inamici decât prieteni, provocând mai multe critici decât aprobări, întâlnind mai mult opoziţie decât suport, încât în final a trebuit să abandonăm partida.

În vara anului 1947 fiica mea s-a căsătorit într-un mod simplu, fără ostentaţie, conform cu ideile reformei noastre: meritul a fost atribuit nu nouă, ci soţului său, un tânăr om de lege, pradă dificultăţilor, orfan de mic copil, şi trăind fără resurse, care a refuzat ofertele tentante ale dotelor bogate, pentru a se căsători cu fata fără dotă a unui om sărac. Alianţa a fost propusă prin intermediul unui amic al fratelui său mai mare, când eram în Jamu şi tot ce am avut de făcut, a fost să-mi dau consimţământul.

În acest fel, în starea mea mentală specială, natura mă scutea de ordalia, de a urmări la nesfârşit un partener convenabil pentru fiica mea, care, în loialitatea filială, ţinea tot atât de mult ca mine, să facă în aşa fel încât, principiile mele cu privire la dotă să nu fie violate, în nici un fel.

În toamna aceluiaşi an, liniştita vale a Caşmirului a fost tulburată de invazia bruscă a hoardelor jefuitoare ale triburilor frontaniere: organizate şi conduse cu un talent marţial, ele s-au năpustit asupra Caşmirului fără apărare, jefuind, violând, masacrând fără discriminare, încât partea de nord a văii răsuna de vaietele supravieţuitorilor plângându-şi morţii şi de ţipetele celor care pierduseră totul sau suferiseră violenţe.

Când carnagiul s-a sfârşit şi invadatorii s-au retras, după numeroase lupte cu forţele indiene, membrii micului nostru grup de entuziaşti, gata să-şi consacre energiile unei cauze nobile, s-au aruncat într-o muncă anevoioasă de a ajuta marea parte a populaţiei, victimă a ravagiilor.

În acea iarnă, din cauza asalturilor care aveau loc în numeroase districte limitrofe ale statului, urmate de masacre şi violuri, birourile nu s-au transferat la Jamu, şi în consecinţă, am continuat să mă ocup de obligaţiile mele la Şrinagar, străduindu-mă să uit oroarea situaţiei şi lăsându-mă pe de-a-ntregul absorbit de misiunea, privind ajutoarele, căreia noi ne dedicasem. Cum eram extrem de preocupat de această obligaţie, nu am mai putut părăsi Caşmirul în timpul iernii lui 1948, şi a trebuit să solicit un concediu, care să-mi permită să lipsesc de la birou, cu scopul de a finaliza acţiunea întreprinsă, într-o perioadă în care era în joc propriul nostru destin.

Pe parcursul acestei perioade s-au produs importante schimbări în sistemul politic al statului.

Suveranul moştenitor a trebuit să abdice pentru a ceda locul unei guvernări populare. Această mare convulsie politică a antrenat în urma sa nenumărate tulburări de mică anvergură, care instaurau noile valori în locul celor vechi şi noile moduri de gândire şi acţiune. Vechea ordine se schimba, cum se întâmplă întotdeauna, fără să se producă o schimbare paralelă necesară pentru ameliorarea naturii umane. Aceasta,

uitând repede lecţia învăţată într-o revoluţie, a acţionat în aşa fel încât să genereze o inevitabilă revoltă, după un timp.

În noiembrie 1949 m-am deplasat la Jamu o dată cu deplasarea biroului. Soţia mea a preferat să rămână la Şrinagar pentru a se ocupa de casă şi copii. S-a asigurat de soliditatea sănătăţii mele şi de capacitatea de a-mi purta de grijă, dat fiind rezistenta pe care o dovedisem în ultimii doi ani.

Pe de altă parte eram deplin convins de înălţimea acţiunii şi îmi făcea chiar plăcere să mă dedic acestei opere de uşurare a suferinţelor sutelor de familii, operă pe care mi-am asumat-o atunci când eram doar o mână de oameni, fără resurse şi nici influenţă într-o perioadă de extremă tensiune şi în condiţii foarte dure.

Mă stabilisem în Jamu la un vechi prieten care avusese bunătatea să-mi pună la dispoziţie o cameră. Eram fericit să-i accept ospitalitatea, oferită cu multă cordialitate şi afecţiune, ceea ce-mi asigura condiţiile confortabile, în special, să mă izolez şi să mă las absorbit în contemplarea strălucirii interioare, care-avea, într-o oarecare măsură, aspectul încântător al viziunii observate în prima zi a Trezirii.

Din cauza experienţei cumplite pe care o suferisem, nu am făcut nici o tentativă de meditaţie, ca altă dată.

Ceea ce făceam acum era complet diferit. Fără nici un efort şi, uneori, fără să-mi dau seama, mă scufundam din ce în ce mai profund în mine, absorbit din ce în ce mai mult de valurile conştiente, luminoase, care păreau să crească în dimensiune şi în întindere, afundându-mă fără rezistenţă în acest ocean de conştiinţă, în care mă găseam adesea scufundat.

La capătul a aproximativ doisprezece ani, o transformare curioasă s-a operat în cercul luminos de conştiinţă din jurul capului, care mă făcea constant conştient de o lume subtilă, întinzându-se în toate direcţiile, şi în care eu respiram, mergeam şi acţionam, fără să modific în nici un fel caracterul omogen şi omnipătrunzător, fără a fi afectat de ea, în problemele cotidiene ale acestei lumi.

Pentru a fi mai clar, era ca şi cum respiram, mă mişcam şi acţionam înconjurat de un vid conştient, scăpând oricărei percepţii, extrem de subtil, la fel cum suntem înconjuraţi de unde radio, cu diferenţa că nu putem percepe sau simţi existenţa acestor unde, şi suntem obligaţi să acceptăm prezenţa lor prin logica faptelor.

În timp ce, în acest caz, eram conştient de medium-ul invizibil prin factori interni, ca şi cum propria mea conştiinţă restrânsă, transcendându-şi limitele, era acum în relaţie directă cu propria sa substanţă, prezentă în toate direcţiile, asemenea unei picături de rouă dotată cu conştiinţă, care ar pluti intactă într-un ocean al firii pure, fără să se amestece cu masa de apă înconjurătoare.

În timpul lunilor precedente remarcasem de mai multe ori această tendinţă a spiritului de a se întoarce către exterior, fără ca aceasta să constituie un obstacol în expansiunea sa interioară: spiritul se întindea precum o picătură de ulei se răspândeşte pe suprafaţa apei, până ce, printr-un efort, reveneam la starea normală, cu spiritul mult mai amplu decât câmpul de conştiinţă original pe care-l posedasem înainte de Trezire.

Nu acordam nici o importanţă acestei faze a evoluţiei, considerând-o ca pe o tentativă a spiritului de a se pierde în reveriile care, din cauza vastităţii lor luminoase, lăsau impresia unei expansiuni interioare mai mari, fără să comporte în realitate o schimbare suplimentară în condiţia mea mentală, deja specială.

Cam după o lună de la sosirea mea în Jamu, remarcasem nu numai că această tendinţă devenise mai marcată şi mai frecventă, dar şi că scufundarea în profunzimile luminoase ale fiinţei ajungea la maturitate, devenind o mare sursă de fericire şi forţă.

Această transformare era, totuşi, atât de progresivă şi schimbarea atât de insesizabilă, încât eram înclinat să cred că tot ceea ce se întâmpla era mai curând rezultatul ameliorării sănătăţii datorată climatului salubru decât intervenţia unor noi factori, în mine.

Către a treia săptămână din decembrie am observat că atunci când reveneam din aceste momente prelungite de absorbţie, ce deveniseră acum o obişnuinţă în orele mele de singurătate, spiritul întârzia, în general, asupra poemelor misticilor mei favoriţi. Fără să mă gândesc, pentru nimic în lume, să-mi încerc talentul în compoziţia poetică, am făcut câteva tentative în acest sens, luând ca model versurile care-mi plăceau mai mult. Cu excepţia faptului că învăţasem pe dinafară câteva zeci de versuri sanscrite alese din textele sacre şi câteva zeci de strofe adunate din operele misticilor, nu ştiam nimic despre poezie.

După câteva zile de simple tatonări pentru a mă amuza, am devenit nervos, şi pentru prima oară în viaţa mea am simţit nevoia să scriu în versuri. Fără să iau totul în serios şi crezând că este un impuls trecător, am aşezat pe hârtie câteva strofe, consacrând mai multe ore pe zi acestei îndeletniciri.

Scriam în dialectul caşmiri, dar cam după cincisprezece zile de încercări am constatat că nu făceam progrese.

Sterilitatea eforturilor mele de a scrie versuri în loc să-mi tempereze ardoarea mă împingea să persist, şi petreceam din ce în ce mai mult timp cu ceea ce pentru mine devenise o vioară d'Ingres fascinantă. Nivelul compoziţiilor mele nu se ameliora deloc şi adesea îmi trebuiau ore pentru a contura o strofă şi altele pentru a-i găsi perechea.

Nu-mi trecea prin minte să asociez această nouă tendinţă, agentului misterios ce lucra în corp.

Dar aceste infructuoase tentative pe care le făceam, erau un preludiu deliberat al unui eveniment surprinzător ce avea să urmeze, puţin după aceasta. Eram educat din interior, să exersez un talent ce începuse să se dezvolte în mine, asupra existenţei căruia nu aş fi putut avea cel mai neînsemnat presentiment, şi încercările mele fruste erau primul indiciu al antrenamentului.

În timpul acelor zile un membru entuziast din micul nostru grup, ce lucra cu zel la acţiunile sociale din Caşmir, era în vizită în Jamu.

Ea venea adesea la mine, în general cu informaţii despre activitatea noastră din Şrinagar, asupra căreia primeam rapoarte regulate de la trezorierul sau secretarul nostru. Într-o zi i-am propus să o condus acasă, când s-a ridicat să plece sperând ca prin această lungă plimbare să scap de un sentiment de depresie care mă încerca în acel moment. Într-o zi i-am propus să o condus acasă când s-a ridicat să plece,

sperând ca prin această lungă plimbare să scap de un sentiment de depresie care mă încerca în acel moment. Mergeam liniştiţi, discutând despre proiectele noastre, când, brusc, la traversarea podului Tawi, am simţit nevoia unei absorbţii profunde, astfel încât aproape nu mai eram conştient de ceea ce mă înconjura.

Nu mai ascultam vocea companiei mele: ea părea să se fi retras în depărtări, cu toate că mergea alături. Aproape de mine, într-o conflagraţie de lumină strălucitoare, am simţit subit ceea ce părea să fie o puternică prezenţă conştientă, răsărită din neant, înconjurându-mă şi eclipsând toate obiectele din jur, din care ţâşneau două rânduri ale unui admirabil vers în caşmiri, care pluteau în faţa viziunii mele, ca un înscris luminos pe cer, şi care a dispărut tot atât de brusc cum apăruse.

Când mi-am revenit tânăra femeie mă privea cu stupoare, redusă la tăcere de brusca mea expresie de detaşare absolută. Fără să-i dezvălui ceea ce mi se întâmplase, am repetat versul spunându-i că el se formase brusc în mintea mea şi că asta explica întreruperea conversaţiei noastre. Ea a ascultat surprinsă, impresionată de frumuseţea enunţului, întărind fiecare cuvânt, apoi a exclamat că era cu adevărat un miracol pentru cineva care nu a fost niciodată favorizat de muze să compună un vers atât de minunat din prima sa tentativă, cu rapiditatea unui fulger.

Am ascultat-o în tăcere transportat de profunzimea experienţei, pe care tocmai o trăisem.

Până acum toate experienţele mele supraconştiente fuseseră pur subiective, nedemonstrabile pentru mine şi neverificabile pentru alţii. Dar acum, pentru prima oară, aveam în faţă o probă tangibilă a schimbării ce se operase în mine, schimbare neinteligibilă şi independentă de conştiinţa mea de suprafaţă.

Capitolul 16

După ce mi-am condus prietena la destinație, am revenit acasă pentru cină. Pe toată durata drumului de întoarcere, în calmul plăcut al serii și în binevenita singurătate a acestui drum puțin frecventat, eram profund preocupat de enigma ultimei mele viziuni și de orientarea bruscă într-o direcție nouă, în care spiritul meu tocmai se angajase...

Cu cât examinam mai atent problema, cu atât eram mai uimit de profunda semnificație a acestei creații, de compoziția desăvârșită și de limbajul încântător al versurilor.

Sub nici o formă nu puteam pretinde că această compoziție artistică ar fi fost a mea sau creația voluntară și deliberată a gândirii mele.

Am ajuns acasă absorbit profund de aceeași înlănțuire de gânduri și cu această preocupare m-am așezat la masă.

Am luat câteva înghițituri în tăcere, uitând de tot ce mă înconjura și fără să apreciez mâncarea pe care o înghițeam mecanic, incapabil să mă sustrag stării de intensă absorbție de care eram cuprins și nu păstram decât o slabă legătură cu ceea ce mă înconjura, ca un somnambul care evita instinctiv să se împiedice de obiectele din drumul său, fără să fie conștient de prezența lor.

La mijlocul mesei, timp în care eram în acea stare de semi-extaz, m-am oprit brusc, contemplând cu respect temător și o stupefacție fără limite, ce-mi făcea părul măciucă, un fenomen minunat ce se desfășura în profunzimile ființei mele.

Fără cel mai mic efort și în timp ce eram așezat confortabil pe scaun, trecusem progresiv într-o stare de elevare și expansiune a conștiinței, asemănătoare aceleia pe care o încercasem încă de la prima experiență, în decembrie 1937, cu diferența că, în locul vuietului puternic din urechi exista acum o tonalitate asemănătoare zumzetului unui stup de albine, încântătoare și melodioasă, iar strălucirea ce mă încercuise atunci era acum înlocuită de o lumină argintie ce învăluia totul, și care devenise deja un atribut permanent al ființei mele interioare și exterioare.

Minunata natură a acestei stări consta în realizarea bruscă a faptului că, deși legat de propriul corp și de ceea ce mă înconjura, mă amplificasem într-un fel indestructibil, până la a poseda o personalitate titanică, conștient din interior de un contact direct și nemijlocit cu un univers intens conștient și de o nespusă imanență de jur împrejurul meu.

Corpul, scaunul pe care eram așezat, masa din față, camera delimitată de pereți, peluza din exterior, spațiul de dincolo de aceasta, incluzând pământul și cerul, îmi apăreau la fel de stupefiante, nefiind decât fantome ale acelei Realități, în acel Ocean de Existență omniprezent, pătrunzător a toate.

Acest ocean de Real, pentru a încerca să explic cât mai bine cel mai incredibil aspect al său, părea să fie simultan nelimitat, întinzându-se infinit în toate direcțiile și în același timp nefiind mai mare decât un punct.

Acest punct minunat de existență totală, din care corpul și tot ceea ce mă înconjura nu reprezenta decât o parte, se extindea ca o radiație, era ca și cum o reflexie la fel de vastă ca propria mea concepție despre cosmos era proiectată în infinit, printr-un proiector de mărimea unui vârf de ac, întreaga imagine a lumii, intens activă și gigantică, depinzând de radiațiile emise de acesta.

Oceanul fără margini al conștiinței în care eram acum scufundat apărea, în același timp, infinit de vast și infinit de mic, vast când se raporta la imaginea lumii care plutea în el, și infinitezimal prin el însuși, nemăsurabil, fără formă și dimensiune, un nimic care totuși, era totul.

Era o experiență uluitoare și tulburătoare, căreia nu-i găseam nici o paralelă și nici o comparație, o experiență depășind tot ceea ce aparține acestei lumi, tot ce este conceput de spirit și perceptibil prin simțuri.

Eram intens trezit în interior, la un mod de a fi atât de dens și masiv conștient, încât depășea infinit în splendoare și importanță imaginea cosmică prezentă în fața mea, nu numai sub raportul întinderii și strălucirii, ci și sub raportul realității și substanței.

Lumea fenomenelor în mișcare continuă, caracterizată prin creație, schimbarea continuă și disoluția, se retrăgeau în plan secund, îmbrăcând aparența unui strat de spumă extrem de fină, ce dispărea rapid deasupra unui ocean de viață real și zbuciumat, sau a unui voal de vapori extrem de fin în fața unui soare conștient infinit, ceea ce constituia o inversare completă, în relația dintre lume și conștiința umană limitată. Aceasta arăta cosmosul, odinioară dominant, redus la starea unei aparențe tranzitorii și conștiința, înainte încărcată de griji și circumscrisă corpului, răspândită în spațiu până la dimensiunile unui univers puternic, și până la poziția exaltată a unei imanențe glorioase, în fața căreia cosmosul material se restrângea și retrograda până la statutul subaltern al unei dependențe estompate și iluzorii.

M-am deșteptat din această stare de semitransă cam după o jumătate de oră, zguduit până în străfundurile ființei de majestatea și splendoarea viziunii, într-o uitare totală a scurgerii timpului, ca și când prin intensitatea acestei experiențe trăisem o viață întreagă de existență obișnuită. Pe această durată, probabil din cauza fluctuațiilor din starea corpului și a spiritului, provocate de stimuli interiori și exteriori, existau intervale mai mult sau mai puțin profunde de pătrundere, distincte nu prin trecerea timpului, ci prin gradul de imanență: starea de imanență în cel mai profund moment al pătrunderii inspira o teroare misterioasă amestecată cu respect profund și căpăta un caracter atât de grandios, de putere absolută, de omniscientă, de beatitudine, și în același timp era atât de total imobilă, intangibilă și fără formă, încât invizibila linie de demarcație între lumea materială și infinitul omniscientei Realități înceta să existe, ambele fuzionând într-o singură realitate; puternicul ocean era aspirat de o picătură, enormul univers tridimensional era înghițit de un grăunte de nisip, întreaga creație, incluzând cunoscător și cunoscut, observator și observat, era redusă la un inexprimabil vid, fără dimensiune, pe care nici un spirit nu-l poate concepe și nici un limbaj să-l descrie.

Înainte de a ieşi din această condiţie şi înainte ca gloria în care mă găseam să fie complet risipită, am văzut plutind în lumina strălucitoare a spiritului versurile ce prinseseră formă în mine, aproape de podul Tawi, în acea zi. Versurile au apărut unele după altele ca şi când fuseseră depozitate într-un câmp tridimensional al conştiinţei, de către o altă sursă de cunoaştere, condensată în interiorul meu. Ele se năşteau din abisurile strălucitoare ale fiinţei, desfăşurându-se rapid în strofe formate, precum fulgii de zăpadă care se transformau la altitudine din picături de apă în cristale, cu forme regulate atunci când se apropiau de ochi, şi dispăreau atât de subit încât abia aveam timp să le reţin în memorie. Versurile erau deplin formate, atât în ceea ce priveşte limbajul cât şi măsura poeziei, astfel încât produsul finit părea să-şi tragă originea din inteligenţa înconjurătoare, şi defila în faţa ochiului meu interior pentru a se exprima. Când m-am ridicat de la masă şi am intrat în cameră, eram încă într-o stare de exaltare.

Primul lucru pe care l-am făcut a fost să notez acele versuri, în măsura în care mi le reaminteam. Aceasta nu era o treabă uşoară. Am realizat că, în scurtul interval care se scursese, uitasem nu numai ordinea în care versurile se arătaseră, dar şi părţi întregi ale subiectului, şi mi-era extrem de dificil să mi le reamintesc sau să umplu golurile. Mi-a luat mai bine de două ore pentru a repara omisiunile.

În acea noapte m-am culcat într-o stare de spirit entuziastă şi fericită. După ani de suferinţe intense îmi fusese, în fine, dat să întrevăd suprasensibilul, şi devenisem în acelaşi timp receptacolul noro.os al graţiei divine, ceea ce corespundea admirabil concepţiilor tradiţionale referitoare la Kundalinî. Nu-mi venea să cred că sunt atât de fericit. Aveam impresia că era prea minunat pentru a fi adevărat. Şi când priveam în mine pentru a descoperi ce făcusem pentru a merita această fericire, mă simţeam plin de o extremă smerenie. Nu aveam la activ nici o reuşită, nici o împlinire suficient de remarcabilă pentru a merita onoarea ce-mi era acordată.

Trăisem o viaţă obişnuită, nu făcusem niciodată un fapt meritoriu şi nu realizasem niciodată o izbândă completă asupra dorinţelor şi a apetiturilor mele. Treceam în revistă, în minte, toate evenimentele remarcabile din ultimii doisprezece ani: studiindu-le în lumina ultimului eveniment, găseam că multe dintre aspectele vieţii, ce rămăseseră obscure sau neobservate până acum, căpătau o semnificaţie profundă şi surprinzătoare.

În intensitatea bucuriei provocată de această revelaţie am uitat teribila încercare pe care o îndurasem, suspansul epuizant şi anxietatea care m-au însoţit în toată acea perioadă.

Băusem cupa suferinţei până la zaţ pentru a descuia o sursă minunată şi perpetuă de bucurie şi pace de nespus, ascunsă în interiorul fiinţei mele. Aceasta aşteptase momentul propice pentru a se revela, aducându-mi într-o clipă o mai profundă înţelegere a esenţei lucrurilor, decât ar fi putut să o facă o viaţă întreagă consacrată studiilor.

Antrenat în astfel de gânduri am adormit în final şi am intrat în lumea strălucitoare a viselor în care mă aflam în fiecare noapte.

Când m-am trezit dimineaţa, prima amintire ce mi-a venit în minte a fost cea a experienţei transcendente din ajun.

Chiar chemarea fugitivă a unui zbor supraconştient în ţara de minuni a Infinitului transportă spiritul şi depăşeşte tot ceea ce se poate imagina sau întâlni în universul fizic.

Dacă se ia în consideraţie conţinutul uluitor al acestui tip de viziune, nu este surprinzător că vechii înţelepţi ai Indiei, în comuniune constantă cu realitatea transcendentă, priveau lumea ca pe nimic altceva decât o umbră inexplicabilă, o aparenţă iluzorie, ascunzând un etern şi strălucitor Soare de o glorie şi o sublimitate indescriptibile.

În fiecare zi, în timpul celor două săptămâni ce au urmat, am scris câteva strofe în caşmiri care, fără excepţie, abordau un aspect sau altul al necunoscutului; unele erau indubitabil într-un stil apocaliptic.

Aceste versuri îmi veneau brusc, în momente de odihnă, precedate de o pauză voluntară în procesul normal al gândirii. Încetarea preliminară a activităţii mentale era urmată curând de o stare de profundă absorbţie, ca şi când eram pe punctul de a mă scufunda în mine, pentru a atinge o anumită profunzime, unde puteam înţelege vibraţiile mesajului, totdeauna exprimat sub o formă poetică. Versurile se formau plecând de la o formă extrem de subtilă a unei sămânţe invizibile şi instantaneu treceau prin faţa spiritului meu, într-o formă gata elaborată, urmându-se unul pe altul într-o succesiune rapidă, până când bucata întreagă era desăvârşită. Încercam atunci brusc dorinţa de a ieşi din starea de semitransă şi de a reveni la normal.

În mai multe rânduri, pe durata celor cincisprezece zile, am avut aceeaşi experienţă ca în prima zi, egalând aproape în toate privinţele, experienţa mea originară.

Într-o zi eram aşezat pe scaun, pe punctul de a citi un pasaj scris în ajun, când, sesizând o comandă interioară, m-am aplecat pe spătarul scaunului şi am închis ochii, într-o stare de destindere, aşteptând ceea ce avea să urmeze. Chiar în clipa când am făcut acest lucru, m-am simţit în expansiune în toate direcţiile, am uitat de tot ceea ce mă înconjura şi m-am lăsat învăluit de o imensă mare de lumină sclipitoare, legănat de o cadenţă melodioasă interioară întrecând toată simfonia terestră. Mă apropiam din ce în ce mai mult de starea supremă până când, făcând un salt, m-am găsit dintr-o dată detaşat de tot ceea ce releva lumea cauzală. Eram dizolvat într-un vid inexprimabil, un mod de a fi minunat, scutit de distincţii spaţiale si temporale. Am revenit la starea normală după mai mult de o jumătate de oră, şi în timpul câtorva momente de tranziţie am descoperit o compoziţie plină de frumuseţe, care aştepta ca spiritul meu s-o înregistreze, când încă nu era dezmeticit din experienţa extraordinară prin care tocmai trecuse.

După cincisprezece zile limbajul s-a schimbat şi, în loc de versuri în caşmiri, au urmat versuri in engleză. Toate slabele mele cunoştinţe de poezie engleză pa cere le posedam se limitau la studiul câtorva poeme alese, care făceau parte din manualele şcolare. Cu excepţia acestora, neavând nici o înclinaţie pentru poezie, nu mă îngrijisem niciodată să citesc orice altceva. Dar puteam cu uşurinţă să-mi dau

seama, că bucata din fața mea era asemănătoare poemelor pe care le citisem, însă neposedând nici o cunoștință de versificație și prozodie engleze, nu-mi puteam permite nici o judecată asupra excelenței sale.

Câteva zile mai târziu poemele au apărut în urdu în loc de engleză. Cum posedam o cunoaștere acceptabilă de urdu nu aveam nici o dificultate să așez versurile în scris și, totuși, numeroase goluri au fost umplute multe luni mai târziu. După câteva zile, pandjabi a succedat dialectului urdu. Nu citisem niciodată o carte în pandjabi, dar învățasem această limbă frecventând continuu persoane și asociați vorbitori de pandjabi, pe toată durata șederii de mai mulți ani în Lahore, în calitate de școlar și student. Cu toate acestea surpriza mea nu a cunoscut margini când, câteva zile mai târziu, mi-a venit o directivă, să mă pregătesc să primesc versuri în persană. Nu citisem niciodată în această limbă, nu o puteam înțelege și vorbi cât de puțin. Am așteptat cu respirația tăiată și imediat după indicație, câteva versuri persane s-au manifestat în minte, în același mod în care apăruseră compozițiile în celelalte limbi. Nu am avut dificultăți în recunoașterea unor cuvinte persane și chiar a formei poetice a versurilor. Caşmiri fiind bogată în numeroase cuvinte persane, îmi era ușor să înțeleg anumite cuvinte folosite în limba mea maternă. După un efort susținut și antrenament am ajuns în final să notez versurile, dar existau numeroase goluri și erori ce nu au putut fi umplute sau corijate decât după mult timp. Efortul de a nota cele câteva poeme scurte în persană a fost atât de laborios, încât după câteva zile am renunțat la această îndeletnicire dificilă. Mă simțeam epuizat și, ceea ce era mai grav, efectul dăunător al tensiunii intelectuale și al emoției asupra sănătății mele se manifesta într-un fel neliniștitor, prin momente prelungite de agitație precedând somnul. În consecință, mi-am acordat mai mult de o săptămână de repaus complet. După această scurtă pauză, simțindu-mă aproape în formă, nu mai încercam nevoia de a rezista impulsului, și m-am supus din nou inspirațiilor extatice ale momentelor oportune.

Într-o zi m-am supus unei directive, fără să-mi destind spiritul, pentru a mă pregăti să o primesc, și am plonjat interior suficient de profund, pentru a atinge emanațiile subtile ale stupefiantei surse de conștiință, prezentă în interiorul meu și totuși, ca în supliciul lui Tantal, încă în afara puterii mele de înțelegere; am simțit brusc o tresărire de entuziasm profund, nu lipsit de teamă, propagându-se prin toate fibrele ființei mele, când un semnal a traversat ca un fulger spiritul, liniștit și imobil. Semnalul era acela de a mă pregăti să iau act de o bucată de poezie în germană. Am ieșit din semi-transă într-o stare de efervescență mentală, incapabil să mă împac cu ideea că o ispravă atât de incredibilă poate să fie posibilă. Nu învățasem niciodată germana, nici nu văzusem o carte scrisă în această limbă și niciodată, atât cât știu, n-o auzisem vorbită în prezența mea, și, totuși se aștepta de la mine să scriu un poem în germană, ceea ce semnifica o completă negare a adevărului confirmat de timp, că orice limbă care se vorbește este un bagaj dobândit și nu poate fi primit în dar.

Germana a fost urmată de franceză și italiană. Apoi au venit câteva versuri în sanscrită, urmată de versuri în arabă.

Cu siguranță nu putea exista nimic mai convingător decât fenomenul căruia-i eram martor și care mă impresiona până la a mă face să accept, fără să pot

rezista, ideea că eram în contact ocazional cu fântâna întregii cunoașteri și că, dacă nu ar fi fost incapacitatea mea de a înțelege și transcrie, aș fi putut obține prin scris bucăți poetice în majoritatea limbilor literare de pe pământ.

Simțeam trecând prin mine, val după val, acel soi de electricitate conștientă încărcată de cunoaștere, la care, din cauza sărmanei capacități a spiritului meu, nu puteam avea acces deplin. Când încerc să descriu experiența care, intermitent, a fost de-a lungul timpului particularitatea cea mai sublimă și exaltantă din existența mea, îmi lipsesc cuvintele.

În fiecare dintre aceste ocazii am fost determinat să mă simt ca observator al propriei mele persoane sau, mai precis, sinele meu conștient luminos era pe punctul de a pluti, nepăstrând decât o idee extrem de vagă despre cadrul corporal, într-un plan de conștiință de o splendoare strălucitoare, din care fiecare fragment reprezenta o lume nelimitată de cunoaștere, cuprinzând prezentul, trecutul și viitorul, conținând și regizând toate științele, toate filosofiile și toate artele vreodată cunoscute și cele ce vor fi cunoscute, toate astea concentrate și conținute într-un punct existând aici și pretutindeni, acum și totdeauna; un ocean informal nemăsurabil de înțelepciune, de unde picătură după picătură, cunoașterea se scurge și va continua să se scurgă în spiritul uman.

În fiecare vizită din regnul suprasensibil am fost atât de scufundat în acest mister și în minunile sale, încât tot restul, tot ce aparține acestei lumi, tot ceea ce noi concepem despre altă lume, toate faptele și incidentele vieții mele, altele decât acela, toate evenimentele capitale ale istoriei, toate ambițiile și dorințele și, pe deasupra, propria mea existență, viața și moartea mea par nesemnificative și triviale, în raport cu gloria indescriptibilă a misterului de nepătruns al imensității inimaginabile a minunatului Ocean de Viață, de al cărui țărm mi-a fost permis să mă apropii.

Capitolul 17

Scufundarea cotidiană în acest ocean de conştiinţă, în care aveam acum, acces, într-un fel neaşteptat, a avut pentru mine efectul să aducă spiritului o satisfacţie extremă. Eram copleşit de uluirea generată de incalculabila bogăţie pe care o descoperisem în interiorul meu. Anxietatea înnebunitoare pe care o încercasem şi îndoielile grave pe care le întreţinusem au dispărut complet, cedând locul unui sentiment de gratitudine inexprimabilă faţă de puterea divină, care, în ciuda ignoranţei mele, a rezistenţei constante, a greşelilor mele, a slăbiciunilor şi erorilor numeroase, formase în mine, cu o iscusinţă inimitabilă, o cale nouă de percepţie, mă dotase cu o viziune nouă şi mai pătrunzătoare, cu scopul de a mă deschide unei existenţe prodigioase.

În ciuda tuturor eforturilor mele, vestea straniilor manifestări psihice produse se răspândea. Musafirii, amicii, colegii de birou erau izbiţi de comportamentul meu schimbat şi dispoziţia mea de absorbţie constantă. Chiar dacă încercam, nu eram capabil să mă eliberez, pentru că eram cu totul transportat de minunea fenomenului, depăşind tot ceea ce-mi putusem imagina.

Nu puteam, cu siguranţă, ascunde asociaţilor intimi o transformare care a avut ca efect să mă facă să încerc o emoţie atât de puternică încât tot echilibrul meu să fie zdruncinat. Gazda mea, tulburată de plimbările mele continui, într-o stare de distragere profundă, aproape pe punctul de a uita complet, în anumite momente, tot ceea ce mă înconjura, a devenit realmente alarmată văzând lumina aprinsă la orice oră din noapte, găsindu-mă treaz, în curs de a scrie, într-o stare de preocupare extremă. Cum el cunoştea tendinţele mele mistice, mă mustra plin de gentileţe, pentru că avea impresia că absorbţia completă şi exerciţiile mele nocturne erau preludiul ce anunţa renunţarea completă la lume şi adoptarea unei vieţi monastice.

La capătul câtorva săptămâni eram incapabil să rezist fascinaţiei acestei existenţe nou descoperite, care depăşea pragul conştiinţei obişnuite. Nu găseam puterea să ies din aceste stări contemplative. În afară de câteva ore de somn neregulat noaptea, ele mă obsedau continuu pe durata întregii zile şi mă făceau aproape incapabil să-mi ocup mintea cu altceva. Mâncam mecanic, ca un copil ce o făcea dormind şi când eram obligat să vorbesc mă exprimam şi ascultam ca un om ocupat să privească cea mai captivantă piesă de teatru jucată vreodată în viaţă, care replica prin răspunsuri laconice comentariilor oamenilor din jurul său, adesea fără ca măcar să înţeleagă pe deplin, nici să-şi amintească despre ceea ce fusese vorba. Mergeam la birou mai mult prin forţa obişnuinţei decât prin opţiune sau înclinaţie.

Întreaga mea fiinţă se revolta când făceam un efort pentru a coborî val-vârtej de pe culmile eterate şi transcendente, ca să acord atenţie dosarelor plictisitoare ce zăceau neglijate pe masa mea de lucru. După câteva zile, simplul fapt de a mă aşeza în atmosfera sufocantă din încăpere timp de ore devenea atât de jenant şi opresiv, încât am recurs la un concediu prelungit şi nu a trebuit să mă mai întorc, din nou, în acele locuri.

Am realizat că ruptura legăturii mele cu serviciul îmi va reduce venitul, într-o mare măsură, dar nevoia de a mă elibera de piedicile acestei aserviri era prea puternică, pentru a fi suprimată de condiţii financiare sau mundane.

În acest timp, o rumoare stranie se stârnise în oraş şi o mulţime de oameni veneau să mă viziteze, atraşi de zvonul unei transformări miraculoase suferite de mine. Majoritatea veneau doar pentru a-şi satisface curiozitatea, ca să verifice ce auziseră, tot aşa cum ar fi venit să vadă un fenomen curios sau realizările uluitoare ale unui prestidigitator.

Puţini dintre ei, mărturiseau un interes faţă de geneza schimbării sau raţiunea acestei manifestări bruşte. În câteva zile, afluenţa a fost atât de mare şi continuă încât, de dimineaţă până seară nu-mi rămânea un moment pentru mine însumi. Mi se părea că ar fi fost nepoliticos să refuz întrevederile, şi aveam convingerea că o astfel de atitudine ar fi fost interpretată drept orgoliu. Suportam deci, răbdător, îmbulzeală zilnică cu preţul liniştii mele mentale, care ar fi trebuit să fie grija mea primordială, în stadiile iniţiale ale acestei recente evoluţii. Eram, în general, într-o stare de conştiinţă exaltată tot timpul şi chiar în această stare vorbeam oamenilor strânşi în jurul meu, trecând frecvent, sub privirile lor, prin grade de absorbţie mai profundă, de unde eram adesea trezit la realitate, de intrarea altor grupuri. Primeam mulţimile avide, mecanic, abia conştient de ceea ce spuneam sau de cei ce veneau şi plecau în cursul unei zile. După o perioadă, oboseala a devenit insuportabilă, şi am început să-i simt efectele dăunătoare asupra sănătăţii. Primul indiciu de tulburare a fost o agitaţie crescândă în timpul nopţilor care, curând, a luat proporţia unei insomnii parţiale. În loc să mă alarmez de reapariţia unui inamic care îmi provocase atâta suferinţă în trecut, l-am interpretat ca pe primul semn al unei existenţe libere, al unei dezrobiri de sub dominaţia corpului, considerată ca o trăsătură esenţială a creşterii spirituale. Fiind privat de îngrijirile soţiei mele, care, cu un adevărat instinct feminin, supraveghease întotdeauna strict regimul meu, am devenit indiferent la hrană şi mă îmbătam cu gândul că, în fine, depăşisem o slăbiciune ce mă determinase să acord prea multă atenţie alimentaţiei şi să devin sclavul meselor regulate.

Progresiv, un sentiment de detaşare de lume a început să pună stăpânire pe mine, însoţit de o dorinţă crescândă să rup lanţurile care mă legau de familie, şi să duc viaţa unui Sannyâssin, pe care nici o dorinţă nu-l tulbură şi nici o convenţie sau cutumă nu-l ţin prizonier.

Tocmai traversasem o experienţă stranie, care atinsese apogeul într-o realizare ce depăşea aşteptarea mea, şi consideram necesar să o fac cunoscută celorlalţi. Era, în consecinţă, de datoria mea să duc o viaţă complet lipsită de tracasările şi agitaţia febrilă a existenţei mundane, o existenţă dedicată exclusiv serviciului umanităţii, cu intenţia de a face cunoscut marele adevăr pe care-l descoperisem.

Singurul obstacol în executarea acestei decizii, mă gândeam, consta în puternicele legături afective cu familia şi prietenii; aceste legături, ar fi fost foarte dificil de rupt, judecându-le după experienţa mea şi tendinţele personale. Dar cum reflectam mai profund la această problemă şi-mi sondam inima în căutarea unui răspuns, am descoperit că experienţa fantastică, pe care tocmai o trăisem, m-a purificat de iubirile mele mundane şi că eram capabil să mă separ de familie ca şi de prieteni pentru totdeauna, fără ca măcar să arunc o privire înapoi pentru a îndeplini, fără să fiu deranjat de cel mai mărunt gând de obligaţii familiale, activitatea sacră pe care doream cu ardoare să mi-o asum.

Dar cu toate că îmi fusese dat să întrevăd starea de spirit şi motivaţia puternică care împingea profeţii şi vizionarii de odinioară la fapte de vitejie fără egal, de renunţare şi ascetism, care păreau dincolo de capacităţile omului obişnuit, eu nu eram destinat să urmez drumurile lor din cauza extremelor susceptibilităţi ale organismului, tulburărilor provocate de tensiune şi a efortului inevitabil, în condiţii nefavorabile şi dure.

Exista undeva în mine un punct slab care, adesea, ceda sub presiunile rigorilor impuse de o viaţă ascetică sau a unei continue dezordini în domeniul nutriţiei şi somnului.

Cred că din cauza acestei vulnerabilităţi am fost capabil să urmez pista, şi să mă ridic până la sursa relaţiei strânse care exista între corp şi spirit, chiar în modul de funcţionare al creierului, conducând la transcendenţă, în timp ce lucrurile ar fi putut să nu-mi fie atât de clare şi de evidente dacă s-ar fi întâmplat altfel.

Timp de mai bine de o lună am trăit într-o stare de triumf şi exultare spirituală, imposibil de descris. În toată această perioadă, fiinţa mea era constant pătrunsă de sentimentul distinct că deplasându-mă, aşezându-mă sau acţionând, eram tot timpul învăluit de o prezenţă tăcută, prodigioasă, din care îmi trăgeam existenţa. Frecvent, cădeam în extazul unei absorbţii mai profunde, în care, mut de uimire, mă pierdeam complet în Indescriptibil. Aceste stări erau însoţite, din timp în timp, către final, de străluciri de inspiraţie.

În acea perioadă, din cauza lipsei de somn şi a iregularităţii regimului alimentar, sentimentul de euforie care fusese continuu prezent s-a diminuat sensibil, şi din nou am început să simt semne de epuizare, asociate unui disconfort mental. Am fost cu asprime aruncat la pământ din această efemeră stare de fericire paradisiacă, într-o dimineaţă, când sculându-mă din pat după o noapte agitată, m-a copleşit o depresie acută, care a continuat pe durata întregii zile, şi care a reacţionat ca un duş de apă îngheţată asupra unui om prins de beţie. Trezit într-o tresărire din euforia mea nemotivată pe care mi-am reprimat-o dur, m-am obligat să acord o atenţie imediată hranei, şi după câteva zile am remarcat semne de ameliorare în starea mea. Dar abandonul nemoderat deliciilor metapsihice, efortul mental excesiv şi neglijenţa cu privire la nevoile organice mi-au slăbit vitalitatea până la un punct neliniştitor, şi fără ca eu să observ; aceasta generase o stare de intoxicare extrem de lentă a sistemului nervos, care mă împiedicase să sesizez această deteriorare, cu suficient timp înainte, pentru a adopta precauţiile potrivite.

Auzisem relatându-se povestiri despre oameni care, beţi de fericire, până la nebunie, de la prima observare a modului de existenţă suprasenzorial, imediat după trezirea spirituală, fuseseră atât de transportaţi şi fermecaţi, departe de viaţa terestră, că le-ar fi fost imposibil să revină la nivelul de conştiinţă normal, pentru a-şi satisface nevoile corpului. Spiritul lor, într-o contemplare extatică neîntreruptă a fascinantului regn suprasenzorial, abandonase definitiv corpul înfometat, fără să binevoiască să coboare din nou fine, fie şi pentru o singură dată, la nivelul terestru, până la final...

M-am abţinut să mă dau în spectacol în faţa lumii curioase, care intra şi ieşea în valuri interminabile.

În loc să încurajez stările de intensă absorbţie, gata să izbucnească permanent asupra mea, imediat ce spiritul se întorcea către interior, evitam deliberat introversiunea şi mă ocupam exclusiv de bagatele şi frivolităţi, pentru a acorda o perioadă de repaus spiritului prea surmenat.

Era la jumătatea lui martie, care marchează începutul primăverii în Caşmir, şi simţeam că trebuie să revin acasă, singurul meu azil în timp de disperare, cu scopul de a mă supune afecţiunii vigilente a soţiei mele, singura salvare în timpul bolii. Fără să mai pierd o singură zi, m-am întors la Şrinagar cu avionul, abandonând pentru totdeauna ideea de a vagabonda pe globul terestru, în mod tradiţional, pentru a împlini regenerarea umanităţii. În cazul meu aceasta fusese o imaginaţie fantastică, născută dintr-o dorinţă de putere, de aspiraţie a unei cuceriri spirituale, tendinţe ce însoţeau adesea activitatea energiei Kundalini în centrul intelectual, şi provoca o uşoară beţie cerebrală, prea subtilă pentru a fi remarcată de cei din jur, lipsiţi de cunoştinţe în materie, indiferent de inteligenţa şi erudiţia acestora.

Acasă m-am abandonat îngrijirilor soţiei mele care, după lividitatea şi expresia privirii mele, dedusese imediat că eram într-o stare de epuizare, şi că aveam o nevoie urgentă de repaus şi refacere.

Vestea reuşitelor mele stranii circulase până la Şrinagar, şi a fost o problemă dificilă să împiedic mulţimea care se îmbulzea spre casa mea.

După câteva zile am devenit capabil să consacru mai multe ore pe zi întâlnirilor cu vizitatorii, fără să fiu obosit şi mi-am ocupat timpul rămas cu nimicuri, pentru a evita influenţa stărilor contemplative asupra spiritului, care chiar atunci exercitau încă o asemenea fascinaţie încât mi-a trebuit un efort de voinţa extrem, pentru a rezista tentaţiei, fie şi pentru o singură zi.

La capătul câtorva săptămâni mulţimile au început să se diminueze şi în final au încetat să curgă; aceasta îmi oferea un răgaz care, împreună cu precauţiile adoptate în materie de regim, m-au ajutat să depăşesc slăbiciunea provocată de lipsa de măsură, de care dădusem dovadă. Dar am avut nevoie de mai mult de şase luni ca să revin la normal şi să mă pot îndeletnici cu treburile mele, fără să mă abandonez brusc contemplării, asemenea unei răpiri de existenţă necondiţionată.

Când expirarea concediului s-a apropiat, m-am hotărât să nu mai continui serviciul.

Calea ce permitea eliberarea de sordidul şi mizeria lumii materiale, şi deschiderea de pace şi serenitate nespusă din universul interior strălucitor, era prea îngustă şi periculoasă, pentru ca să-mi permită s-o urmez cu o grea încărcare de responsabilităţi lumeşti pe umeri.

Pentru a-mi atinge scopul de a gusta din fructul veritabilei libertăți spirituale, era necesar să mă degajez de lanțurile ce mă ancorau în lumea materială.

Colțul retras al unui birou agitat, fremătând de o activitate încărcată, de tensiunea emoțiilor conținute, nu era locul unde un om constant preocupat de Invizibil să poată petrece mai multe ore de supunere neîncetată la dispoziția altora, fără să se expună riscului deteriorării sănătății sale mentale. Existau alte rațiuni care au precipitat decizia de a rupe complet relațiile cu serviciul. Schimbarea guvernului antrenase în urma sa o mulțime de probleme arzătoare, cerând soluții imediate. Ele trebuiau stăpânite și tratate cu precauție, într-un moment în care întreaga țară era în efervescența produsă de lupta sălbatică pentru putere și posesii pe de-o parte, și pe de altă parte, de eforturile făcute pentru a evita spolierea și deposedarea. Biroul nostru nu putea să scape comoției generale sensibile pretutindeni, și curând, atmosfera a devenit supraîncărcată de suspiciune reciprocă, într-un punct care era real periculos pentru oamenii din subordinea mea. Am făcut, deci, o cerere de retragere prematură, care după formalitățile uzuale a fost acordată legal.

Eram acum liber să-mi petrec timpul cum îmi plăcea, fără să fiu perturbat de cea mai neînsemnată grijă referitoare la găsirea unei soluții dilemelor oficiale, fără încetare reînnoite, și conflictelor constante dintre conștiința mea și voința superiorilor.

După o absență de mai multe luni, în timpul cărora se produsese, cu adevărat, o schimbare enormă în mine, m-am alăturat din nou grupului de prieteni statornici, care menținuseră vie mișcarea noastră, pe durata acestui interval.

Participam din nou la activitatea lor, care viza acum să amelioreze soarta văduvelor, atât de confuză în societatea noastră, sau să suprime obstacolelor ridicate de opinia publică împotriva recăsătoriei acelora care erau disponibile, cu scopul de a atenua prin aceasta, într-o anumită măsură, suferințele numeroaselor ființe supuse unui tratament inuman, în numele religiei și al castei, de propriile lor familii.

În pofida dorinței profunde a tuturor membrilor din micul nostru grup de a-și limita activitatea la misiunea de serviciu, ei erau antrenați, fără să vrea, în apele tulburi ale rivalităților și ambițiilor politice, din cauza opoziției constante care viza să le înrobească forța.

La capătul a câțiva ani le devenise extrem de dificil, chiar să continue munca umanitară la care se angajaseră. Dar, hotărâți să persevereze, au reușit să-și continue activitatea, sub o formă restrânsă, având totdeauna grijă să rămână în afara grupurilor politice rivale, care le căutau sprijinul.

În perioada anilor critici care au urmat primei mele experiențe a Invizibilului, centru de activitate al grupului nostru îndeplinea pentru mine o dublă funcție: să-mi furnizeze o ocupație în acord cu caracterul meu, fără să-mi suprime libertatea, și să-mi servească ca preocupare sănătoasă în timpul orelor de odihnă.

Gustasem pentru prima oară bucuria unei existențe noi și asta mă făcea într-atât de nebun cât nu aș fi crezut posibil. Această nebunie genera în mine un sentiment de îndepărtare de lume și o aversiune față de lucrurile vieții, ca și când aș

fi fost captiv pe un pământ străin, nerăbdător să-mi părăsesc închisoarea și, totuși, incapabil să o fac.

Aș fi putut să devin un izolat, pentru a calma focul renunțării aprins în mine, dacă nu ar fi fost acest contact constant cu suferința și mizeria, și slabele posibilități pe care le aveam pentru a le ușura. Participarea activă la aceste eforturi caritabile, cu toate că avea o influență extrem de limitată, contribuia, într-o oarecare măsură, la menținerea unei stări de normalitate, cu suficient atașament pentru lume, pentru a combate tendințele morbide ale evaziunii care prinsese proporții în mine.

Restul a fost îndeplinit de soția mea, a cărei imensă dragoste, atenție asiduă la cea mai mică nevoie a mea și îngrijiri constante m-au făcut atât de dependent de ea, încât ideea de a locui în singurătate, departe, chiar și pentru un scurt interval de timp, părea inacceptabilă pentru cineva a cărui sănătate era atât de delicată și condiție atât de specială.

De la începutul noilor manifestări, numeroase persoane, din dorință sau necesitate, au venit să mă vadă, cu gândul ascuns de a aborda un anume subiect. Acești oameni așteptau ore întregi, căutând o oportunitate să mă vadă între patru ochi, pentru a-mi vorbi de scopul vizitei lor. În perioada inițială, când mulțimea părea să nu se mai diminueze, și când eram într-o stare elevată și-mi repugna comunicarea, ei veneau de mai multe ori la rând, până când reușeau să obțină câteva minute de conversație privată cu mine. În ochii majorității atinsesem un statut de autoritate în materie de dominare a forțelor subtile ale naturii, și eram capabil să fac și să desfac lucrurile, apt să modific circumstanțele, să schimb destinele și să metamorfozez efectul acțiunilor și conduita celorlalți. Aceștia îmi atribuiau o poziție de suveranitate, de strânsă intimitate cu Atotputernicul și puterea de a sfida legile naturii și de a întrerupe mersul evenimentelor printr-un simplu gest sau act de voință. Ascultam expunerile lor în tăcere, impresionat de scenele de mizerie umană și de relatările dezolante pe care mi le expuneau.

Unii erau fără resurse, alții în șomaj ori fără copii sau angajați într-un proces, unii erau invalizi fără speranțe, alții prinși în ghearele adversității, alții se zbăteau cu probleme domestice, etc. Aceștia așteptau de la mine să intervin pe lângă destin, în favoarea lor, pentru a-i elibera de chinuri și a-i ușura de dificultățile împotriva cărora erau neputincioși, și erau gata să prindă cea mai mică oportunitatea trecătoare, să se agațe de cea mai mică rază de speranță ca înecatul de un pai.

Toți erau oameni răniți, frustrați, dezamăgiți pentru că viața lor nu era decât un pat de spini. Credința generală a maselor cu privire la oamenii de spirit și vizionari, credință ce vine din timpuri preistorice, i-a investit pe aceștia cu puteri supranaturale stupefiante. Oamenii au impresia că ei posedă o legătură misterioasă sau o stăpânire asupra forțelor subtile și inteligente ale naturii, și că ei pot să comande elementelor și spiritelor.

Nu puteam să scap consecințelor acestei concepții și, deși negasem și argumentasem, nimic nu avea o putere efectivă pentru a descuraja acești oameni, nu numai scăldați în superstiții din fragedă copilărie, dar și constrânși de situații extrem de dureroase, să caute cu ardoare un agent supranatural pentru a-i smulge din dificultăți. Mulți dintre ei, atribuind, unei reticențe, expresia onestă a incapacității

mele de a-i scoate din nenorocire, se comportau precum copiii, implorându-mi asistența cu mâinile încrucișate și lacrimi în ochi.

Spectacolul lacrimilor și vocilor virile vlăguite de emoție mă lăsau puternic afectat și zguduit de necazurile lor.

Acești bărbați și femei răniți, care veneau la mine pentru a scăpa miraculos de necazurile lor, erau, în cea mai mare parte, victimele injustiției sociale și inima mea încerca pentru ei o simpatie și o compasiune profundă. În locul lor eu aș fi acționat, poate, la fel. Dar totala lipsă de putere să ușurez nenorocirile lor sporea într-atât durerea mea încât uneori, incapabil să mai suport, trebuia să caut sanctuarul eului meu profund cu scopul de regăsi suficientă siguranță și forță pentru a depăși durerea.

Îi consolam, cât puteam de bine, și adesea plecau cu o stare de spirit mai ușoară decât aceea cu care veniseră, dar mă lăsau agitat și nesatisfăcut, încărcat de necazurile lor, pe deplin conștient de faptul că, din moment ce noi constituim minusculele celule individuale ale unui vast organism, ar trebui să împărțim în mod egal suferințele și relele ce există în această lume; dar cum zidul ego-ului, separând fiecare celulă de rest, împiedică ca aceasta să se realizeze, noi ne simțim fericiți și mândri de achiziții obținute adesea pe cheltuiala noastră, și credem în aberația că alții au suportat costurile.

Dacă este adevărat că venerabilele credințe, care atribuie puteri transcendente vizionarilor, sunt așezate pe o bază solidă, dimpotrivă, ideea populară care a persistat peste secole, după care cei ce posedă aceste puteri sunt în măsură să suspende legile naturii și să schimbe cursul evenimentelor și al destinului, este fondată pe o evaluare incorectă a poziției lor și, de asemenea, asupra unei atitudini improprii vis-a-vis de problemele de viață. Dezvoltarea căilor suprasenzoriale de cunoaștere pentru percepția realității subtile ce scapă razei de acțiune a simțurilor și rațiunii, nu este destinată să substituie, ci mai curând să ajute facultatea rațională în gestionarea problemelor temporale, strict regizate de legi temporale. Puterile psihice și chiar fizice deținute de profeți și vizionari au doar natura unei manifestări de suveranitate, acordată de natură.

În aceste condiții, aplicația darurilor spirituale, extrem de rare, în soluționarea problemelor cotidiene ale existenței fizice a omului, pentru care intelectul reprezintă instrumentul potrivit, este tot atât de irațională precum utilizarea aurului pentru a sparge pietre sau pentru a servi drept material de amenajare a drumurilor. Puterile vindecătoare, uneori exersate de mistici sau sfinți, nu au depășit sfera aplicării individuale și doar oamenii de geniu și-au pus darul în serviciul intelectului, căruia i-a fost lăsată grija de a inventa remedii universal eficace pentru flageluri ca variola, și de a face alte descoperiri pe plan fizic, sarcină ce nu a fost niciodată realizată de profeți și vizionari și care nu depinde de domeniul lor.

Cum timpul trecea și cum refuzam ferm tentația de a încerca o etalare vulgară sau o utilizare nelegiuită a darurilor inestimabile pe care Cerul mi le acordase, numărul solicitanților care veneau cu scopul unui ajutor miraculos, se diminua sensibil, și în final, solicitanții au încetat să mai vină.

Am aderat scrupulos la un mod de viață normal, îndeplinind toate obligațiile ce îmi reveneau ca șef de familie, și atât în vestimentație, cât și în alură și comportament, nu lăsam să apară cea mai mică îndepărtare în raport cu modelul pe care îl urmasem în circumstanțe obișnuite.

Aceasta a avut ca efect faptul că cea mai mare parte a oamenilor, care la început arătase un interes extrem pentru manifestările mele surprinzătoare, și-a revizuit opiniile și privea evoluția mea, fie ca bizară, constând în fenomen care dispăreau tot atât de misterios precum apăreau, fie ca pe o anomalie, care dispărea odată cu trecerea timpului. La capătul a câtorva ani, după ce se derulase ca o minune din povești, incidentul a fost aproape uitat și rar menționat, cu excepția detractorilor mei, care îl citau ca pe o probă incontestabilă a caracterului meu excentric, atunci cât voiau să mă denigreze. Ca urmarea a acestei experiențe, eram uimit de incapacitatea majorității spiritelor de a încerca, cât de puțin, să iasă din rutina traseului lor obișnuit. Cu excepția câtorva persoane, miile de oameni care venise să mă vadă, nu manifestaseră nici cea mai mică curiozitate, care să-i împingă să afle cum se operase transformarea în mine și care era misterul ascuns în spatele acestor manifestări surprinzătoare.

Dacă de la început, în timp ce manifestarea se producea, m-aș fi dedat la predici și șușoteli misterioase și dacă aș fi editat volume absconse, pentru ca lectorii induși în eroare să poată medita asupra conținutului lor, fiecare fiind liber să dea o interpretare proprie expresiilor vagi și pasajelor obscure, în loc să relatez într-o formă simplă și lipsită de ambiguități faptele pe care le-am constatat, și dacă aș fi urmat aceleași principii în felul de a mă îmbrăca și în comportament, interesul și curiozitatea suscitate ar fi crescut enorm, cel puțin pentru un timp, și asta mi-ar fi asigurat nu numai popularitatea dar și bogăția, cu prețul adevărului.

Capitolul 18

Cu trecerea timpului am revenit, treptat, la normal şi păstrând puritatea planului de conştiinţă înălţat, am coborât din starea mea de beţie mentală la un mod de viaţă mai sobru. Deveneam profund conştient de faptul că, deşi aparatul meu psihofiziologic atinsese acum o condiţie ce îmi permitea, în anumite ocazii, să transcend frontierele ce limitau strict activitatea mentală a apropiaţilor mei, nu eram sub nici o formă esenţialmente diferit de ei, sau superior lor.

Pe plan fizic eram ceea ce fusesem odinioară, la fel de supus maladiilor, declinului şi bătrâneţii, la fel de expus accidentelor şi nenorocirilor, la fel de aservit foamei şi setei; eram un om normal în toate privinţele, cu excepţie domeniului mental, unde transformarea care se operase, mă conducea adesea mai aproape de realitatea metafizică, la fel de uluitoare şi îndepărtată de concepţiile noastre obişnuite cum este lumina de obscuritate. Aceasta a avut ca efect stăvilirea tendinţelor frivole şi fără sens ale spiritului. Nu trecusem, în nici un fel, peste limitările biologice ale corpului, nedepăşind deloc măsura rezistenţei şi capacităţile sale fizice, nici nu atinsesem puterea miraculoasă de a schimba legile naturii. Drept revanşă organismul meu devenise mai delicat.

Eram acelaşi om, acum mai avansat în vârstă, decât cel ce se aşezase să mediteze în ziua memorabilă în care avusesem prima experienţă suprafizică, cu diferenţa că de atunci creierul meu fusese acordat la un diapazon de vibraţii mai subtile ale inimaginabilului univers de conştiinţă care ne înconjoară de pretutindeni şi, în consecinţă, dobândisem o putere de viziune interioară mai profundă şi mai pătrunzătoare.

Cu excepţia transformării curenţilor vitali şi unele schimbări biologice particulare, nu exista nici o caracteristică exterioară care să mă distingă de alţii. Stările de absorbţie profundă, conducându-mă, ocazional, la indescriptibila condiţie supremă, au devenit un aspect normal al existenţei mele.

Pierdeam, totuşi, contactul cu acestea în perioadele de boală şi în stările de slăbiciune fizică care le întrerupeau.

Experienţa transcendentă s-a repetat atât de des încât nu mă îndoiam de validitatea sa, şi se acorda atât de perfect descrierilor lăsate de misticii yoghini, încât aceasta nu-mi dădea nici o posibilitate să o confund cu o altă condiţie.

Experienţa prin ea însăşi este fără credit autentic, dar există o diferenţă între înţelegerea mea privitoare la aceasta şi ceea ce a prevalat în trecut. Diferenţa consta în a considera manifestarea, nu ca pe o marcă de favoare divină specială, acordată mie sau câştigată ca recompensă pentru meritele mele speciale, ci ca pe o posibilitate existentă în toate fiinţele umane în virtutea procesului evolutiv, în desfăşurare în specia umană; acest proces tinde să creeze o condiţie a creierului şi a sistemului nervos, care să poată abilita fiinţa să-şi depăşească limitele actuale ale spiritului, şi să dobândească o stare de conştiinţă, mult deasupra celei cu care este înzestrată normal umanitatea, în prezent.

Cu alte cuvinte, în loc să cred că experienţa, în pofida naturii sale minunate şi sublime, denota o percepere subiectivă a Realităţii ultime, complete şi totale, ea reprezenta în ochii mei ascensiunea unui grad în scara evoluţiei.

Mi se părea că nu există nici o raţiune să atribui fenomenul intervenţiei directe a Voinţei Divine, independent de legile cosmice, fizice şi spirituale.

Progresul făcut de om în timpul ciclului, – de eternităţi – al evoluţiei sale, nu poate fi accidental şi, în acelaşi timp, transformarea sa nu se poate face fără direcţionarea şi favoarea divină la fiecare pas. Ar fi ridicol să te asiguri că îi eşti mai drag acum lui Dumnezeu decât îi erai cu un milion de ani înainte şi că în prezent ai dreptul la favoruri speciale, care ţi-au fost refuzate în acea epocă.

Chiar dacă eliminăm Divinitatea complet din creaţie sau cel puţin din sfera evoluţiei organice, nu avem nici o opţiune şi trebuie să recunoaştem că originea şi dezvoltarea ce a urmat acesteia, de la primul freamăt de viaţă din stare primordială, şi până la apariţia omului, sunt datorate pe de-a întregul operării Voinţei Divine acţionând prin legi eterne, obscure şi neinteligibile pentru noi în prezent.

Drumul parcurs, pe care omul l-a lăsat în urmă pe durata ascensiunii sale, plecând de la tărâmul de jos al instinctului până la platoul raţionalităţii, a fost un salt capital în peregrinarea sa, la fel cum va fi saltul ce-l aşteaptă acum, de la starea de muritor ancorat de pământ până la culmile atingând cerurile ale modului de a fi divin.

Poziţia sa intermediară actuală îşi datorează originea Voinţei Divine, ca şi poziţia ulterioară, şi amândouă depind de observarea justă a legilor cosmice, încă obscure.

Există o lege care operează chiar în cazul în care manifestarea este bruscă, ca urmare a unor eforturi spirituale sau a unui ascetism extrem, sau se produce fără aceste precedente, ca o intervenţie miraculoasă într-un moment critic, cum mi s-a întâmplat şi mie de mai multe ori; în acest ultim caz nu există nici o explicaţie şi nici o altă opţiune, decât să privesc fenomenul ca pe un act al Graţiei Divine.

Nu ştiu dacă aceasta s-a datorat naturii manifestării sau faptului că privilegiul acestei experienţe mi-a fost acordat atunci când duceam viaţa normală a unui om căsătorit, fără nici o îndoctrinarea anterioară, fără o prejudecată religioasă şi ignorant în toate disciplinele mentale monastice.

Rămâne faptul că în spiritul meu prinsese formă gradual o convingere înnăscută, că experienţa care mi-era dat să o trăiesc în stare transcendentă, nu era nimic altceva decât etapa următoare, a unei conştiinţe mai înalte, pe care umanitatea este destinată să o dobândească, la capătul unui timp nedeterminat, ca o posesie normală care-i va permite să aspire, din nou, la o formă mai sublimată, absolut imposibil de conceput în prezent.

Avertizat de efectele dăunătoare ce au urmat, în Jamu, absorbției mele excesive în regnul supraconștient, exersam și progresiv reușeam să stăpânesc și să moderez activitatea suprasenzorială a spiritului, menținând-o angajată în sarcini de ordin temporal și într-o muncă de organizare.

Efortul mental epuizant, necesar pentru a primi compoziții în alte limbi decât acelea pe care le cunoșteam, mă făceau să plătesc scump o vitejie care avea cel mult valoarea unui eveniment senzațional sau surprinzător pentru alții.

Mi-am dat seama, în cele din urmă, că doar o vagă cunoștință a unui limbaj îmi era suficientă pentru a mă face capabil să recepționez pasaje de versuri, fără să antrenez o tensiune excesivă a memoriei, nici o oboseala nocivă pentru celulele cerebrale sensibile.

La capătul unui anumit timp, această fază a activității mele psihice a încetat, din cauza riscului de leziune reprezentat de efortul mental necesar recepției versurilor, în limbi necunoscute.

Fragmente, în limbi cunoscute, mi se revelau din timp în timp, în special în cele trei luni de iarnă, pe durata cărora organismul meu, probabil, mai bine adaptat frigului decât căldurii, putea suporta stările de elevare mai ușor decât vara. Dar, vară sau iarnă, era indispensabil pentru funcționarea suprasenzorială a spiritului ca trupul să fie într-o formă de sănătate bună, ferit de boli și infecții.

Iluminarea radiantă din capul meu și cadența din urechi continua fără diminuare. Exista o modificare ușoară a luminozității precum și în calitatea sunetelor, atunci când se producea o tulburare fizică sau o perturbare mentală, ceea ce indica clar, în tot cazul, o strânsă relație între câmpul meu de conștiință, acum extrem de extins, și organismul meu, relație analoagă celei ce exista înaintea Trezirii.

Reacția mea la infecții și boli era ușor diferită: în primul rând, o absență completă a febrei sau o vagă ridicare a sa în timpul bolii, însoțită de o anormală rapiditate a pulsului, și în al doilea rând, o incapacitate de a suporta postul fără prejudicii. Se părea că pomparea carburantului vital în organismul meu, pentru a alimenta flacăra arzător constantă din centrul frunții era excesivă, și rezerva de energie prea slabă, pentru a permite corpului să-și urmeze activitatea puternic intensificată, fără realimentare, pe perioade lungi.

Susceptibilitatea organismului se datora, poate, enormei supratensiuni suferite sau chiar ușoarei deteriorări a sistemului nervos, din cauza violării inconștiente, în mai multe rânduri, a legilor ce guvernau noul meu mod de existență, sau a slăbiciunii constituționale a vreunui organ vital sau a amândoura.

Din acest motiv am fost obligat să acord o atenție extremă organismului și regularității vieții mele, din momentul în care se producea cea mai mică afecțiune a sănătății.

În plus, față de crizele prin care trecusem în domeniul spiritual, soarta îmi destinase încercări nu mai puțin severe în domeniul temporal. Ruptura relației cu serviciul a condus la reducerea venitului la jumătate și cu acesta trebuia să-mi susțin atât nevoile personale, cât și cele ale familiei. Forma fizică și mentală, prea delicată și precară, nu-mi permitea să mă dedic unei noi ocupații pentru a-mi spori resursele, pentru că ar fi solicitat o atenție și efort susținute. Aveam nevoie de libertate și repaos pentru a scăpa de un dezastru mental în această condiție extrem de sensibilă a creierului. Chiar în acea perioadă prețul mărfurilor a crescut, și acest lucru ne punea în imposibilitatea de a achiziționa carne cu veniturile noastre mici.

Departe de a întinde mâna către cineva pentru a cere ajutor, nu am permis să se observe nici cel mai neînsemnat indiciu al sărăciei noastre apăsătoare și transparente.

Bietul meu socru, totdeauna plin de solicitudine față de mine, a fost omorât de un glonț al jefuitorilor în momentul invaziei din 1947, și fiul său mai mare fusese luat prizonier la Bundji, unde a îndurat tratamente oribile mai bine de un an, până a fost eliberat. Frații săi mai tineri erau absorbiți în încercarea de a-și reface averea ruinată a familiei, prădată și devastată. Cele două surori ale mele erau afectate de dezastrul economic și pe parcursul anilor nu și-au putut stabiliza situația. Valul rece al penuriei care ne scufunda, mătura aproape toate familiile care ne erau apropiate prin relații de rudenie, și nu exista nici o posibilitate a vreunui sprijin din nici o parte. Și chiar dacă ar fi existat, eram ultima persoană care ar fi apelat la el. Cu toate că sufeream teribil, nu am făcut nici un gest pentru a cere ajutor, indiferent cui. În comparație cu prețurile de dinainte de război, costul hranei crescuse de nenumărate ori din cauza inflației. Întregul salariu primit înainte de a mă retrage, chiar dacă ar fi fost dublat, n-ar fi fost suficient pentru a susține nevoile familiei noastre, în fața enormei creșteri a preturilor și chiar în timpuri normale ar fi antrenat dificultăți financiare. Dar cu venitul înjumătățit, costul vieții, cel puțin împătrit, și în plus imposibilitatea de a eluda un regim mai hrănitor și, în consecință, mai scump, fără nici o altă sursă de venit, mă plasase într-o situație de dificultate majoră, într-un moment de condiție mentală precară. Ne-am zbătut în această luptă pentru existență aproape șapte ani. Doar abnegația soției mele mi-a salvat viața. Ea și-a vândut bijuteriile și se priva de toate, până la limita posibilă, pentru a procura cele necesare vieții și propriei mele alimentații. Eram complet neputincios în a o împiedica să acționeze astfel, și eram constrâns să rămân martorul dezarmat al acestor sacrificii. Ea era singura persoană care știa totul despre mine, și fără să înțeleagă semnificația reală a ceea ce se petrecea în interiorul meu, se supunea supliciilor pentru a mă salva din chinurile dereglărilor fizice violente, care rezultau invariabil din deficiențele sau iregularitățile notabile, din nutriția mea. Nu mai puțin de trei ori, în această perioadă, am scăpat cu greu din ghearele morții, nu din acuza unor capricii a energiei puternice prezente în mine, nici ca urmare a unei omisiuni deliberate din partea mea, ci din cauza sărăciei zdrobitoare, a lipsei alimentelor și a hranei insuficiente, nepotrivite nevoilor mele. În pofida eroismului soției și sacrificiului celor doi fii, care adesea insistau să-mi cedeze o parte din propria lor hrană, alimentația mea nu putea să fie cea care mi-ar fi trebuit, din cauza insuficienței teribile a resurselor financiare. În astfel de circumstanțe, zăcând într-o stare de epuizare în patul meu de bolnav, mă miram de ironia destinului ce permitea unui om destinat să reveleze un secret formidabil, să fie rănit și torturat din cauza lipsei câtorva monede, care curgeau în valuri peste tot și care erau risipite pe nedrept de o mulțime de oameni, zilnic, pentru lucruri nesemnificative. Dar chiar și în situațiile cele mai lugubre persista în spiritul meu o convingere, asemenea unei stele solitare, strălucind palid pe un cer complet obscur și amenințător, că voi ajunge, nu știu

cum, să supraviețuiesc acestei perioade critice pentru a încredința în mâinile umanității marele secret, de care depindea salvarea viitoare a speciei. În principal, din cauza acestei forțe interioare pe care nici o sursă exterioară nu mi-o putea transmite, eram capabil să opun o rezistență puternică, chiar în cele mai disperate situații, în care nici un ajutor din nici o sursă, în lumea aceasta, nu era posibil. Efectele nocive ale acestor prăbușiri grave ale sănătății au durat mai multe luni, de fiecare dată, și o dată aproape doi ani. În aceste perioade, până ce corpul meu recupera rezerva de energie vitală epuizată, pierdeam stările sublime, și o parte din acest timp sufeream chiar de simptome mentale neliniștitoare. Dar nu exista o diminuare a curentului vital, nici a haloului de splendoare ce-mi înconjura capul chiar în stările de mare slăbiciune. Reacția violentă a organismului la cea mai mică greșeală, care împiedica, într-un fel sau altul, acțiunea proceselor ce se derulau în interior, și, în particular, orice delăsare în materie de nutriție era ușor de înțeles. Pentru ca tendința de transformare naturală să poată deveni efectivă, este necesar ca aceasta să fie suportată de o activitate biologică în acest scop, și pentru ca o activitate biologică oarecare să fie operantă, ea solicită ca o condiție indispensabilă și primordială, o alimentație suficientă cantitativ și sănătoasă. Dacă este necesar pentru un atlet să adere la anumite reguli de conduită rigidă, să aibă ore de repaus regulate și un regim echilibrat, cu atât mai mult îi este necesar unui om al cărui întreg organism este într-o stare de activitate febrilă, analoagă eforturilor atletului în timpul antrenamentului său intensiv, să acorde o atenție preventivă acelor aspecte ale modului său de viață, ce au ca scop salvarea organismul de deteriorări ireparabile.

Transformările din interiorul lui nu vizează să consolideze mușchii și brațele, picioarele și pieptul, ci, ceva cu mult mai important, acestea sunt orientate către dezvoltarea sistemului cerebral și nervos, căile principale prin care operează viața; energiile puse în mișcare, acționând fără întrerupere, zi și noapte, pentru a forma aceste căi, la fel ca toate organele vitale, în timp ce proprietarul corpului, dată fiind starea actuală a cunoștințelor noastre asupra acestor procese, rămâne într-o ignoranță completă, în ceea ce privește conduita pe care el trebuie să o adopte și privind precauțiile pe care trebuie să le ia, pentru a evita deteriorările mai amenințătoare și mai grave, decât acelea pe care un atlet le-ar suferi printr-o neglijență analoagă.

Dacă nu ar fi fost grija pe care mama mi-o purtase în copilărie și adolescență în lupta cu sărăcia, și cea de care, pe urmă, m-a dispensat soția mea prin toate fazele critice ale evoluției și toate vicisitudinile existenței de până astăzi, n-aș fi putut să ies viu și sănătos din teribila încercare. Fără sacrificiile colosale ale soției mele și fără îngrijirile pline de o solicitudine temătoare, pe care ea mi le-a acordat, zilnic, timp de mai bine de douăzeci și patru de ani, neținând seama decât de perioada posterioară Trezirii mele spirituale, nu aș mai fi fost acum în viață pentru a scrie aceste rânduri. De fiecare dată când încerc să-mi imaginez cum aș fi acționat în locul ei, dacă rolurile s-ar fi inversat, în aceleași circumstanțe, în pofida întregii mele experiențe a realității suprasensibile și pretenția mea de cunoaștere suprasenzorială, sunt umilit la gândul că aș fi eșuat mizerabil în încercarea de a o imita în îndeplinirea îndatoririlor plictisitoare și, totuși, esențiale pe care ea le-a îndeplinit conștiincios și cu seninătate în decursul anilor. Fără îndoială, nimeni, citind această relatare, nu va fi atât de surprins cum sunt eu însumi, de minunata

ingeniozitate a naturii și miracolele pe care le ascunde în fragilul corp uman, care prin argila ce-l ancorează pământului permite spiritului să-și ia zborul, fără piedici, până la culmi vertiginoase, pentru a bate la porțile cerului. Mă simțeam complet pierdut între cele două lumi în care trăiam: universul de neînțeles și infinit minunat din interior și lumea exterioară, imensă dar familiară, precum un copil aventurându-se pentru prima dată în exterior, regăsindu-se pe malul unui ocean furios, care privea deconcertat când la coliba familială din spate, când la scena stupefiantă care se derula în fața lui. Când priveam în interior mă simțeam ridicat dincolo de limitele timpului și spațiului, acordat diapazonului unei existențe majestuoase, constând într-o plenitudine de conștiință, care glumește cu frica și râde de moarte. Comparate acestei existențe, oceanele, munții, sorii și planetele, nu par nimic altceva decât nori mici și inconsistenți fugind pe un cer strălucitor; o existență care este în toate și în același timp detașată de tot, o minune infinită și nespusă, care poate fi cunoscută doar prin experiență și nu descrisă. Dar când întorceam privirea spre exterior eram cel de odinioară, un muritor oarecare, în nici un fel diferit de milioane de ființe umane ce populează pământul, un om comun, presat de necesități, puțin mai purificat și devenit mai umil, aceasta era tot.

Singura schimbare cu adevărat remarcabilă pe care am observat-o era aceea că nu prin propriile eforturi, ci numai prin grație s-a dezvoltat în mine o nouă cale de comunicare și un sens de un ordin mai înalt, ca rezultat al activității cotidiene observabile, dar încă neînțelese, al unui fel de energie vitală luminoasă, prezentă sub formă latentă în organismul uman.

Prin această cale extraordinară și extrem de sensibilă, o inteligență superioară celei pe care o posedam, se exprima, din când în când, într-un fel tot atât de surprinzător pentru mine cum putea fi și pentru alții, și tot pe această cale eram capabil în anumite ocazii să arunc o privire cuprinzătoare asupra lumii grandioase și inefabile, căreia îi aparțineam în realitate, cum o mică rază de lumină, alunecând oblic într-o cameră obscură printr-un orificiu minuscul, nu aparține camerei pe care o luminează, ci soarelui strălucitor care este la milioane de kilometrii distanță.

Sunt, de asemenea, ferm convins de existența acestui simț superior, cum sunt convins de existența celorlalte cinci simțuri prezente in fiecare dintre noi.

În fapt, de fiecare dată când folosesc acest simț superior, observ o realitate în fața căreia tot ceea ce consider real apare inconsistent și himeric, o realitate mai solidă decât lumea materială reflectată de celelalte simțuri, mai tare decât mine însumi care sunt înfășurat în mental și ego, mai tare decât orice aș putea concepe și înțelege, -tăria, ea însăși. În afară de această facultate extraordinară, nu sunt decât o ființă umană obișnuită, cu un corp poate mai vulnerabil la frig și căldură și la influența factorilor mentali sau fizici dizarmonici, decât un om normal.

Povestirea veridică, neîmpodobită, expusă în aceste pagini, despre viața mea normală, anterioară manifestării bruște, a stării mentale și nervoase extraordinare, pe care am descris-o, va fi, sper suficientă pentru a furniza o amplă confirmare a faptului că, inițial, nu eram nici mai bun nici mai rău ca celelalte ființe omenești, și că nu posedam nici una dintre caracteristicile, cu totul ieșite din comun, care sunt în general apanajul vizionarilor, și care ar fi putut să-mi dea dreptul la o favoare divină specială.

De altfel, starea de conştiinţă excepţională, de care continui să beneficiez şi acum nun s-a manifestat dintr-o dată, dar a marcat rezultatul unui proces continuu de reconstrucţie biologică, întinzându-se pe nu mai puţin de cincisprezece ani, de la primul semn indiscutabil al unei noi deschideri.

Acest proces este în permanentă desfăşurare în mine, chiar după o experienţă de peste douăzeci şi cinci de ani, şi sunt încă uluit şi stupefiat de circuitele magice ale energiei misterioase, responsabile de minunile la care asist, zi după zi, în propriul meu corp muritor. Consider manifestarea cu aceleaşi sentimente de teamă respectuoasă, de adoraţie şi uimire, pe care le-am încercat chiar de la prima sa apariţie, şi aceste sentimente au crescut în intensitate, departe de a se diminua, cum se întâmplă, în general, în cazul fenomenelor materiale.

Contrar credinţei ce atribuie creşterea spirituală cauzelor pur psihice: mortificării, renunţării extreme sau unui grad marcat de fervoare religioasă, s-a dovedit, în cazul meu, că un om se poate ridica de la un nivel de conştiinţă normal la un nivel mai înalt, printr-un proces biologic continuu, tot atât de firesc ca în oricare altă activitate a corpului, şi că într-o etapă a acestei evoluţii nu este necesar şi, nici măcar de dorit, fie să neglijezi nevoile fizice, fie să refuzi să acorzi un loc sentimentelor omeneşti în inimă.

O stare de conştiinţă mai înaltă, capabilă să elibereze persoana de servitutea simţurilor, apare incompatibilă, doar dacă nu ţinem cont de factorii biologici, de o existenţă fizică în care există în paralel pasiunile şi dorinţele, nevoile instinctuale ale corpului, oricât ar fi ele de restrânse. Dar pot afirma cu certitudine că un grad rezonabil de stăpânire a poftelor, asociat unei înţelegeri a mecanismului puternic al forţei evolutive, se dovedeşte o cale mai sigură şi mai lipsită de pericole către deschiderea spirituală, decât nu ştiu ce doză masivă de abnegaţie de sine şi de fervoare religioasă excesivă.

Am toate motivele să cred că experienţa mistică şi cunoaşterea transcendentă pot să apară la un om tot atât de natural, cum se manifestă la geniu şi că, pentru a atinge acest final, omului nu îi este necesar, în afara eforturilor bine dirijate de înnobilare de sine şi de reglare a apetiturilor, să iasă într-un fel excentric, din cursul normal al unei conduite umane. Că procesul transformator este pus în mişcare printr-un efort voluntar sau spontan, puritatea gândirii şi disciplina comportamentului sunt esenţiale pentru a minimaliza rezistenţa individului la acţiunea de purificare şi remodelare, pe care formidabila putere o exercită asupra organismului. Subiectul trebuie să iasă normal din toate punctele de vedere din marea încercare, metamorfozat, dar cu spiritul sănătos, în posesia unui intelect şi unei puteri emotive nealterate, pentru a aprecia şi a gusta din plin fericirea supremă a unei uniuni extatice, periodice, cu indescriptibilul ocean de conştiinţă în stare transcendentă, făcând permanent în sine însuşi distincţia, între fragilul element uman, pe de-o parte, şi conştiinţa nemuritoare, pe de altă parte. Numai astfel incomparabila beatitudine a eliberării poate fi realizată, pentru că cel ce trebuie tratat ca vizionar este, de fapt, cel care încearcă bucuria şi suferinţa într-o stare condiţionată, prizonierul propriului său ego, identic cu al unui om obişnuit, şi nu cel care trăieşte într-o existenţă necondiţionată, scăpând domeniului bucuriei şi opusului său.

Capitolul 19

Cu caracterul cu care m-a dotat natura, nici o manifestare de gen obişnuit, fie ea sub formă de transă, însoţită de viziuni şi extaz, fie sub forma puterilor psihice apărute brusc, nu mi-ar fi putut aduce o convingere absolută, nici să reducă la tăcere vocile murmurate şi insistente ale numeroaselor îndoieli, care de acum, în lumina cunoştinţelor moderne, este necesar să se estompeze, înainte ca existenţa universului spiritual şi posibilitatea dezvoltării unei stări de conştiinţă superioare, la un om normal, să poată deveni acceptabilă pentru un spirit strict raţional.

Explicaţiile furnizate trebuie să fie tot atât de convingătoare pentru antropolog cât şi pentru preot, tot atât de rezonabile pentru psiholog cât şi pentru istoric.

Răspunsul care în final mi se impunea, după aproximativ jumătate de secol de expectativă şi observaţie, şi nu mai puţin de un sfert de secol de suferinţe, ajungând într-un fel surprinzător până în fondul problemei – ceea ce este o caracteristică a tuturor legilor universale – reuşea, în fine, să înlăture îndoielile obstinante prezente în spirit, prin intermediul unei soluţii, fundament valid susceptibil de dezvoltare şi punere în practică a celei mai mari probleme cu care omul s-a confruntat, din toate timpurile.

Pentru a elabora principiul unei ştiinţe exacte, nu este nevoie, acum, decât de munca şi sacrificiul altor oameni competenţi ai acestei generaţii şi ale următoarelor, care vor apela la această soluţie pentru a fi inspiraţi şi ghidaţi şi, pentru prima oară, vor deveni conştienţi de planul şi scopul existenţei umane, către care ei vor trebui să-şi conjuge eforturile.

Fără orgoliul de a realiza ceva, fără cea mai mică pretenţie a unei misiuni divine, supun umil concluzia mea fondată pe înţelegerea pe care am dobândit-o, că religia este infinit mai mult decât se crede că este acum, sau de ceea ce s-a crezut că a fost în trecut.

Religia este, în realitate, expresia unui impuls evolutiv în fiinţele umane, care ţâşneşte dintr-un centru de putere organic, a cărei acţiune este imperceptibilă şi a cărei funcţionare este ritmică în interiorul corpului. Acest centru este susceptibil să reacţioneze la o stimulare voluntară în condiţii favorabile. Mai mult, starea transcendentă, despre care nu ne putem face decât o vagă reprezentare pentru moment, deşi imposibil de confundat cu orice altceva, după descrierile furnizate de vizionari, această stare este moştenirea normală a omului, a omului însoţit de toate dorinţele şi sentimentele sale, care trebuie rafinate şi temperate, într-un fel în care să se armonizeze cu nevoile unui tip de percepţie mai înaltă. De altfel, fericirea şi

salvarea omenirii depind de adeziunea acesteia la legile încă necunoscute ale mecanismului evolutiv, cunoscut în India sub numele de Kundalinî, care tinde să antreneze toţi oamenii către o stare de conştiinţă superioară, în care capacităţile lor de a acţiona, de a iubi şi de a se bucura sunt mai curând intensificate, decât diminuate, printr-o voinţă cultivată, conform exigenţelor unei conştiinţe corect dezvoltate, şi în acord cu judecăţile unui intelect adecvat informat şi deplin conştient de scopul plasat înaintea sa...

Plecând de la propria mea experienţă, care se întinde pe un sfert de secol, am ajuns la concluzia imperativă că, organismul uman este în curs de evoluţie, în direcţia indicată de mistici, profeţi şi oameni de geniu, graţie acţiunii acestui minunat mecanism localizat la baza coloanei vertebrale şi care depinde, în principal, pentru activitatea sa, de energia furnizată de organele reproducătoare. Acest mecanism a fost cunoscut şi manipulat din cele mai vechi timpuri, nu în aplicarea sa generală ca organ de evoluţie a umanităţii, ci în domeniul individual ca mijloc de dezvoltare a conştiinţei spirituale, a facultăţilor supranormale şi a puterilor psihice. Când acesta este manipulat şi trezit la o activitate intensă de oameni deja avansaţi pe drumul progresului interior, şi care îndeplinesc numeroase condiţii necesare precum o ereditate favorabilă, o constituţie fizică şi mentală, un mod de conduită, de ocupaţie şi regim adecvate, acest mecanism poate să conducă la rezultate absolut remarcabile şi extrem de utile, dezvoltând organismul prin etape generalizate, de la condiţia sa nativă până la un grad de capacitate mentală extraordinară, ajungând în final la un zenit, unde conştiinţa cosmică şi geniul sunt indisociabil îmbinate.

Civilizaţia şi timpul liber, dacă sunt purificate de abuzuri revoltătoare, care s-au introdus din cauza ignoranţei şi a unei concepţii fundamental false a scopului existenţei umane, nu sunt decât mijloace în vederea acestui final atât de important. Grosier organizată şi necorespunzător utilizată în prezent, acestea vor trebui să treacă în mod necesar printr-o operaţie de rafinare, când scopul va fi clar stabilit. Toţi marii înţelepţi, vizionarii din trecut şi toţi marii fondatori ai religiilor, fie că au fost ghidaţi intuitiv prin însăşi viaţa evolutivă, fie că au ajuns la aceasta prin darul lor de observaţie, au pus conştient sau inconştient, un accent energic asupra trăsăturilor de caracter şi modurilor de conduită, care sunt deosebite prin faptul că duc, cu certitudine, la un progres spiritual. Ceea ce civilizaţia a produs în gradul cel mai înalt, sub forma profeţilor, misticilor şi oamenilor de geniu, indică clar care trebuie să fie direcţia şi scopul evoluţiei umane. Aceste personalităţi, dacă sunt studiate în lumina faptelor menţionate în acest volum, se adevereşte că au toate caracteristici comune. Impulsia motrice şi puterea ce orientează şi conduc aceşti oameni, fără ca ei să ştie, în toate cazurile fără excepţie, este Kundalinî.

Dacă se urmăreşte un studiu critic pornind de la acest punct de vedere, vechea literatură religioasă a Indiei, doctrinele ezoterice ale Chinei, tradiţiile sacre ale altor ţări şi ale altor culte, monumentele şi vestigiile culturii preistorice, vor apărea toate (ţinându-se cont de variaţiile datorate nivelului de dezvoltare, contextului geografic şi istoric şi uzanţele şi obiceiurilor populaţiilor) orientându-se către aceeaşi direcţie.

Într-o manieră aprofundată în India, într-o măsură mai mică în China şi într-o anumită măsură în continentul Mijlociu şi Grecia, la fel ca şi în Egipt, metodele de activare ale acestui mecanism, în vederea dezvoltării facultăţilor mentale şi a puterilor spirituale supranormale erau cunoscute şi practicate cu multe secole înaintea erei creştine.

În India capacitatea acestuia de a conferi geniu, era recunoscută şi conştient utilizată pentru valoarea sa practică. Există suficient material disponibil în textele sacre ale ţării mele, pentru a corobora aceste afirmaţii aproape în toate privinţele.

Doctrina Yoga, unul dintre cele mai mari rezultate ale efortului uman susţinut, întinzându-se pe mii de ani, îşi datorează originea posibilităţii, prezente în organismul uman de remodelare, sub iniţiativa şi cooperarea conştiinţei de suprafaţă, până la atingerea unui grad mai înalt de eficacitate funcţională şi organică, care tinde să-l aducă din ce în ce mai aproape de substanţa primordială responsabilă de existenţa sa. Aceasta posibilitate nu poate fi accidentală, nu poate fi prezentă la unii şi absentă la alţii, nu poate fi numai rezultatul artificial al unui efort uman, pe de-a-ntregul separat de natură. Ea trebuie să existe ca potenţialitate, prezentă în mod natural în corpul uman, şi depinzând, pentru actualizarea sa efectivă, de legi şi factori încă puţin cunoscuţi şi puţin înţeleşi.

Trezirea Kundalinî este cea mai mare întreprindere şi cea mai minunată realizare care îl aşteaptă pe om.

Nu există absolut nici o altă cale deschisă intelectului său lansat într-o căutare neîncetată, dacă vrea să treacă dincolo de limitele universului fizic, al cărui sens nu se lasă altfel descifrat.

Ea furnizează singura metodă accesibilă ştiinţei pentru a stabili empiric existenţa vieţii, cu titlul de putere inteligentă şi nemuritoare, subiacentă tuturor fenomenelor organice de pe pământ; ea aduce la îndemâna câmpului său de activitate posibilitatea unei culturi sistematice a geniului, la indivizi care nu posedă daruri din naştere. Prin aceasta ea etalează, în faţa viziunii mentale a omului, un evantai de căi şi deschideri pentru accelerarea progresului şi pentru creşterea prosperităţii, ceea ce este încă imposibil de făcut, pe deplin, în prezent.

Dar acest stil de întreprindere eroică, nu poate fi încercat decât de oameni de inteligenţă superioară, calmi, sobri, cu idealuri pure şi hotărâri nobile. Ei trebuie să suporte acest experiment pe propria lor preţioasă piele şi, cel puţin în prezent, cu riscul propriei lor vieţi. Dacă experienţa este condusă de tipul de om potrivit, după indicaţii corecte şi cu precauţiunile necesare, în parte explicate în aceste pagini şi în parte în alte lucrări, aceasta va fi sigur încununată de succes şi va fi suficient, graţie câtorva cazuri, să se demonstreze existenţa mecanismului ce poate conduce, după Trezire, la diferite rezultate. Reacţia provocată în organism se va linişti, poate, după câtva timp, scânteind înainte de a se stinge, ca un chibrit arzând, fără să producă nici o schimbare subiectului, după ce ar fi existat câteva luni ca fenomen biologic remarcabil şi bizar, deci accesibil observării, şi posibil să fie analizat şi măsurat; sau un la doilea caz, după o durată de timp variabilă ea poate conduce la o alterare fizică sau mentală permanentă, sau la moarte. În fine, în ultimul caz acel ce ştie într-adevăr să reuşească, procesul de transformare generat va putea conduce la acea stare sublimă ce transportă fiinţa muritoare slabă până pe culmile suprapsihice în prea fericita proximitate a Realităţii Conştiente, eterne şi a toate ştiutoare, mai

minunată decât orice minune, mai secretă decât orice secret, această Realitate, care sub formă de viață încarnată, se manifestă în variate forme, bune și rele, înțelepte și nebunești, trăind, bucurându-se și suferind, în jurul nostru.

Aceste experiențe, nu numai că vor furniza probe irefutabile despre existența unui plan al creației, dar în același timp vor deschide perspectiva unei direcții noi și sănătoase, conform planului naturii, pentru sublimarea energiei umane și utilizarea resurselor umane, în prezent risipite în stăruințe frivole, amuzamente degradante și întreprinderi ignobile, neconvenabile demnității umane.

Cunoașterea celor mai sigure metode pentru Trezirea Kundalinî și aplicarea lor de către cei mai nobili oameni, fizic și mental pregătiți și echipați pentru această întreprindere va aduce umanității periodic o recoltă de aur de ființe minune, având posesia unor daruri mentale și spirituale depășind totul, și doar aceste ființe în timpul erei atomice și post atomice vor fi capabile să-și asume într-o manieră adecvată, compatibilă cu salvarea și securitatea rasei, funcțiile supreme de miniștrii lui Dumnezeu și de guvernanți printre oameni.

Nu este dificil să-ți dai seama că, în prezent, amenințarea care apasă omenirea este mai mare decât orice pericol întâlnit până acum. Chiar dacă această amenințare ar putea să nu ia forma amenințătoare a unei anihilări totale a oricărei urme de civilizație de pe suprafața pământului, ea riscă, totuși, să provoace ravagii pe o scară foarte întinsă, pierderea a milioane de vieți, dureri și suferințe nemaiauzite pe care omenirea, călită de nenorociri și obișnuită cu catastrofele, n-a încercat-o încă niciodată.

De mult timp reprezintă pentru mine o enigmă faptul că situația mondială prezintă un aspect atât de amenințător într-o eră de guvernări democratice, de prosperitate fără precedent, de progres incomparabil în toate domeniile cunoașterii, de educație generalizată, de libertate de gândire și, mai presus de toate, de stăpânire aproape completă a resurselor planetei.

Ce șurub minuscul s-a desfăcut într-o mașină atât de perfectă care să creeze o asemenea dereglare, încât întregul organism să rişte să explodeze în bucăți?

Dar când mi-a venit răspunsul, claritatea s-a ivit de acolo de unde altă dată nu văzusem decât obscuritate completă, și în lumina acestei înțelegeri, minunatul rulou al destinului uman se desfășoară în ochii mei, permițându-mi o privire de ansamblu asupra trecutului și viitorului omului. Astfel am ajuns să înțeleg de ce eforturile sale de a strânge bogății ajung în final să întrețină risipa, de ce inițiativele sale de a construi imperii duc întotdeauna la invazie, și de ce eforturile pentru a deține puterea se finalizează invariabil în disensiuni.

Toată această cunoaștere face să se accentueze importanța acestui mic șurub din organismul uman, care a fost neglijat până acum, și care exercită asupra ascensiunii și căderii indivizilor și națiunilor un efect comparabil celui al unui resort, fin ca un fir de păr, asupra funcționării precise a unui ceas.

Nu pot să nu fie ridicate o mulțime de probleme extrem de importante, solicitând o atenție urgentă, dacă este stabilit că există real, în om, un mecanism evolutiv, în activitate continuă, pentru a dezvolta creierul în vederea realizării unei conștiințe superioare predeterminate. Nu este greu să-ți faci o idee despre aceste probleme, printre care cele vitale sunt, să cunoști direcția impulsului evolutiv, factorii biologici în joc și modul de conduită necesar indivizilor și societăților, cu

scopul de a facilita procesul de transformare, care va cere o clarificare imediată. Acest lucru este necesar cu scopul de a împiedica indivizii și societățile, în prezent complet ignorante privitor la scopul ce se află în fața lor, să se orienteze, într-o direcție contrară celei destinate de natură.

Un astfel de conflict nu poate duce decât la o gigantică luptă corp la corp în care, după lungi chinuri și suferințe, partea învinsă și rănită, cum este ușor de înțeles, nu ar putea fi decât omul.

Este lesne de observat faptul că o alterare net discernabilă este pe cale să se producă în stofa extrem de delicată a psihicului uman, modificare pe care noi suntem tentați s-o atribuim schimbării timpurilor, modernității, progresului, libertății, educației liberale și unei mulțimi de alți factori pertinenți sau în contratimp. Dacă se studiază îndeaproape această schimbare, cu toate că ea poate fi, în parte, adusă la suprafață, prin unul sau mai mulți dintre acești factori, aceasta ţâșnește, în realitate, din adâncurile ascunse ale personalității și a fundamentelor vieții.

Modificarea, deși extrem de rezistentă, nu s-a putut produce dintr-o dată, pentru că ea trebuie să fie efectul cumulativ al unor schimbări imperceptibile, care se produc continuu în organismul psihofiziologic, extrem de complex al omului, timp de secole de existență civilizată, și care, într-o anumită măsură, este incompatibilă cu legile evoluției.

Pentru o corectă creștere a omului, de care depind securitatea și fericirea sa și a umanității, este esențial ca, conținutul psihicului să manifeste o alianță armonioasă și potrivită de sentimente, de voință și gândire, și ca acesta să aibă o dezvoltare corespunzătoare a dimensiunii morale și a intelectului.

Dacă acesta nu se produce și dacă există o preponderență disproporționată a unui aspect cu subdezvoltarea simultană a unuia sau a altor două, este un semn de creștere anormală, și o astfel de calitate nu poate conduce niciodată nici la fericire, nici la progresul rasei.

Prezenta situație mondială neliniștitoare este rezultatul direct al unei astfel de dezvoltări nearmonioase în interiorul omului.

Nici un exercițiu al intelectului, nici un artificiu nu pot permite umanității să scape de penalitatea pe care trebuie să o suporte pentru violarea continuă a legilor evoluției.

Cu toate că a trecut neobservată până în prezent din cauza ignoranței absolute care prevalează în raport cu acest atotputernic mecanism, Kundalinî umple o funcție tot atât de importantă pentru determinarea destinului uman cât și pentru dezvoltarea mentală și spirituală a omului, cum este sistemul reproducător pentru perpetuarea rasei.

Se apropie timpul când acest mecanism va face să i se simtă existența, prin forța factorilor concomitenți inexplicabili, care nu vor putea fi justificabili prin nici o altă soluție. Dar sfera cunoașterii umane capabilă de progres trebuie, în primul rând, să se lărgească suficient pentru a ajunge să descopere lacuna care există în explicațiile curent utilizate de intelect. În prezent, dezvoltarea tehnologică, fără precedent, și a explozivelor suficient de puternice pentru a distruge mari orașe

într-o clipă, cea mai mică tendinţă divagantă a şefilor de state, şi în special la cei ce deţin comenzile puterii, este încărcată de pericole de o gravitate extremă pentru specia umană. Un singur act nepremeditat sau un concurs de circumstanţe neprevăzut, reacţionând asupra spiritelor inferioare din punct de vedere etic, oricare ar fi superioritatea lor intelectuală, poate provoca scânteia, suficientă pentru a reduce la tăcere porţiuni întregi din grădina surâzătoare a umanităţii şi la mormane de rămăşiţe virulente pământeşti.

În consecinţă, atâta timp cât darurile fundamentale ale spiritului uman nu sunt cunoscute şi cât ştiinţa nu este în posesia tehnicilor efective pentru a controla tendinţele inerente care, prin prezenţa lor, la oamenii care deţin poziţii de putere, pot provoca teribile deteriorări la o scară globală, umanitatea va continua să stea pe vârful unui vulcan adormit, capabil să erupă violent în orice moment. Singura salvare sigură contra sabiei lui Damocles, acum suspendată deasupra umanităţii, împotriva ameninţării constante a unui război, este o cunoaştere aprofundată şi vastă a Kundalinî. Mi se pare că este mâna invizibilă a destinului, care, în pofida limitelor mele, mă împinge să prezint un adevăr religios demonstrabil, de o importanţă capitală, care poate salva omenirea în acest moment crucial, în care ea este antrenată fără scăpare, în deriva către cel mai mare dezastru pe care l-a suferit vreodată, toate acestea, din cauza ignoranţei sale totale în privinţa legilor ce guvernează puternicul mecanism ce funcţionează în organismul fiecăruia dintre membrii speciei.

Singura sursă a forţei mele este convingerea absolută, exactă în toate privinţele, a tot ceea ce am descoperit referitor la Kundalinî.

Sunt absolut sigur că principalele caracteristici ale Trezirii, descrise în această lucrare, rezultatele delimitate şi consecinţele ultime prezise vor fi pe deplin stabilite prin experienţe, şi coroborate cu surse neaşteptate, înainte de sfârşitul acestui secol şi în mod deosebit în cele următoare.

Sunt, de asemenea, sigur că divulgarea unei puternice legi a naturii, care ar putea foarte bine să rămână în mister mult timp, fără ca nimeni să fie capabil s-o ghicească, se relevă sub forma unei revelaţii divine. Am fost condus la cunoaşterea acestui adevăr prodigios, etapă cu etapă, prin acţiunea unei energii suprafizice, acţionând în organismul meu şi adaptându-l gradual la starea corespunzătoare de eficacitate nervoasă, ca şi cum aş fi fost instruit în această ştiinţă veche, pe care eram destinat să o fac cunoscută sub o formă verificabilă, adaptată tendinţelor epocii. Se poate pune întrebarea: cum tot ceea ce pot spune va putea avea un efect suficient asupra lumii pentru a reuşi să creeze climatul mental care va aboli ameninţarea războaielor, va inaugura o eră favorabilă formării unei religii universale, a unei noi ordini mondiale şi a unui guvernământ la scară planetară, cu demolarea barierelor rasiale şi introducerea altor reforme, cu adevărat necesare, contribuind la progresul nestânjenit şi la fericirea perpetuă a omenirii?

Răspunsul este simplu, atât de simplu încât mulţi vor găsi dificil să concilieze caracterul său aparent obişnuit cu natura colosală a transformărilor care se aşteaptă să se producă.

Toate mişcările pe care le-am menţionat vor fi generate printr-un simplu expedient, constând în demonstrarea empirică a transformării provocate în organismul omenesc printr-o Kundalinî, voluntar trezită. La fiecare experienţă reuşită

rezultatele vor fi atât de elocvente încât nu vor lăsa nici o posibilitate de îndoială şi atât de stupefiante încât vor necesita o revizuire imediată a anumitor teorii ştiinţifice ferm stabilite de o mare parte din conceptele actuale.

Aceasta va conduce inevitabil la transferul atenţiei mondiale de la obiective şi proiecte pur materialiste la probleme şi cercetări psihice şi spirituale.

Omul norocos, în care Energia Divină este dispusă favorabil de la început, care posedă darurile psihice şi biologice care îl predispun, atât cât am putut eu judeca, unei realizări fericite, va manifesta, după perioade variabile, realizări remarcabile atât interioare, cât şi exterioare, atât de surprinzătoare şi judecând după noţiunile răspândite de marii gânditori, atât de neaşteptate, încât vor stupefia nu numai subiectul însuşi, dar şi oamenii de ştiinţă profesional angajaţi în observarea fenomenului.

Interior, omul se va deschide ca vizionar şi va deveni vehiculul unei conştiinţe superioare, dotată cu un al şaselea simţ sau simţul spiritual; exterior, el va deveni un geniu religios, un profet, un gigant intelectual dotat cu o versatilitate uluitoare şi cu o acuitate pătrunzătoare, şi astfel va fi complet diferit pe plan mental de cel care era înaintea experimentării.

În cazuri excepţionale, astfel de momente se vor petrece în viitor, când lumina se va reflecta asupra mai multor fapte referitoare la modul de operare al prodigioasei Puteri, fiinţa umană favorizată se va transforma, poate, într-un tip de om superior, capabil de înalte fapte spirituale, mentale şi fizice, şi susceptibil să constituie o sursă constantă de uimire şi respect pentru mulţime, şi să servească drept inspiraţie şi ghid celorlalţi, celor care sunt deja ferm angajaţi pe această cale, dar nu sunt destinaţi să atingă culmile sale.

Majoritatea dintre ierarhii care vor atinge anumite grade de perfecţiune pe această cale va găsi, mai curând sau mai târziu, o comoară eternă de înţelepciune infinită cu scopul de a pune într-un limbaj inimitabil mesaje inspirate, potrivite cu nevoile umanităţii şi necesare iluminării şi orientării sale spirituale.

Vor fi suficiente oare câteva experienţe reuşite pentru a convinge lumea de validitatea fenomenului şi de caracterul său natural.? Rezultatele obţinute vor furniza probele necesare pentru descoperirea naturii şi sensului impulsului religios din om, pentru a revela misterioasa putere suverană din care profeţii şi înţelepţii îşi dobândesc autoritatea şi inspiraţia, pentru a dezvălui sursa geniului, pentru a descoperi fântâna secretă a artelor, şi mai presus de toate, pentru a face cunoscut scopul pe care natura l-a destinat umanităţii, scop pe care aceasta trebuie să-l atingă cu orice preţ, dacă vrea să trăiască în pace şi abundenţă. Pe plan empiric, efectele vor fi: uniformitatea simptomelor, regularitatea şi succesiunea ordonată ale proceselor biologice, net observabile de la o zi la alta, pe parcursul anilor, şi care vor indica acţiunea unei forme de energie vitală în organism, în aşa fel încât se va ajunge în final la transformarea completă a personalităţii şi la dezvoltarea facultăţii mentale superioare. Acestea nu ar putea decât să conducă la concluzia că, prin operarea unei legi biologice extraordinare, total necunoscută de ştiinţă, organismul uman poate desăvârşi în decursul câtorva ani, ciclul evolutiv necesar ascensiunii sale în stadiul următor, atunci când această soluţie cerută de cursul normal al evenimentelor, desfăşurate pe o durată imensă, ar putea ajunge la stadiul complet.

Importanţa supremă a problemelor ridicate de acest fenomen psihofiziologic, considerată în perspectiva unui context ştiinţific modern, nu ar fi exagerată. Apariţia unei conştiinţe de tip transcendent, la capătul unui anumit interval de timp, ca inevitabil rezultat al Trezirii Kundalinî, în toate cazurile reuşite, va furniza proba irefutabilă a faptului că forţa regeneratoare activă în corp este de la început conştientă de modelul ultim căruia ea trebuie să i se conformeze, acţionând prin intermediul proceselor de restructurare biologice, puse în mişcare.

Existenta unei puteri empiric demonstrabile în organism, nu numai pe deplin conştientă de totalitate funcţionării psihofizice, a unei subtilităţi uluitoare dar şi capabilă s-o remodeleze, pentru a o face să atingă un grad mult mai înalt de capacitate organică şi funcţională, şi astfel să conducă la modalităţi în armonie cu exigenţele unei stări de conştiinţă superioare.

Toate acestea nu pot avea decât o singură semnificaţie: a şti că forţa de evoluţie din om îl antrenează către o stare sublimă, deja cunoscută şi predeterminată de care umanitatea nu se poate deloc îndoi, în pofida câtorva slabe licăriri pe care i le furnizează conceptele religioase ale profeţilor şi vizionarilor.

Această cercetare nu trebuie abordată într-un spirit de cucerire şi aroganţă cu intenţia de a obţine o victorie asupra unei forţe a naturii, atitudine ce caracterizează abordarea omului faţă de problemele materiale; ea trebuie să marcheze mai curând un început de umilinţă în spiritul abandonului total Voinţei Divine şi de întreaga dependenţă de Mila lui Dumnezeu. Ar trebui să existe aceeaşi dispoziţie mentală ca cea pe care ai avea-o apropiindu-te de un soare arzător. Nu există altă cale decât aceasta, accesibilă omului pentru a ajunge la soluţionarea misterului, altfel impenetrabil al creaţiei, nici o altă cale deschisă acestuia pentru a descoperi ce drum a fost trasat de natură pentru evoluţia sa, pentru recunoaşterea veritabilei sale naturi, şi nici o altă cale pentru a-l salva de consecinţele teribile ale violării, conştiente sau inconştiente, ale legilor puternice ce guvernează destinul său.

Aceasta este singura metodă care poate să arunce o punte deasupra prăpăstiei ce separă în prezent ştiinţa de religie şi să umple golurile dintre ambiţiile şi ideologiile în conflict, care ar putea să pună capăt acestui război, mai mortal decât cea mai virulentă boală şi mai oribil decât toate epidemiile, dintre confesiunile religioase, rase, naţiuni, clase şi indivizii înşişi.

Aceasta este lumina nemuritoare, lumina călăuzitoare ţinută de natură din timpuri imemoriale, pentru a orienta pasul poticnit al omenirii rătăcite, conducând-o prin întoarcerea şi reîntoarcerea drumului şerpuitor al evoluţiei la lumina care strălucea la profeţii şi înţelepţii antichităţii, care continuă să strălucească la oamenii de geniu şi la vizionarii de astăzi, şi care va continua să scânteieze în eternitate, iluminând vastul amfiteatru al Universului, pentru scenariu minunat şi neîncetat al atotputernicei şi imperisabilei regine a creaţiei, VIAŢA.

Sfârşit